

རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་བཀའ་བྲིད།

ཨ་ཁྲུང་ཁྲུང་ཁྲུང་། ཡུལ་ཁྲུང་ཡུལ་ཁྲུང་། མེ་ཁྲུང་མེ་ཁྲུང་།

ཨ་ཁྲུང་ཁྲུང་ཁྲུང་། ཨ་ཁྲུང་ཁྲུང་ཁྲུང་། ཨ་ཁྲུང་ཁྲུང་།

༡༡ ། མྱི་ཁོར་ལ་ཁོར་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་
མཆོག་ནས་སྐུལ་བའི་རྗེའི་གསུང་རྟེན་
འབྲེལ་བསྟོད་པའི་བཀའ་བྲིད་
བཞུགས་སོ།།

མཇེད་བ་པོ། ལ་ཁོར་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་
སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚུམ་སྒྲིག་ཁང་།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་ཆེན་པོ་ཡང་།

SJRB-0151

ནུམ་རྒྱལ་གྱི་ཚང་ཤེས་ཡོན་ལྷན་ཆོག་གི་པར་གཞི་རང་སོར་བཞག་ཡོད།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཚོམ་སྤྲིག་ཁང་གིས་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་བཅོས།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།

༢༠༡༥ ལྷ་ ༥ པར་ཚོམ་སྤྲིག་བྱས།

༢༠༢༠ ལྷ་ ༩ པར་བསྐྱར་སྤྲིག་བྱས།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དྲ་བྱང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་དྲ་བྱང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

གསལ་བཤད།

འགྲོ་མ་འཕྲུབ་ས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་ཚུལ་དང་བཀའ་ཁྲིད་སོགས་ཀྱི་ཕྱག་དེབ་ཁག །རང་རིགས་
སྤུན་ཟླ་ཀུན་གྱིས་ཐུན་མོང་དུ་ལོངས་སྟོན་ཐུབ་ཆེད་རྒྱལ་འགྲེལ་བསྐྱར་དང་། དེབ་གཟུགས་གསར་བསྤྲིགས་བྱས་
པ་མ་གཏོགས་མ་ཕྱི་རང་སོར་བཞག་ཡོད་ལ། ལྷ་སྤྲིག་པ་སོགས་ཕྱག་དེབ་ནང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་རོ།

༡༡། སྤྱི་ནོར་ཡལོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་
སྦུལ་བའི་རྗེའི་གསུང་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་བའི་
བཀའ་བྲིད་བཞུགས་སོ། །

ཡིག་འབེབ་ཁྱབ་སོ། རྣམ་གྲུབ་བསྟན་ཡང་འཕེལ།
སྐྱབ་ཅར་རྣམ་རྒྱལ་གྲུ་ཚང་པན་བདེ་ལེགས་བཤམ་གྲིང་གི་ཤེས་ཡོན་ལྷན་ཆོགས་
ནས་དཔར་འགྲེམས་ཁྱུས།

རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་བཀའ་བློན།

སྐུ་བཅར་ནས་པར་རྒྱལ་བ་པན་བདེ་ལེགས་བཤད་མིང་གྲུ་ཚང་གི་ཤེས་ཡོན་ལྷན་ཚོགས་ནས་དཔར་
བསྐྱུན་དང་འབྲེམས་སྤེལ་ཞུས་པ་དགེ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག།

བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༡༣༩ གྱི་ལོ་ ༡༠༠༩ ལོར་ནས་གྲུ་ཤེས་ཡོན་ལྷན་ཚོགས་དང་། མདོ་སྤགས་སློབ་ཐོན་པ་
སྐབས་བཅུ་གསུམ་པ་ཕྱན་མོང་ནས་པར་ཐེངས་དང་པོར་དེབ་གངས་ ༡༠༠༠ དཔར།

དཀར་ཆག

ཕབ་ཕྱར་ཞུ་བ་པའི་སྟོན་སྒྲིང་། a

རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་བཀའ་བྲིད་རྒྱས་པ། 1

ཚལ་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་ནང་ཚལ་གྱི་རོ་སྟོད། 1

རྟེན་འབྲུང་གསུངས་པ་བསྟོད་པའི་སྟོན་ནས་རོ་མཚར་ཅན་རུ་བསྐྱབས་པ། 11

སྟོང་པ་རྟེན་འབྲུང་གི་དོན་རུ་བཞེད་ཅིང་གསུངས་པའི་ཚུལ་ལ་བསྟོད་པ། 12

སྟོང་པ་རྟེན་འབྲུང་གི་དོན་རུ་མཐོང་བའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ། 104

སྟོང་པ་རྟེན་འབྲུང་གི་དོན་རུ་མ་མཐོང་བའི་ཉེས་དམིགས་བསྟན་པ། 105

སྟོང་པ་རྟེན་འབྲུང་གི་དོན་རུ་གསུངས་པས་མཐར་ཉ་སྟོང་ཞིང་བཀའ་ཐམས་ཅད་

ཆད་མར་བསྐྱབས་པ། 110

སྟོན་པ་ཉག་གཅིག་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་བསྐྱབས་པ། 116

བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཐར་འདོད་ཀྱི་འཇུག་རོགས་སུ་བསྟན་པ། 117

སྟོན་པའི་བཀའ་དྲིན་རྗེས་སུ་དན་ཚུལ། 121

སྟོན་པའི་དགོངས་པ་བཅའ་ཉི་བརྟེན་ནས་ཀྱས་པ་སྐྱེས་ཚུལ། 122

བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་རིང་རུ་གནས་པར་བསྟོ་སྟོན་མཛད་ཚུལ། 126

རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་བཀའ་བྲིད་བསྐྱས་པ། 160

རྟེན་འབྲུང་གསུངས་པ་བསྟོད་པའི་སྟོན་རོ་མཚར་ཅན་རུ་བསྐྱབས་པ། 162

སྟོང་པ་རྟེན་འབྲུང་གི་དོན་རུ་བཞེད་ཅིང་གསུངས་པའི་ཚུལ་ལ་བསྟོད་པ། 170

སྟོང་པ་རྟེན་འབྲུང་གི་དོན་རུ་མཐོང་བའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ། 176

ཉོན་པ་ཉེན་འབྱུང་གི་དོན་རྒྱུ་མ་མཐོང་བའི་ཉེས་དམིགས་བསྟན་པ།	༡༥༥
ཉོན་པ་ཉེན་འབྱུང་གི་དོན་རྒྱུ་གསུངས་པས་མཐར་ཉུ་སྟོང་ཞིང་བཀའ་ཐམས་ཅད་ ཚད་མར་བསྐྱབས་པ།	༡༥༧
ཉོན་པ་ཉག་ཅིག་གོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་བསྐྱབས་པ།	༡༥༩
བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཐར་འདོད་ཀྱི་འཇུག་དོགས་སུ་བསྟན་པ།	༡༦༡
ཉོན་པའི་བཀའ་དྲིན་རྗེས་སུ་དྲན་ཚུལ།	༡༦༧
ཉོན་པའི་དགོངས་པ་བཅའ་ཏེ་བརྟེན་ནས་གྲས་པ་སྐྱེས་ཚུལ།	༡༧༡
བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་རིང་རྒྱ་གནས་པའི་བསྟོ་སྟོན་མཛད་ཚུལ།	༡༧༧

ཡབ་ལྷུང་ལྷ་བ་པའི་ལྷན་སྒྲིང་།

ཡབ་ཇེ་རྒྱལ་བའི་གསུང་བཟང་གཅེས་པའི་མཛོད། །

ཟབ་མེ་རྟེན་འབྱུང་གཏམ་གྱིས་ཡིད་ཅན་ཀུན། །

སྤིང་ཞིའི་འདིགས་ལས་སྐྱོལ་མཁས་དེད་དཔོན་ཆེ། །

ཟླ་མེད་སྐྱབས་གཅིག་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོར་འདུད། །

ཅེས་དད་པུག་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ། ལྷར་བཅས་སྤིང་ཞིའི་གཙུག་ལོན། འཛམ་གླིང་ཞི་བདེའི་
དེད་དཔོན། ས་སྟེང་རྒྱལ་བ་སྟན་ཡོངས་ཀྱི་མངའ་བདག ཉམ་ཐག་འགྲོ་བའི་མགོན་དབྱང་དམ་པ།
རང་ཅག་ཁ་བ་ཅན་བ་རྣམས་ལ་རྒྱལ་བ་ཀུན་ལས་ཐུགས་ཇེ་དང་བཀའ་བློ་ཆེ་ཞིང་། བོད་འབངས་
དང་བཅས་པའི་དབྱལ་བའི་མིག་དང་། ཁོག་པའི་སྟོང་དུ་གྱུར་བ་ཡགོང་ས་ཡུལ་ས་མགོན་ཡ་རྒྱལ་
དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་མཐའ་ཁྲིམས་གཏུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་
དད་པ་དང་འདུན་པ། ཁམས་དང་མོས་པ། དབང་པོ་དང་བག་ལ་ཉལ་སོགས་དང་བསྟན་ནས་
ཐུགས་ཀྱི་བཙུན་སྤྱང་བ་ལྟ་བུའི་བཀའ་ཆོས་ཇི་སྟེད་ཅིག་གཏུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་གོ་
སྐལ་དུ་སྟེན་བར་མཛད་པའི་བཀའ་བློན་ནི་སྟོང་གསུམ་རིན་ཆེན་བདུན་གྱིས་བཀའ་སྟེ་ཕུལ་ཡང་
གཞལ་དཀའི་གནས་སུ་ཆེ་གནང་མཛད་ཡོད།

ལྷག་པར་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་བཀའ་ཁྲིད་འདི་བཞིན་ཐེ་ཕམ་དད་ལྡན་ཆོས་ལྷ་བ་རྣམས་
ནས་ཇི་ལྷར་གསོལ་བ་བྱར་ཙུགས་སུ་བཏབ་བ་ལྷར་བྱི་ལོ་ ༡༠༠༠ ཟླ་བ་ ༩ ཆེས་ ༡ ནས་བཟུང་
རྒྱ་ཡི་ཆོས་གྲོགས་གཙོ་བྱུང་གྱི་བྱི་ནང་དད་ལྡན་དམ་ཆོས་བདུད་ཅི་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཆོས་ལྷ་བ་
སྟོང་ཆོ་མང་པོར་ཡགོང་ས་ཡུལ་ས་མགོན་ཡ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཞལ་སུ་

ནས་སྟོང་དང་རྟེན་འབྲུང་གི་དཀའ་གནད་རྣམས་གསལ་བར་དགྲོལ་ཞིང་། གཤམ་པ་མཛོན་དུ་སྦྱང་བ་
དང་། ལྷ་བའི་སྤྱ་རིས་སྤྲ་ཞིང་ཞིབ་པ་གསལ་སྟོན་མཛད་པའི་བཀའ་འབྲིང་མདུན་དུ་བྱང་བ་ཞིག་ཀྱང་
ཡིན།

དེ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ་ནི། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་སྟོན་པ་བཅོས་ལྡན་འདས་ལ་རྟེན་
འབྲུང་རང་དབང་གིས་གདོམས་པའི་སྟོན་པ་བསྟོད་པ་མཛད་པ་ཞིག་དང་། བརྗོད་བྱ་རྟེན་འབྲུང་
གསུངས་པའི་སྟོན་པ་བསྟོད་པའི་སྟོང་མཆར་དུ་ཅན་བསྐྱབས་པ་དང་། སྟོང་པ་རྟེན་འབྲུང་གི་དོན་
དུ་བཞེད་ཅིང་གསུངས་པའི་ཚུལ་ལ་བསྟོད་པ། སྟོང་པ་རྟེན་འབྲུང་གི་དོན་དུ་མཐོང་བའི་ཡོན་ཏན་
དང་མ་མཐོང་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་། སྟོང་པ་རྟེན་འབྲུང་གི་དོན་དུ་གསུངས་པས་མཐར་ལྷ་སྟོང་
ཞིང་བཀའ་ཐམས་ཅད་ཆད་མར་བསྐྱབས་པ། སྟོན་པ་ཉག་ཅིག་གིས་བ་དོན་གཉེར་ཅན་ལ་མི་བསྐྱ་
བར་བསྐྱབས་ཤིང་། བསྐྱན་པ་ཁོན་ཐར་འདོད་ཀྱི་འདུག་ཅིགས་སུ་བསྐྱན་པ་དང་། སྟོན་པའི་བཀའ་
འོན་རྗེས་སུ་བྲན་ཚུལ། སྟོན་པའི་དགོངས་པ་བཅའ་ཉེ་བརྟེན་ནས་གྲུས་པ་སྦྱེས་ཚུལ་དང་། བསྐྱན་
པ་རིན་པོ་ཆེ་རིང་དུ་གནས་པའི་བསྟོ་སྟོན་མཛད་ཚུལ་བཅས་ལས་བརྩམས་པའི་བྲད་དུ་འཕགས་
ཤིང་། དགེ་མཚན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ལེགས་བཤད་མདུན་དུ་བྱང་བ་ཞིག་ཡིན།

རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་སྟོབ་དཔོན་མཐོ་བཙུན་གྲུབ་རྗེས་མཛད་པའི་ལྷ་ལས་
ལུལ་བྱུང་གི་བསྟོད་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་བདེ་བྲེད་བདག་པོས་མཛད་པའི་བྲད་པར་འཕགས་པ་བསྟོད་
ལྷར་རབ་དང་ལུལ་དང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ལེགས་བཤད་ཅིག་ཡིན་ལ། སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཤུག་
སེལ་བསྟོད་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལས་བྲངས་ཉེ་དབུ་མའི་ལྷ་བའི་སྤྱི་དོན་ལྷ་བྱ་ཞིག་དང་།
དབུ་མ་ཐམ་འལྱར་བ་དང་གྲུབ་མཐའ་གཞན་བར་གྱི་དབྱེ་བ་འབྱེད་བྱེད་ཅིག་ཀྱང་ཡིན་ཞིང་། རྟེན་
འབྲེལ་བསྟོད་པའི་བརྗོད་བྱ་མདོར་བསྐྱས་ན་སྟོང་དང་རྟེན་འབྲུང་རྣམས་གཉིས་ཅི་ལྷར་བྱུང་དུ་འབྲེལ་
ཚུལ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་དང་སྟོང་པ་གཉིས་ཅི་ལྷར་འགལ་མེད་གྲོགས་སུ་འཆར་ཚུལ། ཆོས་རྣམས་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྟོན་དང་། དེ་ལྷར་མ་གྲུབ་པའི་དགེ་མཚན། ཡོད་པ་དང་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་པའི་བྲད་པར་དང་། མེད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་རྣམ་དབྱེ་རྣམས་གསལ་བར་

གསུངས་ཡོད་ལ། ལྷག་དོན་སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ལྟ་བཞི་ལྟ་བ་ཀུན་ལས་མཆོག་ཏུ་
གྱུར་ཚུལ་དང་། མདོར་ན་རྟེན་འབྲེལ་དང་སྟོང་བ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་ཟབ་བ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་
རིམ་བ་མཐའ་དག་བསྐྱུས་ཡོད། དེ་ཡང་ཟབ་མོའི་ལམ་གྱི་རིམ་བ་མཐའ་དག་སྟོང་པའི་ནང་བསྐྱུས་
བ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་བ་མཐའ་དག་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ནང་དུ་བསྐྱུས་ནས་གསུངས་ཡོད།

རི་སྐད་དུ་འབྲུག་པ་ལས། དེ་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་རིགས་པ་འདི་ཡིས་ནི། །ལྟ་ངན་བ་བ་མཐའ་
དག་གཙོད་བར་བྱེད། །ཅེས་དང་། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་བ་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་
ནི། །མཐོང་ན་གཏི་མུག་འབྱུང་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་
གཏམ་འདི་ནི་སྟོན་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བར་མཛོད་ཆེན་པོའི་གཅེས་ཀོར་
གྱི་སྟོང་པོ་དང་། དོན་འདི་ཤེས་ན་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཤེས་ཤིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་
འཕང་འཕྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བཤེས་སྤྱིང་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་འདི་རྒྱལ་བ་ཡི། །གསུང་
གི་མཛོད་ཀྱི་གཅེས་པ་ཟབ་མོ་སྟེ། །གང་གིས་འདི་ནི་ཡང་དག་མཐོང་བ་དེས། །སངས་རྒྱས་དེ་ཉིད་
རིག་པས་རྣམ་མཆོག་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་སྟོན་བ་མཉམ་མེད་ཤུག་ཏུ་སེལ་བའི་ཐབས་མཁས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པས་
བགྲངས་ཡས་སྟེ་དགུ་སྟིང་ཞེའི་འཛིགས་ཆོགས་ལས་སྒྱུར་བར་སྟོབ་སྦྲད་ལྷན་ལྷན་པའི་མཛོད་
པའི་རྣམ་བ་མཐའ་ཡས་བསྐྱུངས་པ་ལས་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་འོད་ཟེར་ཕྱོགས་བརྒྱར་འཕྲོས་ཏེ་ངེས་
ལེགས་བདེ་བའི་སྤྱིང་ལ་བཀོད་བཞི་མཛོད་པའི་མཆོག་དང་ཡང་ཞུན་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། མཛོད་བ་
ཀུན་ལས་གསུང་གི་ནི། །མཛོད་བ་མཆོག་ཡིན་དེ་ཡང་ནི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆེས་རབ་དང་
དུལ་དུ་གྱུར་བཞི་གསུང་རྗེས་བསྟན་གྱི་ཆོ་འབྲུལ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་ནས་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་
ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་བར་མཛོད་པའི་ཡུམ་ཆེ་མོ་སྤྱུང་དོན་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པའི་མདོ་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་
ཡིན་ཏེ། སྟེ་རྒྱ་རྣམས་སུ་མཐའ་མེད་པའི་འཁོར་བར་མཁར་བའི་རྒྱད་བ་ཀུན་གྱི་གཞི་ཙ་བདེན་
འཛིན་མ་རིག་པ་ལྟོག་པས་སོ།།

དེ་ལྟར་ཟབ་མོ་རྟེན་འབྲུང་གསུངས་པའི་སྒྲོན་ས་བསྟོད་པ་ནི་ངོ་མཆར་ཅན་ཡིན་པར་གཟིགས་ཏེ་མཉམ་མེད་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་ཆེན་པོས་འདི་གྲུང་རྒྱལ་ལྟ་ཞོལ་དབེན་གནས་སྟེ་སྤྱིངས་སུ་སྟོན་པ་བཙུག་པའི་ལུགས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་སྟེ་གསུངས་པར་རྟེན་པའི་འབྲུང་གསུངས་ཀྱིས་བྲངས་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་གསུང་པའི་སྒྲོན་ས་བསྟོད་པ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྤྱིང་པོ་འདི་ཉིད་མཛད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་འདི་ཉིད་ལས། འདི་ལས་ངོ་མཆར་གྲུང་པ་དང་། །འདི་ལས་མདུ་བྱུང་བ་གང་། །ཚུལ་འདིས་ཁྱོད་ལ་བསྟོད་ན་ནི། །བསྟོད་པར་འབྲུང་གི་གཞན་དུ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་རྟེན་འབྲེལ་སྟོན་པ་ནི་རྒྱལ་པའི་དབང་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་གང་གི་སྒྲོན་ས་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ལ་བསྟོད་པ་ནི་འདི་ཕྱི་ལེགས་ཆོགས་མཐའ་དག་འབྲུང་པའི་སྒྲོན་ས་པ་ཡིན་ལ། རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ་ནི་ནང་དོན་རྒྱ་ཆེ་ལ་གཏིང་ཟབ་ཅིང་། འདིའི་ཐོག་ནས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཟབ་གནད་ཀྱི་ཁྱད་ཡོན་རྣམས་གྲུང་གསལ་པར་གསུངས་ཤིང་། ཟབ་མོ་རྟེན་འབྲུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་སྟེ་མེད་པ་མེད་པ་ལོགས་ཀྱི་ཟབ་གནད་འདི་དག་ལ་སེམས་ཏེ་ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྲུང་པའི་བཀའ་ཁྲིད་འདི་ཉིད་ཡིག་ཐོག་ཏུ་ཕབ་བསྐྱར་ཞུས་པ་ཡིན།

འདིས་གྲུང་བསྟན་པའི་སྤྱིང་པོ་མཐའ་བཤུ་དབུ་མའི་ལུགས་བཟང་ཕྱོགས་དུས་ཀྱི་ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་། འགོ་ཀྱན་སྟོང་དང་རྟེན་འབྲུང་གི་ལྟ་བུ་རྒྱད་ཕྱག་ཅིང་། ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ལ་ཅི་དགར་འོངས་སུ་སྟོད་ཐུབ་པའི་སྟོན་འདུན་ལུགས་དག་དང་། ལྟ་དང་བཅས་པའི་འབྲེན་པ་ཆེན་པོ་འཕགས་མཆོག་མི་ཡི་རྣམ་འོངས་ལ་གོང་ས་ལ་སྐུ་པས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་སྐྱེ་ཆེ་ལ་ཞབས་པད་བསྐྱེལ་བརྒྱར་བརྟན་ཅིང་། རྒྱལ་ཆེན་ལུགས་བཞེད་མཐའ་དག་སྟོན་གྱིས་འགྲུབ་པ་དང་། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་གདམས་དག་བཀའ་ཡི་འཁོར་འོའི་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་མི་ཆད་པ་འགོ་ཀྱན་པན་བདེའི་གསོས་སུ་བསྐྱེལ་ཏེ་དེང་ནས་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་པར་མགོན་པོ་གང་ཉིད་ཀྱི་ལུགས་རྗེས་བཏང་བཤུ་མེད་པར་མཉམ་བཞིན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་སྟོན་འདུན་བྲངས་མེད་དང་བཅས། ཡིག་འབེབ་བ་གྲུས་རྣམ་གྲུ་ཐུབ་བསྟན་ཡར་འཕེལ་བས་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༩ ལྷ་ ༣ ཆོས་ ༢༥ ལ།

རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་བཀའ་ཁྲིད་རྒྱས་པ།

ཆོས་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་ནང་ཆོས་ཀྱི་དོ་སྟོན།

དེ་རིང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་གཙོ་བོ་ནི་རྒྱ་ཡི་ཆོས་ཐོགས་ནམས་
ཆགས་ཡོད་ལ། བྱེད་རང་ཆོ་ཆང་མར་འཆམས་འདི་བྱེད་རྒྱ་དང་། བྱེད་རང་ནམས་
དཀའ་ལས་ཆེན་པོ་བརྒྱབ་པ་དང་འགྲོ་བྱོན་ཡང་ཆེན་པོ་བཏང་ནས་ཆེད་མངགས་
ཡོང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་བརྗོད་རྒྱ་ཡིན། དེ་རིང་ང་ཆོས་ཆོས་འབྲེལ་བྱ་རྒྱའི་
གཞུང་ནི། ཐོག་མར་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་བཤད་པ་མདོར་
བསྡུས་ཤིག་གི་ཐོག་ནས་ཆོས་འབྲེལ་བྱ་རྒྱ་དང་། དེ་རྗེས་སྟོབ་དཔོན་སྤྱ་སྤྱབ་ཀྱིས་
མཛད་པའི་བཤེས་སྤྱིང་དང་། ཡང་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་རྟོགས་བརྗོད་
མདུན་ལེགས་མ་བཅས་འཆད་ན་སྟུང་བྱུང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་
པའི་ཐོག་ནས་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལདས་ཀྱི་ཆོས་ངོ་འཕྲོད་པ་ཞིག་དང་། སངས་
རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་ཆོས་ཟབ་གནད་རྗེ་འབྲུ་ཞིག་ཡོད་པ་
ནམས་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་ནང་ནས་ཤེས་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་
བཙུན་ལདས་ནི་སྟོན་པ་འབྲུ་འབྲུའི་ནང་ནས་མི་འབྲུ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་རྟེན་འབྲེལ་
བསྟོད་པའི་ནང་ནས་གསལ་པོར་ཐོན་ཡོང་གི་ཡོད་སྟབས། རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་
བཤད་པའི་ཐོག་ནས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དོ་སྟོན་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་

འདུག།

སྤྱིར་བཏང་བཤེས་སྤྱིང་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སུ་གྲགས་ལ། དེའི་ནང་ཟབ་གནད་མང་པོ་ཞིག་ཞར་དང་ཞོར་ལ་ཐོན་ཡོང་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་རྩ་བའི་གཞུང་གི་གསུང་ལུགས་རྒྱལ་པོ་བདེ་སྦྱོང་ལ་གསུངས་པའི་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཡིན། དེས་ན་ནང་བ་སངས་རྒྱུ་པའི་ཆོས་རོ་འབྲོད་མཁན་ཞིག་གིས་ཡ་རབས་སྦྱོང་བཟང་གི་ཐོག་ནས་མི་ཆེ་ཇི་ལྟར་སྤྱེལ་དགོས་མིན་གྱི་སློབ་གཙུག་པོར་ཐོན་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ནས་རྟོགས་བརྗོད་མདུན་ལེགས་མ་འདིས་བོད་གངས་ཅན་ལྗོངས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུང་སྤྱགས་དང་བཅས་པའི་སངས་རྒྱུ་པའི་བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཉམས་ལེན་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་མིན་གཙུག་པོར་གསུངས་པ་ཞིག་ཡིན། ཉམས་ལེན་བྱེད་སྟངས་ཞེས་བརྗོད་སྐབས། ཐོས་བསམ་སློམ་གསུམ་ལས་སློམ་བྱུང་གི་ཐོག་ནས་རྟོགས་པའམ་ཉམས་སྦྱོང་སྤྱེས་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་པས། དེར་ཐོས་བསམ་སྦྱོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཤིང་། ཐོས་པའི་ཡུལ་གཞུང་ཇི་འདྲ་ཞིག་ལ་སྦྱང་དགོས་མིན་དང་། དེ་ཡང་རྩ་བ་མདོ་སྤྱགས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་རྩེ་རིན་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སློབ་གཉེར་སྦྱོན་སྟངས་དེ་དག་གསུངས་ཀྱི་ཡོད།

འོན་ཀྱང་བོད་གངས་ཅན་ལྗོངས་ཀྱི་རིས་སུ་མ་མཆིས་པའི་མཁས་བླ་བ་གཉིས་ལྟན་གྱི་སྤྱེས་བྱ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནང་ལུགས་དེ་ཡང་། ཐེག་པ་གོང་འོག་གསུམ་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་ཡོངས་རྫོགས་ལ་སྦྱངས་ཏེ། དེ་དག་ནས་གསུངས་པའི་ལམ་དེ་དག་སྟན་ཐོག་གཅིག་ལ་ཐམས་ཅད་ཉམས་ལེན་དུ་འབྱེད་ནས་འདི་ལྟར་འགྲོ་བ་འདི་མཁས་པའི་འགྲོ་སྟངས་ཡིན་པ་རེད། དེ་དང་ཆོ་བོད་གངས་ཅན་ལྗོངས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེ་

ཆུང་སྐྱལ་ས་དང་བཅས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟར། ཐེག་
པ་ཆེ་ཆུང་སྐྱལ་ས་དང་བཅས་པ་ཆང་བ་ཡིན་ལུགས་ཅི་ལྟར་ཡིན་པ་དང་། སློབ་
གཉེར་སྦྱོན་སྐྱེད་ས་དང་། སློབ་གཉེར་སྦྱོན་པའི་རྗེས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་འགྲོ་སྐྱེད་ས་
བཅས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བསྟན་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཡོད་པ་ཤེས་ཐུབ་ཅིང་། དེར་བརྟེན་
རྟོགས་བརྗོད་མཛུགས་ལུགས་མ་འདི་བོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དོ་སྤྲོད་ལྟ་བུ་
དང་། ང་རང་ཆོ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཡང་།
བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཉམས་ལེན་བྱེད་སྐྱེད་ས་དེ་ཡང་འདིའི་ཐོག་ནས་འགྲོ་
དགོས་པ་ཞིག་ཤེས་པར་བྱས་ན་དེ་ཡག་པོ་མེད་དམ་སྟེ།

དེས་ན་ཐོག་མར་བོད་སྐད་ཀྱི་ཐོག་ནས་དཀོན་མཆོག་རྗེས་བྲན་གྱི་མདོ་དང་།
ཤེས་རབ་སྣང་པོ། གང་སྟོ་མ་བཅས་འདོན་རྒྱ་དང་། དེ་རྗེས་བྱེད་རང་ཆོས་རྒྱ་སྐད་
ཀྱི་ཐོག་ནས་ཤེས་རབ་སྣང་པོ་དང་། མཇུག་ཏུ་སྟོན་ལམ་ཆོག་བཞི་ཡོད་པ་དེ་འདོན་
རྒྱ་བཅས་དེ་ལྟར་ཡིན། མཇུག་གི་སྟོན་ལམ་དེ་བོད་པ་རྣམས་ཀྱི་མཁྱེན་ན་ཡག་པོ་
འདུག་དེ་ཡང་།

ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་ཤོག །

ཡང་དག་ཤེས་རབ་འཁྱེད་པར་ཤོག །

བར་ཆད་མ་ལུས་སེལ་བར་ཤོག །

རྒྱལ་སྐྱེད་སྦྱོང་ལ་འཇུག་པར་ཤོག །

ཅེས་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་སེལ་བ་ལ། ཡང་དག་ཤེས་རབ་སྟེ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་
འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་། མདོར་ན་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེས་པའི་ཐོག་

ནས་ཉེན་མོངས་སེལ་དགོས་པ་ལས། ཉེན་མོངས་སེལ་ཐབས་གཞན་མེད་ཅིང་།
བར་ཆད་མ་ལུས་སེལ་བར་ཤོག་ཅེས་པ་ནི་དུས་རྒྱུན་ང་ཚོས་དོན་ཆེན་པོ་གསུམ་
གྱི་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་སྐབས་ལྟར་བྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་བར་ཆད་མི་མཐུན་
པའི་ཕྱོགས་གྱིས་མི་ཚུགས་པ་ཡོང་བར་ཤོག་ཅེས་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱོད་ལ་འཇུག་
པར་ཤོག་ཅེས་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱོད་ལ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་རྟག་
ཏུ་འཇུག་པར་ཤོག་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན། སློན་ལམ་འདིའི་ཆོག་དོན་ཏུ་ཅང་གི་ཟབ་
པོ་ཞིག་འདུག་ལ། སྤང་ནས་ངའི་རྣ་བར་ཐོས་པའི་སྐབས་སློན་ལམ་འདི་དོན་ཟབ་པ་
དང་། ཁྱེད་རང་ཚོའི་གདངས་དབྱངས་དེ་ཡང་ཏུ་ཅང་གི་སྙན་པོ་ཞིག་འདུག།

དེ་ནས་ང་རང་ཚོ་ཚོས་འཆད་མཁན་དང་། ཚོས་ཉན་མཁན་ཆང་མས་ཀུན་སྣོང་
ཡག་པོ་ཞིག་གསལ་བཏབ་པའི་ཐོག་ནས་ཚོས་ཚོས་སུ་འགོ་བཞུགས་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་
ཡིན། དེ་ཡང་ཚོས་ཚོས་སུ་འགོ་བཞུགས་པ་ནི་བྱེད་ཀྱིས་འགྲུར་གྱི་ཐོག་ནས་མི་འགོ་
བར་ནང་གི་བསམ་སློའི་ཐོག་ནས་འགོ་དགོས་པ་ཡིན། དེས་ན་ལམ་ལོག་པ་ལས་
ཁྱད་པར་འབྱེད་ཚོས་སྐབས་འགོ་དང་། ལམ་དམན་པ་ལས་ཁྱད་པར་འབྱེད་ཚོས་
སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐབས་འགོ་དང་སེམས་བསྐྱེད་གསལ་བཏབ་
པའི་ཐོག་ནས་གསན་དགོས་པས་སྐབས་སེམས་བྲན་གསོའི་སྤྱད་དུ་སངས་རྒྱུས་
ཚོས་ཚོགས་མ་ལན་གསུམ་འདོན་གྱི་ཡོད་པ་ཡིན།

དེ་རིང་ཚོས་འབྲེལ་བྱེད་རྒྱ་ནི་གཞི་རྒྱ་ཐེ་མཐོན་ནས་ཡོང་བའི་ཚོས་ཁུ་བ་ཁྱེད་
རང་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། ང་རང་ཚོ་སློན་མ་ནས་ཐེངས་ཁ་ཤས་སྤྱག་སྟེ་ནང་བ་
སངས་རྒྱུས་པའི་ཚོས་ཀྱི་རོ་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱ་བྱུང་ཡོད། ཁྱེད་རང་ཚོ་བར་ལམ་དུས་

ཡུན་གང་འཆམས་ཕྱིན་པའི་རིང་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་བསམ་སྒྲུབ་ནང་འགྱུར་བ་གང་འདྲ་
ཞིག་འགྲོ་གི་འདུག་གམ། འགྱུར་བ་ཡག་ཏུ་འགྲོ་གི་འདུག་གམ། ཡང་ན་སེམས་རྒྱ་
ཆོས་དང་མ་འདྲེས་པར་ཆོས་བློད་ཆགས་ནས་སྤྱུག་ཏུ་འགྲོ་གི་འདུག་གམ། འོན་ཀྱང་
ང་རང་ཆོ་ཆང་མ་ལོ་རྒྱས་འགྲོ་གི་ཡོད་ལ། ཏུས་ཆོད་ཀྱིས་རྩ་བ་ནས་སྤྱུག་གི་མེད།
ཏུས་ནི་རྟག་ཏུ་འགྲོ་གི་ཡོད་པས་གལ་སྲིད་ཏུས་འགྲོ་བརྒྱུག་ཏུ་ཕྱིན་ཡོད་ན། ཏུས་
ཆོད་བསྐྱར་ལོག་བྱ་རྒྱ་མེད། དེར་བརྟེན་ཏུས་ཀྱི་འགྱུར་བ་རྟག་ཏུ་འགྲོ་གི་ཡོད་ལ།
དེ་ཡང་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་གིས་འགྲོ་བ་ལས་མི་འགྲོ་བར་སྡོད་པ་ཞིག་རྩ་བ་ནས་
མེད། ཏུས་ཀྱི་ནང་ཏུ་ཡོད་པའི་ང་རང་ཆོའི་ལུས་པོ་འདི་ཡང་དེ་བཞིན་འགྱུར་བ་འགྲོ་
གི་ཡོད།

དེས་ན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་
དྲུག་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ་མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱལ་བ། སྡོང་བ། བདག་མེད་
པ་བཅས་བཞི་ལས་མི་རྟག་པ་ཐོག་མར་གསུངས་ཡོད། དེར་བརྟེན་ཏུས་རྟག་པ་མེད་
པ་དེ་ལ་ང་རང་ཆོར་རང་དབང་གང་ཡང་མེད་ལ། དེ་ནི་སུ་ཀྱང་བཀག་མི་སྲུབ་པ་
ཞིག་ཡིན། འོན་ང་རང་ཆོས་གང་ཞིག་བྱེད་སྲུབ་བམ་ཞེ་ན། ཏུས་ཆོད་ཅུང་ཐོས་སུ་
མི་གཏོང་བར་མི་ཆེ་དོན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་བྱེད་རྒྱ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་ལག་ཏུ་ཡོད།
ཚུགས་གཅིག་ནས་ཏུས་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་དེ་ལ་དགེ་མཚན་ཞིག་ཡོད། དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་འགྱུར་བ་འགྲོ་བ་ཡོང་གི་ཡོད་པས་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་རྒྱ་དང་རྒྱུན་
ཀྱིས་བྱེད་པ་འདུག་གི་ཡོད་ལ། རྒྱ་རྒྱུན་ཀྱིས་བྱེད་པ་འདུག་པས་མ་སྲུབ་པའི་རྒྱ་
ཆོགས་ཆང་ན་འབྲས་སུ་ཡོང་བ་དང་། མི་མ་སྲུབ་པའི་འགལ་རྒྱུན་དང་འབྲས་ན་

འབྲས་བྱ་འགག་འགྲོ་བ་བཅས། མདོར་ན། སྤྱི་འགག་དང་འཕེལ་འགྲིབ་ཡོང་བ་དེ་
དག་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཡོང་གི་ཡོད།

བྱིད་རང་ཆོ་ཆོས་ཁྱེ་བ་གསར་བ་མང་པོ་ཞིག་སྤེབས་ཡོད་ལྟ་བུས། རོག་མར་
ཆོས་ཞེས་པ་དེ་མི་ཆེ་འི་ནང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་དང་། རང་ཆོར་དགོས་མཁོ་ཆེན་
པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། ལྷག་པར་ནང་བ་སངས་རྒྱུ་པའི་ཆོས་ཅི་ལྟར་ཡིན་པ་འབྲེལ་
བ་ཤད་ཐོན་བྱ་ཞིག་བརྒྱབ་ན་སྣང་བྱུང་། འདི་ག་རྟེན་ཆགས་འདི་ག་དང་། བསྐྱལ་བ་
སྟོངས་པ་སོགས་ཤེས་བྱའི་གནས་ལུགས་གཏན་པའ་སྐབས་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ལྟར་
དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། རང་ཆོར་ད་ལྟ་གཤམ་ཆེ་ཤོས་གང་ཞིག་རེད་ཅེ་ན། ད་ལྟར་
ཆོར་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་ཤིག་ཐོབ་ཡོད་པ་འདི་དོན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དང་། མི་ཆེ་
སྤྱིད་པོ་ཡོང་བ་བྱ་རྒྱ་ནི་རང་ཆོར་ཆང་མའི་རེ་འདོད་དང་དམིགས་ལུས་ཆགས་ཡོད། རང་
རང་ཆོར་རང་གཞན་རོགས་གསུམ་སྤྱི་ཞིག་ཡིན་ཡང་རང་གི་རང་གིས་རང་སྣང་པའི་སྒོ་
ཞིག་དང་། ཆོར་བ་བདེ་སྤྱུག་སྟོང་རྒྱ་ཡོད་པའི་སྤྱིང་ནས་ཆོར་བ་བདེ་བ་འདོད་པ་
དང་། སྤྱུག་བསྐྱལ་མི་འདོད་པ་དུད་འགྲོ་ཚུན་ཆད་ལ་ཡོད་པ་རང་ཆོས་ཅོད་པ་ཅོད་མི་
དགོས་ལ། སྤྱི་བ་བྱེད་ཀྱང་བཀོད་མི་དགོས་པར་རང་གི་སྟོང་བས་ཆོར་བ་ལུགས་
ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད།

ངས་རྟག་ཏུ་འདི་ལྟར་བཞག་གི་འདུག དེ་ཡང་རང་རང་ཆོར་མི་འདོད་པའི་སྤྱུག་
བསྐྱལ་དང་། འདོད་པའི་བདེ་སྤྱིད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་སྒོ་ལྗེའི་དབང་ཤེས་ལ་
བརྟེན་ནས་ཡོང་བའི་བདེ་བ་དང་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཞིག་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་མི་
འདོད་པའི་སྒོ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱལ་དེ་ལས་ཐར་འདོད་བྱེད་པ། དེ་བཞིན་སྒོ་ལྗེའི་ཤེས་

ས་ལ་བརྟེན་པའི་བདེ་སྦྱིད་དོན་དུ་གཉེར་བ་བཅས་ནི་དུད་འགྲོ་ཚུན་ཆད་ལ་ཡོད། མ་
གཞི་དུད་འགྲོའི་ནང་དུ་འང་ཇི་ཙམ་གྱིས་སེམས་དུལ་བ་ཡོད་པའི་ཆོད་ཀྱིས་རང་ཉིད་
སལ་ཆེར་ཅུང་ཟད་སྦྱིད་པ་ཡོད། འོན་ཀྱང་རང་རང་ཆོ་གཙུག་པོ་སེམས་དུལ་མ་དུལ་
ཞེས་པ་ནི་འགྲོ་བ་མི་ལ་འབྲེལ་བ་ཤུགས་ཆེ་ཤོས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་མི་ལ་འབྲེལ་བ་
ཤུགས་ཆེ་བ་ཡོང་དོན་ནི། གཙུག་པོ་མི་ནི་སེམས་ཅན་གཞན་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་
པའི་འཕགས་ཆོས་མིའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཡོང་གི་ཡོད།

རྣམ་རྟོག་འདྲ་མིན་ལ་བསམ་སྒྲོ་བ་ཉར་ནས་མི་ལ་རྟོག་དཔྱད་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་
གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་རྟོག་དཔྱད་དང་རྣམ་རྟོག་འདྲ་མིན་མང་པོ་
ཡོད་པའི་རྒྱུ་གྱིས་ཡིན་པ་ལས། མིའི་ལུས་པོ་དམིགས་བསལ་ཤུགས་ཆེ་བ་གང་
ཡང་མེད། མི་ལས་ཤུགས་ཆེ་བའི་སེམས་ཅན་མང་དུ་ཡོད། འོན་ཀྱང་མི་ལ་གཞན་
དང་མི་འདྲའི་རྣམ་དཔྱད་ཅིག་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་མིས་གཞན་དབང་བསྐྱུ་བ་དང་། རང་
ཉིད་ཀྱི་འདོད་དོན་སྐྱབ་པའི་དོན་དུ་ཐབས་ཤེས་འདྲ་མིན་སྣ་ཆོགས་བྱེད་ཐུབ་པ་
ཡིན། མིའི་རྣམ་དཔྱད་ཅེས་པ་དེར་བསམ་སྒྲོ་ཡག་པོ་ཞིག་གཏང་ན། མིའི་རྣམ་
དཔྱད་ཀྱི་རྒྱུ་པས་མི་ལ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་མང་པོ་ཞིག་གཏང་ན། མིའི་རྣམ་

རྟོགས་གཅིག་ནས་རང་རང་ཆོར་དུད་འགྲོ་ལས་ལྷག་པའི་བྲན་པ་ཤུགས་ཆེ་བ་
ཡོད། དེ་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཆེ་གཅིག་གི་གནས་ཚུལ་ཙམ་མིན་པར་མི་རབས་གོང་
མ་དག་གི་ལོ་རྒྱུས་རང་ཆོར་ཤོད་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་ཟད། དེ་ལྟ་བུའི་ཉམས་སྤྱོད་བྲན་རྒྱ་
ཡོད་པས་རང་ཆོར་བྲན་པ་ཡང་ཤུགས་ཆེ་བ་ཡོད། གཉིས་ནས་མ་འོངས་འབྱུང་འབྱུར་
ལ་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་བྱུང་ན་བསམ་པའི་རྣམ་རྟོག་གི་བཞོད་པ་ཡང་རང་ཆོ་མི་ལ་མང་

བ་དང་། མིས་བསམ་སྒོ་ཏ་ཅང་ཤུགས་ཆེ་བ་གཏོང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོང། ད་ལྟ་འབྲེལ་བའི་
སྐབས་སུའང་རང་རང་ཆོའི་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་བདེ་སྤྱད་གི་ཆོར་བ་འདི་ཙམ་མིན་པར་
དེའི་རྒྱ་རྒྱུ་མང་པོ་ཞིག་ལ་བསམ་སྒོའི་ནང་རྟོག་དཔྱད་བྱས་ཏེ་བསམ་སྒོ་གཏོང་རྒྱ་
ཡོང་གི་ཡོང། དེའི་རྒྱུ་གྱིས་རང་རང་ཆོར་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་སྤྱད་བསྐྱེལ་ཏ་ཅང་
མང་པོ་ཞིག་པལ་ཆེར་ཡོང་གི་ཡོང། དཔེར་ན། ད་ལྟ་མཐུན་རྒྱུ་ཏ་ཅང་འཛོམས་པོ་
ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་ཞིག་བསམ་སྒོར་འཁོར་བ་དག་གིས་
རྒྱུ་བྱས་ཏེ་སེམས་འཁྲུག་བ་ཡོང་གི་ཡོད་ལ། མ་འོངས་འབྱུང་འབྱུང་གི་རྣམ་རྟོག་
འདྲ་མིན་མང་པོ་ཞིག་འཆར་བའི་རྒྱུ་གྱིས་རེ་དོགས་ལུ་གུ་བརྒྱུད་གྱིས་བཅིངས་པ་
དེས་ཀྱང་མ་སྦྱིད་བ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོང།

ད་ལྟ་འབྲེལ་བའི་སྐབས་སུའང་བདེན་མི་བདེན་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་། རང་ཉིད་
ཀྱི་རྣམ་རྟོག་གིས་འདི་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་མིན་ནམ། འདིས་ཀྱང་བྱུང་བ་མིན་ནམ་
བསམ་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་རྟོག་རྒྱ་བསྐྱེད་ནས་དོགས་བ་དང་རྣམ་རྟོག་ཏ་ཅང་མང་པོ་
ཞིག་ཡོང་གི་ཡོང། དེ་དག་གིས་རྒྱུ་དང་བསམ་སྒོ་ཏ་ཅང་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཏོང་རྒྱ་ཡོད་
པའི་རྒྱུ་གྱིས་སེམས་མ་སྦྱིད་བ་ཏན་ཏན་ཡོང་གི་ཡོད་བ་ཡིན། བསམ་སྒོ་འདྲ་མིན་
མང་དུ་འཁོར་བའི་རྒྱུ་གྱིས་སེམས་མ་སྦྱིད་བ་ཡོད་བ་དེ་ཡང་། ཕྱི་ཡི་སློ་ལཱའི་ཤེས་
པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོར་བ་བདེ་བས་སེམས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་གི་རྒྱུ་བསམ་མ་སྦྱིད་བ་ཡོད་
བ་དེ་ཉིད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཐུབ་རྒྱ་ཏ་ཅང་ཁག་པོ་ཡིན།

མདོར་ན་སེམས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་འདྲ་མིན་ཤར་ནས་མ་སྦྱིད་བ་ཡོད་པ་ནི་ཟས་རོར་
ལོངས་སྤྱོད་དང་། གཉན་ཉེ་དུ་སྤྱོད་ཁང་ལུན་སུམ་ཆོགས་པོ་ཇི་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་དེས་

ཟེལ་གྱིས་གཞོན་མི་སྐབ་བ་ཡིན། ང་རང་ཆོར་སེམས་ཀྱི་ཆམ་རྟོག་འདྲ་མིན་ཤར་
བའི་རྒྱུན་གྱིས་སེམས་མ་སྦྱིད་བ་ཡོང་གི་ཡོད། སེམས་མ་སྦྱིད་བ་ཡོད་པའི་མི་ལ་
ལར་སྐྱབ་པས་སྐབས་རེ་སྐྱབ་སྤྲད་བ་ལྟ་བུ་ཡོང་གི་ཡོད། ང་ཆོ་སྤར་མ་སྤྱ་རིང་ལོ་
གཅིག་ཟློད་པའི་སྐབས་དེར་ནད་བ་སེམས་ཏ་ཅང་འཁྲུག་ནས་མ་སྦྱིད་བྱེད་མཁན་
ཞིག་སྐྱབ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་བསྟེན་བར་སྐབས་འདུག་ཅིང་། སྐྱབ་པས་ནད་བ་དེར་
སྐྱབ་ཞིག་སྤྲད་སོང་བས་སྐྱབ་དེས་གང་ལ་པན་མིན་སྤྲད་ཆ་བློས་པར། སྐྱབ་དེས་
སེམས་ཅུང་ཟད་སྐྱག་ཏུ་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་འདུག དེར་བརྟེན་ཆམ་
རྟོག་འདྲ་མིན་འཆར་བའི་རྒྱུན་གྱིས་སེམས་འཁྲུག་པའི་སྤྱག་བསྐལ་ཡོང་སྐབས།
སྤྱག་བསྐལ་དེ་ཉིད་སེལ་ཐབས་ལ་ཆམ་རྟོག་འདྲ་མིན་འཆར་བ་དེ་དག་ཅུང་ཟད་ཅུང་
ཏུ་གཏོང་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་འདུག་པ་དེས་གང་ཞིག་བསྐྱབ་པ་རེད་ཅེ་ན། སེམས་ཀྱི་
སྤྱག་བསྐལ་དང་མ་སྦྱིད་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་བའི་རྒྱུན་ནི། ཆམ་རྟོག་མང་བྲགས་པའི་
དབང་ལས་བྱུང་བར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་ནམ་རྒྱུན་སེམས་མ་སྦྱིད་བ་
ཡོད་པ་འགའ་ཞིག་ལ། སེམས་ཀྱི་སྐྱབ་པས་བྱེད་རང་བསམ་མཐོ་གཏོང་རྒྱ་མང་
བྲགས་པས་བསམ་མཐོ་གཏོང་རྒྱ་ཅུང་ཏུ་གཏོང་དགོས་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་འདུག

ཐབས་ཤེས་དེ་ནི་གཏི་སྤྱག་གམ་འུ་སྤྱག་པའི་ཐབས་ཤེས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། དེ་
ལྟར་ཡིན་ན་མིའི་ཆམ་དཔྱོད་ཏ་ཅང་ཡོད་པའི་ཁྲད་བ་བཏོན་ན་མི་དེ་རོ་ལྟར་ཟློད་རྒྱ་
ལས་ཆམ་རྟོག་འདྲ་མིན་ཡོང་ཉེན་མེད། འོ་ན་གཏི་སྤྱག་མ་ཡིན་པའི་ཐབས་ཤེས་གང་
ཞིག་བྱེད་རྒྱ་ཡོད་ཅེ་ན། ཆམ་དཔྱོད་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཆམ་དཔྱོད་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་
སྤྱག་བསྐལ་ཡོང་བ་དེ་དག་སེལ་སྐབ་པ་ཞིག་བྱུང་ན་དེ་ནི་མཁས་པ་ཡིན། ཆམ་རྟོག་

འདྲ་མིན་ཡོང་བའི་ནང་ནས་ཡུལ་གྱིས་དབྱད་པ་བྱེད་པ་སྟེ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་
རབ་བསམ། མདོར་ན་རྟོག་དཔྱད་ཀྱིས་དབྱད་པ་བྱེད་རྒྱ་གཅིག་བྱས་སེམས་འཁྲུག་པ་
པལ་ཆེར་མིན། རྟོག་དཔྱད་ཀྱིས་དབྱད་པ་རིམ་བར་བྱས་པའི་ལག་རྩེས་སམ།
དབྱད་པ་བྱས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ང་རང་ཆོའི་སེམས་ནང་ཆོར་བ་དྲག་པོ་ཞིག་ཡོང་
གི་ཡོད་ལ། ཆོར་བ་དྲག་པོ་ཡོང་བའི་ནང་གི་ཆོར་བ་རིགས་གཅིག་གིས་སེམས་
འཁྲུག་ནས་མ་སྦྱིད་པ་ཡོང་གི་ཡོད། རྣམ་དཔྱད་རང་ཉིད་ཀྱི་སྟངས་ནས་མ་སྦྱིད་པ་
ཡོང་བ་དེ་དག་སེལ་ཐབས་གང་ཞིག་བྱེད་དགོས་སམ་ཞེས། རྣམ་དཔྱད་ཀྱིས་དབྱད་
པ་ཆ་ཆང་བྱེད་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་སེམས་ལ་མ་སྦྱིད་པའི་ཆོར་བ་དྲག་པོ་ཡོང་
བའི་རིགས་གང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་ང་ཆོས་བརྟག་དབྱད་ཞིབ་འཕྲུག་བྱས་པའི་
སྟངས་ནས་སེམས་མ་སྦྱིད་པ་ཡོང་བ་དེ་འགོག་ཐབས་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན།

དེས་ན་དེང་སྐབས་འཇམ་གླིང་གི་སྤྱི་ཚོགས་གང་དུ་བལྟས་ཀྱང་། དངོས་པོ་
ཡར་རྒྱས་མ་བྱིན་པའི་ལུང་པའི་ནང་ད་ལྟ་ལོ་གོས་དང་། བད་ན་ཆ་སོགས་ཀྱི་སྤྱུག་
བསྐལ་ཇ་དྲག་པ་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་རྣམ་དཔྱད་ཀྱིས་རྒྱུན་བྱས་ཏེ་སྤྱུག་བསྐལ་ཡོང་
བ་མངོན་གསལ་དོད་པོ་མ་ཆགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་ཆད་མཐོན་པོ་
བྱིན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་བྱིན་ནས་སྤྱིའི་ཆ་ནས་བད་དང་ན་ཆ་
ཉུང་དུ་འགྲོ་བ་དང་། དེ་བཞིན་གང་ཅིའི་མཐུན་རྒྱུན་འཛོམས་པོ་ཡོད་པ། གཙོ་བོ་སྤྱི་
ལུངས་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་བདེ་སྤྱུག་བསྐལ་གང་འཚམས་ཉུང་དུ་བྱིན་
པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་གཞི་ནས་སེམས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་གི་རྒྱུན་བསྐལ་སྤྱུག་བསྐལ་སྤྱི་
ཚོགས་ཡོང་བ་རྣམས་མངོན་གསལ་དོད་དུ་འགྲོ་བ་ཞིག་པལ་ཆེར་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་

ཞིག་འདུག

དེ་ལྟ་བུའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འོག་ནས་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་སམ་མིའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གཞི་ནས་ཆོས་དད་ཞེས་པ་དེ་ཡོང་གི་ཡོད། ང་རང་ཆོ་མིས་ཐབས་ཤེས་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ལས་བརྒལ་ཏེ་མིས་ཐབས་ཤེས་མ་བྱུང་པའི་མཆོམས་སུ་སྤྱོད་པས་སྐབས་རེ་བཅས་བརྒྱུག་པར་དད་པ་བྱས་ཏེ་རེ་བ་འཛིན་པ་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ཡང་རང་ལས་ལྷག་པའི་སྐབས་གནས་རྒྱུན་ལྡན་ཞིག་ཡོད་ཅེས་དེ་ལྟ་བུའི་སྐབས་གནས་ལ་སློབ་གཏན་བཙུགས་དེས་རེ་བ་འཛིན་པ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད། དཔེར་ན། སྤྱིར་མིའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་མི་འདས་གོས་སུ་བྱིན་ན། མིའི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་ཤིང་། འདས་གོངས་སུ་གྱུར་པའི་མི་དེའི་དོན་དུ་ང་རང་ཆོར་བྱེད་ཀྱི་གང་ཡང་མེད་པ་ཆགས་ཟིན་པ་ཡིན། ཆོས་ལུགས་པལ་མོ་ཆེས་འདས་པོ་དེ་ཉིད་དག་ཞིང་དུ་སྐྱེ་བའི་དོན་དུ་སློན་ལམ་རྒྱག་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་ན་རྒྱ་མི་རིགས་ཁྱེད་རང་ཆོར་རང་ཉིད་ཀྱི་པ་མེས་ལ་དུར་མཆོད་བྱེད་ཀྱི་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག་ལ། དེ་ཡང་སློན་ལམ་རྒྱག་ཀྱི་དང་། དད་པ་དང་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་སྤྲོད་ནས་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཅ་བ་མེད་ས་དེར་སློན་ལམ་ཞིག་རྒྱབ་ན་དེས་པན་ཀྱི་རེད་བསམ་པའི་རེ་བ་བརྒྱབ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་དད་པ་སྤྱོད་པ་ཀྱི་ཡོད། ཆོས་དད་ལ་རིགས་འདྲ་མིན་ཏེ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་ཡོད།

དེ་ཡང་ལྟ་བ་དང་བྱུང་མཐའ་ཡོད་པའི་ཆོས་རྒྱུད་གཅིག་དང་། ཡང་ལྟ་བ་དང་བྱུང་མཐའ་མེད་པར་གྲོང་གསེབ་ཁག་ལྟ་བུར་ལྟ་བུ་གཞོན་འདྲེ་སོགས་མིང་གང་ཞིག་བཏགས་མིན་ནི་ལྟར་ཡང་དེ་དང་དེར་གསོལ་མཆོད་བྱེད་སློལ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལྟར་ལྟ་བ་དང་བྱུང་མཐའ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཆོས་ལུགས་མང་པོ་ཞིག་དུས་ད་ལྟའང་

གསར་བ་ཡོང་གི་ཡོད། སྤར་གྱི་ཚོས་ལུགས་དེ་རིགས་མང་པོ་ཞིག་འགགས་ཅིན་
ཅིང་། རིགས་གཅིག་ལ་ལྟ་བ་དང་བྱུ་བ་མཐའ་ཡོད། ལྟ་བ་དང་བྱུ་བ་མཐའ་ཡོད་པའི་
ཚོས་ལུགས་ཀྱི་ནང་འཛིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་འདོད་པའི་སྤེ་ཆན་གཅིག་དང་། དེ་ལྟར་
མི་འདོད་པའི་སྤེ་ཆན་གཅིག་བཅས་སྤེ་ཁག་གཉིས་ཡོད། ལྟ་བྱུ་བ་མེད་པའི་ཚོས་
ལུགས་ནི་དེ་ཙམ་གནས་སྤུ་བ་པར་དཀའ་ལ། དེ་ཙམ་གྱི་རྒྱབ་ས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཀྱང་
ཁག་པོ་ཡིན།

ལྟ་བྱུ་བ་ཡོད་པའི་ཚོས་རྒྱུད་ལས་འཛིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་འདོད་མཁན་དང་།
འཛིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་མི་འདོད་མཁན་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་། འཛམ་གླིང་འདིའི་སྤེང་
འདས་པའི་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོའི་རིང་མི་མང་པོར་པན་ཐོགས་བྱུང་ཡོད་ལ། ད་
ལྟོ་འདྲེན་ཐོགས་ཡོང་བཞིན་བ་དང་། མ་འོངས་པར་ཡང་དེ་དག་གནས་པའི་ཐོག་
ནས་པན་ཐོགས་ཉན་ཉན་ཡོང་བ་ཞིག་ཡིན། ངས་ནས་རྒྱུན་ཉག་པར་འདི་ལྟར་འོད་
ཀྱི་ཡོད། ང་རང་ཆོའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་མིས་དད་པ་བྱེད་པའི་ཚོས་ལུགས་འབྲེ་མིན་
ཀྱི་སྤེང་ནས་འབྲུག་པ་བརྒྱུ་བ་བ་ཡོང་གི་ཡོད། དེས་ན་ཚོས་རྒྱུད་ཆང་མར་ཚོས་
རྒྱུད་དེ་དང་དེ་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བྱུ་བ་དེར་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོག་ནས་མོས་
མཐུན་ཡོད་མེད་ཅི་ལྟར་ཡང་། ལྟ་བྱུ་བ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོས་རྒྱུད་དེས་མི་མང་པོ་
ཞིག་ལ་པན་གྱི་ཡོད་ལ། དེ་ལྟར་མི་ལ་པན་བཤེས་འགྲིགས་ཀྱི་ཡོད།

དེས་ན་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཁམས་དང་མོས་པ་སྤྱི་ཚོགས་ཡོད་པ་ཏ་ཅང་
གསལ་པོ་ཡིན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐབས་མཁས་ལ་སྤྲུགས་ཐེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་
ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་ནང་ཁམས་དང་མོས་པ་སྤྱི་ཚོགས་ཞིག་ཡོད་

བས་བཅོམ་ལྷན་འདས་སྟོན་པ་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་གདུལ་བྱའི་ནང་ཁམས་དང་
མོས་པའི་བྱང་པར་དང་བསྐྱུན་ནས་ལྷ་བ་དང་བྱུབ་མཐའ་མི་འབྲ་བ་དེ་རྣམས་བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་ཡོད། འདིས་རྟགས་གང་ཞིག་བསྐྱུན་པ་རེད་ཅེ་ན། མི་
ལ་ཁམས་དང་མོས་པ་སྣ་ཆོགས་ཡོད་པས། དཔེར་ན། ནང་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་ནང་དུའང་
བཅོམ་ལྷན་འདས་རང་ཉིད་ཀྱི་རང་ལུགས་ལྷ་བ་དང་བྱུབ་མཐའ་མཐོ་ཤོས་དེ་ཉན་
ཉན་ཡིན་དགོས་ཀྱང་། གདུལ་བྱ་ལ་བསྐྱུན་སྐབས་བཅོམ་ལྷན་འདས་རང་ཉིད་ཀྱིས་
མཐར་ཐུག་གི་ལྷ་བ་དང་བྱུབ་མཐའ་དེར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྩི་བཀྱར་དང་མོས་པ་
བྱེད་དགོས་ཞེས་མི་གསུངས་པར། གང་ལ་བསྐྱུན་སའི་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་མོས་
པ་དང་བསྐྱུན་ནས་ལྷ་བའི་རྣམ་གཞག་མི་འབྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་པ་འདིས་ཀྱང་
ང་ཆོར་གོ་བ་སྐྱབས་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན། འཛམ་གླིང་འདིའི་སྤྲོད་མི་མཐའ་ཡས་པ་
ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་ཁམས་དང་མོས་པ་སྣ་ཆོགས་ཡོད་པས་རང་རང་གི་ཁམས་
དང་མོས་པ་དང་བསྐྱུན་པའི་ཆོས་རྒྱུད་མི་འབྲ་བ་ཆགས་ཡོད་ལ། ཆགས་དགོས་པ་
ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

ལྷ་བྱུབ་ཡོད་པའི་ཆོས་ལུགས་དེ་དག་ལ་ངོས་ལྷ་བྱ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་བརྗོད་
ཐུབ་པ་ཡིན། ཆོས་དེ་དང་དེའི་རྣམ་གཞག་བཤའ་སྐབས་ལྷ་བ་དང་བྱུབ་མཐའི་རྣམ་
གཞག་གི་ངོས་གཅིག་དང་། ལྷ་བ་དང་བྱུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་བཤའ་པའི་བྱུབ་དོན་
སེམས་དུལ་དགོས་པ་དེ་ཡིན་པས་ངོས་ལྷ་བྱ་གཉིས་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། རྒྱ་མཚན་གྱི་
ཐོག་ནས་གཏན་ལ་བབ་པའི་ལྷ་བྱུབ་བཤའ་པའི་སྤྲེ་ཆོན་གཅིག་དང་། དེའི་བྱུབ་དོན་
སེམས་དུལ་དགོས་པའི་ཕྱོགས་ལྷ་བྱ་སྤྲེ་ཆོན་གཉིས་ཡོད། མདོར་ན། འཛམ་གླིང་

འདིའི་སྟེང་ལྟ་བུ་དང་གྲུབ་མཐའ་ཡོད་པའི་ཚོས་རྒྱུད་པལ་མོ་ཆེད་ལྟ་བའི་ནུས་གཞག་
བཞུགས་སྐབས་ཏ་ཅང་མི་འདྲ་བ་ཐོན་ཡོང་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་གྲུབ་དོན་སེམས་དུལ་
དགོས་པའི་སྟེང་དུ་པལ་ཆེར་མ་ཐུན་པ་ཡིན། དཔེར་ན། འཛིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་
འདོད་མཁན་དང་། འཛིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་མི་འདོད་པའི་ཚོས་ལུགས་གང་ཞིག་
ཡིན་ཡང་། མི་ལ་བྱམས་དང་སྟོང་རྗེ་དགོས་པ་དང་། བཅོད་པ་དང་ཆོག་ཤེས། རང་
བྱིས་པ་བསྐྱུང་བའི་ཚུལ་བྱིས་པ་དགོས་པ་བཅས་ཚོས་ལུགས་ཆང་མས་གསུང་གི་
ཡོད།

དེས་ན་ལྟ་བུ་གྲུབ་ཡོད་པའི་ཚོས་རྒྱུད་དེ་དག་གི་ལྟ་བའི་ནུས་གཞག་གི་ཐོག་ནས་
མ་ཐུན་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ན་པལ་ཆེར་བདེན་པ་མིན། འདྲ་ཆགས་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་
ནས་ར་ཆོ་ཆང་མ་ལྟ་བུ་གཅིག་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ན། དེ་ནི་རྒྱན་ཡིན་པ་ལས་
བདེན་པ་མིན། ཡང་ལྟ་བུ་དང་གྲུབ་མཐའི་ནུས་གཞག་མི་མ་ཐུན་པ་ཡོད་པ་རྒྱ་མཚན་
དུ་བྱས་ནས་གྲུབ་དོན་སེམས་འདུལ་ཐབས་བྱེད་པའི་རིམ་པའི་ནང་དུའང་མི་འདྲ་
ཞེས་བརྗོད་ན། དེ་ཡང་པལ་ཆེར་བདེན་པ་ཞི་ཡིན་སྟེ། གྲུབ་དོན་སེམས་འདུལ་བ་
བཞུགས་སྐབས་ཚོས་རྒྱུད་ཆང་མས་བསྐྱུང་བྱ་གཅིག་མཚུངས་རྒྱབ་མཁན་ཞིག་ཡིན།
གང་ལགས་ཤེ་ན། བསྐྱུང་བྱ་བརྒྱབ་ས་གཙོ་བོ་ནི་མི་ཡིན་ཞིང་། མི་ལ་རང་བཞིན་
ལྟ་སྟེས་གྲིས་ཁོང་ཁོ་དང་། སྤག་དོག་སོགས་གྲིས་མིའི་སྤྱི་ཆོགས་ནང་རྟོག་བྱ་བཅོ་
གི་ཡོད་ལ། རྟོག་བྱ་བཅོ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་རང་ཉིད་ཀྱང་མ་སྤྱིད་པ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་
དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཡིན། དེ་སེལ་ཐབས་ལ་བྱམས་པ་བརྟེན་དང་། བཅོད་པ་དང་
ཆོག་ཤེས་དགོས་ཞེས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྲིས་ཡོང་གི་ཡོད་པས་གཅིག་མཚུངས་ལྟ་

དུ་སྐྱབས་ཀྱི་འདུག་སྐྱེམ།

གྲུབ་དོན་སེམས་དུལ་ཐབས་ཀྱི་རིམ་པ་བཤད་སྐབས། རིམ་པ་དེའི་ནང་ཆོས་
ལུགས་པལ་མོ་ཆེ་གཅིག་མཚུངས་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཆོག་པ་ཞིག་ཡིན། ལྷ་བ་དང་
གྲུབ་མཐའ་བཤད་སྐབས་རྩ་བ་ནས་མི་འབྲ་བ་རེད་ཅེས་དབྱེ་བ་བྱེད་གོས་ཤིང་། ལྷ་
བ་དང་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་གསུང་སྐབས་དེའི་ངོས་ལྷ་བྱུང་བྱང་པར་ཡོད་ལ། དེ་
བཞིན་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་དང་། གཉིང་ཟབ་ཆད་ཀྱི་བྱང་པར་ཡང་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་དགོས་པ་
ཡིན། འོན་ཀྱང་འདིར་ཁམས་དང་མོས་པའི་བྱང་པར་ལས་ལྷ་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ཟབ་པ་
ཡོད་པ་དེས་ཆང་མར་པན་པའི་རིམ་པ་པལ་ཆེར་མེད། ཁམས་དང་མོས་པའི་དབང་
ལས་རིགས་གཅིག་ལ་མདོར་བསྡུས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སེམས་ལ་འགྲུལ་བསྐྱོད་ལུགས་
ཆེ་བ་ཐེབས་སྲིད་པ་ཡིན། ལག་ཏུ་སྒྲངས་ནས་སེམས་འདུལ་ཐབས་བྱེད་པའི་རིམ་
པའི་སྟེང་དུ་སྐྱབས་སྐབས་པལ་ཆེར་ཆོས་འདི་ཟབ་དང་འདི་མི་ཟབ་ཅེས་ཅུང་ཟད་
བཤད་སྐབས་པ་ཁག་པོ་ཡིན། དཔེར་ན། སྤྲན་དང་མཚུངས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་སྤྲན་གྱི་
དགོས་དོན་གཙོ་བོ་ནད་སེལ་རྒྱ་དེ་ཡིན་ལ། ནད་པའི་ན་ཆའི་བབ་དང་། འབྱུང་བའི་
ཁམས་དང་བསྐྱུན་ནས་དགོས་པ་ནད་བྱ་སྐྱེད་ཡོང་བའི་དོན་དུ་སྤྲན་བཞི་ཡོད་པ་
ལས། སྤྲན་གྱི་རིན་ཐང་ཆེ་ཆུང་གི་གནད་དོན་ཞིག་མིན།

དེས་ན་མི་རང་རང་གི་ཁམས་དང་མོས་པའི་བྱང་པར་ལས་ང་ལ་ཆོས་འདི་ཟབ་
ཤོས་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་སྐབས་པ་ཞིག་ལས། སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་འཇམ་གླིང་འདིའི་སྟེང་ཆོས་
འདི་ཟབ་ཤོས་རེད་ཅེས་བརྗོད་སྐབས་པ་ཁག་པོ་ཡིན། ངས་སྤྲན་ཆ་འདི་མགོ་བདེ་པོ་
བྱས་ནས་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་པ་ལྷ་བྱུ་ཞིག་འདུག་གས། ཡང་ན་བྲང་པོ་བྱས་ནས་བརྗོད་ཀྱི་

ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་འདུག འདི་ནི་བྲིད་རང་ཚོ་གཅིག་ཕྱར་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པར་ངས་
གང་སར་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་ལ། རོས་རང་གི་སེམས་ལ་འང་རྟག་པར་འདི་ལྟར་བྲན་གྱི་
ཡོད། དཔེར་ན། ང་རང་ཚོས་ཚོས་ལུགས་རང་རང་གི་ནང་དུ་བདེན་པ་གཅིག་ཁོན་
རེད་ཅེས་དང་། བདེན་པ་གཅིག་ཕྱ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་དེ་རེད་ཅེས་སྐད་ཆ་བཤད་
ཀྱི་འདུག དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་འཇམ་གླིང་འདིའི་སྟེང་ཚོས་ལུགས་མང་པོ་
ཞིག་ཡོད་ལ། ལྷག་དོན་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་ཚོས་ལུགས་མང་པོ་ཞིག་དངོས་ཡོད་
གནས་ཚུལ་ལ་ཡོད་པ་ཡིན། འདི་ལྟ་བུའི་འོག་ནས་བདེན་པ་གཅིག་རེད་ཅེས་ལུ་
ཚུགས་བརྒྱབ་སྟུང་ཉ་ཅང་ཁག་པོ་ཡིན། དེར་བརྟེན་རང་ཉིད་སྟེར་དང་འབྲེལ་
ནས་བདེན་པ་གཅིག་སྟེ། ང་ལ་ཚོས་འདི་ཟབ་ཤོས་དང་། ཚོས་འདི་ཁོན་བདེན་པ་
རེད་ཅེས་བརྗོད་སྟབས་ཞིག་ཡིན། དུ་མ་དང་འབྲེལ་ནས་ཡོང་སྐབས་ཁམས་དང་
མོས་པ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པས་ཚོས་འདི་ཁོན་བདེན་པ་དང་། འདི་གཅིག་ཕྱ་མཐར་
སྟབས་གི་བདེན་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་སྟབས་ཁག་པོ་ཡིན། དེས་ན་བདེན་པ་མང་པོ་
ཡོད་ཚོགས་པ་ཡིན།

ཚོས་རྒྱུད་གཅིག་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་རྒྱུད་དེ་གཞན་དང་གཞན་དུ་བྱུང་སྟེལ་
རྒྱ་གང་ཆེ་བྱས་ནས་ཚོས་ལུགས་བསྐྱར་བཅོས་གཏོང་རྒྱ་ནི་ཉ་ཅང་ཁག་པོ་ཡིན་ལ།
དེས་རྟོག་བསྟོན་མ་བཟོ་ཉིན་ཡོད། དཔེར་ན། ནང་པའི་ནང་སྤར་ཚོས་རྒྱལ་ལྷ་པོ་
མེད་ཀྱི་སྐུ་དུས་སུ། ལུང་པ་འབྲུ་མིན་དུ་ནང་ཚོས་སྟེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད། སྤྱི་ཡོངས་
ནས་བཙུག་ན་ནང་པའི་འགྲོ་སྤངས་ནི། མ་གསོལ་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་ཚོས་བཤད་རོགས་གྱིས་ཞེས་ཚུར་མ་བརྗོད་པར་པར་ལུ་ཚུགས་བརྒྱབ་ནས་

བཤད་རྒྱུ་ཞིག་མིན། དེར་བརྟེན་དེ་ལྟ་བུའི་འགྲོ་སྐྱབས་ལྟར་ཅིས་ན། དོན་གཉིས་ཅན་
ཞིག་གིས་ཚུར་རེ་འདུན་བྱས་པ་ལྟར་འཆད་དགོས་པ་ལས། ཉན་མཁན་ཡོད་མིན་ངེ་
ལྟར་ཡང་ན་མཆོག་ཆ་ཆ་བཤད་རྒྱུ་ཞིག་མིན། སྐབས་རེ་ཆོས་རྒྱུད་འགའ་ཞིག་གི་
ནང་ཆེད་མངགས་ཆོས་སྒྲེལ་བའི་འགྲོ་སྐྱབས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་གི་འདུག དེའི་རྒྱུ་
གྱིས་དཀའ་ཚུགས་འཕྲད་ཀྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་རང་ཉིད་ཀྱི་པ་མེས་ནས་ཆོས་རྒྱུད་གང་
ཞིག་ཡིན་ཡང་དེའི་སྟེང་ནས་ཕྱིན་ན་བབ་བརྒྱུང་ཆེ་ཤོས་སམ་བརྟན་ཤོས་ཡིན།

ང་ནས་རྒྱུན་ལྷན་སྤྱོད་ཀྱི་ཁུ་ཁུ་ཁུ་ལྟ་བུ་ཕྱིན་པའི་སྐབས་སུ་ཡེ་ཤུ་དང་།
འཇི་ཤུ་དང་། དེ་བཞིན་ཁ་ཆེའི་ཆོས་ལུགས་བྱེད་མཁན་རྣམས་ལ་འང་རང་ཉིད་ཀྱི་
ཆོས་དེའི་ཉམས་ལེན་བྱས་ན་ལེགས་ཤིང་། ཨ་གསར་ལྟ་བུས་ནང་པའི་ཆོས་ལ་
བསྐྱར་རྒྱུར་བརྟན་པོ་དང་བསམ་སྒྲོ་གཟབ་ནན་གཏོང་དགོས་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད།
ཡང་ཚུར་སྤྱོད་ཀྱིས་ང་རང་ཆོ་རྒྱུ་ཡི་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོ་དང་། དེ་བཞིན་བོད་པ་གང་ཞིག་
ཡིན་ནའང་། ང་ཆོ་པ་མེས་ནས་ནང་པའི་ཆོས་ཉམས་སུ་ལེན་མཁན་ཞིག་ཆགས་
ཡོད། ང་རང་ཆོའི་པ་མེས་ནས་ཡོད་པའི་ཆོས་དེ་གའི་སྟེང་དུ་ཕྱིན་ན་བརྟན་པ་ཡོད།
གང་ཟག་བྱེ་བྲག་པ་རེ་བྱང་ལ་ཆོས་རྒྱུད་གཞན་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁུ་ཁུ་དང་མོས་པར་
རན་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་སྲིད་པ་ཡིན། དེ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་རང་དབང་ཡིན། འོན་ཀྱང་ང་རང་
ཆོ་སྤྱི་ཡོངས་ནས་བཤད་ན་རང་གི་པ་མེས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུད་དེའི་སྟེང་དུ་ཕྱིན་ན་ལེགས་
པ་ཡོད།

ང་རང་ཆོ་དེར་སྐབས་ཆོས་རྒྱུད་འདྲ་མིན་ཆང་མའི་ནང་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན།
ང་རང་ཆོ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་པའི་ནང་དུ་འང་ཆོས་ངོ་མ་གང་ལ་འཛོགས་

དགོས་མིན་མ་ཤེས་པར་ཆོས་བྱས་ཞེས་བརྗོད་སྐབས། ཆོས་བྱེད་སྐབས་ལམ་དང་
ལུགས་སྒོལ་ལྟ་བུའི་ཐོག་ནས་འགྲོ་མཁན་ཡོང་གི་འདུག་པས་དེ་ནི་རྗེས་ལུས་ཡིན།
གཞན་གྱིས་སྐད་ཆ་བྲིས་པའི་སྐབས་སུ་ངོས་ནས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་ལ། འགའ་ཞིག་
གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་དེ་ཉིན་རེའི་འཆོ་བའི་ནང་འབྲེལ་བ་དེ་ཅམ་ཡོང་གི་མི་འདུག་
ཅེས་བརྗོད་མཁན་ཡོང་གི་འདུག་པ་ནི་ཆོས་ཡག་པོ་ཞིག་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ་པའི་
རྟགས་ཡིན། དཔེར་ན། ཡེ་ཤུའི་ཆོས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་རེས་གཟའ་ཉི་མར་ལྷ་ཁང་ནང་
སློན་ལམ་བརྒྱབ་པ་དེ་ཅམ་ཞིག་ལ་རང་ཉིད་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་པ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་
བྱས་པ་དང་། དེ་བཞིན་བོད་པ་ཞིག་ལ་ཆ་བཞག་ན། ཆོས་ཞེས་པ་ནི་རང་ཤག་ཏུ་ཁ་
བཏོན་བྱས་པ་དང་། གཟུངས་སྐགས་བཟང་བ་དེ་ཅམ་ལ་ངོས་འཛིན་ནས་བསྟན་ན།
ཐུན་གྲོལ་རྗེས་ཆགས་སྤང་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་དང་འཕྲད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་ཅམ་
གྱིས་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་ཆགས་ཀྱི་མེད། ཡེ་ཤུ་དང་ནང་པའི་ཆོས་པ་གང་ཞིག་ཡིན་
ཡང་། ཆོས་ངོ་མ་བྱམས་དང་སྤྱིར་རྗེ་སློམ་པ་དང་། བཟོད་པ་སློམ་པ། དེ་བཞིན་ཆོག་
ཤེས་བསྟེན་པ་སོགས་ཡིན་པ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ན། ཐུན་འཛིན་པའི་གནས་སྐབས་
སུ་དེ་དག་གི་རྒྱ་མཚན་ལ་བསམ་སྒོ་བཏང་ནས་སེམས་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་ཐབས་
ཤིག་བྱེད་པ་དང་། དེ་རྗེས་ངེས་པ་རྟོག་པའི་དོན་དེ་ཐུན་གྲོལ་ནས་ཉིན་རེའི་མི་ཆེ་
སྐྱེལ་བའི་སྐབས། འདོད་པ་སྐྱེ་བའི་སྐབས་སུ་ཆོག་ཤེས་མ་བྱས་ན་མི་འགྲིགས་ལ།
དགོས་མེད་སྒྲུག་བསྐྱེད་སློན་མ་སྐྱེབས་ཀྱི་རེད་བསམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཁོང་ཁྱོད་རྒྱུ་
དང་འཕྲད་ཆེ་ང་ཆོས་པ་ཡིན་པས་བཟོད་བསློམ་མ་བྱས་མི་འགྲིགས་བསམ་པ་ལྟ་བུ་
དང་། དེ་བཞིན་ཉམ་ཐག་པ་ཞིག་མཐོང་ན་དངོས་སུ་སྒྲུག་བསྐྱེད་ལས་སྐྱོབ་པ་དང་།

གང་ཐུབ་ཀྱིས་བདེ་བར་སྐྱོར་ཐབས་མ་བྱས་ན་མི་འགྲིགས་བསམ་ནས་ཆོས་ཞེས་
པ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་བསམ་པ་ངོས་འཛིན་གྱིས་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་ཞིག་རྒྱུ་ན། དེ་
ནི་གཙོ་པོ་ཐུན་མཛམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡོང་གི་ཡོད་ལ། ཉིན་ཞག་སྐགས་
གཅིག་དང་ཐ་ན་མི་ལས་ཚུན་ཆད་ལའང་ཉ་ཡོང་གི་ཡོད།

མདོར་ན་ཆོས་ཞེས་པ་ནི་གདན་གྱི་ཐོག་ཏུ་ཅོག་བྱར་བསྐྱད་ནས་འདོན་པ་
བཏོན་པ་དེ་ཆོས་ལྟ་བུར་ངོས་འཛིན་པ་ལས། དེ་མིན་ཉིན་རེའི་མི་ཆེ་བསྐྱེལ་སྐབས་
ཆགས་སྤང་སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་གཉེན་པོ་བསྟེན་རྒྱ་དང་། དེ་བཞིན་དགེ་བའི་
སློ་གོང་དུ་སྤེལ་བ་ལ་འགལ་རྒྱུན་འཕྲད་སྐབས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་དགེ་བའི་སློ་གོང་
དུ་སྤེལ་རྒྱ་དེ་དག་དོ་སྤང་གང་ཡང་མེད་པར་ལུས་ན་ཉ་ཅང་ཁྱད་མཚར་ཞིག་ཏུ་གྱུར་
པ་ཡིན། ཉིན་ལྷར་རྒྱུན་རིང་ཁ་འདོན་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཐུན་མཛམས་
སྐབས་ཆགས་སྤང་གཞན་ལས་ཆ་བ་ལྟ་བུ་བྱས་ཏེ་སྤྱད་མཁན་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ནི་
ཆོས་ངོ་མ་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ་པའི་རྟགས་ཡིན། བོད་པའི་ནང་དུ་འང་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་
འདུག དཔེར་ན། ཉེ་ཆར་མི་ཉིའི་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་གྱི་ཆོས་ཁྱུ་བའི་ནང་ནས་
བསྟེན་པ་གཏོང་གི་ཡིན་ཞེས་དང་། འགའ་ཤས་ཀྱིས་ཐུག་འཆའ་གྱི་ཡིན། ལ་ལས་
སློག་སྒྲ་གཏོང་གི་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་མཁན་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག དེ་བཞིན་ཐ་
མག་གཙོད་གྱི་ཡིན། ཤ་སྤང་གི་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་མཁན་མང་པོ་ཞིག་འདུག་པས་ཉ་
ཅང་ཡག་པོ་དང་ངོ་མཚར་ཆེན་པོ་ཡིན།

ཡང་སྤར་རྩི་རྩེ་གདན་གྱི་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་སྐབས་བལ་ཡུལ་ནས་ཡོང་
བའི་མི་ཞིག་གིས། ངས་ཆེ་འདིར་ཁོང་ཁྱོད་སྤང་གི་ཡིན་ཞེས་ཁས་ལེན་བྱས་སོང་བ་

ནི་ཉལ་ས་པ་ཞིག་ཡིན། ན་ནིང་ཡང་བསྐྱར་དོན་མེད་གདན་དུ་བྱུག་བྱུང་བས། ངས་ཀྱང་
ཁོང་ཁོ་སྤང་བྱུང་གི་མི་འདུག་པས་མི་དེས་ཁོང་ཁོ་སྤང་གི་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་
དངོས་གནས་ལག་ལེན་དུ་འབྱོལ་གྱི་ཨེ་ཡོད་བསམ་སྟེ། ངས་ནས་བྱེད་རང་ད་ཆ་
ཁོང་ཁོ་རྩ་བ་ནས་ཟ་གི་མི་འདུག་གས་ཞེས་དྲིས་པ་ཡིན། སལ་ཆེར་ཁོང་ཁོ་ཟ་གི་མི་
འདུག་ཅེས་བརྗོད་གྱི་འདུག། དེ་ནི་རོ་མཆར་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། ཆོས་དངོས་གནས་དེ་
ཡིན། དེས་ན་ང་རང་ཆོ་རང་ཉིད་ལ་ཆོས་དང་ཡོད་ན་དོ་གཤམ་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་།
གཤམ་ཆེ་དོན་ཆེའི་ཐོག་ནས་བསམ་པ་རྣམ་དག་བྱེད་རྒྱ་ཉ་ཅང་གཤམ་གནད་ཆེན་པོ་
ཡིན། རང་ཉིད་ཆོས་ལ་དད་པ་ཡོད་ཅེས་ཆོས་བྱེད་སྐྱངས་ལམ་དང་ལུགས་སྟོལ་
ལྟར་བྱིན་ན། ཁ་ཡས་ཡས་གྱི་ཐོག་ལ་འགྲོ་གི་འདུག། འགག་ལ་བྱུག་སྐྱབས་ཆོས་
བརྗོད་པ་ཉ་ཅང་ལས་སྤྲོ་པོ་ཞིག་ཡིན།

ལྟོ་བཟངས་ཉི་མ་བློས་ཆེ་ཆོས་པའི་གཟུགས། །

རྟེན་ངན་ཐོག་ཏུ་བབས་ཆེ་ཐ་མལ་བ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉག་ཉག་ཆགས་འགྲོ་བ་ཡིན། ནང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་
ཆོས་ཀྱི་འགྲོ་སྐྱངས་ནི། ནམ་རྒྱུན་ངས་རྟག་ཏུ་ཞུས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་
ལྟ་བ་དང་སྟོད་པ་གཉིས་ལས། ལྟ་བ་རྟེན་འབྲུང་གི་ལྟ་བ་དང་། སྟོད་པ་འཆེ་བ་མི་
བྱེད་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། འཆེ་བ་མི་བྱེད་པ་ཞེས་པ་དེ་ཡང་ལྟ་རབ་བྱུང་ན་གཞན་ལ་
སན་བཏགས་ཤིང་། མ་མཐར་ཡང་གཞན་ལ་གཞོད་པ་མི་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་བརྗོད་པ་
དང་། སྟོད་པ་འཆེ་བ་མེད་པ་ནི། འཆེ་བ་མེད་ཅམ་ཞིག་ལ་སལ་ཆེར་བརྗོད་གྱི་མེད།
དཔེར་ན། ང་ཆོའི་མདུན་དུ་ཡོད་པའི་ཀ་བ་འདིས་གཞོད་པ་གང་ཡང་བྱེད་གྱི་མེད།

འོན་ཀྱང་དེ་ལ་འཆེ་བ་མི་བྱེད་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་རྒྱ་གང་ཡང་མེད། ཀ་བར་མགོ་
རྒྱུ་ན་པ་ལ་ཆེར་ཀ་བས་འཆེ་བ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་མིན་ནམ། དེ་ནི་པར་འཆེ་བ་
བྱས་པ་ཡིན་དང་ཚུར་བྱས་པ་གང་ཡིན་མི་ཤེས་ཀྱང་། གང་ལྟར་ན་ཆ་གཏོང་གི་
ཡོད་པ་ལས་འདི་ལྟར་བཞག་ན་འཆེ་བ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེ་ལ་དེ་
ཙམ་གྱི་གོ་རྒྱུ་ཆེ་བ་གང་ཡང་མེད། དེར་བརྟེན་འཆེ་བ་མེད་པ་ཞེས་བ་ནི་འཆེ་བ་
མེད་ཙམ་ལ་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པར། འཆེ་བ་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་ཤིག་སྐབས་ཀྱང་
འཆེ་བ་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟས་པའི་ཐོག་ནས་འཆེ་བ་སྒྲོམ་པ་ཞིག་ལ་འཆེ་བ་
མེད་པ་ཞེས་གོ་དགོས་པ་ཡིན།

དཔེར་ན། མི་དགེ་བ་རྒྱ་སྤོང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་པ་ནི། སློག་གཙོད་ལྟ་བུ་ཡོང་
བའི་རྒྱུ་དང་འཕྲད་སྐབས་སློག་གཙོད་ལ་ཉེས་དམིགས་བལྟས་ནས་སྒྲོམ་པའི་འདུ་
ཤེས་དེ་ལ་སློག་གཙོད་སྤངས་པའི་དགེ་བ་ཞེས་བརྗོད་གྱི་ཡོད་པ་ལས་སློག་གཙོད་
མེད་ཙམ་ལ་མི་བྱ་ཞིང་། དེ་བཞིན་འཆེ་བ་མེད་པ་ཞེས་པ་དེ་ཡང་། གཞི་རྩ་འཆེ་བ་
ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟས་ཏེ་འཆེ་བ་སྒྲོམ་པའི་སྤང་ནས་བསམ་སྒོ་གཏོང་དགོས་པ་
ཡིན། དེས་ན་འཆེ་བ་མེད་པ་ཞེས་གོ་ས་གཙོ་བོ་ནི་སྤྱིར་ཐེར་བྱུག་ཡོད། ཇི་ཙམ་
གཞན་པན་གྱི་བཙེ་བའི་སྒོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ཆོད་ཀྱིས་འཆེ་བ་མེད་པ་ཞེས་པ་དེ་
ཡོང་བ་ཡིན། དེས་ན་འཆེ་བ་མེད་པ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱིར་ཐེར་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། འཆེ་བ་
མེད་པ་ཡོང་བའི་བསམ་པ་ནི་སྤྱིར་ཐེར་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་པ་ཡང་འཆེ་བ་
མེད་པ་ཡོང་བ་ཡིན། སྤྱོད་པ་འཆེ་བ་མེད་པ་ཡོང་བ་ཡང་བྱམས་བཙེའི་སྒོ་ལ་ལྟོས་
ཤིང་། བྱམས་བཙེའི་སྒོ་དང་འབྲེལ་ནས་ཡོང་བ་ཞིག་ཡིན། བྱམས་བཙེའི་སྒོ་ནི་རྩ་

ཆེ་ཞིང་། སན་ཐོགས་ཡོད་པ། དགོས་མཁོ་ཆེ་བ། སན་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་
བཅས་མཐོང་བའི་ཐོག་ནས་བྱམས་བཅེ་དང་དུ་ལེན་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལས། བྱམས་
བཅེའི་ཉམས་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་ནི་རྒྱ་མཚན་མཐོང་མིན་དང་། རྒྱ་མཚན་ཡོད་མིན་
ལ་མ་བལྟས་པར་སངས་རྒྱུ་གྱི་བཀའ་རེད་ཅེས་བཀའ་བཅི་བ་ལྟ་བུའི་སྐད་ཆ་ཞིག་
མིན།

ལར་ནས་སློ་ལ་འགྱུར་བ་འགྲོ་བ་ནི་དང་དུ་ལེན་པའི་ཐོག་ནས་འགྱུར་བ་འགྲོ་
དགོས་པ་ལས། བཅོན་པོ་དབང་ཡོད་བཤད་ནས་སློ་ལ་འགྱུར་བ་འགྲོ་རྒྱ་མེད། དང་
དུ་ལེན་པ་ཞིག་ཡོང་བ་ལ་གང་དོན་དུ་གཉེར་བའི་དོན་དེ་ལ་དགེ་མཚན་དང་སན་
ཐོགས་གང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དག་མཐོང་ཞིང་། དེའི་ལྷོག་ཕྱོགས་ནི་གཞོད་པའི་རང་
བཞིན་དང་། སྟོན་གྱི་རིགས་རྣམས་ཤེས་ཤིང་། རྒྱ་མཚན་མཐོང་བའི་ཐོག་ནས་དོན་
འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་སྟོན་ཡིན། དོན་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་ལེགས་པའི་ཆ་རེད་བསམ་སྟེ་
རྒྱ་མཚན་མཐོང་བའི་ཐོག་ནས་ངེས་ཤེས་སྐྱེས་ནས་དང་དུ་ཁྲུངས་སྐྱབས་སེམས་ལ་
འགྱུར་བ་ཐེབས་གྱི་ཡོད། མདོར་ན། བྱམས་དང་སྙིང་རྩའི་སློ་དགོས་པ་ནི་རྒྱ་མཚན་
གྱི་ཐོག་ནས་བསམ་སློ་གཏོང་དགོས།

རྟེན་འབྲུང་ཞེས་པ་ནི་ང་རང་ཆོ་སྤྱད་བསྐྱེལ་མི་འདོད་པ་དང་བདེ་བ་འདོད་པ་
རྒྱ་མཚན་བཀོད་མི་དགོས་པར་ཡོད་པ་ཡིན། སྤྱད་བསྐྱེལ་མི་ཡོང་བ་དང་། བདེ་བ་
ཡོང་བ་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་སམ་ཞེ་ན། བདེ་བ་དང་སྤྱད་བསྐྱེལ་གཉིས་ཀ་འགྱུར་བ་
འགྲོ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཆོས་ཤིག་ཡིན་པས། དེ་ནི་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་
འགྱུར་བ་འགྲོ་བའི་ཆོས་ཤིག་ཡིན་པ་ང་ཆོས་ཤེས་གྱི་ཡོད། བདེ་སྤྱད་གི་ཆོར་བ་སྐྱེ་

བ་དེ་ཡང་སྐྱེ་ལགག་བྱེད་གྱི་ཡོད། སྐྱེ་ལགག་བྱེད་པ་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་ཤིང་། མི་
རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ཤེས་གྱི་ཡོད། རྒྱ་དང་རྒྱུན་གྱིས་དབང་
གིས་འགྱུར་བ་འགོ་བ་དེ་དག་ཀྱང་མཐོང་དགོས་པ་ཡིན། རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་དབང་གིས་
འགྱུར་བ་འགོ་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་གཅིག་དང་། རྒྱུན་གཅིག་ཁོ་ནས་འབྲས་བུ་
བདེ་སྤྱག་ཡོང་བ་པལ་ཆེར་ཁག་པོ་ཡིན། རྒྱ་མང་པོ་ཞིག་ལས་ཡོང་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་
རྒྱུན་བཤད་པའི་སྐབས་དངོས་རྒྱ་དང་བརྒྱད་རྒྱ། ཉེར་ལེན་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་
ཞེས་བརྗོད་གྱི་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་དང་། ཡང་དེའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་སོགས་ཏ་
ཅང་འབྲེལ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྐྱབས་གྱི་ཡོད།

དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་མེད་པ་
ལས་བྱུང་བ་མིན་ལ། རྟག་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་མིན། བྱེད་པ་པོའི་རྒྱ་ལས་ཀྱང་བྱུང་
བ་མིན། རང་རང་གི་མཐུན་པའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ཙམ་གྱིས་འགྱུར་བའི་དབང་གིས་བདེ་
སྤྱག་གི་འགྱུར་བ་སྤྲ་ཆོག་པ་ཡོང་གི་ཡོད་པའི་ལྟ་བུ་དེ་སྐྱབས་དགོས་ཤིང་། རྒྱ་
མཆོན་འདིའི་ཐོག་ནས་བྱམས་པ་དང་སྤྱིར་རྗེ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག་ཅེས་པའི་སྤྱིར་དུ་
སྐྱབས་སྐྱབས། རྟན་འབྱུང་གི་ལྟ་བུ་རྒྱ་བ་སྐྱོར་དང་། རྟན་འབྱུང་གི་ལྟ་བུའི་འབྲེལ་
བཤད་གྱི་ཐོག་ནས་ད་གཟོད་བྱམས་དང་སྤྱིར་རྗེ་ཞེས་པ་དེ་ཙམ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དེ་
མཐོང་བ་ཞིག་ཡིན། དེར་བརྟེན་ནང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་
རྒྱ་མཆོན་གྱི་ཐོག་ནས་བསམ་སྒོ་གཏོང་དགོས་པ་ནི་ཏ་ཅང་གནད་ལགག་ཆེན་པོ་
ཆགས་གྱི་ཡོད། རྒྱ་མཆོན་བསམ་སྒོ་གཏོང་བ་ལ་དབྱུད་པ་བྱེད་རྒྱ་གལ་ཞིང་།
དབྱུད་པ་བྱེད་པའི་ཡུལ་དེ་དག་གི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་དང་འབྲེལ་བ་སྐྱབས་གྱི་

ཡོད།

དེས་ན་ནང་པ་སངས་རྒྱུ་པའི་གཞུང་དུ་སྦྱིར་འཛིག་རྟེན་ཆགས་འཛིག་
སོགས་སྟེབས་ཀྱི་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་ཕྱི་སྟོན་ཀྱི་བཀོད་པ་དང་། རང་བཅུད་ཀྱི་
སེམས་ཅན། བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཀྱང་ཕྱང་ཁམས་བསྐྱེད་མཆེད་ཀྱི་ཆོས་
རྣམས་གསུང་སྐབས་ཁམས་བཙུང་བརྒྱད་དང་། སྐྱེད་མཆེད་བཅུ་གཉིས། འདུས་བྱས་
ཀྱི་ཆོས་དེ་དག་དང་། ཕྱང་པོ་ལྔ་སོགས་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཞིག་བཤད་པ་རྣམས་ལ་
དབྱེད་པ་བྱས་ཏེ་གཏན་ལ་དབབ་རྒྱུའི་དོན་དུ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པས་དེ་དག་གི་རྣམ་
གཞག་མང་པོ་ཞིག་ཐོན་ཡོང་གི་ཡོད། ལྷག་པར་བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་ཙ་བ་སེམས་དུལ་མ་
དུལ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་སྟབས་སྟུག་བསྟུལ་ནི་མ་དུལ་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཡོང་གི་
ཡོད་པ་དང་། བདེ་སྦྱིད་ནི་དུལ་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཡོང་གི་ཡོད། མ་དུལ་བའི་སེམས་
འདུལ་ཐབས་བྱེད་པ་དེ་ཡང་སེམས་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྲེང་ནས་འགོ་དགོས་པ་ལས་ཐབས་
ཤེས་གཞན་མེད། དེས་ན་དུལ་བའི་སེམས་གོང་དུ་སྟེལ་དགོས་ཞེས་པ་དེ་ཡང་།
དེའི་ལྗོན་ཕྱོགས་ལ་གཉེན་པོ་བསྟེན་ཅིང་བྱས་པ་ཚུང་དུ་གཏོང་བའི་སྟོན་མ་ཐུན་
པའི་རྒྱུན་ལ་གོམས་འདྲིས་བསྟེན་ནས་འགོ་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན། དེར་བརྟེན་ནང་པ་
སངས་རྒྱུ་པའི་ཆོས་ཀྱིས་ནང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་དག་ཏེ་ལས་པའི་ཞིབ་
ཆགས་པོ་དང་། རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད།

དེས་ན་དང་སྐབས་ནང་ཆོས་ལ་དོ་སྣང་ཡོད་པའི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས།
ནང་པའི་ཆོས་འདི་དབྱིན་སྐད་དུ་ཆོས་ཞེས་པ་དེ་མིན། རང་ཆོས་ནི་སེམས་ཀྱི་ཚན་
རིག་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་འདུག དེ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། ཚན་རིག་

བས་དོ་སྒྲུང་དང་ཞིབ་འཇུག་པའི་སྡེ་ཆོན་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་། ཆོན་རིག་གི་སྡེ་ཆོན་
དེ་དག་གི་ནང་ཞིབ་འཇུག་གིས་སྟོན་པ་བསྟོམས་བྱས་པ་རྣམས་དངོས་གནས་ཏ་
ལས་ཤིང་ངོ་མཆར་སྒྲུབ་ཞིག་རེད་འདུག ང་རང་ཚུང་དུའི་སྐབས་ནས་ཆོན་རིག་ལ་
དོ་སྒྲུང་ཡོད་ལ། ཆོན་རིག་པ་དང་ཐུག་འཕྲད་ཀྱིས་སྒྲིབ་ཆ་བཤད་པ་སོགས་འབྲེལ་
བ་བྱས་བ་ཡིན། དེ་འབྲེལ་དོ་སྒྲུང་དང་འབྲེལ་བ་བྱས་པའི་སྐབས་སུ་ངའི་ངོ་ཤེས་པའི་
སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ང་ལ་ཞེད་སྒྲུང་བསྒྲུལ་བ་དང་། ཉེན་བརྟ་
བཟང་ནས་ཆོན་རིག་ནི་ཆོས་རྩ་མེད་བཟོ་མཁན་ཡིན་པས་ཆོན་རིག་པ་དང་འབྲེལ་
བ་བྱས་པ་ནི་ཏ་ཅང་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་རེད་ཅེས་བརྗོད་བྱུང་། ངས་བསམ་སྒྲོ་བཟང་བར་
དངོས་གནས་ཆོན་རིག་པའི་འགོ་སྟངས་ནི། ཐོག་མར་བརྟག་དབྱེད་ཞིབ་འཇུག་
ལེགས་པར་བྱས་ཏེ་འགོ་བ་ཞིག་དང་། དེ་ཡང་ལམ་སང་ཡིད་ཆེས་མ་བྱས་པར་
དོགས་པ་དང་ཐེ་ཆོས་ཀྱི་ངང་དུ་བསྟན་ཅིང་། དོགས་པ་དང་ཐེ་ཆོས་ཡོད་ན་བི་བ་
ཡོང་བ་དང་། བི་བ་སྐྱབས་ན་བརྟག་དབྱེད་བྱེད་ཅིང་། བརྟག་དབྱེད་བྱས་ན་ལན་རྟེན་
ཀྱི་ཡོད། དེར་བརྟན་ཆོན་རིག་པའི་འགོ་སྟངས་ནི། གློ་གཟུ་བོར་གནས་པའི་ཐོག་
ནས་རང་གི་རྣམ་རྟོག་གིས་ཡིན་མིན་ཐག་གཅོད་མི་བྱེད་པར་རང་ཉིད་གློ་གཟུ་བོར་
གནས་པའི་ཐོག་ནས་ཡུལ་དེར་བརྟག་དབྱེད་བྱས་ཇེས་ངེས་པ་རྟེན་པ་ཞིག་བྱུང་ན་
ཁས་སྐྱབས་ཤིང་། བརྟག་དབྱེད་བྱས་ནས་ངེས་པ་རྟེན་པ་ཞིག་མ་བྱུང་ན་ཁས་ལེན་
མི་བྱེད་པ་ནི་ཆོན་རིག་པའི་འགོ་སྟངས་ཡིན།

འདི་ནི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཚུལ་གྱི་དང་། ལྷག་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ཆོས་ཚུལ་གྱི་འགོ་སྟངས་དང་གཅིག་མཐུན་ཆགས་ཡོད། དེས་ན་གློ་གཟུ་བོར་

གནས་པ་བྱ་རྒྱུ་ནི་ཏ་ཅང་གལ་གནད་ཆེན་པོ་ཡིན། གློ་གཟུ་བོར་གནས་པའི་ཐོག་
ནས་བརྟག་དབྱང་བྱེད་པ་དང་། ལུང་ཅམ་ལ་སྦྱབས་སུ་མི་འཛིན་པར་རིགས་པས་
དབྱང་ནས་དམ་བཅར་རིགས་པས་གཞོད་ན་ལུང་གི་ཁྱད་པོ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ནི་སྒྲ་རི་
བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་དགོངས་པ་གཞན་དུ་བཀའ་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན། གལ་ཏེ་
ཁས་ལེན་དམ་བཅའ་ལ་རིགས་པས་དབྱང་ནས་གཞོད་པ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན། གལ་
སྲིད་ལུང་དང་འགལ་ཡང་ལུང་དེ་ཉིད་དགོངས་པ་གཞན་དུ་བྱང་དགོས་པ་ལས། ང་
རང་ཆོས་དངོས་སུ་བརྟག་དབྱང་བྱས་ཤིང་ཉམས་སྤྱོད་བསགས་པ་དང་། ཞིབ་
དབྱང་བྱས་ཏེ་མིག་མཐོང་ལག་ཟེན་གྱི་དེས་པ་རྟོན་པ་ཞིག་བྱུང་ན། ཁས་ལེན་ཞིང་
དམ་བཅས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལུང་དང་འགལ་གྱི་འདུག་ཅེས་འཛོག་ཐབས་མེད། དེར་
བརྟེན་རིགས་པའི་དབྱང་པ་གཙོ་བོར་མཛད་པ་ལས་ལུང་གི་རྒྱབ་རྟེན་ལ་གཙོ་བོར་
མི་བཅི་བ་ཡིན། དེས་ན་ནང་པ་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་ཐེག་ཆེན་གྱི་དབྱང་པ་བྱེད་སྐྱངས་
དང་ཆོན་རིག་པའི་འགྲོ་ལུགས་གཉིས་ཏ་ཅང་མ་སྤུན་པོ་ཡོད།

གཉིས་ནས་བརྟག་དབྱང་བྱེད་ཡུལ་གྱི་བདེན་དོན་གཅིག་ཆགས་ཡོད། ང་རང་
ཆོད་སངས་རྒྱུ་པའི་གཞུང་ནས་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཙོ་བོར་དབྱང་གི་ཡོད་པ་
ལས་སྤྱི་དངོས་པོའི་རྣམ་གཞག་གཙོ་བོར་དབྱང་གི་མེད། ཆོན་རིག་པས་སྤྱི་དངོས་
པོའི་གནས་ཚུལ་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ཞིག་ལས། རང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
གཏན་ལ་འབེབས་རྒྱུར་ད་ལྟ་བུར་བྱེད་མེད། མ་འོངས་པར་ཡང་རྒྱུ་པ་འགྲོ་བ་ཡོང་བ་
ཡིན། དེར་བརྟེན་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཅེས་པ་ནི། རང་རང་གི་ལས་ཚུལ་བསམ་
གྱིས་མི་བྱུང་པའི་སྟེང་ནས་རྣམ་རྟོག་འདྲ་མིན་མང་དུ་ཡོད་པས་དབྱང་རྒྱ་ཁག་པོ་

ཡིན། ཕྱི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ནི་སྤྱོད་མོང་གི་ལས་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་སྟབས།
དེ་ནི་མ་སྤྱོད་སྤང་དུ་བྱུང་བས་དཔྱོད་སྒྲ་བ་ཡོད། དེ་དག་གིས་ཐོག་ནས་མིན་ནམ། ད་
ལྟ་བར་ཆོན་རིག་གི་འགྲོ་སྤངས་ནི་ཕྱི་དངོས་པོར་གཙོ་བོར་དབྱེད་ཀྱི་ཡོད། གང་
ལྟར་དཔྱོད་པའི་ཡུལ་གཅིག་ནི་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ནང་དུ་འང་དངོས་པོའི་
གནས་ཚུལ་གཏན་ལ་པབ་ནས་རྣམ་གཞག་བཤད་ཀྱི་ཡོད། གཏན་ལ་འབབས་རྒྱའི་
གཞི་གཅིག་ཡིན་པས་དབྱེད་དོན་གཅིག་ཡིན་པ་དང་། བདེན་དོན་འཆོལ་ཀྱི་ཡོད་པ།
འཆོལ་སྤངས་ཀྱང་རྣམ་རྟོག་གི་བཅོས་བསྐྱད་མེད་པར་སློབ་གཟུ་བོར་གནས་པའི་ཐོག་
ནས་བརྟག་དབྱེད་བྱས་ཏེ་འགྲོ་ལུགས་གཅིག་པ་ཡིན་སྟབས་དེར་འགལ་བ་མི་འདུག་
སྟུང་ཞིང་། དེ་ལྟར་ཆོན་རིག་པ་དང་འབྲེལ་བ་བྱས་པ་ལྟར་ཆོན་རིག་པ་དང་མཉམ་དུ་
འབྲེལ་བ་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། དེས་ན་ཇི་ཅུང་གིས་འབྲེལ་བ་མང་བ་བྱུང་བའི་
ཆོད་ཀྱིས་ཆོན་རིག་པ་ཆོས་ཀྱང་ནང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་འབྲེལ་བཤད་བརྒྱབ་
སྤངས་ཀྱིས་སློབ་སྦྱེད་སླེབས་པ་ཞིག་དང་། ང་རང་ཆོ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་དང་
ཆོན་རིག་གི་ཐོག་ནས་ད་ལྟ་འབྲེལ་བཤད་རྒྱབ་སྐྱབ་རྒྱ་ཡོད་པ་དེ་དག་གིས་དངོས་
གནས་པན་ཐོགས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག དེར་བརྟེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་
དབྱེད་པ་བྱས་ཏེ་འགྲོ་རྒྱ་དེ་ཏ་ཅང་གལ་གནད་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དབྱེད་པ་
བྱེད་པ་དེ་ཡང་དབྱེད་པ་བྱེད་རྒྱའི་སྒྲིའི་རྣམ་གྲངས་ཇི་ཅུང་མང་བའི་ཆོད་ཀྱིས་
དབྱེད་པ་ཐབ་པ་ཡོང་གི་ཡོད། དབྱེད་པ་ཐབ་པ་བྱུང་བ་དེའི་ཆོད་ཀྱིས་བྱུང་དོན་
སེམས་ལ་ངེས་ཤེས་ལུགས་ཆེ་བ་ཡོང་གི་ཡོད། དེས་ན་དབྱེད་པ་བྱེད་རྒྱ་ཏ་ཅང་
གལ་འགངས་ཆེན་པོ་ཡིན།

རྟེན་འབྲེལ་བསྟོན་པ་ནི་སྟོན་པ་སྤྱི་བའི་དབང་པོའི་བསྟོན་པ་ཞིག་ཡིན་ལ།
སྟོན་པ་སྤྱི་བའི་དབང་པོའི་བསྟོན་པ་ལ་སྤྱིར་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། འདི་ནི་
གཙོ་བོ་སངས་རྒྱུས་བཙུག་ལྡན་གྱི་གསུང་རྟེན་འབྱུང་རང་དབང་གི་སྟོན་པ་
འདོམས་པར་མཛད་པའི་ཆེད་དུ་བྱུང་བའི་ལེགས་བཤད་ཅིག་ཡིན་པས་སྤྱི་བ་
མེད་པའི་ཆ་ནས་སྟོན་པ་སྤྱི་བའི་དབང་པོའི་གཙོ་བོ་གསུང་རྒྱུ་བའི་སྟོན་པ་
འབྲུལ་ལམ། རྟེན་འབྱུང་རང་དབང་གི་ཐོག་ནས་འདོམས་པར་མཛད་པའི་སྟོན་པ་
བསྐྱེད་པར་མཛད་པ་ཞིག་ཡིན། འདི་ནི་གཙོ་བོ་རྒྱ་གར་གྱི་པཌ་བླ་མ་སྤྱི་བ་
སྤྱི་བ་དང་། བྱུང་བར་དབང་པོ་མཐོན་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱིས་སྟོན་པ་སྤྱི་བའི་དབང་
པོར་བསྟོན་པ་མཛད་པའི་ཆོག་སྤྱི་བའི་བཤད་པ་ལ་མོ་ཆེ་རྟེན་འབྱུང་རང་དབང་དུ་
འདོམས་པའི་ཐོག་ནས་བསྟོན་པ་མཛད་པ་བྱུགས་ཆེ་ལ། བསྟོན་པ་འདི་ཡང་བཙུག་
ལྡན་གྱིས་རྟེན་འབྱུང་གི་ཚུལ་ལས་བརྒྱུ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་
བའི་སྟོན་པ་བསྐྱེད་པར་མཛད་པ་ཞིག་ཡིན།

རྟེན་འབྲེལ་བསྟོན་པ་ནི་བོད་གངས་ཅན་ལྗོངས་ཀྱི་མཁས་པའི་དབང་པོའི་ཡ་
གྲུལ། འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་མཛད་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཁོང་ནི་
མཁས་བླ་མ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྤྱི་བའི་བླ་མ་ལས་མཁས་ཀྱིས་མི་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། རྒྱ་
རིན་པོ་ཆེས་གཙོ་བོ་དབུ་མེས་ཀྱི་བླ་མ་མཐའི་སྐྱོར་ཟབ་མོ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། དང་
ངེས་ལེགས་བཤད་སྟོན་པོ་མཛད་ཡོད་ཅིང་། ལེགས་བཤད་སྟོན་པོ་རྒྱ་གར་སྐད་དུ་
བསྐྱེད་ནས་ལོ་ཤས་སོང་བ་དང་། འདི་སྐྱེད་པ་བོ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་དབང་ཁོང་ནི་
ལེགས་སྐྱེད་ཀྱི་སྐད་དང་། བཤུགས་གཉིས་ཀར་ཉ་ཅང་མཁས་པའི་མཁས་དབང་

ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། ཉང་ཆོས་ཉམས་ལེན་གནང་མཁན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། ཁོང་གིས་
ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་བསྐྱར་ཟིན་རྗེས་ངས་ཁོང་ལ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་རྒྱ་ལེན་ནི་
མཁས་པའི་གས་སུ་ཚུད་པ་འདུག་གས་ཞེས་དེས་པར། ཁོང་ནས་ཐེ་ཆོས་མེད་པར་
རྒྱ་ལེན་ནི་མཁས་པའི་གས་ལ་ཚུད་པ་ཅི་མ་མ་ཡིན་པར་མཁས་པའི་ཡང་ཅིའི་གས་
སུ་སྐྱེབས་ཀྱི་རེད་ཅེས་གསུངས་བྱུང་།

དེས་ན་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་དེ་ཉིད་སྐབས་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་
མཛད་པ་རེད་ཅེ་ན། དཔེར་ན། ལེགས་བཤད་གསེར་ཐེང་ལྷ་བྱ་པར་བྱིན་ཀྱི་ནམ་
གཞག་ངོ་མཚར་བྱུང་དུ་འཕགས་ཤིང་། རྒྱ་འབྲེལ་ཉེར་གཅིག་ཆང་མའི་དོན་བསྐྱུས་
པ་ཉ་ལས་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ནི་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཐོག་མར་སློབ་གཉེར་མཛད་པའི་སྐབས་
སུ་མཛད་པ་ཞིག་ཡིན། རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ་ནི་སློབ་གཉེར་གྲུབ་པ་འཕགས་ བར་དུ་སྡོན་
འགྲོ་བསགས་སྐྱུངས་ཉེ་གཙོ་པོ་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བའི་སྟོར་ལ་བསགས་
སྐྱུངས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་གནད་དུ་སླིན་པའི་སྟོན་སྟོན་ནས་བཞུགས་པའི་
སྐབས་ཤིག་ཏུ་མཚན་ལམ་ལ་རྒྱལ་སྐས་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་དང་།
སྟོན་དཔོན་ཨ་བུ་ཤེ་ཤ། དཔལ་ལྷན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས། དཔལ་ལྷན་ཆུ་བ་གྲགས་
པ། འགའ་ཞིག་གིས་སྟོན་དཔོན་ལེགས་ལྷན་དང་། ལ་ལས་སྟོན་དཔོན་སྐྱ་བྱང་ཡང་
གསུངས་འདུག་མོད། མདོར་ན། རྒྱལ་སྐས་སྐྱ་སྐྱབ་ཡབ་སྐས་གཙོ་འཁོར་ལྷ་མཚན་
ལམ་དང་ཉམས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཉ་ཅང་གསལ་པོ་ཞིག་བྱུང་བ་དང་། ལྷག་པར་དེའི་ནང་
ནས་དཔལ་ལྷན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་རེད་དགོངས་པའི་བཤེའི་ཉ་སྐྱ་གཞུགས་ཅུང་
ཟད་སྡོ་བསངས་ལྷ་བྱ་ཡོད་པ་ཞིག་གིས་འབྲེལ་བ་བརྒྱ་ལྷ་ལི་ཉ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་

དབྱར་བཞག་གནང་མཛད་པའི་མཆན་ལས་ཞིག་བྱང་ཞིང་། དེ་ཉིན་བུ་རྩ་ལ་ཉ་
གཟིགས་པའི་སྐབས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ནང་གི།

གལ་ཏེ་ཕྱང་པོ་བདག་ཡིན་ན། །

སྦྱི་དང་འཛིག་པ་ཅན་ཏུ་འགྱུར། །

གལ་ཏེ་ཕྱང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན། །

ཕྱང་པོའི་མཆན་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར། །

ཞེས་པའི་ཆོག་ས་བཅད་འདིའི་བཤད་པ་ཐོན་སའི་བུ་རྩ་ལ་ཉའི་ཆོག་
མཆན་ས་སུ་ཟླ་ཟླ་རིན་པོ་ཆེས་རྟེན་འབྲེལ་སྤྱི་མོའི་ཟབ་མོ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་གོ་བ་མི་བདེ་
བ་ཅུང་ཟད་ཅུང་ཡང་མེད་ཅིང་། ཕྱ་ཐག་ཆོད་པའི་ལྟ་བའི་དབྱེད་པ་རྩོགས་པ་ཞིག་
བྱུང་བ་ཡིན། དེ་ལྟར་བྱུང་ཟླ་ཟླ་རིན་པོ་ཆེས་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོན་པ་འདི་མཛད་པ་
ཡིན།

ཟླ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱབས་ལོན་ཏུ་འདི་སྐབས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་སྟོན་པའི་ཟླ་ཟླ་ག་
ཆོད་ལྟན་ཞིག་ཡིན་ལ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་ལ་སྐབས་སུ་འགྲོ་བའི་དད་པ་མ་མེད་པ་
ཞིག་ཡོད། འོན་ཀྱང་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཟབ་མོ་སྟོང་བ་ཉིད་གསུངས་པ་དེར་
དབྱེད་ཞིབ་རིས་པར་གནང་ཞིང་། ཐོས་པ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་བའི་སྟོན་སྟོན་པའི་ཐོག་ནས་
དབྱེད་པ་ཞིབ་མོ་གནང་བའི་ལག་ཟླ་ཟླ་སྟོང་བྱུང་འདྲུག་གས་མདོར་ན་སྟོང་བ་
རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱབས་པ་མེད་པ་དང་། སྟོང་པ་ཁས་ལེན་བྲལ་བའི་གོ་བ་གཉིས་མི་བདེ་བ་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་ནས་སྟོང་བས་ཡོད་མཐའ་སེལ་བ་དང་།
སྟོང་པས་མེད་མཐའ་སེལ་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གོ་བ་འཁྲུངས་པའི་སྐབས་ཟླ་

རིན་པོ་ཆེས་བསྟོད་པ་འདི་མཛད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་། བཙུག་ལྷན་འདས་ལ་དད་པ་
ལྷག་པར་དུ་འཁུངས་ནས་བསྟོད་པ་འདི་མཛད་པ་ཡིན་སྐབས་བསྟོད་པ་འདི་བྱིན་
རྒྱལ་ས་ཅན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

ངས་འདིའི་ཁྱིད་ལུང་ཁུ་བ་ཀན་རིག་འཛིན་བསྟན་པའི་བྱང་ནས་ཁྱུས་ཤིང་།
ཀན་རིག་འཛིན་བསྟན་པ་ནི་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤྲངས་ཀྱི་དགེ་བཤེས་བསམ་གྱིས་
མི་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་སྐྱེ་མདུན་ནས་ངས་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་ཁྱིད་ལུང་
ཁྱུས་པ་ཡིན། ཀན་དགུང་ལོ་དགུ་བཅུ་གོ་གྲངས་བཞུགས་ཤིང་། དགུང་ལོ་ཉ་ཅང་
བགྲེས་པོ་ཆགས་པའི་སྐབས་སྤྲུའང་པར་བྱིན་མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་དང་། དབྱ་མ་
འཇུག་པ། མཛོད་རྩ་བ་བཅས་ཉིན་ལྟར་ཞལ་འདོན་ལྟ་བུར་གནང་གི་འདུག་ཅིང་།
བར་གསེང་ཡོད་དོ་ཙམ་ལ་ལྟལ་བའི་བཀའ་འགྲུའ་ལྟ་བུའི་གཞུང་གཟིགས་ནས་
བཞུགས་ཀྱི་ཡོད། དགུང་ལོ་ཉ་ཅང་བགྲེས་པོ་ཆགས་སྐབས་ཙམ་གྱི་འདུག་ཁོང་གི་སྐྱེ་
བྱང་ནས་ངས་བཤད་ལུང་མང་པོ་ཁྱུས་པ་ཡིན། དངོས་གནས་བཀའ་གདམས་པའི་
དགེ་བཤེས་ཉ་ལས་པ་ཞིག་ཡིན།

རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་འབྲེལ་བ་སྤེལ་མར་བསྟོད་པའི་ཁྲུང་ས་ནི། སྤེ་ཁྱི་ཡོངས་
འཛིན་ནམ་ཙམ་ཙམ་མ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པ་དང་། འདི་ནི་ངས་སྤིང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེ་
བྱང་ནས་ཁྱུས་ཤིང་། སྤིང་རིན་པོ་ཆེས་ཙམ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེ་མདུན་ནས་གསན་
གནང་བ་ཞིག་ཡིན། སྤེ་ཁྱི་ཞེས་སྤེ་མ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ཡོངས་འཛིན་གནང་
བས་སྤེ་ཁྱི་ཡོངས་འཛིན་ཞེས་གསུང་གི་ཡོད། ཙམ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་རྒྱུན་ལྷགས་

ཚུམ་ཏ་ལས་པའི་ཡག་པོ་རེད་འདུག་ལ། ལྷགས་ཚུམ་གྱི་ནང་དུ་སྟོང་ཉིད་གྱི་སྒྲོར་ཏ་
ཅང་མང་པོ་གསུངས་ཡོད། དེར་བརྟེན་ཁོང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན།

རྟེན་འབྲུང་གསུངས་པ་བསྟོད་པའི་སྒྲོ་ནས་ངོ་མཆར་ཅན་དུ་བསྐྱབས་པ།

ན་མོ་གུ་རུ་མཆུ་རྩོ་ལ།

གང་ཞིག་གཟིགས་ཤིང་གསུངས་པ་ཡིས། །

མཁུན་དང་སྟོན་པ་ལྷན་མེད། །

རྒྱལ་བ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་། །

གཟིགས་ཤིང་འདོམས་པ་དེ་ལ་འདུད། །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཅ་བ་ཤེས་རབ་ལྟར་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་གཞུང་
འདིས་སྟོན་པ་སྐབ་པའི་དབང་པོར་བསྟོད་བྱས་མཛད་པ་ཡིན། བསྟོད་བྱས་མཛད་
བྱས་པ་དེ་ཡང་སྟོན་པ་བཀའ་ཤིན་ཅན་གྱིས་རྟེན་འབྲུང་རང་དབང་གི་སྒྲོ་ནས་
འདོམས་པར་མཛད་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་བསྐྱབས་མཛད་གྱི་ཡོད་པས། རྟེན་འབྲུང་གི་
དོན་མདོར་བསྐྱབས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཆོད་བརྗོད་གྱི་ནང་དུ་བསྟན་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་
ཡང་བྱེད་པ་པོ་གང་གིས་དོན་གང་ཞིག་གཟིགས་པས་མཁུན་པ་ལྷན་མེད་པར་
འགྱུར་བ་དང་། དོན་གང་ཞིག་རང་དབང་གི་སྒྲོ་ནས་གསུངས་པས་སྟོན་པ་ལྷན་མེད་
པར་འགྱུར་བར་བྱེད་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། སྟོན་པ་བཀའ་ཤིན་ཅན་གྱིས་ཆོས་ལུང་བརྒྱད་
ཁྲི་བཞི་སྟོང་གསུངས་པའི་ནང་གི་སྟོང་པོ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་
འདོམས་པར་མཛད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པའོ།

འདིའི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྡན་འདས་ལ་
རྒྱལ་བ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཞེས་པའི་རྒྱལ་བ་ཞེས་པ་ནི་བདུད་བཞིའི་
གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བ་དང་། དེ་ཡང་ཉོན་ཐྱིབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བདུད་བཞི་དང་།
ཤེས་སྐྱིབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བདུད་བཞི་བཅས་གཉིས་ཡོད་པས་བདུད་བཞི་སྤྱ་
རགས་མཐའ་དག་ལས་རྒྱལ་བ་དང་། དེའི་རྩ་བ་ཉོན་མོངས་པ་དང་དེས་བཞག་པའི་
བག་ཆགས་ཤེས་སྐྱིབ་དང་བཅས་སྐྱིབ་པ་གཉིས་དེ་ཡིན། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོན་པས་
བདུད་བཞི་སྤྱ་རགས་གསུང་གི་ཡོད་པས་བདུད་བཞི་སྤྱ་རགས་མཐའ་དག་ལས་
རྒྱལ་བ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།

སྟོན་པ་བཙུགས་ལྡན་ཀྱི་རྗེས་འབྲུག་གི་གདུལ་བྱའི་ནང་དབང་པོ་རབ་
འབྱིང་ཐ་གསུམ་མང་པོ་ཡོད་པས། དབང་པོ་ཐ་མཐའ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་
མང་པོས་སྟོན་པ་བཀའ་ངེན་ཅན་ཉིད་སྐྱེ་ཆེ་སྟོད་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་སོ་སྦྱེ་
དང་། དེ་རྗེས་བྱིས་ནས་བྱིས་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། ལོ་དྲུག་དཀའ་སྤྱད་སོགས་
མཛད་ནས་མཐར་ཐོག་རྗེས་སུ་ལ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་
མཛད་པ་མཛད་ནས་བཟུང་སངས་རྒྱས་པའི་མཛད་པ་བསྟན་པར་འདོད་ཀྱི་ཡོད། དེ་
ཡང་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྡན་ལྟ་བུ་ལས་འདས་པའི་རྗེས་སུ་རིག་
པའི་རྒྱན་འགགས་ཏེ་མེད་ཀྱང་། སྟོན་པ་སྐབས་པའི་དབང་པོའི་སྟོན་ཀྱི་སྟོན་ལམ་དང་
སྐྱགས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐོག་ནས། ང་རང་ཆོས་སྟོན་པའི་བཀའ་ངེན་རྗེས་སུ་བྲན་ནས་
གསོལ་བ་བཏབ་པ་སོགས་བྱས་ཆེ་པན་ཡོན་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཡོངས་གྲགས་སུ་
གསུང་གི་ཡོད།

དེ་འབྲེལ་ཐོག་ནས་དབྱེད་པ་བྱས་ན། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བསྐལ་
ཆེན་གངས་མེད་གསུམ་གྱི་བར་དུ་སངས་རྒྱུ་མང་པོར་བརྟེན་ནས་ཆོག་པ་མཐའ་
ཡས་པ་ཞིག་བསགས་གནང་མཛད་པ་དང་། རྒྱ་དཔག་ཏུ་མེད་ཅིང་ཆོག་པ་མཐའ་
ཡས་པ་བསགས་པའི་འབྲས་བྱར་དོ་རྗེ་གདན་ལ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་
རྒྱུ་ནས་རྩ་མཆོག་གི་དུ་སྐྱེ་ལྟ་བུ་ལས་མ་འདས་པའི་བར་གྱི་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་
གངས་དེའི་རིང་སངས་རྒྱུ་གྱི་མཛད་པ་མཛད་པ་དེ་ཙམ་ལས་མེད་ན། རྒྱ་མཐའ་
ཡས་པ་ཞིག་ལ་དེའི་འབྲས་བྱ་མཐའ་ཅན་ནས་ཆད་ཅན་ལྟ་བུ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

གཞན་ཡང་བྱང་སྟོགས་སོ་བདུན་གྱི་ལམ་ཙམ་ཉམས་བཞེས་གནང་སྟེ་མངོན་
པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱུ་ཐུབ་པ་ནི། བྱང་སྟོགས་སོ་བདུན་གྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་
ནས་དམན་པའི་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་ཐུབ་པ་མ་ཟད། ཐེག་ཆེན་
དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡང་ཡོང་བར་གསུངས་པ་ནི། ལམ་སྟེ་
ཙམ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་མཛད་པའི་རྒྱ་ལ་དེ་ཙམ་
མཆོག་དམན་མེད་པ་ཞིག་ལ། འབྲས་བྱར་མཆོག་དམན་ཆེན་པོ་ཡོང་ཐུབ་པ་དེ་ཡང་
ཅུང་ཟད་བསམ་སྟོན་གཏོང་དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་ཡོད་པའི་འདུལ་བའི་ཉམས་ལེན་དང་། མངོན་པ་
འོག་མཐའ་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ཡོད་པའི་ཐོག་ཤེར་
ཕྱིན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོན་མང་པོ་ཞིག་བོད་ལ་ཡོད།
དེ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་དུ་སྐྱེ་བཞིའི་གསང་སྤྲགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་
ཡོད། དེ་རྣམས་ཤེས་བྱའི་རྣམ་གངས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་གཞུང་དེ་དག་ལ་གཞི་

བཅོམ་ནས་སེམས་འདུལ་ཐབས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གནང་བའི་ལག་ཐེས་སུ་སྤྱོད་བ་
ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེས་པ་གོང་དུ་བྱས་པ་ལྟར་དང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེར་ཡང་ཉམས་སྤྱོད་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པ་གསང་བའི་རྣམ་ཐར་ནང་དུ་འདྲེན་གསལ་ཡོད།

གཙོ་ཆེ་ཤོས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་གསུང་ལ་ཞིབ་འཇུག་
དང་། ལྷག་པར་སྐྱེ་ཆེ་སྤང་ལ་མཛད་པའི་གསུང་དེ་དག་བལྟས་ན་ཉམས་སྤྱོད་གི་
ཐོག་ནས་གསུངས་པ་ཉ་ཅང་གསལ་པོ་ཡིན། ང་རང་ཆོས་བོད་གངས་ཅན་གྱི་
སྤྱོད་ས་ལ་ཡོད་པའི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་སྤྲུགས་དང་བཅས་པའི་གཞུང་ནས་གསུངས་
པའི་ལམ་ཉམས་ལེན་བྱེད་དུས་ཉམས་ཁྲོགས་སྐྱེ་རྒྱ་ཡོད་པ་ཞིག་དང་། ཉམས་སྤྱོད་
ཁྱད་པར་ཅན་ཡོང་རྒྱ་ཡོད་པ་པལ་ཆེར་བཤད་སྟབས་དང་། ཆོད་དཔག་བྱེད་སྟབས་
པ་ཞིག་ཡིན།

རྗེ་ལྷ་མས་མཆོན་པའི་བོད་གངས་ཅན་སྤྱོད་ས་ཀྱི་སྡོན་གྱི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་དེ་
དག་གི་ཉམས་སྤྱོད་མཛད་དུ་བྱུང་ཞིང་ཡ་མཚན་ཅན་བྱུང་བ་དེ་དག་རྣམ་ཐར་འགའ་
ཤས་ཅུང་ཐད་སྡོན་མ་བརྒྱབ་པ་ཡོད་ཤས་ཆེ། འོན་ཀྱང་རྣམ་ཐར་ཆང་མ་སྡོན་མ་
བརྒྱབ་པའི་སྡོ་བཏགས་ཤིང་སྤྲུག་རེད་ཅེས་ཅ་བ་ནས་བརྗོད་མི་སྟབས་ དེ་ལྟར་བརྗོད་
མི་སྟབས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་གཅིག་ནི། དཔེར་ན་ང་རང་ཆོའི་ད་ལྟའི་མི་ཐོག་གི་བར་ཐེག་
པ་ཆེ་ཆུང་སྤྲུགས་དང་བཅས་པའི་ལམ་གྱི་འགྲོ་སྤངས་གཞིར་བཞག་གིས་ཉམས་
ལེན་བྱེད་མཁན་མང་པོར་ཉམས་སྤྱོད་ཡ་མཚན་ཅན་དེ་འདྲ་བྱུང་འདུག་ལ། ད་ལྟའང་
ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། དེར་བརྟེན་ང་རང་ཆོའི་ཉམས་སྤྱོད་པལ་པ་དེར་ཆོད་དཔག་བྱས་
ན་སྡོན་གྱི་འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་། ལྷ་མ་འབྱོར་གྱི་དབང་

སྤྱག་མི་ལ་བཞད་པའི་དོ་རྗེས་མཆོག་། མདོར་ན་བོད་གངས་ཅན་ལྗོངས་ཀྱི་མཁས་
བྱུང་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྤྱེས་བྱ་དམ་པ་མང་པོར་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉམས་ཏྲོག་ཁྱད་
པར་ཅན་འབྲུངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དེ་དག་པལ་ཆེར་ཉན་ཉན་ཡོང་ཆོག་པ་ཞིག་
རེད་འདུག་བསམ་པའི་ཆོད་དཔག་བྱེད་སྤྱབ་པ་ཞིག་ཡིན།

རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་བྱར་ཆ་བཞག་ན། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་ཉམས་བཞེས་གནང་བ་དེ་
དག་སྤྱ་སྤྱབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་གཞི་རྩར་འཛིན་ནས་ཉམས་བཞེས་གནང་
གི་ཡོད། སྤྱ་སྤྱབ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དབྱུ་མའི་བསྟན་བཅོས་དེ་དག་ཡོངས་
གྲགས་ཡིན་ལ། སྤྱ་སྤྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་ལ་ཐེ་ཆོམ་
བྱེད་མཁན་རིགས་གཅིག་ཡོང་གི་ཡོད་ཀྱང་། གཟུ་བོའི་སྒོས་དབྱུད་ན་ཨ་ཅུ་དེ་ལྷས་
སྤྲུགས་ཀྱི་གཞུང་མཛད་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་དང་། རོ་བོ་རྗེ་
ལྷ་གཅིག་དེའ་པི་ཀ་རས་ཀྱང་སྤྲུགས་ཀྱི་གཞུང་མཛད་ཡོད།

རོ་བོ་རྗེ་ལྷ་གཅིག་དེའ་པི་ཀ་ར་བོད་དུ་ཐེབས་པ་དང་། རོ་བོ་རྗེ་རང་ཉིད་བོད་
སྐད་མཁྱེན་གྱི་ཡོད་མེད་མི་ཤེས་ཀྱང་། བོད་དུ་ལོ་བཅུ་བདུན་རིང་བཞུགས་ནས་
གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་ཆོས་གསུངས་པ་དང་། དེ་ཡང་བསྟན་པ་བྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུ་བྱུང་
བ་ཞིག་ཡིན། རོ་བོ་རྗེའི་གསུང་སྒྲོས་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་མི་ཐོག་གཅིག་
ནས་གཅིག་ཏུ་བཅམ་མ་ཆད་པར་བརྒྱུད་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། བར་དུ་
གསལ་བོ་དེ་ཅམ་མེད་པར་དེ་ནས་མར་བྱུང་བ་ཞིག་པལ་ཆེར་མིན། དེར་བརྟེན་རོ་
བོ་རྗེས་ཀྱང་སྤྲུགས་ཀྱི་སྐོར་གསུངས་ཡོད་པ་ལྟར་ཆོད་དཔག་བྱས་ན། སྤྲུགས་ཀྱི་
གཞུང་མཛད་པ་བོ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་དང་། སྒོ་བ་དཔོན་ཨ་ཅུ་དེ་ལྷ། དཔལ་

མགོན་ལསགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་བཅས་མཆོན་མཐུན་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར། དབྱ་མའི་
བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་པོ་བསྟན་པ་འདི་ལ་སྟོན་བ་གཉིས་པར་གྲགས་པའི་སྐྱ་སྐྱབ་
རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པར་ཆོད་དཔག་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡིན།

གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྟར་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་བྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྟིང་པོ་
ལེགས་སྦྱར་སྐད་དུ་སྦྱར་བ་པོ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་ལྷ་སྐ་སྐ་དེ་ཨ་ཁོང་རང་གི་སྒྲ་
མཁས་ཆོས་གྲོགས་ལྟར་བཅི་གི་ཡོད། ཁོང་ལེགས་སྦྱར་སྐད་ལ་ཉ་ལས་པའི་མཁས་
པ་ཡིན། ལོ་སྟུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་སོ་དྲུག་ཅམ་གྱི་གོང་ལ་ཐོག་མར་ཁོང་དང་མཇལ་ཞིང་།
དཔལ་ལྷན་སྒྲ་བ་གྲགས་པའི་དབྱ་མ་ཆོག་གསལ་ལེགས་སྦྱར་སྐད་དུ་ཡོད། སྐབས་
དེར་སྐད་ཆ་འཕྲོས་ཞོར་དུ་བྱེད་རང་གིས་ཆོག་གསལ་གྱི་མཆོད་བཟྃ་དེ་བསྐྱོར་
དང་ཞེས་བཟྃ་བ་ཡིན། ཁོང་གིས་ལེགས་སྦྱར་སྐད་ཀྱི་གདངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་
བསྐྱོར་སོང་བས་ང་སེམས་ཉ་ཅང་སྐྱོ་པོ་བྱུང་སྟེ་མིག་ཚུ་ཡང་ཤོར་སོང་། ཁོང་ཉ་
ཅང་མཁས་པ་ཡིན།

སྐབས་ཤིག་ཁོང་གིས་དུས་འཁོར་འབྲེལ་ཆེན་ཅི་མེད་འོད་ཀྱི་སྐྱོར་ཉམས་ཞིབ་
གནང་སྐབས། དེའི་མ་དཔེ་གཅིག་བལ་ཡུལ་དུ་ཡོད་འདུག་པས་དེའི་དོན་དུ་བལ་
ཡུལ་ལ་ཐེངས་ཁ་ཤས་བྱིན་ཏེ། ཁོང་གིས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ་ཡོད་པའི་འབྲེལ་
ཆེན་ཅི་མེད་འོད་ལ་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་དུས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ནང་ཡོད་པའི་སྟགས་
གཞུང་ཤོག་རྒྱང་ཞིག་མཇལ་འདུག་པ་དེ་ཁོང་གིས་སྟོག་སྐབས། དེའི་ལེགས་སྦྱར་
གྱི་འབྲི་སྒྲངས་དང་དབྱ་མ་བཞི་བརྒྱ་པའི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་འབྲི་སྒྲངས་གཉིས་གཅིག་
པ་གཅིག་རྒྱང་རེད་འདུག་ཅེས་གསུངས་བྱུང་།

དེས་ན་སྒྲགས་གཞུང་དེའི་མཛད་པ་པོ་ནི། དབྱ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ་མཛད་པ་པོ་
སློབ་དཔོན་ཨུ་དེ་མ་ཡིན་པ་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐག་ཆོད་ཀྱི་འདུག་ཅེས་གསུང་གི་འདུག
ད་ལྟ་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་སྒྲགས་དང་བཅས་པའི་བསྟན་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། ཐེག་དམན་
ཀྱི་བསྟན་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། བ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་དང་། སྒྲགས་ཀྱི་ཐེག་པ་
བཅས་ཡོད་པ་རྣམས་ཆོག་དུམ་རེ་རྒྱུར་སྒྲངས་ནས་དེའི་ངོ་གདོང་གི་བསྟན་ཆོད་དེ་
ཅམ་ཞིག་གི་སྟེང་ནས་བཤད་ན་འགལ་འདུ་ཉ་ཅང་མཐོང་གི་ཡོད། ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་
སྒྲགས་དང་བཅས་པའི་གཞུང་གི་ཁོག་གམ་གནད་དེ་དག་ལེགས་པོ་ཞིག་བསྒྲིགས་
ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་སྒྲགས་དང་བཅས་པའི་གཞུང་གོང་འོག་གི་
བསྟན་དོན་སྟོང་པོའི་ལམ་ཀྱི་འགྲོ་སྟངས་ལེགས་པོ་ཞིག་ཤེས་ན། ཐེག་པ་འོག་མ་
ནས་གསུངས་པ་དེ་དག་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་བྱུགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆང་མ་ཡམ་
ལྷན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཆང་བ་ལས་འགལ་འདུ་མེད།

དེ་ལྟར་ད་ལྟ་ང་རང་ཆོས་དངོས་སུ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་རྒྱ་དང་། སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱ་
ཡོད་ཅིང་། བསམ་སྒྲོ་གཏོང་ས་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་ཉམས་ལེན་བྱས་ན། བསམ་སྒྲོའི་
ནང་འགྱུར་བ་ཐེབས་རྒྱ་ཡོད་པ་ཞིག་དང་། ཉམས་སྦྱོང་གང་འཆོམས་ཡོང་བའི་ལམ་
དེ་རིམ་བར་དེད་སྐབས་གོང་དུ་བྱུས་པ་ལྟར། བོད་གངས་ཅན་སྦྱོངས་ཀྱི་ཆོད་ལྷན་
ཀྱི་སྦྱེས་བྱ་དམ་པ་མང་པོས་ཉམས་བཞེས་གནང་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་ལ་ཁྱེད་ས་
གཞུགས་ཀྱི་ཡོད་པ། དེ་ནས་ཡར་དེད་སྐབས་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་ཆོད་མེད་ཡོངས་
གྲགས་དང་། ཁྱེད་ས་སྐབས་ཀྱི་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པའི་དབང་ལྷན་དེ་དག་ལ་གཞུགས་
པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་ནི་བསྟན་པའི་བདག་པོ་སྟོན་པ་བཀའ་

འིན་ཅན་དང་། ལྷ་སྐྱབ་རང་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་གཙོ་བོ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབུར།

གང་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་། །

འགག་པ་མེད་པ་སྐྱེ་མེད་པ། །

ཆད་པ་མེད་པ་རྟག་མེད་པ། །

འོང་བ་མེད་པ་འགོ་མེད་པ། །

ཐ་དད་དོན་མིན་དོན་གཅིག་མིན། །

སྒྲོས་པ་ཉིར་ཞི་ཞི་བ་སྟོན་པ། །

རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་གྱི། །

དམ་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །

ཞེས་བསྟོད་བསྐྱབས་ཏེ་ཅང་མཛད་ཡོད། དེ་བཞིན་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཁུག་
ཏུ་ཡང་། སྟོན་པའི་བཀའ་འིན་ཅན་པའི་སྟོན་པ་བསྟོད་ཕྱག་མཛད་སྐབས།

གང་གིས་ཕྱགས་བརྩེས་ཉིར་བཟུང་ནས། །

ལྷ་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་བྱིར། །

དམ་པའི་ཆོས་ནི་སྟོན་མཛད་པ། །

གོ་ཏམ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །

ཞེས་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་གསུངས་ནས་སྟོན་པ་ཕྱབ་པའི་དབང་པོར་
རྟེན་འབྱུང་རང་དབང་གི་སྟོན་པ་འདོམས་པར་མཛད་པ་དེར་ཏེ་ཅང་བསྟོད་བསྐྱབས་
གནང་ཡོད། དེས་ན་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མ་མཁུན་པ་ཞིག་ལྷ་སྐྱབ་
ཀྱིས་གསར་བཟོས་བྱས་པ་ཞིག་པལ་ཆེར་མིན། དེ་བཞིན་རྒྱ་གར་མཁས་པས་མ་

མཁུན་པ་ཞིག་བོད་གངས་ཅན་གྱི་མཁས་པ་ཆོས་གསུངས་པ་ཞིག་ཀྱང་མིན་པས་
ཆད་ཐུབ་ཀྱི་ལམ་འདི་ཡར་ཁུངས་གཏུགས་སྐབས་སྟོན་པ་བཀའ་བློན་ཅན་ལ་ཐུག་
པ་ཞིག་ཡིན། དེས་ན་བསྟན་པའི་བདག་པོ་སྟོན་པ་བཀའ་བློན་ཅན། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་
སྐགས་དང་བཅས་པའི་ལམ་ཆ་ཆང་བ་དེ་དག་ཐོག་མར་གསུང་མཁན་གྱི་བསྟན་
པའི་བདག་པོ་དེ་སྐྱེ་ཆེ་སྟོན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སོ་སྐྱེ་ཞིག་དང་། སྐྱེ་ཆེ་སྐྱེད་
ལ་གཞི་ནས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་
གསུངས་པ་དེ་ཅུ་ཞིག་བཤད་ན་འགལ་འདུ་ཉ་ཅང་མང་བས་དེ་ལྟར་པལ་ཆེར་
མིན། དེར་བརྟེན་དེ་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་བཀའ་བློན་ཅན་གྱིས་གསུངས་པ་ཞིག་
ཆགས་ཡོད།

སྟོན་པ་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་སུ་དག་བཅོམ་པ་ཆོས་སྡེ་སྟོན་གསུམ་
བཀའ་བསྐྱབས་གནང་ཡོད། ཐེག་ཆེན་བཀའ་བསྐྱབས་གནང་བ་ལས་སྐགས་ཀྱི་སྐོར་བཀའ་
བསྐྱབས་གནང་བའི་སྐད་ཆ་མེད། དེ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ངས་དུས་རྒྱུན་འདི་ལྟར་བཞུགས་
ཡོད། སྟོན་པ་བཀའ་བློན་ཅན་གྱིས་ཡོངས་གྲགས་བྱས་ཏེ་གསུངས་པ་ཞིག་དང་། དེ་
ལྟར་ཡོངས་གྲགས་མིན་པར་གདུལ་བྱ་ལས་དག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ངོར་
གསུངས་པའི་ཆོས་འཁོར་གཅིག་དག་པའི་སྤང་བ་དང་ལྟན་པ་ལ་གསུངས་པའི་
ཆོས་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལ་སོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་སྟེ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོན་དེ་དག་གསུངས་ཡོད།

དེ་ནས་རིམ་པས་སྐགས་ལ་བྲིད་སྐབས་ཐོག་མར་ཆགས་བྲལ་གྱི་རྣམ་པའམ་
དགེ་སྟོང་གི་རྣམ་ཅན་དེ་ཉིད་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བདག་པོའི་ཆུ་ལ་དུ་བཞུགས་པའི་

སྐྱེགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་གསུངས་པ་བྱ་རྒྱུ་དུ་སྐབ་པ་དམ་ཆོག་གསུམ་བཞོད་ལྟ་བུ་
ཡིན། དེ་ནས་ཡར་རིམ་བཞིན་སྟོན་པ་ལྟ་ཡི་རྣམ་འགྱུར་ཏེ། ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ལ་
ཐེམ་པའི་ལྟ་ཡི་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་ཆགས་ཏེ། དེ་འདྲའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་བདག་
པོའི་ཚུལ་དུ་བཞེངས་ནས་གསུངས་པ་དེ་ནི་གདུལ་བྱ་ལས་དག་ནང་གི་ལས་དག་
སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རོང་གནད་བ་ཞིག་ལས་ཡོངས་གྲགས་ལ་གསུངས་མེད།
དེས་ན་སྟོན་པ་བཀའ་བློན་ཅན་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུ་སྐྱེགས་དང་བཅས་པའི་ཆོས་
འཁོར་དེ་དག་ཡོངས་གྲགས་བྱས་ཏེ་གསུངས་པ་ཞིག་ཡིན་མི་དགོས་སྟུང། དཔེར་
ན། དེར་སྐབས་སུ་འདྲེན་པ་རྣམས་དཔྱོད་ཏེ་ལས་པ་ཡོད་པ་ཞིག་གསུངས། ཡང་ན་དཔོན་
རིགས་མཐོན་པོ་ཞིག་ཡོད་ན། དེས་ཡོངས་གྲགས་མ་བཤད་པ་ཅུ་མ་གྱིས་དེས་མ་
བཤད་པར་ང་ཆོས་བཤད་མི་སྐབ་ལྟར་ཡིན།

དེ་ཉིད་སྐབས་དང་དུས་མ་རན་ན་ཡོངས་གྲགས་མ་བཤད་པ་ཞིག་ཡོང་གི་
ཡོད། དེར་བརྟེན་དེ་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་བཀའ་བློན་ཅན་གྱི་དགོངས་པ་དང་། སྟོན་པ་
བཀའ་བློན་ཅན་གྱིས་གསུངས་པ་ཞིག་ཡིན་ན། གསུངས་པ་པོ་སྟོན་པ་བཀའ་བློན་
ཅན་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་གཞུང་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་པ་ཞིག་
འཛོག་དགོས་ཆེ་ཏེ་ཅང་ཁག་པོ་ཡིན། དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུ་མ་ནས་
གསུངས་པ་ལྟར། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས་བསྐལ་བ་དབག་ཏུ་མེད་པའི་སྤྲོ་ལོ་
ནས་སངས་རྒྱས་ཐེག་པའི་སངས་རྒྱས་ཤིག་ཆེ་ལོ་བརྒྱུ་པའི་དུས་སུ་ཅ་བའི་སྤྲུལ་བ་
པོ་སྤྲུལ་གཞི་ལོངས་སྤྱོད་དེ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ལས་གཡོ་བ་མེད་པ་དང་། མཉམ་གཞག་
དེ་ལས་ལྡང་བ་མེད་པར་མཉམ་རྗེས་འདྲེས་ནས་ཡོད་པའི་མཉམ་བཞག་དེ་ལས་

གཡོ་བ་མེད་བཞིན་དུ། གཟུགས་སྐྱེའི་རོལ་བ་སྣ་ཚོ་གས་དག་མ་དག་གི་འཛིག་ཉིན་
ཁམས་སུ་རང་གི་རང་གིས་འབད་མེད་ལྷན་བྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཤར་བཞིག་ཡིན། འོན་
དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་གྲང་གསུངས་ན། སྐྱེ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་
དེར་བསམ་སྒོ་ཞིབ་ཏུ་གཏོང་དགོས།

དེ་ཡང་སྐྱེ་བཞི་ཞེས་པ་ནི་རྩ་བ་ལོ་མོ་ཉིད་སྐྱེའི་སྤྲེང་ནས་བསམ་སྒོ་གཏོང་
དགོས། དེ་ཡང་སྤང་འདས་བཤད་སྐབས་རང་བཞིན་སྤང་འདས་ཀྱི་སྤྲེང་ནས་སྤང་
འདས་ཡོང་བུ་བ་པ་ནི་དེ་མ་སྒོ་བྱུང་བ་ཆགས་ཡོད། དེ་འབྲེལ་སྤྲེང་ནས་བསམ་སྒོ་
གཏོང་རྒྱ་ཡོད་པས་སྐྱེ་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སངས་རྒྱུ་ཞེས་པ་ནི། གཞི་ནས་ང་
རང་ཆོས་ད་ལྟ་ཉམས་ལེན་བྱེད་རྒྱ་ཡོད་པ་དེ་དག་དང་། ལྷོན་པ་སངས་རྒྱུ་དང་།
དེ་ཡང་སྐྱེ་བཞིའི་བདག་ཉིད་དང་། དེ་ནས་མར་བཅི་བའི་སྐྱེ་བུ་ཡབ་སྐུ་ལ་
སོགས་པ་དེ་དག་གིས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཚུལ་ཆང་མ་གཞི་ནས་ལྷ་བསྐྱེགས་ཏེ་
ཐར་བ་ཞེས་གཙོ་བོ་བདེན་བཞིའི་སྐབས་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཞེས་པ་ཞིག་གསུངས་
ཡོད་ཀྱང་། འགོག་བདེན་ཞེས་པ་གང་ཡིན་ཅད་དཔྱད་ན། དེ་མ་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་
ཅམ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱང་། དེ་ཅམ་ཞིབ་ཆགས་པའི་ཐོག་ནས་བསམ་སྒོ་མ་བཏང་ན་
ཅུང་ཁག་པོ་ཡིན། ད་ལྟ་འབྲེལ་བཤད་བརྒྱབ་ཚུལ་འདི་ནི། ལམ་འབྲས་ཀྱི་སྐབས་
ནས་ལུང་ཆད་མ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཆད་མ། ལྷ་མ་ཆད་མ། མན་ངག་ཆད་མ་
བཅས་གསུངས་ཡོད། འདི་རྣམས་བྱུང་བའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཐོག་མར་
ལུང་ཆད་མ་བྱུང་ཞིང་། བསྟན་བཅོས་ཆད་མ་གཉིས་པ་དང་། ལྷ་མ་ཆད་མ་གསུམ་
ལ། ཉམས་སྤྱོད་ཆད་མ་བཞི་པར་གསུངས་ཡོད།

ང་རང་ཆོས་ཚད་མཁམ་སེམས་ལ་ངེས་པ་སྐྱེས་རྩང་གི་རིམ་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ན། ཐོག་མར་རང་རང་གི་ཉམས་སྤྱོད་ཚད་མ་དང་། ཉམས་སྤྱོད་ཚད་མ་དེ་ལྟ་བུ་
ཡོང་བར་ལམ་སྟོན་གྱི་སྒྲ་མ་སྤྲེགས་ཤིང་། དེ་ནི་སྐྱེས་བུའི་འདོད་དོན་འགྲུབ་པ་ལ་
བསྐྱེད་པའི་ལམ་སྟོན་མཁམ་གྱི་སྒྲ་མ་ཚད་མ་ངེས་པ་རྟེན་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་
མ་ཡོང་བ་ནི་མདོ་བསྟན་བཅོས་སམ་མདོ་རྒྱད་གྱི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་
གསུམ་གནང་བའི་ཐོག་ནས་ཡོང་བས་ན། གཞི་ནས་གདམས་ངག་སྟོན་པའི་རྒྱ་གར་
མཁས་པའི་གཞུང་དེ་དག་དངོས་གནས་ཚད་ལྷན་རེད་འདུག་བསམ་པའི་བསྟན་
བཅོས་ཚད་མ་དང་། དེ་ཡང་ཁུངས་གཏུགས་ས་སྟོན་པ་བཀའ་བློན་ཅན་གྱི་བཀའ་ལ་
ལྷན་ཡོད་སྟབས་བཀའ་ཚད་མར་ངེས་པ་རྟེན་པ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད། དེའི་ཐོག་ནས་
བསམ་སྒྲོ་གཏོང་སྟངས་གཅིག་ཡོད།

ཡང་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་སྟངས་གཞན་ཞིག་ནི། སྟོན་འབྲོམ་སྟོན་རྒྱལ་བའི་འབྲུང་
གནས་གྱི་སྤྱི་གྱི་བྱ་བོ་བཀའ་གདམས་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་ལས་བཀའ་གདམས་
གཞུང་པ་བའི་བསྟན་པའི་བདག་པོ་པོ་རྟོ་བ་རིན་ཆེན་གསལ་ཡིན་ཞིང་། པོ་རྟོ་བ་
ཞལ་བཞུགས་པའི་སྐྱབས་སུ་གྲོང་པའི་པ་ཀན་པན་རྒྱ་རྒྱུ་རྟོ་བོ་ཞིག་ཡོད། པ་ཀན་
གྱིས་པོ་རྟོ་བར་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཡོད་པ་སུས་ཤེས་སམ་ཞེས་བརྗོད་
པར། པོ་རྟོ་བས་མགོ་མཚུངས་ཀྱི་རིག་པ་ཞིག་བཏང་གནང་སྟེ། པ་ཀན་དེའི་མི་ཐོག་
མར་པའི་སྟོན་གྱི་པ་དེ་དང་དེ་ཡོད་པ་སུས་ཤེས་སམ་ཞེས་གསུངས་པར། པ་ཀན་
གྱིས་ང་ཆོའི་སྟོན་གྱི་པ་མེས་ཡོད་པ་དེ་དག་ངས་ཉན་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། ངའི་པ་
ལགས་འདི་དང་འདི་ཞེས་དང་། དེའི་གོང་གི་པ་ཡང་འདི་དང་འདི་རེད་ཅེས་པ་ཀན་

གྲིས་དེ་ལྟར་བཤད་ཅིང་། དེ་རྗེས་པོ་རྟོ་བས་ཀྱང་འདི་ནས་ཡར་ལྷོས་ཏེ་མགོན་པོ་སྐུ་
སྤྱབ་དང་། དེ་ནས་བཙུག་ལྷན་འདས་རེད་ཅེས་ཡར་གཏུགས་གནང་བ་ཡིན། བཙུག་
ལྷན་འདས་ནས་གཏད་རབས་བདུན་རིམ་པར་བྱུང་ཞིང་། དེ་རྗེས་སྐུ་སྤྱབ་ཡབ་སྐུ་
དང་། དེ་ནས་རྩོ་བོ་རྗེ་ལྷ་གཅིག་དེའ་པོ་ཀ་ར། དེ་ནས་འབྲོམ་སྟོན་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་
གནས། དེའི་བྱ་མགོ་དམར་བ་ད་ཡིན་ཞེས་པོ་རྟོ་བ་རང་ཉིད་དབྱ་དམར་པོ་ཡིན་
འདུག་པས་དེའི་བྱ་མགོ་དམར་བ་ད་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན།

བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དེ་དག་དངོས་གནས་མཁས་པ་ཆད་ལྷན་རེད་འདུག དགེ་
བཤེས་པོ་རྟོ་བའི་སྐུ་ཀྱི་བྱ་བོ་ཤར་བ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་པ་ཆབ་ལོ་རྩ་བས་
དབྱ་མ་འཇུག་པ་ཐོག་མར་བསྐྱར་གནང་བ་ཡིན། རྩོ་བོ་རྗེ་བོད་དུ་ཕེབས་པའི་སྐབས་
སུ་དབྱ་མ་འཇུག་པ་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་མེད་ཀྱང་སྐབས་དེར་རྟོག་གོ་འབར་བ་དང་།
དབྱ་མ་སྟོང་པོ། དབྱ་མ་ཅ་བ་ཤེས་རབ་བཅས་སྤར་ནས་བོད་སྐད་དུ་ཡོད་ལ། རྩོ་བོ་
རྗེས་རྟོག་གོ་འབར་བའི་བཤད་བླིན་མང་པོ་གནང་གི་ཡོད་ཅེས་གསུངས་ཡོད།

དུས་སྐབས་དེར་དབྱ་མ་འཇུག་པ་བོད་སྐད་ཐོག་མེད་པས་དབྱ་མ་འཇུག་པ་
དང་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་པ་ཆབ་ལོ་རྩ་བས་བོད་བསྐྱར་གནང་
བ་ཡིན། པ་ཆབ་ལོ་རྩ་བས་དབྱ་མ་འཇུག་པ་བསྐྱར་གནང་མཛད་པའི་བསྐྱར་གྱི་
ཐོག་མའི་ཐེན་གྲིས་དེ་ཉིད་ཤར་བར་སྤྱན་འབེབས་གནང་བ་ཡིན། དེ་སྤྱད་དབྱ་མ་
འཇུག་པ་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་མེད་ལ་གཟིགས་ཐོང་མེད་སྐབས། ཤར་བས་བསྐྱར་
ཐེན་ལ་ཐོག་མར་གཟིགས་སྐབས་འདིའི་སྐབས་སུ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པ་དང་
། སྐབས་འདིར་ཡང་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་མི་དགོས་སམ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བ་

ཆབ་ལོ་ལྷ་བས་བསྐྱར་དུ་རྒྱ་དཔེར་གཏུགས་ཏེ་གཟིགས་སྐབས་ཤིང་བས་
གསུངས་པ་རྣམས་ཏག་ཏག་ར་འཕྲོད་བྱུང་ཞིང་། ཤིང་བས་ལེགས་སྐྱར་སྐད་
སྐྱངས་མེད་ལ་མཁྱེན་གྱི་མེད་ཀྱང་། སོ་སོའི་བོད་སྐད་ཅམ་གྱིས་ཐོག་ནས་གཞུང་
གོང་འོག་བསྒྲིགས་ཏེ་ཆེད་དུ་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་དངོས་གནས་མཁས་བྱུང་གཉིས་ལྡན་
ཞིག་ཡིན།

པ་ཆབ་ལོ་ལྷ་བས་ཆེད་དུ་བྱུང་བའི་ལེགས་བཤད་གསར་བ་ཞིག་བོད་སྐད་དུ་
བསྐྱར་གནང་མཛད་པར་ཤིང་བ་བྱུགས་ཏེ་ཅང་དགུས་པོ་བྱུང་སྟེ། ཉིན་ཞིག་གསུང་
ཆོས་གནང་སར་བྱ་རམ་གྱི་སྐྱེ་འགྲེད་སྟོན་མཁན་ཞིག་བྱུང་ཞིང་། ཤིང་བ་རང་ཉིད་
ལ་བྱ་རམ་གྱི་སྐྱེ་འགྲེད་ཕྱལ་བའི་སྐལ་བ་དེ་ཉིད་ཕྱག་དུ་བཞེས་ནས་ཆོགས་པའི་
དབུས་སུ། མཁས་པའི་དབང་པོ་པ་ཆབ་ལོ་ལྷ་བ་མཆོད། ཅེས་ཕྱལ་གནང་མཛད་
པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་ལ་ཏ་ལས་པའི་མཁས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ང་རང་ཆོའི་བོད་གངས་
ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་ད་ལྟའི་སྐབས་སུ་འད་བཤད་སྐབ་གཉིས་ཀའི་རྒྱན་ཉམས་པ་མེད་
པར་ཡོད་པའི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་སྒྲགས་དང་བཅས་པ་ཆ་ཆང་བའི་བསྟན་པ་འདི།
བསྟན་པའི་བདག་པོ་སྟོན་པ་བཙུག་ལྡན་ནས་ཉེ་བར་བརྒྱད་ནས་ཡོང་བ་ཞིག་
ཡིན། དེས་ན།

གང་ལ་མོས་པ་གཙོ་བྱེད་པ། །

དེ་ཡི་མདུན་ན་བྱུང་བ་བཞུགས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱེད་རང་ཆོ་མང་པོས་གོ་ཐོས་བྱུང་ཡོད། བྱེད་རང་ཆོ་
གསར་བ་འགའ་ཞིག་གིས་གོ་ཐོས་བྱུང་མེད་ན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༠ རང་སྟག་ཕུང་ཞབས་

བྱང་རིན་པོ་ཆེ་བོད་ནས་བཅན་གྱིས་དུ་མེབས་རྗེས་བལ་ལུལ་དང་འབྲས་ལྗོངས་
ཁུལ་དུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ཞིག་ལ། དེལ་མགོ་མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེས་སྟག་ལུང་
ཞབས་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེ་མདུན་ནས། སྟག་ལུང་ཆོས་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ལུང་མང་པོ་
ཞིག་གསན་པ་གནང་འདུག་ཅིང་། སྟག་ལུང་ཞབས་བྱང་རིན་པོ་ཆེས་དེལ་མགོ་
མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེར་དབང་ལུང་རྣམས་འབྲུལ་གནང་མཛད་པའི་སྐབས། ཉིན་
ཞིག་གསུང་ཆོས་གནང་སའི་ཆོམས་ཆེན་གྱི་གདུང་མའི་ལོགས་སུ་དབང་ལུང་
འབྲུལ་གནང་རྒྱུའི་ཅ་བརྒྱད་ཀྱི་སླ་མ་ཡོངས་རྫོགས་ཁྲ་ལྷམ་མེར་འདུག་ཅེས་སྟག་
ལུང་ཞབས་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་ནས་ང་ལ་གསུངས་བྱུང་། ཞེས་མ་ཁྱུས་ན་ཁོང་
ཀྲོག་ཀྲོག་དང་། མེད་པར་ཡོད་མདོག་གནང་མཁན་དེ་འདྲ་ཅ་བ་ནས་མིན། སླ་མ་
སྦྱིད་སྟག་འདྲ་མིན་བྱངས་ཁྱོད་བ་ཞིག་ཡིན། དེ་སྡེ་རག་ཤག་གི་མི་ཆང་བྲག་གས་
ཀྱི་བརྒྱད་པ་ཡིན་ལ། ཁོང་ཉིད་སྟག་ལུང་དགོན་གྱི་ཁྱག་ཀྲོག་རི་ཁྲོད་ལྷ་བྱུར་ལོ་མང་
བཞུགས་ཁྱོད་བ་ཞིག་ཡིན།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོའི་རྗེས་སུ་རྒྱ་མིས་འཛིན་བཟུང་བཅོན་བཅུག་གིས་ལོ་མང་
བཅོན་ཁང་ནང་བཞུགས་དགོས་བྱུང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོ་འགོ་ཅམ་ལ་རྒྱ་གར་
དུ་མེབས་སྐབས་ཁོང་རང་རེ་དོགས་དང་རྣམ་རྟོག་ཅ་བ་ནས་མེད་མཁན་ཞིག་
ཡིན། དེ་ལྟར་བྱུང་ཞེས་གསུངས་སྐབས་ཁོང་རང་ལ་མཆོན་མཆོན་དང་། ཏ་ལས་
ལས་གང་ཡང་གནང་གི་མི་འདུག དེར་བརྟེན་དེ་ཆོའི་གས་ཏ་ཅང་ཁྲད་མཆོར་ཞིག་
འདུག་ལ། ཁོང་ཉིད་ཐོག་མར་རྒྱ་མིས་འཛིན་བཟུང་གིས་བཅོན་ཁང་དུ་བཞུགས་
པའི་སྐབས་སུ། སྟག་ལུང་དགོན་པའི་སྤང་མ་དེ་རིན་པོ་ཆེ་བཅུག་སའི་བཅོན་ཁང་

ནང་དུ་སྒྲེབས་བྱུང་ཞེས་གསུང་གི་འདུག དུས་ཚོད་ཉ་ཅང་ཁག་པོ་བྱས་སོང་ཞེས་
བརྗོད་པ་ཅུ་ལས་རིན་པོ་ཆེ་བཅོན་ཁང་ནས་སྐྱབས་ཐུབ་མི་འདུག་ཀྱང་། བཅོན་
ཁང་ནང་དུ་འཆམས་འབྲིང་མེད་པས་འདུག།

དེ་ལྟར་རྒྱལ་བ་ཞེས་པ་ནི། བདུན་བཞི་ལས་རྒྱལ་བ་ས་རྒྱལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་
དང་། གང་གིས་རྒྱལ་བ་དང་། གང་དུ་བདུན་བཞི་གང་གི་དབྱིངས་སུ་བྱུང་བཅ་ཞེ་ན།
འདི་དག་ནི་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེའི་སྤྲེང་ནས་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་དགོས་པ་ཡིན། དེས་ན་རྒྱལ་
བ་ཞེས་པས་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་ནས་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། གཙོ་བོ་རང་བཞིན་
ནས་དག་གི་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེའི་སྤྲེང་ནས་སྒྲོ་བྱུང་ནས་དག་ཡོང་དགོས་
པས་གཙོ་བོ་ནི་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན། གཟིགས་ཤིང་ཞེས་པས་བདུན་བཞི་བྲ་རགས་
མཐའ་དག་ལས་རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་སམ་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་དེ་སྤང་བྱ་མཐའ་དག་
སྤངས་པ་དང་། སྒྲིབ་བྱ་མཐའ་དག་བྲལ་བར་བརྟེན་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་ལ་ཆགས་
ཐོགས་མེད་བར་འཇུག་པའི་མཁྱེན་པ་ཡོང་གི་ཡོད། གང་ལགས་ཤེ་ན། གསལ་རིག་
གི་ཤེས་པ་འདི་ལ་ཡུལ་རིག་པའི་རྒྱས་པ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན། རྒྱ་དང་རྒྱེན་
ཀྱིས་སྒྲོ་བྱུང་དུ་དཔྱོད་མི་དགོས་ཤིང་། ཤེས་པ་དེས་ཡུལ་རིག་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་
པའི་སྒྲིབ་བྱེད་ཡོད་པའི་རིང་ལ་ཤེས་བྱ་ཉི་ཆེ་བ་ཞིག་རིག་པ་ལས་ཤེས་བྱ་མཐའ་
དག་ཤེས་པ་མི་ཡོང་བ་ཡིན། སྒྲིབ་བྱེད་དང་བྲལ་སྐབས་གསལ་རིག་གི་རྒྱས་པ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གསལ་ཡོང་སྐབས་རི་ལྷ་རི་སྤྲེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཡོང་གི་ཡོད་པས་ན།

གཟིགས་ཤིང་འདོམས་པ་དེ་ལ་འདུད། །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཟིགས་ཤིང་ཞེས་པས་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེ་དང་། འདོམས་
བ་ཞེས་པ་ནི་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་སམ་གསུང་རྗེས་བསྟན་ཚོ་འབྲུལ་གྱིས་གདུལ་
བྱར་སྒྲུབ་དོར་གྱི་གནས་འདོམས་བར་མཛད་པས་འཕྲིན་ལས་ཕྱན་སུམ་ཚོགས་པ་
ཡང་བསྟན་གྱི་ཡོད། གསུང་རྗེས་བསྟན་གྱི་ཚོ་འབྲུལ་གྱི་ཐོག་ནས་གསུང་གི་འཕྲིན་
ལས་དེ་འབྲུག་གི་ཡོད་སྟབས། གསུང་གང་དུ་བརྟེན་པའི་ལུས་ཤིག་དགོས་པས་
གཞན་དོན་གཟུགས་སྐྱེ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེ་བཅས་སླེབས་ཡོང་གི་ཡོད།

རོ་ལོ་ཉིད་སྐྱེ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེ། ལོངས་སྐྱེལ་གཉིས་བཅས་སྐྱེ་བཞིའི་
བདག་ཉིད་ཀྱི་སངས་རྒྱུས་དང་། སྐྱེ་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སངས་རྒྱུས་རོ་མཆར་ཆེན་
པོ་རེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཅུ་མ་ཡིན་པར། དེ་དག་གི་གསུང་ལ་བརྟེན་དབྱེད་བྱས་ཏེ་
གཟིགས་སྐབས་མཐུན་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་དང་། སྐྱ་བ་སྒྲ་མེད་པ་ཡིན་པ་ཤེས་ཐུབ། སྐྱ་
བ་སྒྲ་མེད་པའི་སྟོན་པ་དེ་འབྲ་ཞིག་ཡོང་བར་གང་སྟོན་རྒྱུའི་དོན་དེ་ཉིད་རང་ལ་སྟོག་
ཏུ་མ་གྱུར་པའི་མཐུན་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་དེ་ཉིད་མེད་ན་སྟོན་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡོང་ཐུབ་
ཐབས་མེད། མཐུན་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཞེས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཤེས་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་
པའི་བྱི་མ་མཐའ་དག་བསལ་བའི་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེ་
དེ་མཐུན་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། ཤེས་བྱ་ཤེས་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་
སྤྲིབ་པ་དང་བྲལ་ཞེས་པ་ནི། སྤྲིབ་པའི་གཉེན་པོ་སྤྲེས་པའི་སྟོན་སྤྲིབ་པ་དང་བྲལ་
དགོས་པ་ལས། རང་དགར་སྤྲིབ་པ་དག་འགོ་བ་ཞིག་ཡོང་ཐབས་མེད།

ཤེས་བྱ་ཤེས་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་སྤྲིབ་པ་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡང་ཤེས་
རབ་རྒྱུད་པས་མི་ཚོག་པར། སྐྱ་སྐྱེལ་ཡབ་སྐས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལྟར་སྤོང་ཉིད་རྟོགས་

པའི་ཤེས་རབ་འབགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད། ཉོན་སྤྱི་བ་སྤོང་བ་ལ་ཡང་སྤོང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དགོས་པས་སྤོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པ་འདྲ་
མཚུངས་ལ། ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པའི་གཉེན་པོར་འགྱུར་བྱུང་བ་དེ་གང་གིས་བྱུང་ངམ་ཞེ་
ན། ཐབས་ཀྱི་ཆོན་ལོང་གི་ཡོད་ལ། ཐབས་ཀྱི་རྩ་བ་བྱམས་སྤྱི་ཇེ་བྱང་རྩལ་གྱི་
སེམས་ཡིན་པས་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་པ་ཡོང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐོགས་
དང་བཅས་པའི་སློན་ལོང་དགོས་པ་དེ་ཉ་ཅང་གསལ་བོ་ཡིན། མདོར་ན་མགོན་པོ་
སྤྱ་སྤྱི་གིས།

གང་གིས་ཐུགས་བརྟེན་ཉེར་བཟུང་ནས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐུགས་ཇེ་ཆེན་པོའི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སློན་ལོང་སྤྱི་
ཐུགས་ཇེ་ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་གི་དབང་ལས་གདུལ་བྱའི་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་འདོད་ཅིང་།
བདེ་བ་འདོད་པའི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྩ་བ་བྱུངས་ནས་འབྱེན་པའི་
སྤྱད་དུ་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལྟ་བ་སེམས་ཆེད་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ལྟ་བ་སྤྱི་དགོས་པས།
བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ལྟ་བའི་རྩལ་འདོམས་པར་མཛད་པའི་གསུང་ཇེས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོ་
འབྲུལ་མཛད་མཁན་གྱི་སྟོན་པ་དེ་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།

དེ་ལྟར་བྱའི་མཐུན་པ་སྤྱི་ན་མེད་པ་ནི་བརྟེན་པ་སྤྱི་ན་མེད་པའི་ཐོག་ནས་ཡོང་གི་
ཡོད། ལམ་དུས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་མཐུན་བརྟེན་གཉིས་བྱུང་དུ་འབྲེལ་ནས་ཐབས་
ཀྱི་མཆོག་སྤྱི་ཇེ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བཟང་པོའི་ཡོན་ཏན་ནམས་དང་། སྤོང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ནམ་དུས་དེའི་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་བྱུང་དུ་
འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་མཐུན་པ་སྤྱི་ན་མེད་པ་དེ་མདོར་དུ་མཛད་དགོས་པ་ཡིན།

བཅོམ་ལྷན་འདས་རང་ཉིད་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་སྟོན་ཀྱང་ཟད་ཡོན་ཏན་ཀྱང་ལྷན་དུ་
གྱུར་པ་མ་ཡིན་པར། མདོ་ཡི་ལུང་དུ་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་གནས་ནས་
བབས་པ་ཡང་མ་ཡིན། ས་ནས་འབྱུངས་པ་ཡང་མ་ཡིན། སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་
འདས་ང་རང་ཆོ་དང་མཚུངས་པར་སྟོན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཅིག་རིམ་པས་ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པའི་སྟོ་གསར་པ་སྟེས་ཤིང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྟོ་དེ་དག་རིམ་བཞིན་སེལ་ནས་
སངས་རྒྱུ་བ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན།

སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་རང་ཉིད་ཀྱང་སྟོབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་
སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཐོག་ནས་སྟེ་བཞིའི་བདག་ཉིད་ལ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་
རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡིན། དེས་ན་ཆོག་པ་སུ་བཅད་པ་འདི་ཉིད་བཏོན་ནས་སྟོན་པའི་བཀའ་
རིན་བན་པའི་སྐབས་སུ། སྟོན་པ་རང་ཉིད་མཐུན་པ་དང་བཅེ་བའི་བདག་ཉིད་དམ་
མཐུན་བཅེའི་གོང་བུ་ལྟ་བུ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་མཐུན་བཅེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་
སྟེས་བུ་དམ་པ་ཞིག་ཡོང་བ་དེ་ཡང་། བསྐལ་བ་དབལ་ཏུ་མེད་པའི་རིང་མཐུན་པ་
དང་བཅེ་བའི་ཡོན་ཏན་མ་སྟེས་པ་སྟེས། སྟེས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་འབད་
བཅོན་རིམ་པར་གནང་སྟེ་བྱུང་བ་ཞིག་ང་ཆོའི་སྟོར་ཤར་བའི་ཐོག་ནས། སྟོན་པ་
བཀའ་རིན་ཅན་དེས་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱུ་བ་ནས་ང་རང་ཆོར་སྤང་དོར་
གྱི་གནད་སྟོན་སྐབས་ཀྱང་སྟོང་རྩེ་ཅ་བར་གྱུར་པའི་འཆེ་བ་མེད་པའི་ལམ་དང་། ལྟ་
བ་རྟེན་འབྱུང་གི་ལྟ་བ་འདི་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་གི་ཡོད། ང་རང་ཆོས་འདི་དག་
ཚུལ་བཞིན་དུ་བསམ་སྟོ་བཏང་། དེས་པ་རྟེན་པ་ཞིག་བྱས་ཏེ་ཉམས་ལེན་བྱ་བྱུ་དེ་ཏ་
ཅང་གལ་འགངས་ཆེན་པོ་ཡིན། སྟོན་པ་སྟབ་པའི་དབང་ཐོར་བསྟོན་པའི་གཞུང་

འདིའི་བརྗོད་བྱ་རྩ་བ་རྟེན་འབྱུང་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། རྟེན་འབྱུང་ཞེས་པ་གོང་དུ་
ཁྱེས་པ་ལྟར།

རྒྱལ་བ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་། །

གཟིགས་ཤིང་འདོམས་པ་དེ་ལ་འདུད། །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་རང་གིས་རིམ་བཞིན་
དུ་གཟིགས་ཤིང་། དེའི་དོན་གཞན་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་འདོམས་པར་མཛད་པའི་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཞེས་པ་དེ་གང་ཞེན། སྤྱིར་འཕྲད་ལྟོས་བརྟེན་གསུམ་ནམ་
གངས་པར་གསུངས་ལ། རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་པ་ལེགས་སྤྱར་སྐད་དུ་གཏི་ཏམ་སྤྲུང་
ཞེས་པའི་ཆོག་དེར་འཕྲི་བསྐྱར་བྱས་ཏེ་ལེགས་སྤྱར་གྱི་དོན་མང་པོར་འཇུག་པ་ཡོད།
དེ་ཡང་རྩ་བ་ཆོག་གཅིག་ལ་ཆོག་གོགས་བསྐྱར་པའི་ཐོག་ནས་དོན་འབྲེལ་མིན་ལ་འགྲོ་
བ་ཡོད།

མདོར་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་པའི་དོན་ནི་ཏ་ཅང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་དཔྱིས་ཕྱིན་
པ་ངས་ཀྱང་མི་ཤེས། སྤྱིང་དོན་བརྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཞེས་པ་ནི། མི་རྟག་
ཅིང་མི་བརྟན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་འབྱུང་བ་འགྲོ་བའི་ཆོས་དེ་དག་ཆང་མ་རྒྱ་
མེད་པ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན། དཔེར་ན། རྒྱང་འཕེན་པས་རྒྱ་མེད་པ་ལས་སློ་བྱར་དུ་
བྱུང་བར་འདོད་པ་དང་། ཡང་གངས་ཅན་པས་སྤྱི་གཙོ་བོ་ཞེས་དོན་དམ་བདེན་
པའམ་རྟག་པ་ཞིག་འདོད་ཀྱི་ཡོད། སྤྱིང་བཅུད་ཐམས་ཅད་སྤྱི་གཙོ་བོའི་ནམ་འབྱུར་
གྱི་ཐོག་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་འདོད་པ་ལྟར་ན་རྟག་པའི་རྒྱ་ལས་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་བཞིན་
དབང་ལྷག་འགྲོ་བའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་བཤད་པ་ལྟར་བྱས་ན་དབང་ལྷག་རྟག་པ་ཡིན་

བས་དེ་ཡང་རྟག་པའི་རྒྱ་ལས་ཡོང་གི་ཡོད། བྱེད་པ་པོ་དཀོན་མཆོག་བཤད་སྐབས་
ཀུན་སྟོང་གི་གཡོ་བ་སྡོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཐོག་ནས་བྱེད་པ་པོས་སྤྲུལ་བ་ཞིག་མིན། དེ་ལྟ་
བུའི་རྒྱ་མེད་ལས་སྦྱེ་བར་འདོད་པ་དང་། རྟག་པའི་རྒྱ་ལས་སྦྱེ་བར་འདོད་པ་དང་།
སྦྱེད་བྱེད་བྱེད་པ་པོའི་རྒྱ་ལས་སྦྱེས་པ་ལྟ་བུའི་འདོད་ཚུལ་དེ་དག་འདོད་མཁན་ཞིག་
ཡིན་ཕྱིན་ཆད། མཐར་གཏུགས་ན་རྒྱ་དང་རྒྱེན་ཅམ་གྱིས་འགྲུར་བའི་སྤྲེང་ནས་སྦྱེས་
བ་ཞིག་མི་འདོད་པས་རྟེན་འབྲུང་མི་འདོད་པ་ཡིན།

སྦྱིར་སྤྲུ་བུའི་ས་པོན་ལས་སྤྲུ་བུ་སྦྱེས་པ་ང་རང་ཆོ་ཆང་མས་འདོད་ཀྱང་། དེ་ལྟ་
བུའི་དོན་མིན་པར་རྒྱ་མཐར་གཏུགས་སྐབས་ཡང་ན་རྒྱ་མེད་དང་། ཡང་ན་རྟག་པའི་
རྒྱ། ཡང་ན་བྱེད་པ་པོ་ཞིག་གིས་བསྐྱུན་པའི་དོན་མིན་པར་རྒྱ་མཐར་གཏུགས་ཀྱང་
རྒྱ་དང་རྒྱེན་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེས་ཤིང་། འཇིག་པའི་བདག་ཉིད་ཁོ་ནའི་ཐོག་ནས་
འགྲོ་བ་ནི་ནང་པས་འདོད་ཚུལ་ཡིན་པས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་ཞེས་རྒྱ་
རྒྱེན་ཅམ་གྱི་འགྲུར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་འགྲུར་སྤྲེལ་ཆོགས་ཡོང་བ་དང་། རྣམ་འགྲུར་
དེ་དག་རང་གི་རྒྱ་དང་རྒྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེས་ཤིང་འགྲུར་བ་འགྲོ་བ་ཞིག་ཡིན། དེ་
ཅམ་ཞིག་ལས་ཐོག་མ་བཞག་སྟེ་དེ་ནས་གསར་དུ་བྱུང་བ་ནི་བྱེ་བྲག་བ་རེ་བྱུང་ཡོང་
གི་ཡོད། སྦྱི་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱན་ལྟ་བུར་བསམ་མཐོ་གཏོང་སྐབས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་
ཡོང་བས་ནང་པའི་གཞུང་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་ཞེས་པ་འདོད་ཀྱི་ཡོད།

རྒྱ་དང་རྒྱེན་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུང་ཞིང་། འཕོ་འགྲུར་སྤྲེལ་ཆོགས་བྱེད་མཁན་
ཞིག་ཡིན་སྐབས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་ཞེས་པ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
དང་། སེམས་ཅམ་པ་ལྟ་བུས་བཞེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི་འདུས་བྱས་རྟེན་འབྲེལ་འདི་

ཡིན། ཡང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་གཞན་ཞིག་ནི་ཆ་ཤས་ལ་ལྟོས་པའམ་ཆ་ཤས་ལ་
བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ། དཔེར་ན། ཆ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་། རང་རང་
གི་ཆ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་དགོས་པ་ལྟར་འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་གྱི་ཆོས་
གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་། ཆ་ཤས་ལ་བརྟེན་ནས་ཆ་ཅན་དང་། ཆ་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་
དང་དེའི་ཆ་ཤས་འཛོགས་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ལྟོས་ནས་བྱུང་པའམ་བརྟེན་ནས་
འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྱུང་གི་གོ་བའི་ཐོག་ནས་བཤད་ན། འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་
བྱས་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་གཅིག་དང་
། ཡང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་གཅིག་ནི། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་འབྱུང་ཁས་སྦངས་པའི་ཐོག་
ལ། འདུས་བྱས་མ་བྱས་གྱི་ཆོས་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་ཆ་ལ་ལྟོས་པའི་རྟེན་
འབྱུང་སྟོན་མ་དེ་དབྱུ་མ་པ་ཆོས་བཞེད་ཀྱི་ཡོད།

དབྱུ་མ་པའི་ནང་ནས་ཐ་སྙད་དུ་རང་མཚན་ཞལ་གྱིས་བཞེད་མཁན་ཞིག་དང་།
དེ་ལྟར་མི་བཞེད་མཁན་གཅིག་བཅས་གཉིས་ཡོད། ཐ་སྙད་དུ་རང་མཚན་མི་བཞེད་
མཁན་དེས་ཆོས་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་། ཐ་སྙད་འདོགས་ལུལ་གྱི་ངོས་ནས་ཆོས་དེ་
དང་དེ་ཙམ་ནས་བྱུང་མེད། གང་གསུང་གཞིའི་ངོས་ནས་བྱུང་མེད་པས་འདོགས་བྱེད་
རྟོག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་པའམ་རྟོག་པའི་དབང་གིས་འཛོགས་གི་ཡོད། རྟོག་པའི་
དབང་གིས་སམ་རྟོག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་པ་ཡིན་སྟབས་རྟོག་པ་ལ་ལྟོས་ནས་བྱུང་
པའམ་རྟོག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་རེད་ཅེས་པ་དེས་རྟེན་འབྲེལ་སྤྲ་མོ་དེ་བཤད་ཀྱི་
ཡོད། མིང་ཙམ་བཏགས་ཙམ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་སྤྲ་མོའི་སྟེང་ནས་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་གི་
ཡོད། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཞེས་པ་དེ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་དང་གཏིང་ཟབ་ཆད་མི་

འབྲེལ་གསུམ་ཡོད།

རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོའི་ནང་། སྐུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་མཐོང་བ་དེས་
ཆོས་མཐོང་ངོ་། །སྐུ་ཆོས་མཐོང་བ་དེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་
གསུངས་ལྟར་འདི་ལྟར་བཀའ་ཆོག་གི་མེད་དམ་སྙམ། སྐུ་འདུས་བྱས་རྟེན་འབྲེལ་
གྱི་ཚུལ་མཐོང་བ་དེས། ལས་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་སྦྱིར་འཕོ་འགྱུར་སྣ་ཆོག་གས་
ཡོང་བ་དང་། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ཅམ་གྱི་དབང་གིས་ཡོང་གི་ཡོད་པ། བྱེ་བྲག་ཏུ་ར་རང་
ཆོར་བདེ་སྤྲུག་གི་ཆོར་བ་ཞིག་ཡོད། དེ་ཡང་བདེ་བ་འདོད་པ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེལ་མི་
འདོད་པའི་ཐོག་ནས་ཆོར་བ་བདེ་སྤྲུག་གི་འབྲས་བུའི་ཆོས་ཡོང་བ་དེ་ནི་རང་རང་གི་
རྒྱ་རྒྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་གི་ཡོད། དེས་ན་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་
ལས་བྱེད་པ་ལོ་ཞིག་གིས་བཀོད་པ་མིན། བྱེད་པ་ལོ་ཞིག་གིས་བཀོད་ན། གཤམ་ཉེ་
བྱེད་པ་ལོ་དེར་གསོལ་བ་བཅུ་བ་དེ་ཅམ་གྱིས་འགྲིགས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད། དེར་
བརྟེན་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བས་རང་ཉིད་གྱིས་སྤྲུག་བསྐྱེལ་སེལ་རྒྱ་
དང་། སྤྲུག་བསྐྱེལ་འགོག་ཐབས་བྱ་རྒྱ། བདེ་བ་སྦྱབ་ཐབས་བྱ་རྒྱ་དེ་དག་རང་ཉིད་
གྱིས་རྒྱ་དང་རྒྱུན་བསྐྱབ་དགོས་པ་དང་། རང་ཉིད་བདེ་བ་འདོད་པས་བདེ་བའི་རྒྱ་
ལྟར་མྱེད་པའི་དང་། སྤྲུག་བསྐྱེལ་མི་འདོད་པས་སྤྲུག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱ་སྤོང་དགོས་པ་ཡིན།

སྐུ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟེན་འབྲུང་མཐོང་བ་དེས་ལས་འབྲས་
སྤང་མྱེད་འཇུག་ལྟོག་གི་ཆོས་དེ་ཤེས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་གཟུགས་སྦྱེལ་སྦྱར་ན། མངས་རྒྱས་གྱི་སའི་གཟུགས་སྦྱེལ་མདོར་ན་ལས་དང་
འབྲས་བུའི་ཚུལ་སྣ་ཆོག་གས་ཡིན་པས་དེའི་སྤྲིག་པ་སྤངས་པ་དང་། དགེ་བ་སྦྱབ་པ།

བསོད་ནམས་བསགས་པ་བཅས་རྒྱ་ཆོགས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་འདི་དག་གི་ཐོག་ནས་
འབྲས་བུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ། གདུལ་བུའི་ཁམས་དང་མོས་པ་དང་
མཐུན་པ་སྐྱ་ཆོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན། དུ་མའི་རང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་སྐྱར་ཤར་
བ་དེ་འབྲར་སྐྱར་ཆོག་གི་མེད་དམ་སྙམ། དེ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་སྐྱ་དེ་ལ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཞེས་བརྗོད་དུས་ཆོས་སྐྱའི་དབྱིངས་ལས་ཤར་བ་ཡིན་སྐབས་དེ་བཞིན་
ཉིད་ཀྱི་རང་ལས་ཤར་བའམ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་ལས་གཤེགས་པས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཞེས་གོ་རྒྱུ་ཡོད། ཡང་རྟེན་འབྱུང་ཟླ་མོའི་སྤྱང་དུ་བསམ་སྒོ་བཏང་ན།
སྤང་བ་རྟེན་འབྱེལ་ཞེས་པ་ནི་སྤང་ཕྱོགས་སམ་ཀུན་རྩོམ་རྣམ་ཅན་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན།
འོན་ཀྱང་དེའི་གོ་བ་ནི་ལྟོས་པས་གཞན་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན། གཞན་ལ་རག་ལས་པ་
ཡིན་པས་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་མོས་སྤྱོད་པ་ཡིན། མདོར་ན་
སྤྱོད་པའི་གོ་བ་བྲངས་པ་ཞིག་ཡིན།

རྟེན་འབྱུང་ཟླ་མོའི་སྤྱང་ནས་རང་བཞིན་མེད་པ་ངེས་པ་འདྲེན་སྐབས་རྟེན་འབྱུང་
ཟླ་མོའི་གོ་བའི་ཐོག་ནས་དོན་དམ་བདེན་པ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་མཐོང་བ་དང་། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་པ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་དུ་ཚུར་གཤེགས་
པ་མིན་པར་པར་གཤེགས་པ་ཞེས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་སྒྲོས་པ་མཐའ་དག་ཉེ་བར་ཞི་
ཞིང་ཞི་བའི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་སྐྱའི་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་པས་ན་ཆོས་སྐྱ་དེ་
ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་རྟེན་འབྱུང་མཐོང་བས་དོན་དམ་བདེན་པའི་ཆོས་མཐོང་། དོན་དམ་
བདེན་པས་སྤྱོད་པ་ཉིད་མཐོང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་སྐྱའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
མཐོང་གི་རེད་ཅེས་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་སྐྱར་ཆོག་གི་མེད་དམ་སྙམ། དེ་ལྟར་སྐྱར་མོང་དང་

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟེན་འབྲུང་གཉིས་ལས། གཙོ་བོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟེན་
འབྲུང་ངམ་རྟེན་འབྲུང་པ་མོ་རང་དབང་གིས་འདོམས་པར་མཛད་པའི་སྟོན་པ་བཀའ་
ཟིན་ཅན་དེ་ལ་འདུད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་། སྤེལ་མར་བསྟོན་པ་ལས།

སྲིད་གསུམ་མངའ་སྤྱིར་ཀུན་མོངས་མའི། །

ཡང་བྲན་གྲུར་ཀྱང་ཐར་པའི་ལས། །

སྟོན་པར་ཁས་འཆེས་ལྷ་བ་ཡི། །

རྟེན་སྤྲེགས་འཆའ་བར་སུ་ཞིག་བགོས། །

ཞེས་རང་ཉིད་སྲིད་པ་གསུམ་ལ་མངའ་དབང་སྤྱིར་མཁན་གྱི་ཀུན་མོངས་མ་
རིག་པའི་གཞན་དབང་དུ་ཡོད་བཞིན་པ་དང་། བྲན་གྱི་ཡང་བྲན་དུ་གྲུར་ཀྱང་སྟོན་
པར་ཁས་འཆེས་པ་ཞེས་འགྲེལ་སེལ་གྱི་དོན་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ལས།
མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་སྟོན་མཁན་གྱི་སྟོན་པ་ཆགས་སུབ་གྱི་མེད། དེ་ལྟ་བུའི་མ་རིག་
པའི་བྲན་ཁོལ་ལས་བྲན་གྱི་ཡང་བྲན་དུ་གྲུར་བ་ཞིག་གིས་གཞན་ལ་མཐར་ཐུག་གི་
སྐབས་གནས་སམ་ཐར་པར་བགྱོད་པའི་ལས་སྟོན་མི་སུབ་ཅེས་གསུངས། དཔེར་ན།
ཚུ་ཡི་ལྷ་བ་ལ་རྟེན་འཆའ་བ་ལྟར་ཡིན། དེ་ལྟ་བུར་སྐབས་བཅོལ་ན་མི་འགྲིགས་
ཞེས་ཐོག་ཕྱོགས་ནས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་ལན་དུ།

གང་ཞིག་གཟིགས་ཤིང་གསུངས་པ་ཡིས། །

མཁུན་དང་སྟོན་པ་ཆ་ན་མེད། །

རྒྱལ་བ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་། །

གཟིགས་ཤིང་འདོམས་པ་དེ་ལ་འདུད། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོག་བཅད་འདིར་བསམ་སྒྲོ་ཡག་པོ་བཏང་ན། འདིའི་
ཐོག་ནས་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་དད་པ་དང་ཡིད་ཆེས་
སྐྱབས་སུ་བ་བ་དང་། སྐྱབས་གནས་བསྐྱ་བ་མེད་པར་མཐོང་སུ་བ་ཡིན། དེ་ཡང་
གཙོ་བོ་ནང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་སྟེ་འཛིན་པ་འཇམ། སྐྱབ་པའི་
དོན་ཡིན། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་འཛིགས་པ་ལས་སྐྱབ་པ་དང་། སྐྱག་བསྐྱལ་ལས་
སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན། རང་དགར་སྐྱག་བསྐྱལ་ལས་སྐྱབ་པའི་དོན་མིན་པར་
སྐྱག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་ལས་ཐར་དགོས་ལ། སྐྱག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཐར་
ན་བསྐྱབས་ཅིང་། སྐྱག་བསྐྱལ་གྱི་འཛིགས་པ་ལས་ཐར་བ་ཡིན། སངས་རྒྱས་པའི་
ཆོས་ཞེས་པའི་ཆོས་དངོས་ནི་སྤང་འདས་ལ་བརྩེ་དགོས་པ་ཡིན། འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བའི་ཆོས་ཞེས་པ་ནི། སྤྲིད་པ་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མ་རིག་པས་བྱས་
ཀྱང་། ནང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་བྱུང་མཐའ་སུན་མོང་གི་ཐོག་ནས་གསུང་སྐབས།

འདོད་སྤྲེད་ཞགས་པས་འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བཅིངས། །

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་འདོད་སྤྲེད་ཀྱིས་འཁོར་བར་བཅིངས་ཀྱི་ཡོད། ཞི་བ་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ།

ཞེས་པའི་ཆོས་ནི་སྤང་འདས་ལ་བརྩོད་ཀྱི་ཡོད། སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ནི་
འཛིགས་པ་ལས་སྐྱབ་མཁན་གྱི་ཆོས་དེ་ལ་བྱ་དགོས་ལ། སྤང་འདས་དེ་ཉེར་ཞིའི་
དབྱིངས་སམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྤྲེད་ནས་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་དགོས་པ་ཡིན། སྐྱོ་བྱར་བའི་
འི་མ་གང་གི་དབྱིངས་སུ་དག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྤྲེད་དུ་དག་
དགོས་ཤིང་། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡོད་པས་སྐྱོ་བྱར་ནས་དག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དང་།

རང་བཞིན་སྤང་འདས་ཡོད་པས་ལྷག་བཅས་དང་ལྷག་མེད་ཀྱི་སྤང་འདས་ཡོང་གི་
ཡོད།

ཐབ་མོ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཅི་བཞིན་སྟོན་མཁན་གྱི་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་
སྤང་འདས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སྟོན་མཁན་གྱི་ཆད་མའི་སྐྱེས་བུ་བསྐྱབ་བ་མེད་པའི་
སྐྱབས་གནས་ཡིན་པ་དང་། སྟོན་པ་བཀའ་ངེན་ཅན་གྱིས་རྟེན་འབྱུང་གི་ཚུལ་
གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་དང་། རྟེན་འབྱུང་གི་ལྟ་བ་གནད་འགག་ཆེན་པོ་
ཆགས་དགོས་དོན་གང་ཞེ་ན། ག་ཤམ་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་གསུངས་སོ།།

འཇིག་རྟེན་རྒྱད་པ་ཅི་སྟེད་པ།

དེ་ཡི་རྩ་བ་མ་རིག་སྟེ།

གང་ཞིག་མཐོང་བས་དེ་སྟོན་པ།

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བར་གསུངས།

ཞེས་པ་ལྟར་གྱི་འཇིག་རྟེན་ནི། སྟོན་གྱི་འཇིག་རྟེན་དང་ནང་བཅུད་གྱི་འཇིག་
རྟེན་གཉིས་ཀར་གོ་བ་ཡིན། ནང་བཅུད་གྱི་འཇིག་རྟེན་ནི་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེས་པའི་
སེམས་ཅན་དང་། དེ་དག་གང་ལ་གནས་ཤིང་འཆོ་བའི་སྟོན་གྱི་འཇིག་རྟེན་དང་། དེ་
ལྟ་བུའི་བཅུད་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྐྱེ་ཁྲ་འཆིའི་སྐྱག་བསྐྱལ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྟོན་
གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་འབྱུང་བ་འཁྲལ་པ་དང་། ཁོར་ལུགས་གཞི་སྤངས་ཐང་དུ་གྱུར་པ་
ལྟ་བུའི་སྟོན་གྱིས་ང་རང་ཆོར་སྐྱག་བསྐྱལ་ཡོང་བའི་རྟེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། མདོར་ན།
སྟོན་བཅུད་གྱི་རྒྱད་པ་བཅུ་མི་ཤིས་པ་གང་དག་ཡོད་པའི་རྒྱ་ནི་ཆགས་སྤང་གིས་
ལས་བསགས་ཤིང་། ལས་དེ་དག་ཀྱན་ནས་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཆགས་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་མ་རིག་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་གཅིག་ནས་གཉིས་སུ་བརྒྱད་ནས་རྩ་བ་
མ་རིག་པ་ལ་སྟག་ཡོད།

སངས་རྒྱས་བཙུམས་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བདེན་བཞིའི་གནད་རྣམས་གསུངས་ཏེ་དེ་
དག་ཞིབ་ཏུ་དཀྱལ་བའི་སྐབས་སུ་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་གསུངས་ཡོད།
རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་པོ་ནི་མ་རིག་པ་ཡིན། ང་ཆོ་ཆང་
མ་སྟག་བསྐྱལ་མི་འདོད་ཅིང་བདེ་བ་འདོད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ལ་
བསམ་སྒྲོ་བཏང་ན། དཔྱད་པ་བྱས་ནས་བདེ་བ་འདོད་པ་དང་། སྟག་བསྐྱལ་མི་འདོད་
པའི་སྐད་ཆ་མིན་པར་དེ་ནི་རང་གི་རང་གིས་ཡོང་བ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལྟར་ཡང་ང་རང་
ཆོའི་འདོད་པ་འདིའི་ཐོག་ནས་བཤད་ན། རམ་དུ་ཡང་བདེ་བའི་རྒྱ་བསྐྱབ་དགོས་པ་
དང་། སྟག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་སྤོང་དགོས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་མི་ཡོང་བ་ནི་སྤོངས་
པའི་དབང་གིས་ཡོང་གི་ཡོད། ང་རང་ཆོས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་སྟག་བསྐྱལ་འཇོག་
མཐའ་མེད་པ་ཞིག་མྱང་དགོས་པའི་རྩ་བ་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཡོང་གི་ཡོད།
གནས་ལུགས་ལ་སྤོངས་པའི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་བྱང་བའམ་མི་ཤེས་པའི་
དབང་གིས་བྱང་བ་ཡིན། དེ་ཡང་། སྤེལ་མར་བསྟོད་པ་ལས།

འཁོར་འདས་བརྟན་གཡོའི་དངོས་པོ་ཀུན། །

རྒྱ་མེད་པ་ལས་འགའ་མི་འབྱུང་། །

འབྲས་བྱུར་ཟུག་རྩས་སུན་པ་དག། །

འབྱུབ་བྱེད་རྒྱ་ནས་འགོག་པ་གཅིས། །

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་འཁོར་བ་དང་མྱང་འདས་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་

བརྟན་པ་དང་གཡོ་བའི་བཀོད་པ་མཐའ་དག་རྒྱ་དང་རྒྱེན་གྱི་དབང་གིས་བྱང་བ་ཤ་
སྟག་ཡིན། དེས་ན་འབྲས་བྱར་བྱར་པའི་རྒྱག་རྒྱའམ་སྟག་བསྐལ་གྱིས་སྟན་པ་ཞིག་
ཡིན་ན། སྟག་བསྐལ་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འགོག་པ་དེ་ནི་མཁས་པའི་གནང་སྦངས་རེད་
ཅེས་གསུངས་སོ།།

དེར་བརྟེན་མི་ཤེས་པ་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། མི་ཤེས་པ་ཙམ་དེ་ཡང་
སྟོན་ཡིན་པས་སེལ་དགོས། འོན་ཀྱང་མི་ཤེས་པ་ཙམ་ལ་ཆགས་སྤང་འདྲེན་པའི་
ངེས་པ་ཆེར་མེད་ཅིང་། ད་ལྟ་བུའི་མ་རིག་པའམ་མི་ཤེས་པ་ཞེས་པ་འདི་གང་འདྲ་
ཞིག་ལ་བརྟེན་གྱི་ཡོད་ཅེ་ན།

མ་རིག་མི་མཛའ་ཙ་རྒྱན་སོགས་བཞིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མ་རིག་པ་ནི་རིག་པའམ་ཤེས་པའི་སྒྲིའི་འགལ་སྒྲེ་བྱིན་
ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ཞིག་ལ་བརྟེན་གྱི་ཡོད། དེས་ན་མ་རིག་པ་ཞེས་པ་ནི་མི་
ཤེས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ཞིག་ལ་བརྟེན་གྱི་ཡོད། འོན་
བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་སྦངས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དུམ་གྱི་གནས་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་གི་འདོད་ཚུལ་ལ་སྤྲ་རགས་ཡོད་པས། དེའི་ལྗོགས་སྒྲེ་འཛིན་པའི་མ་
རིག་པ་དེ་ལའང་སྤྲ་རགས་མང་པོ་ཞིག་ཡོད། ལྷ་སྒྲུབ་ཡབ་སྤྲས་ཀྱི་བཞེད་པ་བཞིན་
མ་རིག་པ་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་འཛོག་དགོས་སམ་ཞེ་ན། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས།

སྲིད་པའི་ས་བོན་རྣམ་ཤེས་ཏེ། །

ཡུལ་རྣམས་དེ་ཡི་སྲོད་ཡུལ་ལོ། །

ཡུལ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་ནས་ནི། །

སྲིད་པའི་ས་བོན་འགག་པར་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྲིད་པའི་ས་བོན་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རེད་ཅེས་
གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤྱི་ཙམ་ལ་མི་བརྟེན་ཅིང་། རྣམ་པར་ཤེས་
པ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་སློ་མ་རིག་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་
འདྲའི་མ་རིག་པ་དེ་ཡུལ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་སློ་ཡིན་པས་ན། ཕྱིན་ཅི་ལོག་
གི་ལོག་འཛིན་དེ་བསལ་བ་ལ་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གཏན་ལ་
པལ་སྟེ་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་ཞིག་གུང་ན། དེ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་སློ་དེ་ལྡོག་གི་
རེད་ཅེས་གསུངས་སོ།།

དེས་ན་སྲིད་པའི་ས་བོན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་མ་རིག་པའམ་མི་ཤེས་པ་དེ་ཡུལ་
ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། ཡུལ་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་སློ་དེ་བསལ་བ་
ལ་སློ་དེའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་བདག་ཏུ་གྲུབ་པ་མེད་པ་མཐོང་དགོས་ཤིང་། བདག་
ཏུ་མ་གྲུབ་པར་མཐོང་བ་དེ་བདག་ཏུ་གྲུབ་པ་མེད་པ་རེད་བསམ་པའི་སློན་ལམ་
བརྒྱབ་པ་དང་། རང་དགར་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལྡོག་པ་ཙམ་གྱིས་བདག་འཛིན་མི་
ལྡོག་པར་བདག་ཏུ་མེད་པ་དེ་མཐོང་དགོས་ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཡུལ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་ནས་ནི། །

སྲིད་པའི་ས་བོན་འགག་པར་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འོ་ན་ཡུལ་ལ་བདག་ཏུ་ཞེན་པ་དེ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ལྟོང་
ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས།

རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་སྤྱིས་དངོས་པོ་རྣམས། །

ཡང་དག་ཉིད་དུ་རྟོག་པ་གང་། །

དེ་ནི་སྟོན་པས་མ་རིག་གསུངས། །

དེ་ལས་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་འབྱུང་། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱ་དང་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ན་རང་
དབང་གིས་མ་གྲུབ་ཅིང་། རྒྱ་དང་རྒྱུ་ལས་འབྱུང་བ་དེ་ལ་བསམ་སྒྲོ་ཞིབ་ཆགས་
པའི་ཐོག་ནས་བཏང་ན། རྒྱ་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་བཙུག་པ་ལྟོས་སུ་ཡོད་པ་ཞིག་
ཡིན། བཙུག་པ་ལྟོས་སུ་ཡོད་ན་བཙུག་པ་མེད་རང་དབང་བ་ཞིག་ཡོང་མི་ཤེས་ཤིང་། རྒྱ་དང་
རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས། དོན་དངོས་པའི་གནས་ཚུལ་ལ་ལྟོས་མེད་རང་
དབང་གིས་གྲུབ་པ་ཡོང་མི་ཤེས་པ་ཞིག་ལྟོས་མེད་རང་དབང་དུ་སྤང་ཞིང་སྤང་བ་
ལྟར་ཞེན་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་དེ་མ་རིག་པ་ཡིན།

དེ་ལས་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་འབྱུང་། །

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཡང་ན་མ་རིག་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལ་
བཞག་ན། སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀྱི་མ་རིག་པ་དེ་
ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལ་བཞག་ནས། དེའི་དབང་གིས་འཛིན་ལྟ་ཡོང་བ་དེ་དམིགས་
པ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ངའོ་སྤྲུལ་པ་སྐྱེས་པའི་ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་བདག་ཏུ་
ཞེན་པའི་བདེན་ཞེན་འཛིན་ལྟ་སྐྱེས་ཡོང་གི་ཡོད་ཅེས་གསུངས་སོ།།

མདོར་ན་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་འཇམ། ང་རང་ཆོར་
ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་གི་ཡོད་ལ། སྤང་བ་ལྟར་དུ་ཞེན་པའི་སྒྲོ་དེ་
མ་རིག་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད། དེ་ལྟར་སྤྱི་ལོ་སྒྲོ་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པ་རྒྱུ་

ཞེས་དགོས་སམ་ཞེ་ན། གོང་དུ་ཞུས་པ་བཞིན་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ཅི་ལྟར་སྤང་
བ་ལྟར་གྲུབ་ཡོད་མེད་བཟླ་དབྱེད་གནང་རྒྱ་དེ་ཡིན། ཡང་དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ་
ལས།

གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ཡོད་པ། །

དེ་ནི་རང་དབང་མི་འབྱུང་རོ། །

འདི་ཀུན་རང་དབང་མེད་པ་སྟེ། །

དེས་ན་བདག་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཞེས་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་། རང་ཉིད་གྲུབ་པ་རྒྱུན་གཞན་ལ་སྟོས་
ནས་གྲུབ་དགོས་ཤིང་། རྒྱུན་གཞན་ལ་རག་ལས་པའི་སྟོན་ནས་འབྱུང་དགོས་པ་ཞིག་
ཡིན་ན།

གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ཡོད་པ། །

དེ་ནི་རང་དབང་མི་འབྱུང་རོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོས་གང་ཞིག་གཞན་ལ་རག་ལས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་
ལ་སྟོས་པ་མེད་པའི་རང་དབང་བ་ཞིག་དང་། རང་དབང་གིས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཆགས་
མེད་ཅེས་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་རང་དབང་བ་དེར་བདག་ཞེས་མིང་བཏགས་ནས་དེ་ལྟ་
བུའི་བདག་དེ་མེད་ཅེས་གསུངས་པས་བདག་དང་། ཏག་པ་དང་། བདེན་པ་དེ་དག་
གི་དོན་ལེགས་སྦྱར་སྐྱད་དུ་འབྲེལ་གྱི་ཡོད། དཔལ་ལྷན་སྐྱབས་པ་གྲགས་པས་
མཛད་པའི་དབུ་མ་འབྱུག་པ་ལས།

ནམ་བདུན་གྱིས་མེད་གང་དེ་ཅི་ལྟ་བུར། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ནས་པ་བདུན་གྱིས་བཅའ་སྐབས་ཕྱི་དང་ནང་གི་ཆོས་
གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་། རང་རང་གི་གདགས་གཞི་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དུ་ཡོད་
དམ། ཡང་ན་རང་བཞིན་གྱིས་བདག་ཉིད་ཐ་དད་དུ་ཡོད། དེ་ཆོག་མ་ཅམ་སོགས་
ནས་པ་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་བཅའ་བའི་སྐབས་རྟེན་རྒྱ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན། རྟེན་རྒྱ་མེད་
པ་དེ་འཆོལ་སའི་ཡུལ་དེའི་གསེབ་ནས་རྩི་ལྟར་ཡོད་པ་ཤེས་སམ། བཅའ་ནས་མ་
རྟེན་ཅིང་། ཡོད་ན་བཅའ་ནས་རྟེན་དགོས་པ་ས།

ནས་བདུན་གྱིས་མེད་གང་དེ་རི་ལྟ་བུར། །

ཡོད་ཅེས་ནས་འབྱོར་པས་འདིའི་ཡོད་མི་རྟེན། །

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནས་འབྱོར་པས་བརྟག་དབྱེད་བྱས་ཏེ། ཅེ་གཅིག་པའི་
སྒོས་དབྱོད་པའི་ནས་འབྱོར་བའམ། དེ་འབྲེལ་ལྟ་བུ་སྒོས་མཁན་གྱི་མི་དེས་འཆོལ་
བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡུལ་སྟེང་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་ཅ་བ་ནས་རྟེན་རྒྱ་མེད་པས་
ཡུལ་སྟེང་ནས་མ་བྱུང་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་ཐ་སྟོན་དུ་བྱ་བ་བྱེད་
མཁན་གྱི་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་རང་གི་སྟོན་ལུགས་གང་འདྲ་ཡོད་མེད་དབྱེད་ནས་མ་རྟེན་པ་
དེ་རང་གི་རང་བཞིན་ནས་གནས་ལུགས་རེད་ཅེས་བརྟོག་གི་ཡོད། ཐ་སྟོན་དུ་བྱ་བ་
བྱེད་མཁན་གྱི་བྱམ་པ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་མིན་དབྱེད་ནས་མ་རྟེན་པ་དེ་
མེད་པའི་དོན་མིན་ཞིང་། ཡོད་ནི་ཡོད། ཡོད་ལུགས་དེ་ཡང་སྟོས་པའི་དབང་གིས་
ཡོད་པའམ་རྟེན་ཆོག་མེད་པའི་དབང་གིས་ཡོད་པ་ལས། དོན་སྟེང་ནས་མེད་པ་ཞིག་
མཐོང་སྐབས། བརྟག་ཅིང་དབྱེད་སའི་ཆོས་དེའི་གནས་ལུགས་དེ་ཤེས་ཡོང་གི་ཡོད།
རང་གི་གནས་ལུགས་དེ་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བས་སྟོང་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། དགག་

གཞི་གཞན་ཞིག་དགག་བྱ་གཞན་ཞིག་སྟོང་པའས། གཅིག་ཤོས་ཀྱིས་གཞན་ཞིག་
སྟོང་པ་མིན། རང་སྟོང་ཞེས་པའི་དོན་འདི་ལྟར་ཡིན་ལ། རང་གིས་སྟོང་པ་དེ་གསུང་
གི་ཡོད།

དེས་དེ་ཉིད་ལའང་བདེ་སྐྱབས་འཇུག་འགྱུར་པས། །

འདིར་དེའི་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་འདོད་པར་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བརྟག་ཅིང་དབྱད་ནས་མ་རྟེན་པ་དེ་མེད་པ་རེད་དམ་ཞེ་
ན། མེད་པ་མིན་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། བན་གཞོད་འབྲེན་གྱི་ཡོད། ཡོད་ལུགས་གང་
ཞིག་རེད་ཅེ་ན། མིང་གི་དབང་གིས་ཡོད་པ་དེ་འོས་མེད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན། མིང་གི་
དབང་གིས་ཡོད་པ་མིན་པར་དོན་སྟེང་ནས་གྲུབ་མེད་ཅེས་བརྗོད་དུས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ལ་འགྱུར་འགྲོ་གི་འདུག མདོར་ན་ང་རང་ཆོས་དོན་སྟེང་ནས་གྲུབ་པར་འདྲིན་པའི་སྟོ་
དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྟོ་ཡིན་པ་དེ། བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་དབྱད་པ་བྱེད་སྐབས་
རྟེན་པ་དེ་དང་ཅ་བ་ཐ་དད་ཅིང་གོ་ལྟོག་ཅིག་ཡིན། དེ་བཞིན་དབྱ་མ་འཇུག་པ་ལས།

དེ་ནི་དེ་ཉིད་དུའང་འདིག་རྟེན་དུ། །

རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་འགྲུབ་གྱུར་མིན་མོད་ཀྱི། །

རྣམ་དབྱད་མེད་པར་འདིག་རྟེན་ཉིད་ལས་འདིར། །

རང་གི་ཡན་ལག་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཆོས་ཅན་དེ་ཉིད་བཅའ་ནས་རྟེན་རྒྱ་ཅ་བ་
ནས་མེད་ཅིང་། བན་གཞོད་འབྲེན་པའི་ཆོས་ཅན་འདི་ཇི་ལྟར་འགྲུབ་དགོས་སམ་ཞེ་
ན།

རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་འབྲུབ་གྱུར་མིན་མོད་ཀྱི།

རྣམ་དབྱེད་མེད་པར་འཛིག་རྟེན་ཉིད་ལས་འདིར།

ཞེས་སྤང་ཙམ་དེས་ཆོས་ནས་དབྱེད་པ་མི་བྱེད་པའམ་རྣམ་དབྱེད་མེད་པར་
འཛིག་རྟེན་ཉིད་ལས་ཏེ་གྲགས་པའི་དབང་གིས་ཡོད་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་གྲགས་པའི་
དབང་གིས་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཡིན། མདོར་ན་གདགས་
གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཞིག་ཡིན། བཏགས་དོན་བཙལ་ན་གདགས་གཞིའི་
གསེབ་ནས་ཆོས་ཙན་དེའི་མཆན་གཞི་རྩ་བ་ནས་མེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད། དེས་ན་
ཐ་སྙད་དུའང་རང་མཆན་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན། ང་རང་ཆོར་གང་ཞིག་སྤང་ཡང་
སྤང་བའི་ཆ་རྣམས་དོན་སྤང་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་སྤང་གི་ཡོད་ལ། དོན་སྤང་ནས་བྱུབ་པ་
ཞིག་སྤང་བ་དེ་དག་དགག་བྱ་སྤང་ཚུལ་ཆགས་ཡོད། ང་རང་ཆོར་དོན་སྤང་ནས་བྱུབ་
པ་ཞིག་སྤང་བ་འདི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་རྟེན་འབྲུང་སྤྱི་མོའི་དོན་མིན་ཞིང་། དེ་དགག་
བྱ་སྤང་བ་རེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད། འདི་འབྲེལ་གསུང་སྤངས་དེས་ཐ་སྙད་དུའང་རང་
མཆན་མི་བཞེད་པ་ཡིན།

སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་གྱིས་གང་ཟག་སྤང་ཙམ་དེས་མ་ཆོས་པར་གང་
ཟག་ཅེས་པ་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་བརྗོད་མིན་དབྱེད་པའི་སྐབས། མཆན་གཞིའི་ཡིད་
ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གང་ཟག་གི་མཆན་གཞིར་བཞག་ཅིང་། སྤང་པོའི་གསེབ་ནས་གང་ཟག་
བཞག་ཡོང་གི་ཡོད། སུམ་པ་བཙལ་སྐབས་སྟོ་ལྗོངས་ཞབས་ཁུམ་ཚུ་སྟོར་དོན་བྱེད་
རུས་པ་ཞེས་པ་ནི། སུམ་པ་རྩལ་རྩས་བརྒྱུད་འདུས་ཀྱི་གོང་བྱ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། དེའི་
ནང་ནས་གཙོ་བོ་དབྱིབས་གཞུགས་གི་ཐོག་ནས་བཞག་གི་ཡོད། དེས་ན་སུམ་པའི་

མཆོན་གཞི་ཡུལ་སྟེང་ནས་བཞག་ཡོང་གི་འདུག་ཅིང་། དེ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་
གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་། ར་སྟངས་འདོགས་ཡུལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གསེབ་ནས་དེའི་ཡིན་རྒྱུའི་ངོ་
བོ་ཞིག་བཞག་གི་ཡོད་པས་ར་སྟངས་དེ་རང་མཆོན་བཞེད་ཀྱི་ཡོད།

དོན་དམ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ་ར་སྟངས་དེ་རང་མཆོན་ཞལ་གྱིས་
བཞེད་མཁན་གཅིག་དང་། ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་མཁན་གཅིག་བཅས་དབྱ་མ་བ་ལ་
གཉིས་ཡོང་བ་དེ་དག་གི་ཐོག་ནས་ཉ་ཅང་གསལ་པོ་ཆགས་ཡོང་ཡོད། བཞེད་མི་
བཞེས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཆེན་པོ་བྱུང་བས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་སྐབས་གཞན་
སྐྱེ་ར་སྟངས་དེ་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་བྱེད་པར་བྱུང་བ་ཡིན། དེ་བཞིན་ཆོས་ཅན་མཐུན་
སྣང་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་བཞེད་པ་མི་འབྲ་བ་གཉིས་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་
གཏན་ཆིགས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་རང་རྒྱུད་པ་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་
ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་པའི་ཐོག་ནས་ཐལ་འགྲུར་བ་ཞེས་པའི་ར་སྟངས་གཉིས་སྟེབས་
ཡོང་གི་ཡོད།

འཇིག་རྟེན་རྒྱུད་པ་ཇི་སྟེད་པ།

དེ་ཡི་རྩ་བ་མ་རིག་སྟེ།

ཞེས་གསུངས་སྐབས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྩ་བ་དུག་གསུམ་དང་། དུག་གསུམ་གྱི་
ནང་ནས་རྩ་བ་གཉི་ལྷག་མ་རིག་པ་ཞེས་པ་དེ་གསུངས་པ་ཡིན། གཉི་ལྷག་མ་རིག་
པས་རྩ་བ་བྱེད་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་གཞན་རྣམས་མ་རིག་པ་དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཡོང་བ་དང་། མ་རིག་པ་དང་འབྲེས་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་པལ་ཆེར་
ཆགས་སྤང་རགས་པ་རྣམས་མ་རིག་པས་རྒྱ་བྱས་ཏེ་ཡོང་བ་དང་། ཆགས་སྤང་ཤིན་

དུ་སྤྱོད་མོ་རྣམས་མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་ཡོང་བ་ཡང་ཡོད། ཡང་སྤྱིར་ཉོན་
མོངས་སྤྱོད་རགས་ཐམས་ཅད་རྩ་བ་མ་རིག་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ན། དབྱ་མ་
བཞི་བརྒྱ་པ་ལས།

ལུས་ལ་ལུས་དབང་ཟི་བཞིན་དུ།

གཉི་ལྷག་ཀྱན་ལ་གནས་འགྱུར་ཏེ།

དེ་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་།

གཉི་ལྷག་བཙུག་པ་མ་བཙུག་པར་འགྱུར།

ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཡང་མིག་གི་དབང་པོ་སོགས་ནི་རྣ་བའི་དབང་པོ་ལ་མ་
བྱུང་བར་རྟེན་སོ་སོར་ཡོད། འོན་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་མིག་དང་རྣ་བའི་དབང་
པོར་བྱུང་ཡོད་ལ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་མཐའ་དག་ལ་བྱུང་ཡོད། དེ་བཞིན་
འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་ལྷག་ལ་བྱུང་མེད་ཀྱང་། གཉི་ལྷག་གིས་འདོད་
ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་ཚང་མར་བྱུང་ཡོད། དེས་ན་ཉོན་མོངས་གཞན་རྣམས་གང་ལ་
རྟེན་སའི་གཞི་རྩ་མ་རིག་པའི་གཉེན་པོ་སྤྱི་ལྷག་ན། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་
པོར་འགྲོ་གི་ཡོད། དབྱ་མ་ཆོག་གསལ་གྱི་སྐབས་སུ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་
མི་སྤྱུག་པ་བསྟོམས་པ་གསུངས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་འགྲོ་གི་ཡོད།
འོན་ཀྱང་དེ་ཉིད་གཉི་ལྷག་གི་གཉེན་པོར་མི་འགྲོ་བ་ཡིན། དེ་བཞིན་བྱམས་པ་
བསྟོམས་ན་ཞེ་སྤང་གི་གཉེན་པོར་འགྲོ་གི་ཡོད་ཀྱང་། འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་
མི་འགྲོ་བར་གཉེན་པོ་སོ་སོ་བ་ཆགས་འགྲོ་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་གཉི་ལྷག་གི་གཉེན་
པོར་གསུངས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་པོར་འགྲོ་གི་ཡོད། སྐབས་འདིར་གཉི་ལྷག་

གི་གཉེན་པོར་གསུངས་པ་དེ་ནི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན། བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་སྤྱོད་བའི་གཉེན་པོ་ཡིན། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་རྣམས་རྩ་བ་ནས་
སྤྱོད་མཁན་དང་། བག་ལ་ཉལ་སྤྱོད་བར་བྱེད་མཁན་གྱི་གཉེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་
སྟབས། སྤྱོད་བའི་གཉེན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན།

ཞེས་པའི་གཉེན་པོར་བྱམས་པ་སྒྲོམ་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་མི་
སྤྱུག་པ་སྒྲོམ་པ་དེ་དག་ལ་བསུན་འབྲིན་པའི་གཉེན་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གནས་སྐབས་
དེར་ཆགས་སྤང་གི་སྒོ་ཅུང་ཙམ་འབྲུགས་ཅུང་དུ་གཏོང་བའོ། ཆགས་སྤང་གི་སྒོ་
བསུན་འབྲིན་ནས་ཅུང་ཟད་འབྲུགས་ཅུང་དུ་གཏོང་བའི་གཉེན་པོ་ཙམ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་
པས་བསུན་འབྲིན་པའི་གཉེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། ། དེ་ལྟ་བུའི་གཏི་ཐུག་བདེན་འཛིན་མ་
རིག་པ་དེ་གང་གིས་ལྟོག་གམ་ཞེ་ན།

གང་ཞིག་མཐོང་བས་དེ་ལྟོག་པ། །

རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བར་གསུངས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མ་རིག་པ་དང་འཛིན་སྤངས་འགལ་ཞིང་། དེ་དང་དངོས་
སུ་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་དུ་སོང་བའི་དགག་བྱ་བཀག་ཙམ་གྱི་སྤྱོད་ཉིད་མཐོང་བའི་
སྒོ་དེས་བདེན་འཛིན་ལ་འཛིན་སྤངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྒོ་ནས་ཉག་ཉག་གཞོད་
པ་ཞིག་ཡིན། དེས་ན་སྤྱོད་ཉིད་མཐོང་བའི་སྒོ་དེས་མ་རིག་པ་ལྟོག་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་
སྤྱོད་པ་ཉིད་གསུངས་ན་དབྱ་སེམས་ཆང་མས་སྤྱོད་ཉིད་བསྒྲུབས་ཏེ་མ་རིག་པ་ལྟོག་
དགོས་ཞེས་གསུངས་ཡོད། དེ་ལྟར་ན་འདྲ་སྤྱོད་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱོད་པ་བྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པར་ངེས་པ་ཞིག་དང་། མཐའ་གཉིས་སེམས་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པའི་སྤྱོད་པའི་གོ་

བ་མཐར་ཐུག་པ་ཞིག་ཡོང་བ་ལ་རྟེན་འབྲུང་གི་གོ་བའི་སྟེང་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གོ་བ་
ངེས་པ་འབྲེལ་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱུང་ན། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་གོ་བ་མཐར་ཐུག་དེ་ཡོང་གི་ཡོད།

དེ་ལྟ་བུའི་ཐོག་ནས་རྟེན་འབྲེལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་མཐོང་བ་ཞིག་དང་། རྟེན་འབྲུང་
སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་མཐོང་བ། སྟོང་ཉིད་རྟེན་འབྲུང་ཏུ་ཤར་ཐུབ་པའི་སྟོང་པ་རྟེན་འབྲུང་
བྱུང་འབྲུག་གི་གོ་བ་སྟེ། སྟོང་དང་རྟེན་འབྲུང་གཉིས་ནི། སྟོང་པ་ལ་ངེས་པ་བྲངས་
སྐབས་རྟེན་འབྲུང་ལ་ཚུར་གོ་བ་སྟེ་བས་ཐུབ་པ་དང་། རྟེན་འབྲུང་ལ་ངེས་པ་བྲངས་
སྐབས་སྟོང་པའི་གོ་བ་བདེ་ལྷག་ཏུ་བྲངས་ཐུབ་མཁན་ཞིག་དགོས་ལ། རྟེན་འབྲུང་སྔ་
མོའི་དོན་སྟོང་ཉིད་ངེས་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱུང་ན་སྟོང་ཉིད་སྔ་མོ་ངེས་པ་ཡིན། བདེན་
འཛིན་སྔ་མོ་ལ་གཞོད་ཐུབ་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དེ་གོ་ཐུབ་པ་
ཡིན་ཞེས་གསུང་གི་ཡོད།

དེ་ཆེ་སྟོ་དང་ལྡན་པ་ཡིས། །

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བའི་ལམ། །

ཁྲིད་ཀྱི་བསྟན་པའི་གནད་ཉིད་ཏུ། །

ངེ་ལྟར་ཁོང་ཏུ་ཚུད་མི་འགྲུལ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟར་ཡིན་པས་དེ་ཆེ་ལམ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་
བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། རྒྱ་མཚན་འདི་ལྟར་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་དཔྱད་བྱས་ཏེ་རྒྱ་མཚན་
བསམ་སྟོ་བཏང་བའི་ཐོག་ནས་དངོས་གནས་སྟོན་པའི་ཁྲད་ཆོས་མཐོང་བའི་ཐོག་
ནས་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པ་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བའི་ལམ་
འདི་ཅ་བར་ཐུག་ཡོད་ཅེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ཆེ་སྒོ་དང་རྣམ་དཔྱད་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་
ལམ་མཐ་གནད་འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་པའི་གནད་དམ་སྟིང་པོ་དམ་པ་ཉིད་དུ་རྩི་ལྟར་
ཁོང་དུ་ཚུད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྒོ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དེས་བསྟན་པའི་གནད་
དམ་པར་མཐོང་བ་ཞིག་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན།

དེ་ལྟ་ལགས་ན་མགོན་ཁྱོད་ལ།

བསྟོད་པའི་སྒྲོལ་ནི་སུ་ཞིག་གིས།

བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་གསུངས་པ་ལས།

ངོ་མཆར་གྱུར་པ་ཅི་ཞིག་ཆེད།

ཅེས་རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟ་བུས་ན། མགོན་པོ་ཐབས་མཁས་ལ་སྤྲུགས་མེ་ཆེན་པོ་དང་
ལྡན་པའི་སྟོན་པ་བཀའ་བློན་ཅན་ཁྱོད་ལ་སྐྱའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྟོན་པ་བསྟོད་པ་
དང་། གསུང་གི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྟོན་པ་བསྟོད་པ། བཅེ་བའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་
པའི་སྟོན་པ་བསྟོད་པ་སོགས་བསྟོད་པའི་སྟོ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་གི་ནང་ནས་
སྤྲན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྟོད་པའི་སྟོ་རྟེན་འབྱུང་རང་དབང་གི་སྟོན་པ་འདོམས་པར་
མཇད་པའི་སྟོན་པ་བསྟོད་ན། དེ་ལས་ངོ་མཆར་དུ་གྱུར་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་ཅེས་
གསུངས་སོ། རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དེར་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་དུ་གསུངས་པའི་དོན་གང་
ཞེ་ན།

གང་གང་རྒྱུན་ལ་རག་ལས་པ།

དེ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཞེས།

གསུངས་པ་འདི་ལས་ཡ་མཚན་པའི།

ལེགས་འདོམས་ཚུལ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད། །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོན་པ་བཀའ་ཁྲིན་ཅན་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུ་གི་མདོ་སྡེ་
མང་པོའི་ནང་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་དང་སྒྲིག་རྒྱུ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་དང་། བདག་
མེད་པ་གསུངས་པ་དེ་དག་ཁ་གསལ་ལ་གོ་བདེ་རུ་བཏང་སྟེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲེ་བ་
མེད་པ་དང་། འགག་པ་མེད་པ། གནས་པ་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་གསུང་དེ་དག་
གི་ཙུ་བའི་དགོངས་པ་བཞེས་ས་ནི། ཆོས་དེ་དང་དེ་རྒྱ་རྒྱུ་ཆོག་གས་པ་གཞན་གྱི་
དབང་གིས་བྱུང་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། རྒྱ་མཚན་འདིའི་ཐོག་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རོ་
བོ་ཉིད་གྱིས་མ་བྱུང་ཅིང་བདག་མེད་པ་རེད་ཅེས་དང་། བདག་མེད་གསུངས་པའི་
དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་འདི་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན། མདོར་ན། ཕྱི་དང་ནང་གི་
ཆོས་གང་དག་རང་རང་བྱུང་པ་དེ་རང་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་རག་
ལས་པའི་སློན་སྒྲུབ་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་དེ་ཉིད་རང་དབང་གི་སློན་སྒྲུབ་
སམ། གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་སློན་སྒྲུབ་པ་ཞིག་མིན་ཞིང་། གཞན་ལ་ལྟོས་
མེད་དུ་མ་བྱུང་བར་གཞན་ལ་རག་ལས་པའི་སློན་སྒྲུབ་པ་ཡིན། གཞན་ལ་རག་
ལས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་གཞན་ལ་རག་ལས་པའི་ཆོས་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་རང་
བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའམ་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་བྱུང་བས་སྟོང་པ་རེད་ཅེས་ཡོད་མཐའ་སེལ་
བ་དང་།

གང་གང་རྒྱུ་ལ་རག་ལས་ལ། །

ཞེས་བརྗོད་སྐབས་རག་ལས་མཁན་ཞིག་ཡོད་པས་རག་ལས་པའི་སློན་སྒྲུབ་
བྱུང་པ་ཡིན། མེད་པ་མིན། དེས་ན་མེད་མཐའ་སེལ་བ་དང་། གཞན་ལ་རག་ལས་

པའི་སློན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་སྐབས་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ་མིན་ཞེས་བརྗོད་སྐབས་
རྟག་མཐའ་སེལ་བ་ཡིན། དེ་ཡང་མ་ངོས་བས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས།

གང་ཞིག་རྒྱུན་ལས་སྦྱེས་པ་དེ་མ་སྦྱེས། །

ཞེས་ཆོས་རྣམས་མ་སྦྱེས་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་ནི་རྒྱུན་ལས་སྦྱེས་པ་ཡིན་
པས་མ་སྦྱེས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཞེས་དང་། རི་བོང་རྩ་བ་ཞིན་གཏན་ནས་མེད་
བ་ཞིག་ཡིན་ན་རྒྱུན་ལས་སྦྱེས་པ་མིན། དེར་བརྟེན་རྒྱུན་ལས་སྦྱེས་པ་དེ་མ་སྦྱེས་
ཞེས་དང་། མ་སྦྱེས་ཞེས་པའི་དོན་ནི། རྩ་བ་ནས་སྦྱེ་བ་མེད་པའི་དོན་མིན་ལ།

དེ་ལ་སྦྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཞེས་དེ་ལ་སྦྱེ་བའི་རང་བཞིན་ནམ་སྦྱེ་བ་ལྟོས་མེད་རང་ཚུགས་ཐུབ་པ་ཞིག་
མེད་པའི་དོན་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན། དེས་ན་སྦྱེ་བ་བཏགས་དོན་བཅས་
ནས་རྙེད་རྒྱ་ཡོད་ན་མཐའ་བཞི་གང་རུང་ནས་ཡོད་དགོས་ཤིང་། བདག་ལས་སྦྱེ་བ་
དང་། གཞན་ལས་སྦྱེ་བ། གཉིས་ཀ་ལས་སྦྱེ་བ། རྒྱ་མེད་ལས་སྦྱེ་བ་བཅས་མཐའ་
བཞིའི་སྦྱེ་བ་གསུངས་ཡོད། བུ་རྩ་ལྷ་ལྷ་ལས། སྦྱེ་བ་བརྗོད་པ་ཐ་སྙད་ཅུ་དྲུག་
ལ།

བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །

ཞེས་སོགས་བཀོད་པའི་མཐུག་སྒྲིམ་དེར། དེ་ལྟར་སྦྱེ་བ་ཞེས་པ་ཐ་སྙད་ཅུ་
དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཐ་སྙད་པའི་སྦྱེ་བ་ཅུ་གསུང་གི་ཡོད་ལ། བདེན་པའི་སྦྱེ་བ་
མེད་པ་ཡིན་སྐབས་བདེན་པའི་གནས་པའང་ཡོད་གི་མེད། གཉིས་ནས་ངོ་བོ་ལ་
དཔྱེད་པ་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཞེས་ཆོས་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་རང་གི་ངོ་

པོ་དེ་གདགས་གཞི་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། དེ་ནི་གཅིག་
དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་དབྱེད་པ་བྱས་ན་དེ་ཡང་རྟེན་རྒྱ་མེད། དེ་བཞིན་
ཆོས་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་དེས་རང་རང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེས་ཀྱི་ཡོད། འབྲས་བུ་སྐྱེས་
ཞེས་པ་དེ་ཡང་ཡོད་མེད་གང་ཞིག་སྐྱེ་གི་ཡོད་མེད་དབྱེད་ན། ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་གི་
གཏན་ཆེགས་ཞེས་གསུངས་ཡོད། མདོར་ན་རྗེ་འབྲུ་ཞིག་འཛོག་ཀྱང་ཙུ་བ་ནས་བདེ་
པོ་མེད་པ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད། དབྱེད་ཅིང་བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་བསམ་སྒོ་བཏང་
ན་ཙུ་བ་ནས་རྟེན་རྒྱ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན།

རང་རང་ཆོས་དུས་གསུམ་ཞེས་དངོས་པོ་རང་དབང་བ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྒོར་
ཤར་གྱི་ཡོད་ཀྱང་། བརྟག་ཅིང་དབྱེད་ན་འདས་པ་ནི་བྲན་པའི་ཡུལ་ཅམ་དང་། མ་
འོངས་པ་ནི་འབྱུང་འབྱུང་ལ་བསམ་སྒོ་བཏང་བའི་སྤྲོད་ནས་རང་ཆོས་རྣམ་གཞག་མང་
པོ་ཞིག་བཞག་གི་ཡོད། དེ་དག་ནི་གྲགས་པ་ཅམ་དང་། མིང་ཅམ་དང་། བརྟ་ཅམ་གྱི་
སྤྲོད་ནས་བཞག་ན། འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཏུ་ཅང་མང་པོ་
ཞིག་སྒྲོན་མེད་དུ་འཛོག་སྐྱབ་ཀྱི་འདུག དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དེ་དང་དེ་དོན་
སྤྲོད་ནས་མཇུ་བ་མོ་འཇུགས་ས་ཡོད་པ་ཞིག་དགོས་ན་ཙུ་བ་ནས་བཞག་སྐྱབ་ཐབས་
མེད་ལ། གནས་ཚུལ་གང་ཞིག་ལ་བསམ་སྒོ་བཏང་ཡང་སྒྲོན་ཅན་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད།
སྤྲོད་དོན་མདོར་བསྡུས་སྐབས།

གང་གང་རྟེན་ལ་རག་ལས་པ། །

དེ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲོད་ཞེས། །

ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་

པའི་དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས།

བདག་ཉིད་དང་ནི་འཇིག་རྟེན་འདིས། །

སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ན། །

དེ་ཡི་ཙྰ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས། །

རི་དབང་རྒྱལ་པོ་ལྟར་བརྟན་དང་། །

ཕྱོགས་མཐས་གཏུགས་པའི་སྤྱིང་རྩེ་དང་། །

གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་ཡེ་ཤེས་ལེགས། །

ཞེས་རི་རྒྱད་གསུངས་པ་བཞིན་ང་རང་ཆོ་རང་གཞན་རོགས་གསུམ་སུ་ཞིག་
ཡིན་ཡང་། གཏན་དུ་བདེ་བ་འདོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བག་
ཆགས་དང་བཅས་པ་གཏན་ནས་སྦྱངས་ཤིང་སྤངས་རྟོགས་མཐར་ཐྱིན་བཞི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་སྤྱིང་
རྩེས་ཙྰ་བ་བྱས་ཤིང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་རྒྱ། ཐྱིན་དུག་གི་ཉམས་ལེན་སྤྱི་
དང་། ལྷག་པར་སྤོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས་
ནམ་མཁའ་བསྐྱབ་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ལས་གཞན་དུ་ནམ་མཁའ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་
ཚུལ་གཉིས་པ་ཞིག་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན།

ང་ཆོ་རང་གཞན་ཆང་མ་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་འདོད་ཅིང་བདེ་བ་འདོད་པ་ཤིས་ལྷག་
ཡིན། བདེ་སྤྱག་དེ་ཡང་གཙོ་བོ་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་བདེ་སྤྱག་ཅིག་དང་། གཙོ་བོ་
བསམ་སྒྲོ་གཏོང་སྤངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བདེ་སྤྱག་ཡོང་བ་ཅིག་བཅས་གཉིས་ཡོད་པ་
ལས། གཙོ་བོ་སེམས་ལ་བརྟེན་པའི་བདེ་སྤྱག་དེ་རྒྱས་ལྷགས་ཆེ་བ་ཡོད། དེ་ཡང་

ལུས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་རེ་སེམས་ཀྱི་བདེ་སྦྱིད་ཅིག་ཡོད་ན།
སེམས་ཀྱི་བསམ་མཁོ་གཏོང་སྟངས་ཀྱིས་རྟེན་བས་ལུས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་ཟེལ་གྱིས་
གཞོན་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལས་ཐོག་སྟེ་སེམས་མ་སྦྱིད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་ཞིག་
ཡོད་ན། ལུས་ཀྱི་བདེ་སྦྱིད་ཕུན་སུམ་ཆོག་པའི་འཆོ་བ་སྦྱེལ་གྱི་ཡོད་ཀྱང་། དེས་
སེམས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཐུབ་ཀྱི་མེད།

དེ་བཞིན་ད་ལྟ་རང་ཆོས་མཐོང་བའི་འཛམ་གླིང་འདིའི་སྟེང་གི་དཔག་འཇུག་
དང་། ལུ་གེ་གཞན་ཡང་ནད་རིགས་འབྲེལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་རྩ་བའི་ཡོད་པ་མང་པོ་
ཞིག་ནི། རང་རང་ཆོ་མའི་བྱ་སྦྱོར་རྒྱ་མཚན་ལྡན་པ་ཡག་པོ་མ་ཤེས་པར་འབྲེལ་སེལ་
གྱི་ཁོང་ཁྱོད་དང་། ར་རྒྱལ། འདོད་རྩམས། ཆགས་སྣང་ཕྱོགས་རིས་ཀྱི་རྟེན་བས་ལས་
ཀ་མང་པོ་ཞིག་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་འཇུག་ཤོར་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་
ནས་ཤེས་བཞིན་དུ་གཏོར་བ་ཤིག་གཏོར་བ་སོགས། མདོར་ན་རང་ཅག་ནི་ད་ལྟའི་
སྤྱག་བསྐྱེད་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་ལམ་མིས་ཆེད་མངགས་བཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

དེས་ན་འདི་དག་ཡག་པོ་ཞིག་ཞིག་དབྱེད་བྱས་ན་རྩ་བ་ཉོན་མོངས་ཞེས་མིང་
གང་ཞིག་བཏགས་ཀྱང་། སེམས་མ་དུལ་བའི་དབང་གིས་ཆགས་སྣང་ཕྱོགས་ལྷུང་
གི་གཞན་དབང་དུ་སོང་བ་སྟེ། ཆགས་སྣང་ཕྱོགས་ལྷུང་གི་དབང་གིས་རྟོག་པ་དེ་དག་
ལྷུང་བ་གསལ་པོ་ཡིན། སངས་རྒྱུས་པའི་ཆོས་ནས་ཉོན་མོངས་ཞེས་རང་རང་ཆོའི་
ཤེས་པའི་རིགས་ཤིག་ལ། ཤེས་པ་དེ་སྦྱེས་ཅོམ་ནས་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་
འབྲེལ་དུ་འང་སེམས་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བ་བྱེད་མཁན། སེམས་མ་སྦྱིད་པར་བཞེས་མཁན་
དང་། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་མཁན། ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་པ་

ནི་ཉམ་རྒྱུ་ཞིང་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ཞིག་ལ་བརྟེན་གྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་
གང་ཟག་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པ་དང་། མ་འོངས་ལྟ་བུའི་སྒྲིལ་སྒྲིབ་བྱས་ཏེ། ང་
རང་ཆོའི་ལུས་ངག་གི་སྦྱོར་པ་རྣམས་ཀྱང་མ་ཞི་བར་གྱུར་པ་དང་། དེས་རྒྱུན་པས་
རང་གཞན་སྤང་བའི་གནས་རྒྱལ་ཡོང་བ་ཞིག་ལ་ཉོན་མོངས་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་
ཡིན།

མདོར་ན། ང་རང་ཆོ་དངོས་ཡོད་གནས་རྒྱལ་ལ་མིའི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
ནང་བཟུ་མི་ཤེས་པ་ཡོང་བ་དེ་དག་ཞིབ་ཆགས་པོའི་ཐོག་ནས་བྱིན་ན། ཕྱིའི་བྱ་སྦྱོར་
ཀྱིས་ཐད་ཀར་མིའི་བྱེད་སྐྱེད་ས་ཤིག་གི་ཐོག་ནས་ནོར་འཁྲུལ་དེ་དག་བྱུང་བ་ཡིན།
བྱེད་སྐྱེད་ས་དེ་ཡོང་དགོས་པ་དེ་གང་ལ་སྤྲུག་གས་ཞེ་ན། ཅ་བ་བསམ་སྒྲོའི་གཏོང་
ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྲོད་དུ་སྤྲོས་པ་ཀྱི་ཡོད། བསམ་སྒྲོའི་གཏོང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྲོད་དུ་སྤྲོ་ཞིག་
ཡིན་ཡང་བདེ་སྦྱིད་དང་ཡག་པོ་འདོད་མཁན་གཞན་ཡིན། འོན་ཀྱང་བཟུ་མི་ཤེས་པ་
ཡོང་བ་དེ་ཆགས་སྤང་གི་གཞན་དབང་དུ་འགྲོ་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་གསལ་པོ་ཡིན།

དེ་ལྟ་བུའི་རང་ཉིད་མ་རུང་བར་བྱེད་མཁན་གྱི་ཤེས་པར་ཉོན་མོངས་ཞེས་མིང་
བཏགས་པ་དེར་བཟོ་བཅོས་རྒྱག་རྒྱ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། བཟོ་བཅོས་རྒྱག་རྒྱ་ཉན་
ཉན་ཡོད། དཔེར་ན། ང་རང་ཆོར་མི་ཤེས་པ་ཡོད། ང་རང་ཆོ་སྤྱེས་པའི་སྐྱབས་ནས་
སྒྲོབ་སྦྱོང་བྱེད་མི་དགོས་པར་ཆང་མ་རང་ཆས་སུ་ཤེས་མཁན་སུ་ཡང་མེད། དེ་ལྟ་
བུའི་མི་ཤེས་པའི་ཆ་དེ་བྱ་སྤྲུག་རྒྱུང་རྒྱུང་འགྲོ་སའི་སྒྲོབ་ལྷན་བསྐྱེད། རིམ་བས་
སྒྲོབ་སྦྱོང་བྱས་པའི་ཐོག་ནས་གསར་དུ་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་རེ་རེ་སྤྲོས་སྐྱབས།
དེས་མི་ཤེས་པའི་ཆ་རྣམས་སེལ་གྱིན་ངེ་ཉུང་དུ་སོང་བ་ཡིན། དེ་ལྟར་བྱས་ནས་ང་

རང་ཚོ་འི་མི་ཤེས་པའི་ཆ་དེ་དག་རིམ་བཞིན་འབད་བཅོལ་བྱས་ནས་སེལ་འགྲོ་བ་
ལས། མཁས་པ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱི་མཐུན་པའི་ཉིན་ནས་མཁས་པ་ཡོང་རྒྱ་མེད་པར་སྤངས་
ནས་མི་ཤེས་པའི་ཆ་སེལ་གྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་རང་ཚོ་མི་ཆེ་གཅིག་གི་ནང་རྒྱུ་གྱི་
དབང་གིས་ཆེ་སྟོང་གི་མིའི་གཤེས་ཀ་དེ་ཆེ་སྟོང་ལ་སྐབས་རེར་གཤེས་ཀ་སྤྱད་ཏུ་
དང་། སྐབས་རེར་ཡག་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡོང་གི་ཡོད། སྤྱི་ཚམ་ཉིད་ནས་སོ་སོའི་གཤེས་
ཀ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་ནས་ཡང་འགྱུར་བ་མེད་པ་ཞིག་མིན་པར་འགྱུར་གྱི་ཡོད།

དེས་ན་སེམས་ལ་བཟོ་བཅོས་རྒྱལ་རྒྱ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། བཟོ་བཅོས་ཇི་ལྟར་
བྱས་ཏེ་རྒྱབ་དགོས་སམ་ཞེན། དཔེར་ན། མི་ཤེས་པ་དེ་དག་པར་སེལ་བར་གྱུར་
ཅིག་ཅས་སྟོན་ལས་རྒྱབ་པ་ལྟ་བུའི་ཐོག་ནས་མི་ཤེས་པ་སེལ་མི་ཐུབ་ལ། དེ་བཞིན་
གཤེས་པ་བཟོས་བྱས་པ་དང་། ཡང་ན་ལུས་ཀྱི་ངལ་གསོ་བརྒྱབ་ནས་ལུས་ཀྱི་
སྟོབས་ཤུགས་འཕེལ་བའི་ཆ་ནས་མི་ཤེས་པ་སེལ་རྒྱ་གང་ཡང་མེད། མི་ཤེས་པའི་
ཆ་སེལ་རྒྱ་ནི་ཤེས་པ་རང་གི་སྟེང་ནས་སྟོབ་སྟོང་བྱས་ཏེ། ཤེས་པའི་ཆ་ཇི་ཚམ་
གྱིས་ཤུགས་ཆེ་བུ་ཕྱིན་པ་དེའི་ཆོད་གྱིས་མི་ཤེས་པའི་ཆ་རྣམས་སེལ་འགྲོ་གི་ཡོད།
དེ་ལྟར་ཤེས་པ་དང་མི་ཤེས་པ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ལ། ཤེས་པའི་ཆ་འཕེལ་ཡོང་
སྐབས་མི་ཤེས་པའི་ཆ་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་ཉུང་དུ་འགྲོ་བ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད།

དེ་བཞིན་རང་ཚོ་འི་ཉིན་རེའི་འཆོ་བའི་ནང་མི་ཤེས་པའི་ཆ་ཡོད་ན་སྟོན་གང་
ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། མི་ཤེས་པ་ཡོད་ན་རང་ཚོས་བདེ་བ་བསྐྱབ་རྒྱ་དང་སྤྱད་བསྐྱེད་
སེལ་རྒྱའི་ཐབས་ཤེས་ལ་ཡང་ཚོངས་ཤིང་། འབྲེལ་སེལ་གྱི་བདེ་སྤྱད་ཡོང་བ་ཚམ་
མིན་པར་སྤྱགས་རྒྱུ་རིང་པོའི་བདེ་སྤྱད་ཡོང་བ་ལ་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་གྱི་བསམ་སྟོ

གཏོང་རྒྱ་མེད་ན་མོངས་པའི་དབང་གིས་ར་ཆོར་སྤྱག་བསྐལ་ཡོང་གི་ཡོད། ཤེས་བྱ་
ཤེས་པ་ཅམ་དོན་དུ་གཉེར་བ་མིན་ཞིང་། མི་ཆེ་འདི་སྤྱག་བསྐལ་ཅུང་བ་ཞིག་དང་།
བདེ་བ་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོང་བའི་དོན་དུ་དེ་ལ་དཔག་པའི་སྒྲུང་དོར་གྱི་གནས་ཤེས་པའི་
དོན་དུ་སྒོ་བ་སྒྲིང་བྱས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱད་ཆ་མིན་པར་སྒྱིར་བཏང་མི་ཆེ་སྒྱེལ་བ་ལའང་
མི་ཆེ་སྒྱེལ་སྐྱངས་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོང་བ་དང་། འཛོན་ཐང་ཡོང་སྐྱད་འགལ་སྒྲུང་དང་།
དེར་གཞོན་པའི་མི་ཤེས་པའི་ཆ་རྣམས་སེལ་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན།

ར་རང་ཆོ་ད་ལྟའི་འཛམ་གླིང་འདིའི་སྤྲེང་དུ་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་ཞེས་པ་དེ་ཆང་
མས་གལ་འགངས་ཆེན་པོར་བཅི་གི་ཡོད། གལ་ཆེར་བཅི་བ་ལྟར་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་
གྱི་ཐོག་ལ་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་ཡི་ཐོག་ནས་འགྲོ་སོང་ཆེན་པོ་བཏང་བ་དང་། འབད་བཙོན་
ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། བྱིས་ཆང་རང་ངོས་ནས་ཀྱང་འབད་བཙོན་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་
ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་འབད་བཙོན་བྱས་པའི་ཉེར་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་ཡོངས་ནས་
བཞུགས་ན། ར་རང་ཆོ་འཛམ་གླིང་འདིའི་སྤྲེང་དུ་ཤེས་བྱ་ཡོན་གྱི་གནས་ཆད་དེ་སྤ་
ལས་ཏ་ཅང་ཡར་རྒྱས་སུ་བྱིན་ཡོད། བྱེད་རང་ཆོ་ཐེ་ཐུན་ལ་ཆ་བཞག་ན། དཔལ་
འབྱོར་གྱི་གནས་སྐྱངས་ཡག་ཐག་ཆོད་ཡོད་ལ། ཤེས་བྱ་ཡོན་གྱི་གནས་ཆད་ཀྱང་ཡག་
ཐག་ཆོད་ཡོད།

འོན་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་གཅིག་ཤུས་མིའི་སེམས་སྒྱིད་བ་ཡོང་གི་
ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཐེ་ཆོས་ཡིན། མིའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་རྩ་ལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོན་ཏན་
ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་དང་། བསམ་སྒོ་གཏོང་རྒྱ་ཏ་ཅང་ཡོད་ཀྱང་རྣམ་རྟོག་འདྲ་མིན་
མང་པོས་ཏ་ཅང་མ་སྒྱིད་བ་ཡོད་པ་ཞིག་དང་། ཤེས་བྱ་ཡོན་ཅན་དང་། འབྱོར་སྤྱག་ལུན་

པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ཉ་ཅང་མ་སྐྱིད་པ་ཡོང་བ་ལྟ་བུ་ར་ཆོར་མིག་མཐོང་ལག་ཟེན་དུ་
ཡོད། དེ་དག་གང་གིས་ལན་པ་དང་། གང་ཞིག་མ་ཆང་བ་རེད་ཅེ་ན། བསམ་སྒྲོ་
བཏང་ན་ཉན་ཉན་ང་རང་ཆོར་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཉན་དང་དཔལ་འབྱོར་ཡོད་པ་གཅིག་
དུས་མི་ཆོག་པར། སེམས་དུལ་བ་ཞིག་དགོས་པ་དེ་ཉ་ཅང་གསལ་པོ་ཡིན། ཇི་ཅམ་
གྱི་སེམས་དུལ་བ་ཡོད་པ་དེའི་ཆོད་གྱིས་མི་དེ་སྐྱིད་པ་ཡོད་པ་གསལ་པོ་ཡིན།

དཔེར་ན། དཔལ་འབྱོར་འོངས་སྟོད་གྱི་ཐོག་ནས་དབུལ་པོངས་སུ་གྱུར་བ་དང་
། ཤེས་བྱ་ཡོན་ཉན་ཡང་དེ་ཅམ་མེད་པ་ཞིག་དང་། ཡང་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཉན་ཡོད་
མཁན་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་སེམས་དུལ་བ་ཞིག་ཡོད་ན་སྐྱིད་པ་ཡོད་པ་དེ་གསལ་པོ་
ཡིན། འཛམ་གླིང་འདིའི་སྟངས་ཆོས་ཁས་སྦྱངས་མིན་ཇི་ལྟར་ཡང་སེམས་དུལ་མ་དུལ་
གྱི་ཆ་ནས་ང་རང་ཆོད་མི་ཆེ་སྐྱིད་མ་སྐྱིད་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དང་། མི་ཆེ་སྐྱིད་མ་སྐྱིད་
དེ་ཡང་སེམས་དུལ་མ་དུལ་ལ་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་། གནད་འགག་ཆེན་པོ་
ཡོད་པ་ཞིག་ཉམས་ཞིབ་བྱས་ན་ཤེས་གྱི་ཡོད།

ང་རང་ཆོས་མིང་ཆོག་གཞན་ཞིག་བརྗོད་ན། ཡ་རབས་སྟོད་བཟང་སྟེ། མི་ཡ་
རབས་དང་ལྡན་ཞིང་སྟོད་པ་བཟང་པོ་ཞིག་བྱུང་ན། མི་དེ་དབུལ་སྒྲུག་དང་། ཤེས་
ཡོན་ཅན་ཡིན་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱིད་པ་ཡོང་བ་དང་། མི་དེ་ཉིད་
སྐྱིད་པ་བྱུང་ན་རང་ཉིད་གང་དུ་ཡོད་པའི་བྲིས་ཆང་དེའི་ནང་དུ་འདྲ་སྐྱིད་པ། གང་དུ་
ཡོད་པའི་སྤྱི་ཆོགས་གྱི་ནང་དུ་ཡང་གཞོད་པ་མི་བྱེད་ཅིང་། རྟོག་བྱ་མི་བཟོ་བ་ཞིག་
པལ་ཆེར་ཡོང་བ་ཡིན། ང་རང་ཆོད་འཛམ་གླིང་འདིའི་སྟངས་དངོས་སུ་ཉམས་སྟོང་
ཡོང་བའི་ཐོག་ནས་ང་ཆོར་བསྐྱབ་བྱ་གང་ཞིག་སྟེབས་སམ་ཞེ་ན། ད་ལྟ་ང་ཆོས་

དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱ་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཡར་
རྒྱས་ཕྱིན་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་བྱས་ན་མི་འབྲིགས་ལ། དེས་འདང་གི་མེད་པ་
གསལ་པོ་ཡིན། རང་གི་ཡ་རབས་སྦྱོང་བཟང་གི་ཐོག་ལ་དོ་སྣང་ཤུགས་ཆེ་ཙམ་བྱེད་
དགོས་པ་དང་། དེའི་ཐོག་ལ་འབད་བརྩོན་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་འདུག།

དེས་ན་སེམས་དུལ་བ་ཞེས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་ཀྱི་རིགས་དེ་དག་གིས་སེམས་
མ་དུལ་བ་དང་། སེམས་མ་ཞི་བར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཉོན་མོངས་ལ་རིགས་མང་པོ་ཡོད་
པའི་ནང་ནས་ཐད་ཀར་མི་བདེ་ཞིང་། རང་གཞན་གཉིས་ཀར་མི་བདེ་བ་བཟོ་མཁན་
ནི་ཁོང་ཁོ་ཡིན། ཁོང་ཁོའི་ལྷོག་ཆེ་བྱམས་པ་དང་སྦྱིང་རྗེ་འཕེལ་གཞན་པན་གྱི་བསམ་པ་
བཟང་པོ་བྱས་པ་ནི། སྦྱོང་བའི་གཉེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་མེད་མི་ཤེས་ཀྱང་། བསུན་
འབྲིན་པའི་གཉེན་པོ་ལྟ་བུ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

མི་ལ་བྱམས་བརྩེའི་སྒོ་ནི་ཙམ་གྱིས་ཤུགས་ཆེ་བ་ཡོད་པའི་མི་དེ་གཞན་ལ་
གཞོད་པ་བྱེད་པའི་བསམ་སྒོ་ཉུང་བ་ཡོད་པས་ང་རང་ཆོས་ཆོས་ཁས་སྲུངས་མིན་ནི་
ལྟར་ཡང་ང་རང་ཆོའི་མིའི་སྤྱི་ཆོགས་དེ་བྱམས་བརྩེ་ལྡན་པའི་སྤྱི་ཆོགས་ཤིག་བཟོ་
རྒྱ་ནི་ཏ་ཅང་གཞན་འགག་ཆེན་པོ་ཡིན། བྱམས་བརྩེ་ནི་མིའི་ལྷན་སྐྱེས་ལ་ཏ་ཅང་གི་
ཆོར་བ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་དང་། མི་ལ་བྱམས་བརྩེ་ཞེས་པ་དེ་དགོས་མཁོ་
ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག། མི་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དུང་འགྲོ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། བྱམས་བརྩེ་
ཞེས་པ་དེ་རྩ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ལ། དགོས་མཁོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་
ཡོད། འབྲེལ་བ་ཡང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་ཡོང་གི་འདུག།

དཔེར་ན། ང་རང་ཆོ་མངལ་དུ་ཡོད་པའི་གནས་སྐབས་སུའང་། ཨ་མའི་སྐད་དོ་

ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་འདུག མངལ་དུ་ཉིང་མཆམས་སྦྱར་མ་ཐག་ཏུ་
ཤེས་ཀྱི་མེད་ཀྱང་། རྒྱ་ཤས་བྱིན་པའི་མཆམས་སུ་ཨ་མའི་སྐད་ཆའི་དོན་དག་མི་
ཤེས་ཀྱང་སྐད་དོ་ཤེས་པ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བསམ་སྒྲུབ་འོང་
རང་ཉིད་གང་དུ་གནས་སའི་ལུས་པོ་དེར་ཏུ་ཅང་བརྟེན་དགོས་པས་དེ་ལ་རང་བཞིན་
ཀྱིས་སྦྱང་ཉེ་བའི་བསམ་སྒྲུབ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད། དེས་པ་བཅས་རྗེས་བསྐྱབ་མི་དགོས་
པར་མ་ཡི་རུ་ཞོ་རང་བཞིན་ཀྱིས་འཕྱང་བ་ཡོང་གི་ཡོད། དེར་བརྟེན་སྤྱ་གྱུའི་དོས་
ནས་རང་ཉིད་འཆོ་བ་མ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་ནི་རང་བཞིན་ལྡན་སྤྱེས་ཀྱི་སྒོར་ཤར་བ་
ཞིག་དང་། དེས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལའང་བརྟེན་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཨ་མའི་དོས་ནས་
ཀྱང་བརྟེན་བའི་བསམ་པའི་སྦྱང་ནས་རུ་ཞོ་སྤེབས་ཀྱི་ཡོད། གལ་ཏེ་མ་བུ་གང་རུང་
ཞིག་གི་དོས་ནས་སྦྱང་ཉེ་བའི་བསམ་སྒྲུབ་མེད་ན། མ་ལ་རུ་ཞོ་མི་ཡོང་ཞིང་སྤྱ་གྱུས་
ཀྱང་རུ་ཞོ་མི་འཕྱང་བ་ཡིན། དེ་ལྟར་མེད་ན་སྤྱ་གྱུ་འཆོ་ཐབས་མེད།

ང་རང་ཆོ་མི་ཆེ་འདི་ཇི་ལྟར་བྱས་ཏེ་འགོ་ཚུགས་ཀྱི་འདུག་ཅེ་ན། སྦྱང་ཉེ་བའི་
བྱམས་བརྟེན་འཆོ་བའི་སྦྱང་ནས་ང་ཆོ་མི་ཆེ་འདི་འགོ་ཚུགས་པ་ཡིན། དེར་
སྐབས་སྤན་པའི་ཆོན་རིག་པ་དག་གིས་ཀྱང་བརྗོད་པ་ལ། སྤྱ་གྱུ་མ་ཡི་མངལ་ནས་
བཅས་ཏེ་བདུན་སྟག་ཁ་ཤས་རིང་མའི་ལུས་ཀྱི་འཁོར་རྩོད་ལ་སྦྱར་ནས་བསྟེན་རྒྱ་ནི་
སྤྱ་གྱུའི་སྐད་པ་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་ལེགས་ཤོས་དེ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་
འདུག་པ་ནི་བདེན་པ་ཡིན། གང་ལྟར་ཡང་སྤྱ་གྱུར་འཁོར་རྩོད་ཀྱིས་སྦྱར་མཐུན་ཞིག་
ཡོད་ན། སྤྱ་གྱུའི་བསམ་སྒྲུབ་འོང་སྤང་སྒྲོབ་བྱེད་མཐུན་ཞིག་ཡོད་པའི་ཆོར་བ་ཡོང་
གི་ཡོད། སྤྱ་གྱུ་དེ་འཁོར་རྩོད་ལ་མ་སྦྱར་བར་ཟུར་དུ་བཞག་ན། སྤྱ་གྱུའི་བསམ་སྒྲུབ་

ནང་སྐྱབས་མེད་མགོན་མེད་ལྷ་བྱའི་འདུ་ཤེས་སམ་ཆོར་བ་ཞིག་སྐྱབས་ཀྱི་ཡོད།
མདོར་ན་བཅེ་བའི་བསམ་སྒྲོལ་ནི་མི་ཆེ་ཐོག་མར་འགོ་ཚུགས་པའི་སྐྱབས་ནས་ལུས་
པོ་འདི་ཡར་རྒྱས་འགོ་བའི་བར་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་བཅེའི་འཆོ་བ་ཏུ་ཅང་གལ་
ཆེན་པོ་ཡིན།

ང་རང་ཆོ་མིའི་ལུས་འདི་ཐོག་མ་དེ་ལྷ་བྱའི་ངང་ནས་ཆགས་པ་ཡིན་སྐྱབས།
མིའི་སེམས་ནང་བྱམས་བཅེའི་ཆོར་བ་ཤུགས་ཆེ་བ་ཡོད་པའི་མི་དེའི་ལུས་པོ་ཡང་
བདེ་བ་ཡོང་གི་ཡོད་ལ། སེམས་ནང་ང་རྒྱལ་དང་། ཐུག་དོག་དང་། གཞོད་འཆའི་
བསམ་པ་རིམ་ཅས་ཀྱི་ཤུགས་ཆེ་བ་ཡོད་པའི་མི་དེའི་ལུས་པོ་ཡང་མི་བདེ་བ་ཡོད་པ་
བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་བྲབ་པ་མེད་ཀྱང་། སྤྱི་ཡོངས་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན། རང་
བཞིན་ཀྱི་ང་རང་ཆོའི་མིའི་ལུས་རྟེན་འདིའི་ངོས་ནས་བཤད་ཀྱང་། བྱམས་བཅེའི་
འཆོ་བ་ནི་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ང་རང་ཆོའི་མི་ཆེ་
ཐོག་མ་ཆགས་པའི་གནས་སྐྱབས་སུ་འང་བྱམས་བཅེའི་ཆོར་བའི་ནང་འཁར་ལོངས་
བྱུང་བ་ཞིག་དང་། ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ལྟར་ལྡན་པའི་སྤྱི་ཆོགས་འདིའི་ནང་བྱམས་
བཅེའི་ཆོར་བ་ནི་ཏུ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།

འདིག་རྟེན་འདིའི་སྤྱིང་གི་ཆོས་ལུགས་ཆང་མས་བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྗེའི་
བསྐྱབ་བྱ་སྒྲོན་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། དེའི་ནང་ཆོན་ནས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་
ནང་བྱམས་དང་སྤྱིང་རྗེ་ཞེས་པ་ནི་ཏུ་ཅང་ཅ་ཆེན་པོ་དང་། ཏུ་ཅང་གལ་ཆེན་པོར་
གསུངས་ཡོད། ང་རང་ཆོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བྱེད་མཁན་ཆོས་རང་ཉིད་ཀྱིས་
བྱམས་བཅེའི་ཉམས་ལེན་ཡག་པོ་ཞིག་བྱས་ཏེ། མིའི་སྤྱི་ཆོགས་ནང་པན་ཐོགས་

ཐུབ་པ་ཞིག་དང་། མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཕྱགས་རྒྱུན་ཐེབས་ཐུབ་པ་ཞིག་གྱེད་དགོས།
དེ་ནི་ང་ཚོས་ནང་ཚོས་སྤེལ་བའི་སྐད་ཆ་མིན་པར་རང་ཉིད་ཀྱི་ནང་ཚོས་ཉམས་ལེན་
ཀྱི་ཐོག་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ནང་པན་བདེ་བསྐྱབ་ཐུབ་པ་དང་། མིག་ལྟོས་གྱེད་ཐུབ་པ་
ཞིག་ཤུ་རྒྱ་དེ་གཞན་འགག་ཆེན་པོ་འདུག།

ང་རང་ཚོ་སངས་རྒྱུ་པའི་ཚོས་པ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ནས་མི་མེས་ས་པ་ནག་པོ་
དང་། རྒྱུང་ལངས་པོ་དེ་འདྲ་གྱེད་རྒྱ་མེད། གང་ཐུབ་ཀྱིས་བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྗེ་ཞེས་
པ་འདི་རང་གི་སློག་ལྟར་རྩ་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་པའི་ཐོག་ནས་ཉམས་ལེན་ཡག་པོ་
གྱེད་དགོས་པ་ཡིན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་འཁྲུངས་རབས་ནང་ཁོང་ཁྱོད་གཞན་
དབང་དུ་མི་གཏོང་བར་བཟོད་པའི་ཉམས་ལེན་གནང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཏུ་ཅང་མང་པོ་
ཡོད། དཔེར་ན། རྒྱལ་པོ་བྱམས་པའི་སྟོབས་ཞེས་པར་གཞོད་པ་གྱེད་མཁན་ཞིག་
གིས་རྒྱལ་པོའི་ཞབས་དང་། ཕྱག་འབྲེག་པའི་རྗེས་སུ་ཁྱེད་རང་ཁོང་ཁྱོད་ཟ་གི་འདུག་
གས་ཞེས་བརྗོད་སྐབས། ཁོང་ཁྱོད་ཟ་གི་མི་འདུག་ཅེས་གསུངས་པས་རྗེས་སུ་ཕྱག་
དང་ཞབས་ཆང་མ་འབྲེག་ཀྱང་ད་དུང་ཁོང་ཁྱོད་རྩ་བ་ནས་མ་སྐྱེས་པའི་རྣམ་ཐར་ཡོད།

དེ་ཡང་སྤར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་གཅིག་ཤུ་མིན་ཞིང་། དཔེར་ན། བར་སྐབས་བོད་ནང་
དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་སྐབས་སུ་དངོས་གནས་ཚོས་པ་ཉམས་ལེན་གྱེད་
མཁན་དེ་འདྲ་མང་པོ་ཞིག་བཅོམ་དུ་ཚུད་པའི་སྐབས་ལ་ཉམས་ལེན་ཏུ་ཅང་ཡག་པོ་
བྱུང་ཞེས་བརྗོད་མཁན་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག། ངས་ངོ་མེས་པའི་ཚོས་པ་ཞིག་
ཡོད་པ་ཁོང་བཅོམ་ཁང་དང་ངལ་ཚོལ་རུ་ཁག་ནང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ཅུ་མ་བསྐྱད་པའི་
རིང་ཉེན་ཁ་ཐེངས་འགའ་ཞིག་བྱུང་ཞེས་ཟེད། ཉེན་ཁ་གང་ཞིག་བྱུང་ངམ་ཞེས་ངེས་

བར། སྙིང་རྩེ་ཉམས་པའི་ཉེན་ཁ་ཅུང་ཙམ་བྱུང་ཞེས་བརྗོད་བྱུང་བས་ང་ཉ་ལས་བྱུང་།
སྙིང་རྩེ་ཉམས་ན་དེ་ནི་ཉེན་ཁར་བཅི་བ་དང་། ཁོང་ཁོ་ལངས་ན་དཔལ་དང་རྒྱན་ལ་མི་
གཏོང་བར་སྙིང་རྩེ་ཉམས་ལེན་བྱེད་དགོས་པར་ངོས་འཛིན་བྱས་ཏེ། སྙིང་རྩེ་ཉེ་
ལྷགས་ཉམས་པའི་སྐབས་སུ་དེ་ཉེན་ཁར་བཅི་མཁན་དེ་འབྲེལ་ཡོད། དེ་བཞིན་ཨ་
མ་དེའི་ཁྲུལ་ནས་དགེ་བཤེས་ཤིག་བཅོན་དུ་ཚུད་ནས་མཐའ་མ་སྟོག་ཐོག་གི་ཉེས་པ་
བཏང་སྟེ་མེ་མདའ་རྒྱབ་ལ་ཉེ་བའི་སྐབས་སུ་ཁོང་གིས།

དེས་ན་རྩེ་བཙུན་སྒྲ་མ་སྟུགས་རྩེ་ཅན། །
མར་གྱུར་འགོ་བའི་ཕྱིག་སྒྲིབ་སྟུག་བསྐལ་གྱུན། །
མ་ལུས་ད་ལྟ་བདག་ལ་སྤྲིན་པ་དང་། །
བདག་གི་བདེ་དགེ་གཞན་ལ་བཏང་བ་ཡིས། །
འགོ་གྲུན་བདེ་དང་ལྷན་པར་བྱིན་གྱིས་རྫོང་བས། །

ཞེས་པའི་སྒྲ་མ་མཆོད་པའི་ཆོགས་བཅད་དེ་གསུངས་ནས། དེ་རྩེས་མེ་མདའ་
བརྒྱབ་ནས་དགོངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད། འོན་ཀྱང་བོད་པ་ཚང་མ་དེ་ལྟར་མིན། ཡང་
ངས་ངོ་ཤེས་པའི་ཨ་མ་དོ་བ་ཞིག་ཡོད། ཉིན་ཞིག་སྐད་ཆ་བྱུང་བར་ཁྱོད་རང་རྒྱ་མི་
གྲུང་ཁུན་ལ་ཆོག་པ་ཟ་གི་འདུག་གས་ཞེས་དྲིས་བར། མི་དེས་ཆོག་པ་ཟ་གི་འདུག་
ཅེས་ལན་མ་རྒྱབ་པའི་སྟེན་དུ་གཞོང་དམར་པོ་ཆགས་ཤིང་། མཁུར་ཆོས་ཀྱང་ཕྱིག་
ཕྱིག་བྱེད་གྱི་འདུག་ལ། དེ་རྩེས་ཆོག་པ་ཉ་ཅང་ཟ་གི་འདུག་ཅེས་བརྗོད་གྱི་འདུག།

མིའི་བསམ་སྒྲོ་ནི་ཉམས་ལེན་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་འབད་བཅོན་དང་ཐབས་ཤེས་
བྱས་ཏེ་ལམ་ཡང་དག་པ་ཞིག་དང་། ཐབས་ཤེས་ཡང་དག་པ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་འགོ་

ཐུབ་ན། མིའི་བསམ་སྒྲོར་སྒྱུར་བཅོས་ཆེན་པོ་ཐེབས་རྒྱ་འདུག་ཅིང་། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྷ་བརྒྱའི་གོང་དུ་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱུ་བཅོས་ལྡན་འདས་ནི། དེར་སྐབས་ནང་བ་ཡིན་མིན་ལ་མ་སྟོས་པའི་འཛམ་གླིང་འདིའི་སྟངས་སངས་རྒྱུ་བཅོས་ལྡན་འདས་ཞེས་བརྗོད་སྐབས་འཆེ་བ་མེད་པའི་མཆོན་རྟགས་ཞིག་གསུམ། སྟོང་ཟླའི་རྟགས་མཆོན་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་འཛམ་གླིང་འདིའི་སྟངས་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཆགས་ཡོད།

དེ་མིན་ཡེ་ཤུའི་སྟོན་པ་དང་། སྟོན་པ་གཞན་མང་པོས་དངོས་གནས་བཟོད་པའི་ཉམས་ལེན་འཁུགས་དག་གནང་བ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་སྤྲུག་བསྐྲུལ་དུ་མ་ཞིག་ཁྱད་དུ་བསམ་པའི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། ཡོངས་གྲགས་སངས་རྒྱུ་བཅོས་ལྡན་འདས་ཞེས་བརྗོད་སྐབས་ཡོངས་གྲགས་སུ་སྟོང་ཟླའི་གོང་དུ་ལྟ་བུར་ངོས་འཛིན་ཞུ་གི་ཡོད། ང་རང་ཆོ་སྟོན་པ་བཀའ་བློན་ཅན་དེ་ལྟ་བུའི་ཟླ་སྤྱི་འབྲང་མཁན་ཡིན་པས་ཐོག་མར་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་དང་། རྒྱ་ཆེན་པོ་ཤེས་མིན་ངེ་ལྟར་ཡང་གཞན་ལ་གཞོན་འཆེ་བྱེད་མི་རུང་བསམ་པའི་ཐོག་ནས་ལྟ་རབས་བྱུང་ན་གཞན་ལ་ཕན་བཏགས་ཤིང་། གལ་ཏེ་གཞན་ལ་ཕན་བཏགས་མ་ཐུབ་ཀྱང་གཞོན་པ་མི་བྱེད་བསམ་པ་མི་ལམ་ཚུན་ཆད་དུ་བྲན་དགོས་པ་ཡིན།

ནང་བ་སངས་རྒྱུ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགྲོ་སྤངས་ངེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ད་ལྟ་བཙལ་མ་ཐག་པ་ལྟར་ཏ་ཅང་གལ་ཆེ་ལ། ཕན་ཐོགས་ཡོད་པའི་བྱམས་པ་དང་བཅེ་བ་ཞེས་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་གྲོགས་དང་བཅས་པའི་ཐོག་ནས་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དེས་ན་བྱམས་བཅེ་ཐོགས་ངེས་པར་

སྐབ་དགོས་པའི་སློ་དོན་མཐུན་ནས། སློའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དམིགས་རྣམ་བསྐྱེད་ས་པ་
གཅིག་ཕྱ་མིན་པར་དེའི་འགལ་སྐྱར་གྱུར་པའི་ཁོང་ཁྱོད་དང་། ང་རྒྱལ། གཞན་ལ་
བརྟེན་བཅས་དང་། མཐོང་ཆུང་། བྱད་གསོད་བྱེད་པ་ལྟ་བུས་མཆོན་སློའི་སློན་
རྣམས་ལ་ཟུར་དུ་གཉེན་པོ་བསྟེན་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན། དགོས་པའི་སློ་གང་ཞིག་
ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཐོག་མར་ངོས་འཛིན་ཞིང་། དེ་དང་དེའི་འགལ་སྐྱེད་སློ་གང་དག་ཡིན་
པ་རྣམས་ཀྱང་ངོས་འཛིན་པའི་ཐོག་ནས་བསྐྱེད་བྱའི་སློ་དེ་དག་གི་དམིགས་རྣམ་
བསྐྱེད་ས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་དེའི་འགལ་སྐྱེད་པ་གཉེན་པོ་བསྟེན་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་
ཡིན།

ནང་པའི་གཞུང་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་རེད་ཅེས་ཡང་
ཡང་གསུངས་དགོས་པའི་གནད་འགག་གང་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ནི་ང་རང་
ཆོའི་སློ་མ་དུལ་བ་རྣམས་དུལ་བའི་དོན་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་ཆགས་
ཡོད་པས་དེའི་ཐོག་ནས་ཐོན་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ལས། ཤེས་བྱའི་གནས་ལྷགས་གཏན་
ལ་པལ་པའི་དོན་གཅིག་ཕྱར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ལྷགས་མཐར་ཐུག་ངོ་སྟོན་བྱས་པ་
ཞིག་མིན། ང་རང་ཆོའི་སེམས་མ་དུལ་བ་དུལ་བའི་ཆེད་དུ་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་
སྟེབས་ཀྱི་ཡོད།

འབྲེལ་བ་ཇི་ལྟར་སྟེབས་སམ་ཞེ་ན། ད་ལྟ་བཙོན་པའི་ཁོང་ཁྱོད་ལ་སོགས་པའི་
སློའི་རིགས་རྣམས་ཉོན་མོངས་དེ་དང་དེ་སྐྱེས་པའི་སྐབས། ཉོན་མོངས་དེ་སྐྱེ་སའི་
དམིགས་པ་ལུལ་དེར་ཞེན་སྦངས་ནི་བཟང་པོ་ཡིན་ན་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བཟང་པོ་
དང་། བཟང་པོ་བདེན་པ་བ། བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་བདེན་པ། ལྷོ་ཀུན་ནས་བཟང་པོ་འགྱུར་བ་

མེད་པ་ལྟ་བུ་སྒོ་ལ་ཤར་གྱི་ཡོད། སྒོ་ཀྱན་ནས་བཟང་པོ་དང་བདེན་པ་ཞིག་སྟེ། བདེན་པ་ཞེས་པ་ནི་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་དང་། བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པ་ནི་འགྱུར་བ་མེད་པ་ལྟ་བུའི་སྟངས་སྒོ་ལ་ཤར་རྒྱུ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད།

དེ་བཞིན་མི་སྤྱད་པ་ཁོང་ཁོ་ཟ་སའི་ཡུལ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་མི་སྤྱད་པ་དང་། ཡུལ་སྟངས་ནས་སམ་རང་གི་དོན་གྱི་ངོས་ནས་དང་། སྒོ་ཀྱན་ནས་མི་སྤྱད་པ། མི་སྤྱད་པ་དེ་ཡང་བདེན་པ་ཡིན་སྟབས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་སྤང་ཚུལ་ཞིག་དང་། སྤང་ཚུལ་དེ་དང་མཉམ་ཏུ་བདེན་པའི་སྤང་ཚུལ་དེ་དང་འབྲེལ་ནས་དེ་ཁོ་ན་རེད་བསམ་པའི་སྒྲིབ་ཀྱིས་ཡུལ་དེར་ཡུལ་སྤྱད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དེར་ཞེན་ཅིང་ཆགས་པ་དང་། འདོད་ཅིང་སྟེད་པ། ཡུལ་མི་སྤྱད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དེར་མི་སྤྱད་པར་རྒྱབ་གྱིས་ཕྱོགས་པ་དང་། འདོད་པའི་ཡུལ་དང་མི་འབྲེལ་བར་འདོད་པ། མི་སྤྱད་པ་དང་འབྲེལ་བར་འདོད་པའི་སྒོ་དེར་རྒྱབ་བཞིག་རྒྱབ་པའི་སྒོ་དེ་དག་སྟེབས་གྱི་ཡོད།

ཆགས་སྤང་ལ་སོགས་པའི་སེམས་མ་དུལ་བའི་རིགས་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་ཡུལ་བདེན་པ་བར་ཞེན་པའི་ཞེན་ཚུལ་ཞིག་གིས་རོགས་རམ་བྱེད་གྱི་ཡོད་པ་དེ་ལ་ང་ཚོས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དགོས་ལ། བསམ་སྒོ་གཏོང་དགོས་པ་ཡིན། ཆགས་སྤང་སྟེ་སའི་དམིགས་ཡུལ་དེ་ཚུགས་ཐུབ་བདེན་པ་བ་ཞིག་ལ་ཞེན་ནས་ཆགས་སྤང་གི་སྒོ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་བཞིན་ནང་གི་རྒྱན་ནམ་རྒྱུ་ངོས་ནས་ང་དེ་འདོད་ལ། ང་འདི་མི་འདོད་ཅེས་བརྗོད་པའི་ང་ཞིག་ཡོད། ང་དེ་ཡང་ཚུགས་ཐུབ་པ། བདེན་པ་བ་ཞིག་སྒོར་ཤར་ནས་བདེན་པར་ཡོད་པར་ཞེན་ཅིང་འཛིན་པའི་སྒོའི་ཐོག་ནས་ཡུལ་དེར་

ཡང་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་། དུལ་དེའི་པན་གཞོད་འབྲེན་སའི་ང་ཞེས་པ་དེ་ཡང་
བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་བྱུགས་དྲག་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་ཆགས་སྤང་གི་སྒོ་སྒྲེ་གི་
ཡོད་པ་ནི་པལ་ཆེར་གསལ་པོ་ཡིན།

དེས་ན་ང་རང་ཆོར་ཆགས་སྤང་གི་སྒོ་སྒྲེ་བ་དེ་དག་ཀྱང་ཆགས་སྤང་སྒྲེ་མཁན་
གྱི་ངའམ་གང་ཟག་བདག་ནི། ཆགས་སྤང་སྒྲེ་སའི་དུལ་དེ་དག་གི་སྤང་ནས་སམ། དེ་
གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ང་རང་ཆོ་མ་དུལ་བའི་སྒོ་དེ་དག་ཡོང་གི་ཡོད་པས་
བདེ་སྤྱག་ཡོངས་སྒྲོད་པ་པོ་དང་། ལས་གསོག་པ་པོའི་བདག་ཅེས་བ་དེའི་རང་
བཞིན་ལ་བསམ་སྒོ་བཏང་སྟེ། དེ་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་པབ་རྒྱ་དང་། རང་
བཞིན་མེད་པར་ངེས་པའི་སྒོ་སྒྲེ་ཐབས་བྱེད་རྒྱ་ཞིག་ཡིན།

དེ་དང་འབྲེལ་ནས་ཡོངས་སྒྲོད་བྱའི་ཕུང་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་རྣམས་
གྱི་ཡིན་ལུགས་གཏན་ལ་པབ་པ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་
པབ་ནས་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པའི་སྒོ་བྱུབ་སྐབས། ང་ཞེས་ཏ་ཅང་རྩ་ཆེན་པོར་
བརྩི་བ་དང་། བདེན་པ་བར་ཞེན་པའི་སྒོ་དེ་བྱུགས་རྒྱུ་དུ་བྱིན་པ། ཡོངས་སྒྲོད་བྱའི་
ཆོས་ཀྱི་ནང་བཟང་དང་ངན་གྱི་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པ་དང་། འབྲལ་བར་འདོད་པའི་
སྒོ་སྒྲེ་བའི་དུལ་བདེན་པ་བ་དེ་མི་འདུག་བསམ་པའི་སྒོ་ཞིག་སྐྱབས་སྐྱབས་བདེན་པ་
བར་ཞེན་པའི་ཐོག་ནས་སྒྲེ་བའི་སྒོ་དེ་དག་བྱུགས་རྒྱུ་དུ་འགྲོ་བ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད།
ང་རང་ཆོའི་སྒོ་སྒྲེ་འཇུག་ཅིང་སྤང་བ་འཇུག་དོན་ལ་བྱུབ་མེད་པ་དེ་འབྲུབ་དགོས་
ཤིང་། དེ་རི་འཇུག་བྱས་ཏེ་འབྲུབ་བམ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཐོག་མར་སྒྲོན་པ་བཀའ་བྲིན་ཅན་
ཐབས་མཁས་ལ་སྤྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་དེས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་

བ་ཞེས་བདེན་བཞིའི་ཁྲད་ཆོས་བཅུ་དྲུག་གསུང་སྐབས། མི་རྟག་པ་ཐོག་མར་གསུངས་པ་ཡོད། མི་རྟག་པ་ལ་སྤྲ་རགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་ར་རང་ཆོས་རགས་པའི་མི་རྟག་པར་རྒྱ་མཚན་བཀོད་མི་དགོས་པར་མཐོང་གི་ཡོད། དཔེར་ན། མེ་རྟོག་ལ་ཆ་བཞག་ན། མེ་རྟོག་དེ་ཡར་སྐྱེས་ཤིང་འཆར་ཡོངས་བྱུང་བ་དང་། དེ་ནས་མེ་རྟོག་གི་འབྲས་བུ་སྒྲིབ། དེ་རྗེས་རིམ་བས་མེ་རྟོག་དེ་ཉིད་སྐམ་ནས་རང་གི་རྒྱན་ཏ་ལས་འགགས་འགོ་གི་ཡོད། དེས་ན་ར་རང་ཆོས་དངོས་སུ་རྒྱན་གྱི་མི་རྟག་པ་མཐོང་གི་འདུག་ལ། རྒྱན་གྱི་མི་རྟག་པ་ཁ་ཤས་དུད་འགོས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་ཤེས་གྱི་མེད་དམ་སྟེ།

རགས་པའི་མི་རྟག་པའས་རྒྱན་གྱི་མི་རྟག་པ་ནི་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་གིས་འགྱུར་བ་འགོ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། དེ་སྐད་ཅིག་གིས་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་ན། སྐད་ཅིག་དང་པོ་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་རང་དུས་ཀྱི་དེ་ཉིད་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་རང་འཇགས་སུ་བསྡད་ཅིང་། སྐད་ཅིག་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་འང་དེ་ག་རང་བསྡད་ན་རྒྱན་གྱི་མི་རྟག་པ་ཡོང་མི་ཤེས། ར་རང་ཆོའི་མཐོང་ཆོས་སུ་ཡོད་པའི་འཇིག་པ་ཡོང་བ་ནི་འགྱུར་བ་འགོ་རྒྱ་ཡོད་པས་མཐའ་མ་ཞིག་འགོ་བ་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ཡང་འགྱུར་བ་འགོ་བ་ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་ཆོད་གཅིག་རང་སོར་བསྡད་ཅིང་། དེ་ནས་རྒྱ་ཆོད་གཅིག་གི་རྗེས་སུ་འགྱུར་བ་བྱིན། ཡང་རྒྱ་ཆོད་གཉིས་རང་སོར་བསྡད། དེ་ནས་ཡང་འགྱུར་བའི་དོན་མིན། འགྱུར་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐོག་ནས་བསམ་སྒོ་ཞིག་བཏང་ན། མཐར་གཏུགས་སྐབས་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་གིས་འགྱུར་འགོ་བ་ཞིག་ཡིན། དཔེར་ན། རྩལ་སྤྲ་མའི་ཐོག་བསམ་སྒོ་བཏང་ན། དེ་ལ་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་གིས་འགྱུར་བ་འགོ་

བ་པལ་ཆེར་མཐོང་ཞིང་ཤེས་བྱ་བ་པ་ཡིན།

མདོར་ན། སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་གིས་འགྱུར་བ་འགྲོ་བ་ཞིག་ང་རང་ཆོས་ཉོན་ཏྲེ་
ངེས་མི་བྱུང་ཀྱང་། བསམ་སྒྲོ་བ་ཏང་ན་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་གིས་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡོད་
པས་དེ་རགས་པའི་མི་ཉག་པ་དེ་ཡོང་ཆོག་ལ་ཡོང་བྱུང་བ་པ་ཡིན། སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་
གིས་འགྱུར་བ་དེ་གང་གི་དབང་གིས་བྱུང་ཞེ་ན། རྒྱུ་འབྱུང་བ་གིས་བྱུང་བ་པ་ཡིན། ཅན་
པའི་བྱུང་མཐའ་ཁ་ཤས་ཀྱི་གཞུང་ནང་དང་པོ་སྟེས། བར་དུ་གནས། དེ་ནས་
འགགས། མཐའ་མར་འཛིག་ཅེས་གསུངས་པ་ནི། དེ་ཉིད་དུས་མི་འབྲ་བར་གསུང་རྒྱ་
ཡོད་པ་མིན་ནམ་སྟེ།

མདོར་ན། ཅན་པའི་གཞུང་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཐོག་ནས། རིགས་པས་དབྱེད་པའི་
ཅན་པའི་བྱུང་མཐའ་སྤྱི་འགྲོ་སྤངས་ལ། སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་གིས་འཛིག་པ་དེ་ནི་
སྐད་ཅིག་དང་པོ་སྟེས། དེ་ནས་འཛིག་པའི་རྒྱ་དང་འཕྲད། དེ་ནས་འཛིག་པ་དང་། དེ་
རྗེས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་བྱུང་པའི་དོན་མིན་བར་སྐད་ཅིག་དང་པོ་བྱུང་ཅམ་ཉིད་ནས་
རང་མི་སྟོད་པའི་རང་བཞིན་དུ་བྱུང་བེན་པ་ཡིན། སྐད་ཅིག་དང་པོ་སྐད་ཅིག་གཉིས་
པའི་དུས་སུ་མི་སྟོད་པ་ནི། སྐད་ཅིག་དང་པོ་རང་གི་དུས་སུ་རང་མི་སྟོད་པའི་རང་
བཞིན་དུ་ཡོད་པས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་སུ་མི་སྟོད་པ་དེ་བྱུང་བ་ཡིན། དེས་ན་
སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་ཉིད་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་རང་དུས་སུ་མི་སྟོད་པའི་བདག་ཉིད་དེ་
གང་དུ་འགྱུར་བམ་ཞེ་ན། རྒྱ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར་བ་ཡིན་པས། འདུས་ཤིང་བྱེད་པོ་
སྐད་ཅིག་མ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟེས་པ་དེ་ཉིད་འཛིག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་སྟེ་གི་
ཡོད། དེས་ན་རྒྱུ་འབྱུང་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན། སྤྱི་ཡོངས་ནས་བཞུགས་ན་རྒྱུ་འབྱུང་གཞན་

དབང་ཅན་ཡིན་པས་དངོས་པོ་གང་དག་གཞན་དབང་ཞེས་གསུང་གི་ཡོད་ལ། དེ་
ཉིད་རྒྱ་རྟེན་གྱི་གཞན་དབང་དུ་བྱུང་བ་ཅིང་། རྒྱ་རྟེན་ལ་ལྟོས་པ་བཅས་ཐོག་མར་རྟེན་
འབྱུང་རགས་པའི་སྒྲོན་པ་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་བ་དང་། དེ་ནས་རྟེན་འབྱུང་རེ་ཕྱར་འགྲོ་
བའི་ཐོག་ནས་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་གི་ཡོད།

གང་དུ་བརྩུང་བས་བྱིས་པ་ནམས། །

མཐར་འཛིན་འཆིང་བ་བརྟན་བྱེད་པ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་པལ་ཆེར་རྟེན་འབྱུང་ཡིན། བརྟན་ནས་འབྱུང་བ་
རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ། རང་རང་གི་རྒྱ་འབྲས་མ་འཆོལ་བར་ཡོང་བ་ནི། དངོས་པོ་རང་
རང་གི་ངོ་བོ་འཕམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་ཡོད་པས་རྒྱ་
འབྲས་མ་འཆོལ་བར་ཡོང་བ་ཞིག་ཡིན། རྒྱ་འབྲས་མ་འཆོལ་བར་ཡོང་བ་ནི་རྒྱ་
འབྲས་བདེན་པ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན། དེས་ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བསྐྱུ་བ་
མེད་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་དངོས་པོ་རང་མཚན་བདེན་པ་ཡིན་པ་ཞིག་ཚུར་བྱུང་
ཡོང་གི་ཡོད།

རྟེན་འབྱུང་གི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་འཛིན་གྱི་མཐར་འཛིན་པའི་ལྟ་
བའམ་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ། མདོར་ན། བདེན་བྱུང་དུ་འཛིན་པའཕམ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་
བྱུང་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་དེ་གཏན་ལ་པལ་ཡོད་ཀྱང་། གང་ཟག་སྒྲོ་དམན་པ་
འགའ་ཞིག་བྱིས་པ་སྟེ་སྒྲོ་དམན་ལ་ཚུང་བ། བྱིས་པའི་བདེན་འཛིན་བརྟན་དུ་གཏོང་
བའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བཀོད་རྒྱུའི་རྟེན་འབྱུང་ནི་མཁས་པས་བསམ་སྒྲོ་ཞིབ་ཏུ་བཏང་ན།
དེ་ནི་བདེན་བྱུང་མེད་པར་བསྐྱུ་བའི་སྐྱུ་བ་བྱེད་མཐར་ཐུག་ཆགས་ཡོང་གི་ཡོད།

དེ་ཉིད་མཁས་ལ་སྒྲོས་པ་ཡི། །

ང་བ་མ་ལུས་གཅོད་པའི་སྒོ། །

བསྟན་འདི་གཞན་དུ་མ་མཐོང་བས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་མཁས་པ་ལ་སྒྲོས་པའི་ང་བ་མ་ལུས་པ་
གཅོད་པ་ཞེས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པར་སྦྱར་ཆོག་གི་མེད་དམ་སྟེ། རྩལ་མིན་གྱི་
ཉོན་མོངས་པ་དང་ཅ་བ་ཆགས་སྒྲུང་དང་། དེའི་ཅ་བ་གཏི་ཐུག་བདེན་འཛིན་ཡིན་
ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲོས་པའི་ང་བ་མ་ལུས་པ་གཅོད་པའི་སྒོ་མཆོག་ཡིན་པ་བཅོམ་ལྡན་
འདས་གྱིས་བསྟན་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུའི་རྩལ་བསྟན་པ་འདི་ནི། ཉོན་པ་དང་གཞུང་
ལུགས་གཞན་དུ་མ་མཐོང་བས། བདེན་འཛིན་གྱི་ནམ་ཆོག་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་སུན་
དབྱུང་ཐུབ་པའི་གནད་འགག་ཡོངས་སུ་རྩོགས་ལ་མ་ཞོར་བར་སྟོན་མཁན་ནི་སྟོན་
པ་ཁྱེད་ཉིད་ཁོ་ན་རེད་འདུག་ཅེས་དང་།

སྟོན་པ་ཞེས་བྲ་ཁྱེད་ཉིད་དེ། །

ཨ་སྦྱེས་ལ་ནི་སེལ་བཞིན། །

སུ་སྦྱེགས་ཅན་ལའང་གཅམ་བུའི་ཆོག། །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོན་པ་གཞན་དང་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་ཐ་སྟོན་སྦྱར་ཏེ་
སྟོན་པ་ཞེས་བསྒྲགས་པ་ནི། དཔེར་ན། ཨ་སྦྱེས་ལ་སེལ་བའོད་པ་བཞིན་རེད་ཅེས་
གསུངས་པ་ཡིན། དེ་ནི་གཅམ་བུའི་ཆོག་སྟེ་དོན་ལ་མི་གནས་པའི་ཆོག་རེད་ཅེས་
གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་རྒྱད་པ་ཀུན་གྱི་ཅ་བ་མ་རིག་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་
བྱངས་ནས་འབྱེན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་མེད་ཉིད་ལྟར་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རང་དབང་གི་སྒོ་

ནས་འདོམས་པར་མཛད་པའི་སྟོན་པ་བཀའ་བློན་ཅན་ནི། ཐར་ལམ་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་
ཟླ་ན་མེད་པ་སྟེ།

ཨ་མའོ་སྟོན་པ་ཨེ་མའོ་སྐྱབས། །

ཞེས་སྲིད་པ་དང་ཞི་བའི་འདིགས་པ་མཐའ་དག་ལས་སྐྱོབ་པར་བྱེད་པའི་
སྐྱབས་གནས་བསྐྱེད་པ་མེད་པས་ན།

ཨེ་མའོ་སྐྱེ་མཆོག་ཨེ་མའོ་མགོན། །

རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་ལེགས་གསུངས་པའི། །

སྟོན་པ་དེ་ལ་བདག་ཕྱག་འཆོལ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐྱེ་བ་རྒྱ་མེད་ཅིང་། འབྲེལ་དུ་བདེ་ཞིང་ཕྱགས་སུ་པན་པ་
སྟེ། མདོར་ན་འབྲེལ་ཡུན་གྱི་པན་བདེ་ལ་སྦྱོར་བའི་སྟོན་པ་སྟོན་མཁན་གྱི་མགོན་པོ།
རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་སྟོན་པ་དེ་ལ་བདག་ཕྱག་
འཆོལ་ཞེས་སོ།།

སྟོང་པ་རྟོན་འབྲུང་གི་དོན་དུ་བཞེད་ཅིང་གསུངས་པའི་ཚུལ་ལ་བསྟོན་ལ།

པན་མཛད་ཁྲོད་གྱིས་འགྲོ་བ་ལ། །

སྐྱབས་པའི་སྐྱད་དུ་བཀའ་བསྐྱེད་ལ། །

བསྐྱབས་པའི་སྦྱིང་བོ་སྦྱང་བ་ཉིད། །

ངེས་པའི་རྒྱ་མཆོན་རྒྱ་མེད་ལ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་སྐྱབ་བྱེད་ལ་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་
ཆིགས་ལ་སོགས་པ་དབུ་མའི་གཞུང་ནང་མང་དུ་གསུངས་ཡོད། མདོར་ན་བདག་
མེད་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པ། དཔེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་སྐྱབ་པའི་
སྐྱབ་བྱེད་ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་ཆང་མའི་ནང་གསུངས་ཡོད། སེམས་ཅན་པའི་
གཞུང་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་སྟེ། ཐེག་བསྐྱས་ལས།

མིང་གི་སྤྱོད་ལ་སྟོལ་མེད་ཕྱིར། །

མང་བའི་ཕྱིར་དང་མ་ངེས་ཕྱིར། །

དེ་ཡི་བདག་ཉིད་བདག་མང་དང་། །

བདག་འབྲེས་འགལ་བས་འབྲུབ་པར་འགྱུར། །

ཞེས་སོགས་རིགས་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད། དེ་བཞིན་དབུ་མ་པའི་གཞུང་གི་
སྐབས་སུ་རྗེ་རྗེ་གཟེགས་མའི་གཏན་ཆིགས་དང་། གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཆིགས་
སོགས་མང་དུ་ཡོད་པའི་ནང་ནས། མཐའ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སེལ་བ་སྟེ། སྤྱིར་
བཏང་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་སྟེང་ནས་བཅོལ་ནས་གཏན་ནས་མ་རྟེན་
པ་དེ་ཉིད་བྱུང་གྱི་ཡོད། དེས་རྟག་མཐའ་སེལ་བའི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མ་
བྱུང་པ་དང་། བཏགས་དོན་བཅོལ་ནས་རྟེན་རྒྱ་མེད་པའི་སྟེང་ནས་སྐྱབ་སྐབས། རྟག་
མཐའ་རྒྱང་པ་སེལ་བ་ལྟ་བུ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆིགས་བཞོད་སྐབས། རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་ལམ་རིམ་ཆེན་
མའི་ནང་གསུངས་པ་ལྟར། བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ཀྱིས་རྟག་མཐའ་སེལ་གྱི་ཡོད་ཅིང་།
གཏན་ཆིགས་ངེས་པས་མེད་མཐའ་འཕམ་ཆད་མཐའ་སེལ་གྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཡོད་

ལུགས་ནི་བརྟེན་ནས་ཡོད་པ་ཡིན། ལྟོས་ནས་བྱུང་བ་འཕམ་བཤགས་ནས་ཡོད་པ་རེད་
ཅེས་བརྟོན་སྐབས། དེས་བདེན་མེད་སྐབ་བྱེད་ཀྱི་སྟེང་དུ་འགྲོ་གི་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་
རྒྱས་པ་མི་འདྲ་བ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། སྤྱིར་དབྱ་མ་བ་དང་། ཡང་སྟོས་ཐ་སྙད་དུ་རང་
མཆན་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་པའི་དབྱ་མ་བས་རྟེན་འབྲུང་གི་གཏན་ཆིགས་ནི།
རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཞེས་དང་། མཐའ་གཉིས་ཅིག་ཅར་
དུ་སེལ་བའི་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཞེས་གསུངས་ཡོད་
པས།

དེས་པའི་རྒྱུ་མཆན་ཟླ་མེད་པ། །

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བའི་ཚུལ། །

འགལ་བ་དང་ནི་མ་བྱུང་པར། །

ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་གཏན་ཆིགས་ནི། རྟེན་འབྲུང་ལ་འདུས་བྱས་རྟེན་འབྲེལ་ཉེ།
དངོས་པོའི་རང་མཆན་ཡོད་པས་རྒྱུ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་མ་འཆོལ་བ་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་
ལྟར་འཛིན་མཁན་གྱི་གང་ཟག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུང་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན། རང་
བཞིན་མེད་པར་སྐབ་ན་འགལ་བྱུང་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། བརྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་
ཡིན་ན་བདེན་པར་སྐབ་དགོས་ལ། བརྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་ཡིན་ན་ངོ་ཤོས་
བྱུང་པས་བྱུང་བ་ཡིན། དེས་ན་རྟེན་འབྲུང་གི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་གོ་བ་རྣམ་དག་མ་
ལོན་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པའི་སྐབ་བྱེད་ལ་མ་སོང་བར། རང་བཞིན་ཡོད་པའི་
སྐབ་བྱེད་ལ་ནམ་རྒྱུན་བཀོད་ཀྱི་ཡོད་པས་འགལ་བའི་རྟགས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན། མ་
བྱུང་བ་ཞེས་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་བ་ཡིན། ཕྱི་རོལ་པས་རྒྱུ་མེད་ལས་བྱུང་བའམ། ཡང་ན་

ཉག་པའི་རྒྱ་ལས་བྱང་བ་དང་། བྱེད་པ་པོའི་སྒྲོའི་གཡོ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཐོག་ནས་
བྱང་བར་འདོད་མཁན་གྱིས་རྒྱ་རྒྱུན་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་མི་
འདོད་པས། བྱི་རོལ་པ་ལ་རྟེན་འབྱུང་གི་གཏན་ཆིགས་བཀོད་ན། དེ་ནི་མ་གྲུབ་པའི་
གཏན་ཆིགས་སུ་འགྲོ་གི་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན། དངོས་སྤྱོད་པ་ལ་འགལ་བའི་
གཏན་ཆིགས་དང་། བྱི་རོལ་པ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཆགས་པ་རེད་ཅེས་
སོ།།

མཐོང་བ་འདི་ཡིས་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས། །

དེ་ལྟར་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱས། །

ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་མཐོང་བའི་སྤྱི་བོ་དེ་དང་དེས་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་མཐར་
ཐུག་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དེ་ལྟར་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱས་ཏེ་ཚུད་པར་མི་འབྱུང་རོ་
ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཁྱོད་ནི་ནམ་ཞིག་སྟོང་བ་ཉིད། །

རྟེན་འབྱུང་དོན་དུ་མཐོང་བ་ན། །

རང་བཞིན་གྱིས་ནི་སྟོང་བ་དང་། །

བྱ་བྱེད་འཐད་པའང་མི་འགལ་ཞིང་། །

ཞེས་གསུངས་པ་ནི། སྟོན་པ་ཁྱོད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་གི་དགོངས་པ་ལྟར་བྱས་ན།
སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནི་སྟོས་ནས་གྲུབ་པའམ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་དོན་གསུང་གི་
ཡོད་པས་སྟོང་བ་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་རྟེན་རྒྱ་མེད་པ་ཅམ་དང་། མེད་པའི་དོན་མིན་པར།
སྟོང་བ་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བ་ལ་བརྟེན་ཀྱི་ཡོད། དེ་ཡོད་པ་དང་ཡོད་

སྤངས་དེ་ཡང་རང་དབང་གིས་མ་བྱུང་བར་གཞན་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཞིག་དང་།
གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ། གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་འཕམ་འབྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་
སྟབས།

རྟོན་འབྱུང་དོན་དུ་མཐོང་བ་ན། །

ཞེས་ངོ་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་སྟེ། དོན་གྱི་སྟེང་ནས་བྱུང་བ་མེད་པ་འཕམ་
དོན་སྟེང་ནས་བྱུང་བ་སྟོང་བ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལྟ་ན་ཡང་གཏན་ནས་མེད་པ་མ་ཡིན་
པར་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཅིང་། བཏགས་པའི་སློན་ནས་ཡོད་པ་དང་། སྟོས་པའི་
སློན་ནས་བྱུང་བ་སྟོང་བ་ཞིག་ལ་སྟོས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་འཐད་པ་ཡིན། དེས་ན་གཞན་ལ་སྟོས་
ནས་བྱུང་བ་སྟོང་བ་སྟེ་རྟོན་གཞན་གྱི་བྱེད་པ་འདུག་པ་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་
འཛིག་པ་ཤིན་ཏུ་འཐད་པས་རྟུ་འབྲས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་ཤིན་ཏུ་འཐད་པ་ཡིན། ངོ་བོ་ཉིད་
གྱིས་སྟོང་པས་རྟོན་གཞན་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན། རྟོན་གཞན་ལ་རག་ལས་པས་རྟུ་
འབྲས་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་འཐད་པ་ཡིན། དེར་བརྟེན།

བྱ་བྱེད་འཐད་པ་འང་མི་འགལ་ཞིང་། །

ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྟོན་པ་ཁྱོད་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་སྟོང་བ་རྟོན་འབྱུང་
གི་དོན་དུ་མཐོང་སྟབས། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་དང་བྱ་བྱེད་འཐད་པ་གཉིས་གཞི་
གཅིག་གི་སྟེང་དུ་མི་འགལ་བ་ཙམ་མ་ཟད། སྟོང་བ་ཡིན་པས་བྱ་བྱེད་ཤིན་ཏུ་འཐད་
ཅིང་། བྱ་བྱེད་ཤིན་ཏུ་འཐད་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བ་ལས་འོས་མེད་ཡིན། དེ་ནི་
པན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་འགལ་འདུ་མེད་པ་ཙམ་མ་
ཟད། དེས་པ་འདྲེན་པ་ཞིག་ཆགས་པ་ཡིན། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར།

དེ་ལས་ལྷོག་པར་མཐོང་བ་ན། །

སྟོང་ལ་བྱ་བ་མི་རུང་ཞིང་། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོང་བ་ཞེས་བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་མི་རྟེན་པ་ཅམ་གྱི་
སྟེང་ནས་བསམ་སྒོ་འཁོར་ན། ཡང་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཞེས་པ་ནི། ཆོས་དེ་དང་
དེའི་ངོ་བོ་གཏན་ནས་མེད་པའམ་ངོ་བོ་མ་བྱུབ་པ་དང་། ངོ་བོ་འཛོགས་མེད་པ་ལྟ་
བུའི་སྟེང་ནས་བསམ་སྒོ་བཏང་ན། ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་གང་བཟོ་དང་། རྟོག་པས་
བཏགས་ཅམ་ཞེས་བརྗོད་སྐབས་རྟོག་པས་གང་བཟོ་ལྟ་བུའི་དམིགས་པ་ཡུལ་ཞིག་
མེད་པར་རྣམ་རྟོག་གི་བཀོད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ན་རྟོག་པས་གང་བཟོ་ཡིན་ལ། རྟོག་
པས་གང་བཟོ་ཡིན་ན་མི་ལམ་གྱི་མི་དང་མི་ངོ་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་འབྱེད་མི་ཐུབ་
པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་འདི་འཐད་དང་འདི་མི་འཐད་ཅེས་པའི་རྣམ་གཞག་གྲང་འཆར་མི་
རུང་བ་ཡིན། མདོར་ན། འཁོར་བ་དང་མུང་འདས་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་པ་དང་ཡང་
མ་དག་པའི་རྣམ་གཞག་འཛོགས་མི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡོང་བས། དེ་ལྟར་མིན་པར་རྟོག་
པས་མ་བཞག་པའི་ཆོས་མེད་ཀྱང་། རྟོག་པས་གང་བཟོ་སྟེ། རྟོག་པས་གང་བཞག་
ཀྱང་ཡོད་པ་ཞིག་མིན། སྟོང་དོན་ནི།

དེ་ལས་ལྷོག་པར་མཐོང་བ་ན། །

སྟོང་ལ་བྱ་བ་མི་རུང་ཞིང་། །

ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་དེ་ཉིད་མེད་ཅིང་། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་
རྟེན་ལྟ་བུ་མེད་པར་འཛིན་ན། སྟོང་ལ་བྱ་བ་མི་རུང་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་
ལྟ་བུའི་སྟོང་པའི་གོ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སོང་བའི་སྟོང་པ་དེ་འབྲ་ཞིག་ལ་བྱ་བྱེད་མི་

རུང་ཞིང་ཞེས་དང་། རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བྱ་བྱེད་འཛོག་བྱིན་ཆད། རོ་བོ་ཉིད་
གྱིས་བྱུབ་པས་སྟོང་པ་འཛོག་མི་ཤེས་པས་ན།

བྱ་དང་བཅས་ལ་སྟོང་མེད་པས། །

ཉམ་ངའི་གཡང་དུ་ལྷུང་བར་བཞེད། །

ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཉམ་ངའི་གཡང་ས་སྟེ། ཡང་ན་བྱ་བྱེད་བཞག་སྟེ་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་འཛོག་མི་ཤེས་པས་རྟག་མཐར་ལྷུང་བ་དང་། ཡང་ན་སྟོང་པ་ལ་
མོས་པར་སྐད་བྲས་ཏེ་ཡོང་སྐབས་རྟོག་པས་གང་བཟོ་ཡིན། བྱ་བྱེད་དེ་དག་ཆད་
བྱུབ་མེད་པ་ལྟ་བུའི་སྟེང་ནས་བྱིན་ན་ཆད་མཐའ་ལ་འགྲོ་བ་ཡིན། མདོར་ན་རྟག་ཆད་
གྱི་གཡང་ས་གང་རུང་དུ་ལྷུང་འགྲོ་གི་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་དང་། དེས་ན་མཐའ་
གཉིས་ཀ་སེལ་བྱུབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གི་གཏན་ཆོག་པས་ན།

དེ་ཕྱིར་ཁྱོད་གྱི་བསྟན་པ་ལ། །

རྟེན་འབྲེལ་མཐོང་བ་ལེགས་པར་བསྟགས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ཁྱོད་གྱི་བསྟན་པ་ལ། རྟེན་འབྲེལ་
མཐོང་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་བསྟགས་པ་རེད་གསུངས་པ་ཡིན།

དེ་ཡང་ཀུན་ཏུ་མེད་པ་དང་། །

རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཡོད་པས་མིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྟན་བྱའམ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་གཏན་ནས་མེད་པའི་དོན་
མིན་པར་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ཡིན། ཡོད་པ་གཉིས་དང་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་
པར་གསུངས་པ་ཡིན། ཡོད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ། གཏན་ནས་མེད་པ་དང་

རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱེ་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་
པས་དོན་ལ་གཏན་ནས་མེད་པའི་དོན་མིན། སྐབ་བྱེད་རྟེན་འབྱུང་བཞོད་སྐབས་
བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཞེས་པ་ནི་རྟེན་ནས་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་པ་ལས། རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་པའི་དོན་མིན་པས།

སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་དོན་བྱེད་པའི།

སྟོང་པའི་དོན་མིན་བདེན་པས་ཉེ།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བདེན་པས་སྟོང་པ་རེད་ཅེས་དང་།

རྟེན་འབྱུང་ཞེས་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས།

འབྱུང་བའི་དོན་མིན་སྐྱེ་མའི་ཚུལ།

ཞེས་གསུངས་པས་རྟེན་འབྱུང་ཞེས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་
བཞིན་གྱིས་འབྲས་བྱ་འབྱུང་བའི་དོན་མིན་ལ། བདེན་པས་སྐྱེས་པའི་དོན་མིན། སྐྱེ་
མ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་བ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་
ཡོད་པས་ན།

ལྟོས་མེད་ནམ་མཁའི་མེ་ཉོག་བཞིན།

ཞེས་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་ཤིང་ལྟོས་པ་མེད་པའི་སྟོན་ནས་བྱུབ་པ་ནི་ནམ་
མཁའི་མེ་ཉོག་བཞིན་གཏན་ནས་མེད། དེར་བརྟེན་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་སྲིད་ཆད་ལ་
རྟེན་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན།

དེས་ན་མ་བརྟེན་ཡོད་མ་ཡིན།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཤམ་ཉེ་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ན། དེ་ཡང་།

ངོ་བོས་གྲུབ་ན་དེ་འགྲུབ་པ། །

རྒྱ་དང་རྟེན་ལ་ལྟོས་པ་འགའ། །

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ན། རང་དབང་གིས་
གྲུབ་པ་ཡིན། ངོ་བོས་གྲུབ་པ་འཇམ་གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་རྒྱ་འཕེར་བའི་སྒོ་ནས་
གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ན། གཞན་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་ལ་གཞན་ལ་རག་ལས་མི་དགོས་པ་
ཡིན། གཞན་ལ་རག་ལས་མི་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་རྒྱ་རྟེན་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པ་
ཡིན། ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་ཉིད་རང་དབང་གིས་རང་ལྷགས་སུ་ཡོང་བ་ལས། རྒྱ་
རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་འཇུག་མི་ཤེས་པ་ཡིན། དེས་ན་རྒྱ་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པ་ཙམ་
མིན་པར་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་ཡང་ཆ་ཤས་དང་། འདོགས་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་
དང་། མིང་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པ་འཇམ་གྲུབ་པ་ཡིན་སྟབས། བདོར་ན་འདུས་
བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་ཐམས་ཅད་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་
ཡིན། བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྱུང་དང་། བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་རྟེན་འབྱུང་
གཉིས་གསུངས་ཡོད། ཡང་སྟེང་།

དེ་ཕྱིར་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ལས། །

མ་གཏོགས་ཆོས་འགའ་ཡོད་མིན་པས། །

རང་བཞིན་གྱིས་ནི་སྟོང་པ་ལས། །

མ་གཏོགས་ཆོས་འགའ་མེད་པར་གསུངས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་མ་གཏོགས་པ་ཆོས་འགའ་ཡང་
ཡོད་པ་མིན་པས། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་འགའ་ཡང་

མེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན། གཤམ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན། རྩ་རྩེན་
གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་ཅིང་རག་མ་ལས་པར་རང་དབང་གིས་བྱལ་པ་ཞིག་ཡིན་ན།
ཡང་ན་གཏན་དུ་ཡོད་དགོས་པ་དང་ཡང་ན་གཏན་དུ་མེད་དགོས་པས།

རང་བཞིན་ལྡོག་པ་མེད་པའི་བྱིང་།

ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་འགའ་ཡོད་ན།

ཞེས་རང་བཞིན་ལྡོག་པ་མེད་པ་ཡིན་པས་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱལ་པ་
འགའ་ཡོད་ན། དཔེར་ན། རང་རང་ཆོའི་སེམས་རྒྱུད་མ་དུལ་བ་དེ་གཞན་ལ་སྟོས་པ་
མེད་པའི་མ་དུལ་བ་ཞིག་ཡིན་ན། འདུལ་བའི་ཐབས་ཤེས་མེད་ཅིང་། སེམས་དུལ་
བའི་རྩེན་གྱིས་མ་དུལ་བ་དེ་ཉིད་བཅོས་སུ་མེད་པ་ཡིན། མ་དུལ་བ་རང་དབང་གིས་
བྱལ་ཡོད་ན། ཉོན་མོངས་པའི་དག་ལས་རྒྱལ་ཞིང་སྤངས་པའི་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་
ཡོང་བྱལ་རྩ་མེད། དེར་བརྟེན།

ལྷ་འདས་པ་མི་རུང་ཞིང་།

སྟོས་ཀྱན་ལྡོག་པ་མེད་པར་གསུངས།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྲལ་འབྲས་སྤངས་པ་ལྷ་འདས་མི་ཡོང་ལ། དེ་སྤོང་
བྱེད་ཀྱི་སྤོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་ངོར་སྟོས་ཀྱན་ལྡོག་
པ་མི་ཡོང་བ་ཡིན། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱལ་ན་དེའི་གནས་ལུགས་སུ་བྱལ་
ཡོད་ཅིང་། དེའི་གནས་ལུགས་སུ་བྱལ་ཡོད་ན་གནས་ལུགས་ངེས་པའི་སྒོ་ངོར་སྟོས་
པ་སྤོང་ཀྱི་ཡོད། སྟོས་པ་དེ་མི་ལྡོག་པས་སྟོས་ཀྱན་ལྡོག་པ་མེད་པར་གསུངས། །ཞེས་
དང་། རྩ་མཚན་དེ་བས་ན།

དེ་ཕྱིར་རང་བཞིན་རྣམ་གྲུལ་ཞེས། །

སེལླེའི་སྤྲུལ་ཡིས་ཡང་ཡང་དུ། །

མཁས་པའི་ཚོགས་སུ་ལེགས་གསུངས་པ། །

འདི་ལ་སུ་ཡིས་འགོང་བར་རུས། །

ཞེས་གསུངས་པ་དང་། མདོར་ན། ཅ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རབ་བྱེད་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་
པའི་ནང་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་མཁན་གྱིས་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
གཟིགས་སྐབས། མགོན་པོ་སྤྲུལ་གྱིས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་།
བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའམ་ངོ་པོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་
སྐབས། དེ་ནི་ཆད་མཐའ་བར་ལྷ་གི་ཡོད་པས། དབུ་མ་ཅ་བ་ཤེས་རབ་ལས།

གལ་ཏེ་འདི་དག་ཀྱན་སྟོང་ན། །

འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འཇིག་པ་མེད། །

འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས། །

ཁྱོད་ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །

ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་ངོ་པོ་ཉིད་
གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཡིན་ན་བྱ་བྱེད་མི་འཐད་ཅིང་། བདེན་བཞི་མི་འཐད་ལ།
སྤྲུབས་གསུམ་ཡང་མི་འཐད་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་
ཞིག་འགྲོ་གི་རེད་ཅེས་ཚུར་ཚད་པ་བཀོད་པ་ཡིན། ཚད་པ་དེ་ལ་སྤྲུལ་གྱིས་པར་
ལན་སྟོན་སྐབས། དབུ་མ་ཅ་བ་ཤེས་རབ་ལས།

གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རུང་བ། །

དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་བར་འགྱུར། །

གང་ལ་སྟོང་ཉིད་མི་རུང་བ། །

དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མི་རུང་འགྱུར། །

ཞེས་སྤྱིར་གསུངས་ནས། གཤམ་ཏེ་ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་མི་
སྟོང་བའམ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་རང་དབང་གིས་གྲུབ་པ་ཡིན། རང་དབང་གིས་
གྲུབ་ན་གཞན་ལ་སྟོས་མི་ཤེས་ཤིང་། གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་ན་འགྱུར་བ་མི་ཡོང་
བས། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ན་བདེན་བཞི་དང་སྐབས་གསུམ་མི་ཡོང་
བ་ཡིན་ཞེས་ལན་ཉག་ཉག་སྟོག་གནང་མཛད་ཡོད།

མཐུག་ཏུ་སྟོན་སྟོན་སྐབས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཆོས་རྣམས་ངོ་
བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་ཡིན།
རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་ཡིན་པས་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། བརྟེན་ནས་
བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་པས་མེད་པ་ཡང་མིན། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཡང་མིན་
པས་མཐའ་གཉིས་སེལ་བའི་དབུ་མ་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན།

སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་མཐོང་བའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ།

རང་བཞིན་འགའ་ཡང་མེད་པ་དང་། །

འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་འབྱུང་བའི། །

རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་གཉིས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་། བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་གཉིས་
གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་མི་འགལ་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད།

མི་འགལ་འདུ་བ་སྟོས་ཅི་དགོས། །

མཐར་ལྟ་བ་ལ་མི་བརྟེན་ཞེས། །

ཞེས་མི་འགལ་བ་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་འདུ་བ་ཙམ་མ་ཟད། བརྟེན་ནས་འབྱུང་
བའི་རྒྱ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་ལྟ་བ་གཉིས་
ཀར་མི་བདེན་པ་འཕམ་མི་གནས་པར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ལེགས་གསུངས་འདི་ནི་མགོན་ཁྲོད་ཀྱི། །

སྤྲུལ་བ་སྐྱེན་མེད་པའི་རྒྱ། །

འདི་ཀྱན་རོ་བོས་སྟོང་བ་དང་། །

འདི་ལས་འདི་འབྲས་འབྱུང་བ་ཡི། །

ངེས་པ་གཉིས་པོ་པན་ཚུན་དུ། །

གོགས་མེད་པར་ནི་གོགས་བྱེད་པ། །

འདི་ལས་ངོ་མཚར་གྱུར་བ་དང་། །

འདི་ལས་མཇད་དུ་བྱུང་བ་གང་། །

ཚུལ་འདིས་ཁྲོད་ལ་བསྟོན་ན་ནི། །

བསྟོན་པར་འགྱུར་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་ལ་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ངེས་པ་
འབྱུངས་ནས། སྟོང་བ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་ཤར་བ་དང་། རྟེན་འབྱུང་སྟོང་པའི་དོན་དུ་

ཤར་ནས་སྤྲུགས་ལ་མི་བདེ་བ་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མེད་པར་བྱ་སྤྲུག་ཆོད་པ་ཞིག་བྱུང་
བའི་མཆམས་སུ་ཇི་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་སྤྲུགས་སྒྲོ་སྤང་འབེལ་ནས་གསུངས་པ་ཡིན།
དེ་ཡང་། ལམ་རིམ་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོའི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལས།

ཟབ་མོ་དབྱ་མའི་གཞུང་ལ་སྤྲངས་པའི་གྲོགས། །

བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་རྩོམ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ། །

རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་འཛོག་པ་དཀའ་མོད་ཀྱང་། །

དེ་འདྲ་དབྱ་མའི་ལུགས་ནི་ཡིན་ནོ་ཞེས། །

དེ་སྐད་སྒྲ་བའི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ན་མཛེས། །

ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཇི་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་ལ་ཡང་སྤར་ཉམས་སྤྱོད་དེ་ལྟར་
བྱུང་བ་ཡིན། རང་བཞིན་བཀག་པའི་ཤུལ་དེར་གང་ཡང་མ་ལྷག་པ་ཞིག་ཆགས་ཏེ།
རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་པ་ནི་སྒྲོས་རྟེན་བཟོ་ལྟ་བུ་ལས་དོན་ངོ་མའི་ཐོག་ལ་རྟེན་
འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་བདེ་པོར་འཛོག་མི་ཤེས་པ་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན།

དེར་བརྟེན་ཇི་རིན་པོ་ཆེས་རང་གི་ཉམས་སྤྱོད་གི་སྤྱིང་ནས་འདིའི་ཐོག་ཅུང་ཟད་
ཁག་པོ་བྱུང་བས། ཇེས་འཇུག་གི་སྒྲོ་བ་མ་ཆོར་ཡང་ཟབ་མོ་དབྱ་མའི་གཞུང་ལ་སྤྲང་
བ་བྱེད་མཁན་གྱི་གྲོགས་པོ་ཆོ་ཞེས། བྱེད་རང་གི་སྒྲོ་རྩོམ་རང་བཞིན་ཐ་སྤྲད་དུའང་
བཀག་པའི་ཤུལ་དེར་མིང་ཅམ་ལས་ལྷག་མེད་པས་ན། མིང་ཅམ་གྱི་སྤྱིང་ནས་བྱ་
བྱེད་འཛོག་རྒྱ་ནི་བྱེད་རང་གི་སྒྲོར་བདེ་པོ་མེད་ཅིང་། ཁག་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་ནི་
ཁག་མེད། འོན་ཀྱང་སྒྲོ་ཡི་སྤྱོད་ས་བཟུང་ཚུལ་ནི་ཕན་གཞོན་འདེན་མཁན་གྱི་ཆོས་དེ་
རྣམས་ཡོད་ལ། ཡོད་ཕྱིན་ཆད་ལ་ཡོད་ལུགས་གཉིས་ལས་མ་འདས་ཤིང་། ཡང་ན་

རང་ངོས་ནས་བྱུང་དགོས་པ་དང་། ཡང་ན་གཞན་དབང་གིས་བྱུང་དགོས་པ་དེ་
གཉིས་ལས་འགྲོ་ས་གཞན་མེད། རང་ངོས་ནས་བྱུང་ཡོད་ན་བྱུང་ས་དེར་བཏགས་
དོན་བཅའ་སྐབས་རྟེན་དགོས་ཡིད། བྱུང་ས་དེར་བཅའ་སྐབས་མ་རྟེན་པས་རང་
ངོས་ནས་མེད་པ་ཐག་ཆོད་པ་ཡིན། ཡོད་ནི་ཡོད་པ་ལ། རང་ངོས་ནས་བྱུང་པ་ལ་
རིགས་པས་གཞོད་སྐབས་གཞན་དབང་ལས་བྱུང་པ་ལས་འོས་མེད། ལྷོ་དེ་ཡི་
ཁྲིགས་སུ་བྱངས་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཅ་ཤེས་ཀྱི་ཆེན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན།

རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཉམས་སྦྱོང་གི་སྟེང་ནས་སྐྱེས་པ་ཉེས་པོ་བྱུང་བ་ཡིན་
པས་རྗེས་འཇུག་གི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན། དབྱ་མའི་ལྟ་བུའི་
མཐར་ཐུག་པའི་དཀའ་ས་ཡང་འདི་ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན། ཐ་སྙད་དུ་རང་
བཞིན་བཀག་པའི་ཤུལ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་རྟེན་འབྲེལ་སྤྲོ་མོ་མིང་ཅན་དང་། བརྟེན་ཅན་
བཅས་རྟེན་འབྲེལ་སྤྲོ་མོའི་སྟེང་ནས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་འཛོག་རྒྱ་ནི་ཉམས་སྦྱོང་གི་
སྟེང་ནས་རིམ་བར་བྱས་ཏེ་ངེས་དགོས་པ་ལས་དེ་མིན་ཏེ་ཅང་ཁག་པོ་ཡིན།

སྟེང་པ་རྟེན་འབྲེལ་གི་དོན་དུ་མ་མཐོང་བའི་ཉེས་དམིགས་བསྟན་པ།

མོངས་པས་བྲན་དུ་བརྒྱུང་བ་ཡིས། །

གང་ཞིག་ཁྱོད་དང་ཞེ་འགྲས་པ། །

དེ་ཡིས་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྒྲ། །

མི་བཟོད་གྲུར་ལ་མཆར་ཅི་ཡོད། །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐབ་པའི་བསྟན་པ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་
བ་གཞན་དང་གཞན་གྱིས་རྟེན་འབྲུང་གི་སྤྱོད་ཡང་མི་བཟོད་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱོད་
བ་ཞེས་པ་དེ་ཡང་མི་བཟོད་ཅིང་། མི་འདོད་བས་དེ་ལ་ཡ་མཆན་སྤྱོད་ཀྱི་མེད། དེ་ལྟར་
ཡང་།

ཁྱོད་གྱི་གསུང་གི་གཅེས་པའི་མཛོད། །

བརྟེན་ནས་འབྲུང་བར་ཁས་སྒྲུངས་ནས། །

སྤྱོད་ཉིད་ར་རོ་མི་བཟོད་པ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་བ་ཉིད་གྱི་ར་རོ་མི་བཟོད་
བ་འདི་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོ་བོ་ཡ་མཆན་སྤྱོད་གི་འདུག་པ་སྟེ།

འདི་ལ་ཁོ་བོ་རོ་མཆར་གྱུར། །

ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི།

རང་བཞིན་མེད་ལ་བགྱི་བའི་སྟོ། །

སྤྱོད་མེད་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་གི། །

མིང་ཉིད་གྱིས་ནི་རང་བཞིན་དུ། །

འཛིན་ན་ད་གོ་སྤྱོད་པོ་འདི། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བའི་མིང་ཅེས་ཉིད་གྱིས་རོ་བོ་
ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་བལྟས་ན། ད་ནི་སྤྱོད་པོ་འདི་འཕགས་མཆོག་རྣམས་གྱིས་འཛིན་ན་
ད་གོ་ཞེས་པ་ནི་ད་ནི་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།

འཕགས་མཆོག་རྣམས་གྱིས་ལེགས་བཟོད་པའི། །

འབྲུག་ངོགས་རྒྱ་དང་བྲལ་གྱུར་པ། །

ཁྱོད་དགྲེས་གྱུར་པའི་ལམ་བཟང་དེར། །

ཐབས་གང་གིས་ནི་བགྱི་བར་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་འཕགས་མཆོག་རྣམས་གྱིས་ལེགས་པར་བསྟོན་པའི་
འབྲུག་ངོགས་རྒྱ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པའི་ཁྱོད་དགྲེས་གྱུར་པའི་ལམ་བཟང་ཞེས་པ་
ནི། ཟབ་མོ་སྟོང་བ་ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངེས་པ་དེ་ཐབས་གང་
གིས་བགྱི་བར་བྱ་ཐུབ་ཅེས་དང་། རྟེན་འབྲུང་གི་དོན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་
བལྟས་ན་མཐའ་གཉིས་སེལ་བའི་དབྱ་མའི་དོན་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་ཤེས་ཐུབ་པ་ཏྲ་
ཅང་ཁོག་པོ་རེད་ཅེས་གསུངས་སོ།།

སྟོང་པ་རྟེན་འབྲུང་གི་དོན་དུ་གསུངས་པས་མཐར་ལྟ་སྟོང་ཞིང་བཀའ་

ཐམས་ཅད་ཆད་མར་བསྐྱབས་པ།

རང་བཞིན་བཅོས་མིན་ལྟོས་མེད་དང་། །

རྟེན་འབྲེལ་ལྟོས་དང་བཅོས་མ་གཉིས། །

རི་ལྟ་བུར་ན་གཞི་གཅིག་ལ། །

མི་འགལ་འདུ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་བཞིན་ནམ། བདེན་པ། ཚུགས་ཐུབ་པ། རང་དབང་
བ་དེ་དང་། གཞན་ལ་ལྟོས་པའམ་གཞན་ལ་རག་ལས་པ་བཅོས་མ་ནི་རི་ལྟ་བུར་ན།

གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་མི་འགལ་བར་འདུ་བ་ཉིད་དུ་འབྱུང་རྟེ། དེ་གཉིས་འགལ་བ་
ཆགས་ཡོད། མདོར་ན། ལྟོས་པ་དང་མ་ལྟོས་པ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ལ། འགལ་བ་
ཡིན་པ་མ་ཟད་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཙོད་ཡིན་པས་ལྟོས་པ་དེ་ཡོངས་སུ་གཙོད་ན།
མ་ལྟོས་པ་དེ་རྣམ་པར་བཅད་དགོས་པ་ཞིག་དང་། སེལ་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་
དངོས་འགལ་ཆགས་ཡོད། ལྟོས་མ་ལྟོས་གཉིས་ལས་འགྲོ་ས་མེད་ཅིང་། ཡང་ན་
ལྟོས་པ་དང་ཡང་ན་མ་ལྟོས་པ་ཡིན། ཆོས་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་རང་གྲུབ་པ་དེ་གཞན་
ལ་རག་ལས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟོས་པ་དེ་གྲུབ་དགོས་པ་ཡིན། དེར་བརྟེན་ལྟོས་པ་དང་མ་
ལྟོས་པ་གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་པས་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་མི་འགལ་བར་འདུ་མི་
ཤེས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན།

དེ་ཕྱིར་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་གང་། །

ཞེས་དེ་ཕྱིར་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཞན་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན།
དེས་ན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན། གཞན་ལ་ལྟོས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་
པ་ཡིན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ནི་རང་གྲུབ་ཅམ་ཉིད་ནས་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ལ་གྲུབ་ཡོད་པ་ལས། ལྟོས་རང་བཞིན་མེད་པ་གཏན་ལ་ཐབ་
ནས་རང་བཞིན་མེད་པ་གསུང་དུ་ཆགས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་མིན། དཔེར་ན། མདོར་ན་
རྟོགས་རྒྱུ་ལས།

འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །

བཞག་པར་བྱ་བ་རྩེད་མེད། །

ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་ལྟ། །

ཡང་དག་མཐོང་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དགག་བྱ་སྤར་ཡོད་པ་ཕྱིས་དགག་བྱས་སྟོང་བ་སྟེ།
དགག་བྱ་ཕྱིས་དག་འཁྲོ་བ་ཞིག་མིན། རྟོག་མ་ནས་དགག་བྱ་སེལ་བར་བྱ་བ་དེ་མེད།
དགག་བྱས་དབེན་པའམ་དགག་བྱས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་གསར་དུ་བཞག་པ་ཡང་
མིན། ཆོས་བྱུང་ཙམ་ཉིད་ནས་རྒྱུན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པས་རྒྱུན་གྱི་
དབང་གིས་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བས་སྟོང་བ་ཡིན། བྱུང་ཙམ་ཉིད་
ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བས་སྟོང་བ་ཡིན། གདོད་མ་ནས་རྣམ་པར་དབེན་པ་ཡིན།

རང་བཞིན་གྱིས་ནི་གདོད་མ་ནས། །

རྣམ་པར་དབེན་ཡང་དེར་སྤང་བས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་ལྟ་ན་ཡང་ང་རང་ཆོར་མ་རིག་པའི་ལིང་ཏྲོག་གིས་
གནས་ལུགས་མཐོང་བའི་སློ་མིག་བསྐྱེད་པས་ནས་ཡོད་པས་གང་ཞིག་སྤང་བ་དོན་
སྟོང་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་སྤང་གི་ཡོད། དེ་ནི་སློ་བཟུལ་པའི་དབང་གིས་སྤང་བ་ཡིན།
རང་བཞིན་གྱིས་གདོད་མ་ནས་རྣམ་པར་དབེན་ཡང་དེ་ལ་སྤང་བས། འདི་ཀྱན་ཞེས་
སྤང་ཞིང་སྤྲིད་པའི་ཆོས་འདི་ཀྱན་དོན་གྱི་གནས་ཚུལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བས་སྟོང་
བ་ཡིན་ཡང་། སྤང་ཚུལ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཞིག་སྤང་བས། སྤང་གནས་མི་
མཐུན་པ་སྟེ་མ་ལྟ་བུ་རེད་གསུངས་པ་སྟེ།

འདི་ཀྱན་སྟེ་མ་བཞིན་དུ་གསུངས། །

ཁྱོད་ཀྱིས་ངེ་ལྟར་བཟུན་པ་ལ། །

སྟོལ་བ་འགས་ཀྱང་ཆོས་མཐུན་དུ། །

སྐགས་མི་རྟེན་པར་གསུངས་པ་ཡང་། །

འདི་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ལེགས་པར་ཁུམས། །

ཅི་སྒྲིད་ཅེན་འདི་བཤད་པས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོན་པ་བཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཐོག་མར་བདེན་
བཞིའི་ཚུལ་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲིང་དོར་གྱི་གནད་རྣམས་གསུངས་པ་
ཡིན། འདི་ནི་རྩ་བ་བདེན་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་གསུང་གི་ཡོད། བཙམ་ལྟན་འདས་
ཀྱིས་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་ཚུལ་བསྟན་པ་དེ་དག་སྟོ་གཟུ་བོར་གནས་པ་
བྱང་པོ་བྱང་བཞག་གི་ཆོས་མཐུན་གྱི་གྲོལ་བས་རི་ལྟར་བསམ་སྟོ་བཏང་ཡང་། དེ་ལ་
འགལ་འདྲའི་ཕྱང་པོ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན། དེའི་རྩ་བ་འདིར་ཐུག་འདྲུག་ཅེས་གསུངས་
སོ།།

ཅི་སྒྲིད་ཅེན་ཞེས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་གི་རྣམ་གཞག་ལ་བརྟེན་
པའི་གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་དང་། ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་བཤ། འབྲས་བུ་མངོན་དུ་
བྱེད་ཚུལ་དེ་དག་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་ནས་གསུང་གི་ཡོད་སྟབས། མཐོང་བ་
མངོན་གྱུར་དང་། མ་མཐོང་བ་སྟོག་གྱུར་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐར་འིན་སྟོག་
ཐམས་ཅད་ལ་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ལས་བརྒྱལ་བའི་སྟོ་འདོགས་དང་། དངོས་
པོའི་གནས་ཚུལ་ལ་ཡོད་བཞིན་དུ་མེད་པར་ལྟ་བུའི་སྒྲིང་འདེབས་གཉིས་མི་ཡོང་བ་
ཡིན། མདོར་ན་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ལ་གང་ཞིག་ཡོད་པ་རི་བཞིན་ཤེས་པའི་
ཐོག་ནས། དེ་དང་བསྟུན་ནས་ལམ་བསྟོམ་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ཡང་ཅོ་ནེ་སྒྲིང་།

མ་རིན་པོ་ཆེས།

གྲོལ་འབྲས་སྐྱ་གཉིས་བྱང་འབྲུག་ལ། །

ཞེས་བྲལ་བ་འབྲས་བྱའི་ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་ཞེས་རང་དོན་ཆོས་སྐྱ་དང་།
གཞན་དོན་གཟུགས་སྐྱ་ཡོང་བ་ནི་ལམ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བ་
ཡིན། གྲལ་འབྲས་སྐྱ་གཉིས་ཡོང་བ་ནི་གྲོལ་བྱེད་ལམ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ལ་བརྟེན་
ནས་བྱང་བ་ཡིན། གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཡོང་དེ་ཡང་། གཞི་དངོས་
པོར་བདེན་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པས་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཁོང་དུ་ཚུད་པའི་ཐོག་
ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་པ་བསགས་པ་དང་། དེའི་གནས་ཚུལ་ནི་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་
དུ་མ་རྩོམ་གཅིག་གི་ཚུལ་དུ་དབྱིངས་སུ་རྩོམ་པའི་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་
བའི་མཆན་ཉིད་ཅན། དེ་ལྟ་བུའི་དོན་དམ་བདེན་པའི་སྟངས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་
སྐབས། སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་དུ་མ་རྩོམ་གཅིག་གི་ཚུལ་ཀྱི་སྟེང་འཆར་
སྟངས་ཤིག་ཡོད་པ་བསྟོམས་པའི་འབྲས་བྱ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་འབྲུག་པ་ཞིག་ཡོང་གི་
ཡོད།

བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་པ་སྤྱིན་སོགས་ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུས་ལ་སྟོབ་སྐབས་སྟོས་
པའི་རང་བཞིན་ཡིན། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་དུ་མའི་རྣམ་
པའམ་རྩོམ་པར་ཤར་བ་ཞིག་ཡིན་སྐབས། དེར་བསྟུན་གྱིས་བསོད་ནམས་ཀྱི་
ཆོག་པ་བསགས་པས་འབྲས་བྱ་གཟུགས་སྐྱ་འབྲུག་པ་ཞིག་ཡོང་བ་ཡིན། དེ་ཐམས་
ཅད་གཞིའི་དམིགས་པ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཏན་
ལ་པ་བ་དང་། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱང་ཡང་སྤང་བས་སྟོང་པ་འགོག་པ་དང་། སྟོང་

བས་སྒྲིབ་བ་འགོག་པ། གུན་རྫོབ་བདེན་བས་དོན་དམ་བདེན་བར་གཞོད་པ་དང་།
གུན་རྫོབ་བདེན་བ་འཛོག་པར་འགྲོ་སྐབས་དོན་དམ་བདེན་བ་འཛོག་མི་ཤེས་པ།
དོན་དམ་བདེན་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་སྐབས། གུན་རྫོབ་བདེན་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་
གཞོད་པ་ལྟ་བུ་མིན་པར། བདེན་གཉིས་གཅིག་གྲོགས་སུ་གཅིག་འགྲོ་བ། གཞི་
དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ལ་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་སོ་སོར་གཞི་
གཅིག་གི་སྟངས་ཏུ་རྗེ་ལྟར་ཡོད་པ་ལྟར་སྒྲོས་གཏན་ལ་བབ་སྟེ་སྒྲོས་པའི་སྐབས།
ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ལམ་ཚང་མ་ཉ་ཅང་བདེ་པོའི་ཐོག་ནས་འབྲས་བུ་སྐྱུ་གཉིས་མངོན་
བྱེད་པ་ཡོང་གི་ཡོད། དེས་ན།

མཐོང་དང་མ་མཐོང་དངོས་པོ་ལ། །

སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི། །

གོ་སྐབས་རིང་དུ་མཇད་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད།

ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱབ་ཆེ་མེད་པར། །

མཐོང་བའི་རྒྱ་མཚན་རྟེན་འབྱུང་གི། །

ལམ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གསུང་གཞན་ཡང་། །

ཆད་མར་གྱུར་བར་ངེས་པ་སྟེ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་ཙམ་མ་ཟད། ཟབ་མོ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་གསུངས་
པའི་ཐོག་ལ་བསམ་སྒྲོ་རིམ་བཞིན་གཏོང་སྐབས། གཞི་ནས་ཐར་པ་ཞེས་པ་ཞིག་
ཡོད་ཆོག་པ་འདུག་བསམ་པ་ཞིག་དང་། ཐར་པའམ་ངེས་ལེགས་བསྟོད་པའི་ཚུལ་

ལས་བརྩམས་པའི་སྒྲུང་དོར་གྱི་གནད་སྟོན་པ་དེ་རྣམས་ལ་དངོས་གནས་རྒྱ་མཚན་
འདུག་བསམ་པ་སྒོར་ཤར་སྐབས། ང་རང་ཆོར་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་པའི་མངོན་མཚན་
སྐབ་བྱེད་གྱི་ལས་འབྲས་སྤྱི་ཞིང་སྤྱི་བའི་རྣམ་གཞག་དེ་དག་སྟོན་པ་མཐེན་པ་སྒྲ་ན་
མེད་ལ། ང་རང་ཆོས་དབྱེད་པ་བྱེད་སྐབ་པའི་ཡུལ་རྣམས་གྱི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པ་དེ་
དག་ལ་རིགས་པས་གཞོད་པ་མེད་ལ། རིགས་པས་དབྱེད་ན་ངེས་པ་རྩེ་ཆེར་འགྲོ་རྒྱ་
ཡོད་པ་ཞིག་ཆགས་སྐབས། སྟོན་པ་སྤྱི་རྩེ་ཆེར་བདག་ཉིད་དམ་སྤྱགས་རྩེ་ཆེན་པོའི་
བདག་ཉིད་དེས་རྒྱན་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་ཅིང་། གཙོ་བོའི་དོན་ངེས་ལེགས་
སྐབ་པའི་ཚུལ་ལས་བརྩམས་ཏེ་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་བསྐྱབ་པ་མེད་པའི་ངེས་པ་ཐོབ་
པ་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག། ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་སྟོན་པའི་ཡུང་གི་ནང་དུ་འང་སྤྱི་བྱེད་དོས་ཤུགས་
འགལ་བ་མི་འདུག་པས། ང་རང་ལ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་མཐེན་
བཅེའི་རྒྱས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྟོན་པ་སྒྲ་ན་མེད་པས་གསུངས་པ་ཞིག་ཡིན་སྐབས།
ཉན་ཉན་ཡིན་དགོས་བསམ་པའི་ངེས་པ་རྟེན་པ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད། དེར་བརྟེན།

ལས་འདི་ཉིད་གྱིས་གསུང་གཞན་ཡང་། །

ཆད་མར་གྱུར་བར་ངེས་པ་སྟེ། །

ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ལྟར་ཡིན།།

སྟོན་པ་ཉག་གཅིག་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་མི་བསྐྱབ་བར་བསྐྱབས་ལ།

དོན་བཞིན་གཟེགས་ནས་ལེགས་གསུངས་ལ། །

ཁྱོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སློབ་པ་ལ།

རྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་རིང་དུ་གྱུར།

ཉེས་ཀྱན་ཅ་བ་ལྟོག་ཕྱིར་རོ།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ནི་ལྟ་བ་དང་ནི་སྟེང་པའི་དོན་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་། དོན་གྱི་གནས་ཚུལ་ནི་ལྟར་ཡིན་པ་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཟིགས་ནས། རང་གི་ཉམས་སྤྱོད་གི་སྟེང་ནས་གདུལ་བྱ་ལ་ལེགས་པར་འདོམས་པ་འཕམ་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་བསྐབས་ན་རྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་གྱི་ཡོད། གཙོ་བོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དེས་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ཅུང་ཟད་བསམ་སྟོ་ཞིག་བཏང་ན་གང་འཚམས་ནས་བྲལ་བ་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་ཆོག་པ་འདུག་བསམ་པ་ལྟ་བུ། དོན་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་རང་རང་ཆོས་དོན་དེར་སྟོ་བསྟེན་ཅིང་ཉེ་བ་དང་། སྟོ་འདྲིས་ཤིང་གོམས་པར་བྱས་ན། དོན་དེ་སྤྱིར་ཡང་དག་པ་ཡིན་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཡང་ཡང་གོམས་འདྲིས་བསྟེན་ན་དོན་དེར་གསལ་སྤང་ཐོན་པ་ཞིག་དང་། དོན་དེའི་ནམས་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད།

དེས་ན་སྐབས་འདིར་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནི་རིགས་པས་དབྱེད་ན། ཇི་ཅམ་གྱིས་དབྱེད་པའི་ཆོད་གྱིས་དེས་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཞིག་ཡོང་རྒྱ་ཡོད་པ་ནི་དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་ཡིན་པ་དང་། སྟོའི་འགྲོ་སྤངས་སམ་སྟོའི་རང་བཞིན་ལ་དོན་དེར་གོམས་འདྲིས་བསྟེན་ན་གསལ་སྤང་ཐོན་རྒྱ་ཡོད་པ་ནི་སྟོའི་རང་བཞིན་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་འོག་ནས་རང་བཞིན་མེད་པར་མཐོང་བའི་སྟོ་ནི་ཅམ་གྱིས་ལྷགས་ཆེ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཆོད་གྱིས་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ནམས་ཏྟག་དང་།

ནམ་རྟོག་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆགས་སྤང་གི་སློང་དེ་དག་ལ་འཛིན་སྤངས་འགལ་བ་ཡོང་གི་ཡོད། དཔེར་ན། ར་རང་ཆོ་ཆ་བས་གདུང་ཤིང་། གང་བའི་རེག་པ་སྤར་ནས་གང་རེག་འཕེལ་ན་ཆ་བའི་རེག་པ་ཤུགས་རྒྱང་དུ་འགོ་བ་ནི་ཆ་གང་གཉིས་རྒྱན་གྱི་འགལ་བ་ཡིན་པས་ཡིན། ཆ་གང་གཉིས་རྒྱན་མ་སྤྱད་ནས་བསྤང་མི་སྟབ་པ་ཞིག་ཡིན། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་མ་ཡིན་ཡང་། རྒྱན་མ་སྤྱད་ནས་འགལ་བ་ཡིན་པས་ཕྱི་དངོས་པོའི་ཆོས་ཤིག་འགྱུར་བ་གཏོང་བ་ལ། འགལ་ལྷ་བཅའ་ནས་མི་དགོས་པའི་འགལ་བ་བཅའ་ཉེ་དེ་ཤུགས་ཆེ་རུ་བཏང་ན། མི་དགོས་པ་དེ་ཤུགས་རྒྱང་དུ་འགོ་བ་ཡིན།

བསམ་སློབ་གཟུགས་ཅན་མིན་པས་བསམ་སློབ་འགལ་བ་གང་ཞིག་ཡོང་ངམ་ཞེ་ན། འཛིན་སྤངས་མི་འབྲ་བའི་འགལ་བ་ཡིན་པའི་སྤང་ནས་སློབ་འགལ་བ་ཡོང་གི་ཡོད། དེས་ན་སློབ་འགལ་བ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་མི་མ་སྤྱད་ཕྱོགས་ཀྱི་སློབ་མེད་དགོས་པ་འཕས་ཤུགས་རྒྱང་དུ་གཏོང་དགོས་པའི་སློབ་ཞིག་ཡིན་ན། དེ་རང་དགར་མེད་པར་གྱུར་ཅིག་ཅས་བརྗོད་པས་མེད་པ་མི་འགྱུར་བར། སློབ་དེ་དང་འཛིན་སྤངས་འགལ་བའི་སློབ་དེ་སྟབ་ནས་དེའི་རུས་ཤུགས་སྤར་ན། དེས་འཛིན་སྤངས་འགལ་བའི་སློབ་ཤུགས་རྒྱང་དུ་འགོ་བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན།

དེ་ལྟ་བུའི་ཐོག་ནས་བསམ་སློབ་གཏོང་སྐབས། བདེན་འཛིན་ཟད་རུང་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ནས་སེམས་རང་བཞིན་གྱི་འོད་གསལ་བ་དེས་ཁྱད་པར་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད། དེའི་ཐོག་ནས་བསམ་སློབ་གཏོང་སྐབས། ཐར་པ་སྟབ་རུང་ཡིན་པ་སློབ་ལ་རྒྱང་ཅམ་ཆོད་དཔག་གྱེད་སྟབ་པ་ཞིག་ཡིན། ཐར་པ་སྟབ་རུང་ཡིན་པ་ཤེས་ན། སྟེ་ག་ན་

འཆིའི་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་མཆོན་པའི་ང་རང་ཆོའི་མི་འདོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཏེ། སེལ་
དུ་མེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་རང་བཞིན་སྟོན་སྟེ་ས་སུ་བཅིས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་
ནམས་རྒྱ་དང་རྒྱུན་གྱི་དབང་ལས་བྱུང་བ་དང་། དེའི་རྒྱ་བྱང་རྩང་ཡིན་པ་ལྟ་བུའི་སྟེང་
ནས་སྟེ་ཤིན་ཏུ་འཆིའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་ཡོངས་སུ་འདས་པའི་བྲལ་བ་ཞེས་པ་ཞིག་
ཐོབ་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་མཐོང་སྐྱབས། སྟེ་ཤིན་ཏུ་འཆིའི་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་མནར་
ནས་ཡོད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆོད་ཅན་ཡིན་པ་དང་། བྲལ་རྩང་ཡིན་
པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་མནར་བ་མཐོང་སྐྱབས། སྟེང་ཇེ་སྟེས་པ་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག །

སེལ་དུ་མེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞིག་ཡིན་ན། སྟེང་ཇེ་སྟེས་ཀྱང་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན།
སེལ་དུ་ཡོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་རང་དབང་མེད་པར་གཞོན་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་
ཡིན་ན། སྟེང་ཇེ་སྟེ་རྒྱ་ལྷགས་ཆེ་བ་ཡོད། དེས་ན་སྟེང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
གྱིས་སྟེང་ཇེ་སྟེ་བ་ལ་ཏ་ཅང་རོགས་བྱེད་གྱི་ཡོད། ཤེས་རབ་གྱི་ཉམས་ལེན་རྒྱུན་
སྟོང་སྐྱབས་ཐབས་གྱི་མཆོག་དེ་དག་ལ་འང་དེས་བོག་འདོན་ཆེན་པོ་ཡོང་བ་ཞིག་
ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་ཐོག་ནས་ད་ལྟ་ཞུས་པ་ལྟར།

དོན་བཞིན་གཟིགས་ནས་ལེགས་གསུངས་པ། །

ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་ཐོག་ནས་ཐབས་ཚུལ་གསུངས་པ་དེར་
ང་རང་ཆོས་ལུ་ཚུགས་རྒྱབ་སྟེ་སྟོབ་དགོས་པ་ཡིན། ལས་སྒྲ་པོ་གཏན་ནས་མེད།
བཅོམ་ལྡན་འདས་རང་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་ལུ་ཚུགས་ཆེན་པོ་བསྟོན་གནང་མཛད་པ་ཡིན།
ང་རང་ཆོས་ཀྱང་ལུ་ཚུགས་དང་འབད་བཅོན་གྱི་ཐོག་ནས་སྟོབ་སྟོང་བྲས་ན་ཏན་
ཏན་རིམ་བས་རྒྱུད་ཇེ་བཟང་དུ་ཕྱིན་པའི་ཆོད་གྱིས་དངོས་གནས་སེམས་ལ་སྟོ་སྟང་

དང་། མེས་པ་ལ་བདེ་ནས་བདེ་བར་འགྲོ་བའི་གདེང་ཚོད་དང་སྟོབས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་
པལ་ཆེར་ཡོང་བ་ཡིན། དེས་ན་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་ནང་གསུངས་པ་ལྟར། བསམ་པ་
གཞན་དོན་བསམས་ནས་རང་དོན་ཞར་ལ་སྦྱབ་པ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད།

ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པས། །

ཡུན་རིང་ངལ་བ་བསྟེན་བྱས་ཀྱང་། །

ཕྱི་ཕྱིར་སྟོན་ནམས་བོས་བ་བཞིན། །

བདག་ཏུ་ལྟ་བ་བརྟན་ཕྱིར་རོ། །

ཨེ་མའོ་མཁས་པས་འདི་གཉིས་ཀྱི། །

ཁྱད་བར་ཁོང་དུ་ཚུད་གྱུར་པ། །

དེ་ཆེ་རྒྱ་གི་ཁོང་ནས་ནི། །

ཁྱོད་ལ་ཅི་ཕྱིར་གྱུས་མི་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདིར་སྐབས་འགྲོ་བུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་སྟེབས་ཡོང་
གི་འདུག་ཅིང་། སྐབས་འགྲོ་དངོས་ནི་ཤེས་ནས་ཐོབ་པའི་དད་བ་དེ་ཡིན།

སྟོན་པའི་ངང་ཚུལ་ཤེས་ནས་སྟོན་པ་ལ། །

ཡིད་ཆེས་རྟོད་པས་རྟག་ཏུ་གང་བར་ཤོག། །

ཅེས་གསུངས་པ་དེ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་སྐབས་འགྲོ་བུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
སྟེ་ལུགས་འདི་ལྟར་ཡིན་ལ། ལུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འདི་ལྟར་བསྐྱབ་དགོས་པ་རེད་
ཅེས་གསུངས་སོ།།

ཁྱོད་གསུང་དུ་མ་ཅི་ཞིག་སྟོས། །

ཆ་ཤས་རེ་ཡི་དོན་ཅམ་ལའང་། །

འོལ་སྤྱི་ཅམ་གྱི་ངེས་ཆེད་པ། །

དེ་ལའང་མཆོག་གི་བདེ་བ་སྟེ། །

ཞེས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཟབ་བ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཚུལ་ཆ་
ཤས་རེའི་དོན་ཅམ་ལ་འོལ་སྤྱི་ཅམ་གྱི་ངེས་པ་ཆེད་ནའང་། ཡིད་ལ་མཆོག་གི་བདེ་
བ་སྟེས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་ལྟགས་ཟབ་མོ་འདི་འདྲ་
ཞིག་ཡོད་བཞིན་དུ།

གྱི་ཉུང་བདག་སློ་མོངས་པས་བཅོམ། །

འདི་འདྲའི་ཡོན་ཏན་ཕུང་པོ་ལ། །

རིང་ནས་སྐབས་སུ་སོང་གྱུར་གྱང་། །

ཡོན་ཏན་ཆ་ཅམ་མ་འཆལ་ཏོ། །

འོན་ཀྱང་འཆི་བདག་ཁར་སྤྲུགས་པའི། །

སློག་གི་རྒྱན་ནི་མ་རུབ་པར། །

ཁྱོད་ལ་ཅུང་ཟད་ཡིད་ཆེས་པ། །

འདི་ཡང་སྐལ་བ་བཟང་སྟམ་བགྱིད། །

ཅེས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་རང་གི་རྣམ་ཐར་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན།

སྟོན་པའི་ནང་ན་ཉེན་འབྲེལ་སྟོན་པ་དང་། །

ཤེས་རབ་ནང་ན་ཉེན་འབྲེལ་ཤེས་པ་གཉིས། །

འཇིག་རྟེན་དག་ན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་བཞིན། །

ཕུལ་བྱང་ལེགས་པར་ཁྱོད་མཁྱེན་གཞན་གྱིས་མིན།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོན་པའི་ནང་ན་རྟེན་འབྲེལ་སྟོན་མཁན་དང་། ཤེས་རབ་
ཀྱི་ནང་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཤེས་པ་གཉིས་ནི་ཕུལ་བྱང་བ་ཡིན།

བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཐར་འདོད་ཀྱི་འབྲུག་རོགས་སུ་བསྟན་པ།

ཁྱོད་གྱིས་ངེ་སྟེད་བཀའ་སྩལ་པ།

རྟེན་འབྲེལ་ཉིད་ལས་བརྒྱུ་མཁས་ཏེ་འབྲུག།

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཆོས་ལུང་ངེ་སྟེད་ཅིག་གསུངས་
པ་ཐམས་ཅད་ཐར་བ་སྤང་འདས་ལ་དགྱི་བའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། དེ་
ཡང་མཐར་ཐུག་ངེས་ལེགས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ས་ལ་འགོད་པར་བཞེད་ནས་
གསུངས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་གང་སྟུབ་
པ་ལ་ཡང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དགོས་པ་ཡིན།

དེས་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཆོས་རྒྱལ་ངེ་སྟེད་ཅིག་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་
རྟེན་འབྲེལ་ཉིད་ལས་བརྒྱུ་མཁས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་གཞོལ་བ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་
འབབ་བའམ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བབས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། མི་རྟག་བ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་པའི་
རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་གཞོལ་བྱ་ཡིན་ཞིང་། གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་དང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུ་བདག་མེད་རགས་པ་
གསུངས་པ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འབབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན། དེས་དོན་མཐར་ཐུག་

གི་སྟོང་དང་ཉེན་འབྱུང་གི་སྤང་སྟོང་ཟུང་འབྲུག་གི་སྟོང་ཉིད་སྤང་མོ་གསུངས་པ་རྣམས་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐར་ཐུག་དེ་ཡིན། དེས་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་གཞིལ་བ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ལ་འབབ་པ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བབས་པ་སྟེ།

དེ་ཡང་ཟུང་ན་འདའ་བྱིར་ཉེ། །
ཞེ་འགྱུར་མིན་མཛད་ཁྱོད་ལ་མེད། །
ཤེ་མའོ་ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་པ་ནི། །
གང་གི་རྣ་བའི་ལམ་སོང་བ། །
དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཞེ་འགྱུར་བྱིར། །
ཁྱོད་བསྟན་འཛིན་པར་སྟ་མི་གྲས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཅོས་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཚུལ་རིམ་གྱིས་ཐར་བ་དང་
ཐམས་ཅད་མཐེན་པའི་སར་དཀྱི་བའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པས་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བསྟན་པའི་སྟེ་གཅིག་ཤེས་ཀྱང་མཐར་དེ་དག་རྣམ་མཐེན་རྒྱལ་བའི་སར་འབྲིད་པ་
ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པ་གོ་བ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་རྗེས་སྟོབ་
པ་ལ་སྟ་ཞིག་གྲུས་པར་མི་འགྱུར་ཉེ་གྲུས་པར་འོས་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན།
གཞན་ཡང་།

པས་གློལ་མཐའ་དག་འཛོམས་པ་དང་། །
ལྷག་འོག་འགལ་འདུས་སྟོང་བ་དང་། །
སྤེ་རྒྱའི་དོན་གཉིས་སྟེར་བྱེད་པ། །
ལྷགས་འདིར་ཁོ་བོ་སྟོབ་པ་འཕེལ། །

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཟབ་མོ་སྟོང་བ་ཉིད་ནི་གོང་དུ་ཞུས་ལྟར་ཡིན། ང་རང་
ཆོས་བསྟོམས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་རིན་ཆེན་སྒོང་བའི་ནང་གསུངས་པ་ལྟར། ཐོག་
མར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྟོམས། དེ་ཡང་གདགས་ཆོས་གང་ཟག་ཅེས་པ་འདི་
བདག་མེད་པར་བསྟོམ་པ་དང་། དེ་ནས་གང་ཟག་གང་དུ་གདགས་པའི་གཞི་ཕྱང་
སོགས་ཀྱི་ཆོས་དེ་དག་ཀྱང་བདག་མེད་པར་བསྟོམ་པ་བཅས་གསུངས་ཡོད།

གང་ལགས་ཤེ་ན། གདགས་གཞིའི་གནད་ཀྱི་ང་རང་ཆོའི་སྒོ་ལ་སྟོང་པའི་
ཉམས་སྟོང་སྒྲ་བུ་འཆར་སྒྲ་བ་ཡོད། དེས་ན་ང་རང་ཆོའི་མ་བཅས་པའི་སྒོ་ལྟན་
སྒྲེས་ལ་ང་ཞེས་པ་ཞིག་ཤར་སྐབས། དཔེར་ན། ཕྱང་པོའི་གསེབ་ནས་ལུས་དང་
སེམས་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི། ང་རང་ཆོར་ལུས་དང་སེམས་ཞེས་ངོ་བོ་མི་འདྲ་བ་ལྟ་བུ་
རང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཆོས་གཉིས་ལོགས་སུ་འཛོག་རྒྱ་ཡོད། ང་རང་
ཆོའི་སྒོར་ཤར་སྐབས་ལུས་དང་སེམས་ལ་དབང་སྒྱུར་མཁན་གྱི་ང་ཞེས་པ་དེ་རང་
གི་ངོ་བོ་ལོགས་སུ་ཡན་འགར་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྒོར་ཤར་གྱི་ཡོད། ཡན་འགར་བའམ་
ལུས་སེམས་གཉིས་ལ་དབང་སྒྱུར་མཁན་གྱི་ང་དེ་ཉ་ལམ་རང་རྒྱ་བ་ཞིག་སྒོར་ཤར་
ཡོང་གི་ཡོད། ལུས་སེམས་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཅམ་ཞིག་སྒོ་ལ་གཏན་
ནས་ཤར་གྱི་མེད།

དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱང་པོ་སྒོའི་ལུས་དུ་ཤར་ནས། ང་ཞེས་པ་ཞིག་སྒོ་ལ་ཤར་བའི་ང་ནི་
དོན་གྱི་གནས་སྐབས་ཕྱང་པོའི་སྟེང་ནས་ཤར་བ་གང་ཞིག་ལ། ཕྱང་པོའི་གསེབ་ནས་
བཅའ་ན་ཅ་བ་ནས་རྟེན་རྒྱ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་སྒོ་ལ་དེ་ལྟར་མི་འཆར་བར་
ང་ཞེས་ཕྱང་པོའི་གསེབ་ནས་ཚུགས་ཐུབ་པ་མཇུག་མོ་འཇུགས་ས་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་

ཞིག་སྒྲོར་ཤར་ཡོང་གི་ཡོད། ཤར་བ་ལྷར་ཡོད་མེད་བསམ་སྒྲོ་བཏང་ནས་འཆོལ་
དགོས་པ་ཡིན། ང་ཁྱད་གཞིར་བཞག་སྟེ་ང་ཡི་སྟེང་དུ་བཏགས་དོན་བཅའ་ན་རྟེན་རྒྱ་
མེད་པ་ཞིག་དང་། མ་རྟེན་པའི་སྐབས་སུ་མེད་པ་རེད་དམ་ཞེ་ན། མེད་པ་མིན། འོན་
ང་ཞེས་པ་དེ་རི་ལྷར་འཛོག་དགོས་སམ་ཞེ་ན། སྤང་པོའི་གསེབ་ནས་ང་ཡིན་པ་ཞིག་
གཏན་ནས་མེད་པར་རྟོག་པས་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཅམ་ཞིག་ཡིན། གཤམ་ཏེ་སྤང་
པོའི་གསེབ་ནས་ཡོད་ན་ཤེས་པའི་སྟེང་ནས་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོའི་སྟེང་ནས་བསམ་སྒྲོ་བཏང་ན། སྒྲོ་ལྗེའི་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་སྒྲོ་
གཉིས་ལས། སྒྲོ་ལྗེའི་དབང་ཤེས་ནི་སྒྲོ་བྱུང་དུ་ཡོང་མཁའ་ཞིག་དང་། དེ་ཡང་ཏ་ཅང་
རགས་པ་ཞིག་ཡིན།

དཔེར་ན། མི་ལམ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལྷ་བྱུང་དབང་ཤེས་རྣམས་པལ་ཆེར་
འགགས་འགྲོ་གི་ཡོད། སྐབས་དེར་ང་འགགས་མེད་ལ། ཡིད་སྒྲོའི་སྟེང་ནས་བསམ་
སྒྲོ་བཏང་ན། ཡིད་སྒྲོ་ལའང་སྤང་རགས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཏ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་
ཡོད། ཡང་དཔེར་ན། གཉིད་འཁྲུག་པོ་ཁྱག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བཤད་ཀྱང་། སྤྱིར་
བཏང་གི་ཡིད་སྒྲོ་རགས་པ་དེ་དག་འགགས་འགྲོ་བས་བདེ་པོ་མེད། དེ་བཞིན་ཤེས་
པ་སྤང་པོའི་སྟེང་ནས་བསམ་སྒྲོ་བཏང་ཡང་། ཤེས་པའི་རྒྱན་ཀྱི་སྟེང་ནས་བསམ་སྒྲོ་
གཏོང་དགོས་ཤིང་། རྒྱན་སྐད་ཅིག་སྤྱི་ཕྱི་ཆ་སྤྱི་སྟེ་བསམ་སྒྲོ་བཏང་ན། ང་ཤེས་
པའི་སྟེང་ནས་འཛོག་རྒྱ་ཏ་ཅང་ཁག་པོ་ཡིན། གཉིས་ནས་གདགས་གཞི་སྤང་པོའི་
གསེབ་ནས་བདག་བཞག་ན། བྱ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད། དེ་ཡང་ལོངས་
སྤྱད་བྱ་དང་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་གཉིས་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོང་གི་ཡོད།

དེས་ན་ཡང་སྟོང་། སར་བཅལ་བར་བྱིན་ན་རྩ་བ་ནས་རྟེན་རྒྱ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན།
དེས་ན་རྟེན་རྒྱ་མེད་པ་ལྟར་ཕྱང་པོའི་ཚོགས་པ་དང་། ཕྱང་པོའི་ཆ་ཤས། ཆ་ཤས་ཀྱི་
རྒྱན། ཚོགས་པའི་རྒྱན་སོགས་གང་གི་སྟེང་ནས་ང་ཡི་མཚན་གཞི་འདྲིལ་རྒྱ་གཏན་
ནས་མེད་པ་ཞིག་ཡིན། དེར་བརྟེན་ང་ཞེས་པ་ནི་ཕྱང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་པས་
བཏགས་ཅམ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་འགྲོ་ས་རྩ་བ་ནས་མེད་པ་ཞིག་སྟོར་ཤར་གྱི་ཡོད།
དབྱེད་པ་བྱེད་སྐབས་ཡིན་ལུགས་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་དགོས་པ་ལ། ང་རང་ཚོའི་སྟོར་
རི་ལྟར་སྟངས་གི་ཡོད་ཅེ་ན། ང་ཞེས་པ་དེ་ཚུགས་སྐབས་པ་ཞིག་སྟོར་སྟངས་གི་ཡོད། ང་
རང་ཚོའི་སྟོར་ཚུགས་སྐབས་པ་ཞིག་སྟངས་པ་ལྟར་ང་གཏན་ནས་མི་འདུག་བསམ་པ་
ཞིག་སྟོར་ངེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན།

ཕྱང་པོ་ལ་མིན་ངའི་ཞེས། །

དེ་ཡི་བདེན་བྱུང་བཀའ་ཅམ་གྱིས། །

མེད་གང་འདྲིན་སྟངས་ཡུལ་བྱས་ནས། །

འུགས་མ་ཉམས་ཤིང་གསལ་སྟངས་ལྟན། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྟོ་གནས་ཐབས་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན།
ང་མི་འདུག་བསམ་པའི་སྟོའི་ངར་འུགས་རྒྱུད་དུ་བྱིན་པའི་སྐབས་སུ་སྟངས་ཡང་
དབྱེད་པ་བྱས་ཏེ། དབྱེད་པ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས།

བདག་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །

བདག་གི་ཡོད་པ་ག་ལ་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ང་ཡི་ཞེས་བྱི་དང་ནང་གི་མིག་སོགས་གང་ལ་སྟངས་ཡང་

། ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་བའི་ང་ཡི་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་འདི། ང་དེ་ཉིད་མེད་ན་ང་ཡི་
ཞེས་བརྗོད་ཐུབ་ཐབས་མེད། དེ་བཞིན་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་ནང་གི་ཕུང་སོགས་ཀྱི་
ཆོས་དང་། ཕྱིའི་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་། འདི་ལྟར་རྒྱ་བསྐྱེད་ནས་
རིམ་བཞོན་གྱིས་བསམ་སྒྲོ་བཏང་སྟེ་དབྱེད་ན། ཐམས་ཅད་བཅའ་ན་རྟེན་རྒྱ་མེད་
ཅིང་། དེ་ལྟ་ན་ཡང་བྱ་བྱེད་པའི་གཞོན་འབྲེན་མཁན་འདི་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པས་
བཏགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡོད་པ་ལས་འགྲོ་ས་མེད་པ་ཞིག་ཆགས་སྐབས། ཆོས་ཐམས་
ཅད་བརྟན་ནས་བཏགས་པ་འཇམ། མིང་གི་དབང་གིས་ཡོད་པ། གཞན་ལ་རག་ལས་
པའི་སྒྲོ་ནས་བྱུང་པ་ཞིག་སྒྲོར་རྗེ་གསལ་དུ་འགྲོ་བ་ཞིག་ཡོད། འདི་ལྟར་བྱས་ཏེ་ང་
ཆོས་བསྒྲོམ་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤྱི་ཀྱི་བྱ་བོ་དཔལ་ལྷན་
ལྷ་བ་བྲགས་པས་དབྱ་མ་འཇུག་པའི་མཆོད་བརྗོད་ལས།

གང་ཕྱིར་བཅེ་ཉིད་རྒྱལ་བའི་ལོ་རྟོག་ཕུན་ཆོགས་འདིའི། །

ས་བོན་དང་ནི་སྤེལ་ལ་ཚུ་འབྲ་ཡུན་རིང་དུ། །

ལོངས་སྟོན་གནས་ལ་སྤྲོན་པ་ལྟ་བུར་འདོད་ཐུང་པ། །

དེ་ཕྱིར་བདག་གིས་ཐོག་མར་སྟོང་རྗེ་བསྟོན་པར་བཤུ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཞུང་གཞན་གྱི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་སོགས་ལ་བསྟོན་པ་མཛད་ཡོད་ཅིང་། སྐབས་འདིར་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོར་
མཆོད་བརྗོད་མཛད་པའི་དགོས་པ་རྒྱ་མཆན་ནི། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཐོག་མཐའ་བར་
གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན། ང་རང་ཆོས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
སྟོན་དང་། ལྷག་པར་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཉམས་སུ་ལེན་མཁན་ཞིག་གིས་སྟོང་རྗེ་

ཉམས་ལེན་གྱི་མཐེལ་དུ་བརྩེད་དགོས་ལ། དེ་ཙམ་མ་ཟད་ཆོས་ཁས་མི་ལེན་པའི་མི་
ཞིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་། སྤྱིང་རྗེའི་བསམ་བ་སྟེ་གཞན་སྟུག་བསྡུལ་གྱིས་མནར་
བ་ལ་མི་བཟོད་པའི་སྒོའམ། གཞན་སྟུག་བསྡུལ་གྱིས་མནར་བ་ལས་ཐར་ན་བསམ་
པའི་སྒོ་ནི་ཏ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།

ལྷག་པར་ང་རང་ཆོ་ནི་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ལ་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་
ཆགས་ཡོད་པས་སྒོ་གང་ས་ནས་གང་ཐུབ་གྱིས་སྤྱིང་རྗེའི་ཉམས་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་
ཡིན། སྤྱིར་བཏང་ང་རང་ཆོ་ཆོས་ལ་དེ་ཙམ་དོ་སྤྱང་མེད་པའི་མིའི་བསམ་སྒོའི་ནང་།
ཚུགས་གཅིག་ནས་ཆོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དེས་གཞན་ལ་འཆེ་བ་མ་བྱེད། བཟོད་པ་
སྒོམས་ཞེས་པ་ནི་ནང་པའི་ཆོས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཆོས་ལུགས་མང་པོའི་ནང་ནས་
གཅིག་གྱུར་དུ་གསུང་གི་ཡོད། ང་རང་ཆོ་འི་རང་དབང་བརྒྱག་གི་ཡོད་པ་དང་།
ཁྱིམ་སྟ་བུར་ང་ཆོས་སྐབས་དེ་དོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་འདུག འོན་ཀྱང་དེ་ནི་བསམ་སྒོ་
ཡག་པོ་ཞིག་གཏོང་མིན་ལ་རག་ལས་ཡོད། བསམ་སྒོ་ཡག་པོ་ཞིག་བཏང་ན། དཔེར་
ན། བྱིས་པ་ཞིག་གིས་སྟོབ་སྟོང་བྱེད་སྐབས། སྟོབ་སྟོང་བྱེད་རྒྱ་གལ་ཆེན་པོར་མི་
བཅི་བར་བྱིས་པས་ཅེད་མོ་ཅེད་རྒྱར་དགའ་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནི་བྱིས་པའི་རང་
བཞིན་དེད་ཅེས་རང་དབང་དུ་བཞག་ནས་སྟོབ་སྟོང་ཅ་བ་ནས་མི་བྱེད་པར་ཅེད་མོ་
ཁོ་ན་ཅེ་དུ་འཇུག་ན་རང་གི་སྟགས་འདུན་ལ་གཞོད་ཀྱི་ཡོད་པས། དེ་ནི་བྱིས་པའི་སྒོ་
དོར་སྟོས་ཏེ་ཅུང་ཟད་ཁྱིམ་སྟ་བུ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། བྱིས་པ་དེར་ཕན་པ་ཞིག་
ཡིན་པའི་ཆ་ནས་སྟོབ་སྟོང་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ལེ་ལོ་དང་། ཅེད་མོ་ཅེད་རྒྱ། འབྲམ་
ཉལ་བྱེད་རྒྱར་ཆད་ཡོད་པ་ཞིག་ལས་ཉག་ཏུ་དེ་ལྟར་མ་བྱེད་ཅེས་བཟོད་ནས་ང་

ཆོས་སྤྲིག་ཁྲིམས་ལྟ་བུ་བཟོས་པ་དེས་ཕྱགས་རྒྱུ་རིང་པོའི་ཆ་ནས་པན་གྱི་ཡོད།
སྐབས་དེར་མི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་ཅེད་མོར་གཡེང་ནས་མི་སྤྲོད་པར་སློབ་སྦྱོར་
བྱེད་དགོས་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པ་དང་། པན་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་
ལས་རང་དགར་ཁྲིམས་བཅས་ཤིང་སྐབས་སྐབས་དོག་པོའི་སྐད་ཆ་མིན།

དཔེ་དེ་བཞིན་རང་རང་ཆོའི་ཆོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ནམས་ཀྱང་། མི་ཆེ་སྦྱིད་པོ་ཡོང་
བ་དང་། སྦྱི་ཆོགས་ལ་བདེ་སྦྱིད་ཡོང་བ། རང་གི་ལུས་ཀྱང་བདེ་ཐང་ཡོང་བ་སོགས་
དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས། འབྲེལ་དུ་རང་གི་གཟུགས་སོར་གཞོན་ཅིང་།
སེམས་མ་སྦྱིད་པ་བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་ཐོག་ནས་བྱ་སྦྱོད་ལ་གཞོན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་
ཐོན་ནས་སྦྱི་ཆོགས་ནང་གཞོན་པའི་རིགས་ནམས་མ་བྱེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད།
ཆོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་རོ་མ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་སེམས་ཁྲིམས་ཞེས་པ་ནི། རྒྱ་མཚན་ལྡན་པའི་
ཐོག་ནས་ཕྱགས་རྒྱུ་རིང་པོའི་ཁྱེ་པན་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྲིམས་སྐབས་བཅའ་བ་
ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་ལས། རང་དགར་ཁྲིམས་བཅས་པ་ཞིག་ཆགས་མེད།

ལྷག་པར་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འདོད་པ་ལ་ཉེས་དམིགས་
བལྟས་ནས་སྤྲོམ་པ་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་བ་ནི་རྩ་བ་རང་རང་ཆོའི་ཆོས་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་
དག་ཞིང་ལ་སྦྱེ་བའི་དོན་དུ་མིན་པར་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གོ་འཕང་
ཐོབ་པའི་དོན་དུ་ཡིན། དེས་ན་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་མཐུན་ཉོན་མོངས་ཡིན་
པས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བསྐྱེན་རྒྱ་ཞིག་གསུངས་ཡོད། ཆོས་ལུགས་གཞན་གྱི་
ནང་དུའང་ཆངས་སྦྱོད་བསྐྱེན་རྒྱ་བཤད་ཀྱི་ཡོད་ལ། ནང་པའི་གཞུང་དུའང་ཆངས་
སྦྱོད་བསྐྱེན་རྒྱ་བཤད་ཀྱི་ཡོད། ཆངས་སྦྱོད་བསྐྱེན་པ་འདྲ་ཡང་དམིགས་ལུལ་ཐ་དད་

ཡིན་པས་བྱད་པར་ཡོད། དེ་དག་ཕྱགས་རྒྱུ་རིང་པོའི་ཁེ་ཕན་གྱི་རྒྱ་མཚན་ལ་
བརྟེན་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤང་བ་དང་། བག་ཡོད་བསྟེན་དགོས་པ་ལས། མི་ལ་རང་
དབང་འཕྲོག་ནས་སོ་སོའི་རང་འདོད་གང་ཡོད་ལྟར་བྱེད་དུ་མི་འདུག་པར། རྒྱ་
མཚན་གང་ཡང་མེད་པར་བཅན་དབང་གི་འོག་ནས་སྤྱབ་སྤྱབ་དོག་པོ་བཟོས་པའི་
སྐད་ཆ་མིན།

དེ་བཞིན་བྱམས་བཅེ་བསྐྱོན་དགོས་ཤིང་། བྱམས་བཅེའི་ཉམས་ལེན་བྱས་ན་
ཡག་པོ་རེད་ཅེས་བརྗོད་སྐབས། རིགས་འགའ་ཞིག་གི་བསམ་སྒྲུའི་ནང་བྱམས་བཅེ་
ཞེས་པ་དེ་ཡག་པོ་ཡིན་ཡང་། བྱམས་བཅེས་གཞན་ལ་ཕན་པ་ལས་རང་ལ་ཕན་
ཐོགས་གང་ཡང་མི་འདུག་བསམ་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་གི་ཡོད། དེ་ཡང་ཕལ་ཆེར་ནོར་བ་
ཡིན། བསམ་སྒྲུའི་ལེགས་པོ་ཞིག་བཏང་ན། བྱམས་བཅེ་སྐྱོན་སྐབས་སྐྱོན་མཁན་རང་
ཉིད་ལ་དེ་མ་ཐག་དུ་སེམས་སྟོད་ཤིག་ཤིག་ཆགས་པ་ཞིག་དང་། སྟོང་སྟོང་སྟེ་བས་
པ་སོགས་ཀྱི་ཕན་ཐོགས་ཡོད། གང་ཟག་པ་རོལ་པོ་ལ་རང་གི་བྱམས་བཅེ་སྐྱོན་པས་
འབྲེལ་མར་ཕན་དང་མི་ཕན་སྒྲ་ཆོག་པ་ཡིན། རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱམས་བཅེས་ཀྱན་ནས་
བསྐྱངས་ཏེ་པ་རོལ་པོར་ཕན་བཏགས་ཀྱང་། སྐབས་རེ་ཕར་ཕྱོགས་ནས་གོ་བ་ལོག་
སྤྱབ་ཀྱིས་མ་སྦྱིད་པ་ཡོང་བའི་ཉེན་ཁ་ཡོང་སྟེ། བྱམས་བཅེ་བསྐྱོན་པས་གཞན་
ལ་ཕན་དང་མི་ཕན་ནི་གང་ཟག་པ་རོལ་པོའི་བསམ་སྒྲུའི་གཏོང་ཕྱོགས་སོགས་ལ་
རག་ལས་ཀྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་མཐའ་གཅིག་དུ་གཞན་ལ་ཕན་པའི་ངེས་པ་གང་ཡང་
མེད་ཀྱང་། འབྲེལ་དུ་རང་ལ་ཕན་གྱི་ཡོད།

དཔེར་ན། ང་རང་ཆོ་སེམས་མ་སྦྱིད་པ་ཡོང་བའི་རྒྱ་རྒྱེན་གཅིག་ནི་རེ་དོགས་

ལུ་གུ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཅིངས་སྐབས་མ་སྐྱིད་པ་ཡོང་གི་ཡོད། འོགས་པ་ཞེས་པ་ནི་
ངའི་འདི་དང་འདི་ལོར་མི་ཡོང་ངམ་བསམ་པ་དང་། ང་པམ་མི་ཡོང་ངམ། ང་ལ་འདིས་
གཞོད་པ་བྱས་མི་ཡོང་ངམ་བསམ་པ་ལྟ་བུའི་བསམ་སྒྲོའི་ཐོག་ནས་དོགས་པས་རེ་བ་
བརྒྱབ་སའི་དོན་དེ་འབྲུབ་ཨེ་ཡོང་བསམ་པ་དང་། དེ་ལ་འགལ་རྒྱུ་འཕྲད་མི་ཡོང་
ངམ་བསམ་པ་འདི་དོགས་པ་ཡོང་བའི་ཐོག་ནས་མ་སྐྱིད་པ་སྐྱེ་བས་ཀྱི་ཡོད། སྤྱིར་
བཏང་སེམས་ལྡན་དང་སེམས་མེད་ཀྱི་འགལ་རྒྱུ་ཡོང་ན་ཡང་། གཙོ་བོ་སེམས་
ལྡན་ཀྱི་འགལ་རྒྱུ་ལ་ཞེད་སྣང་ཆེ་བ་ཡོད། སྤྱིར་ཟླ་དང་བྱམས་བཅའི་སྒོས་ཞེད་སྣང་
སྐྱེ་ཡུལ་དེ་ལ་བཅེ་བའི་སྒོ་སྒྲུང་སྐབས། དཔེར་ན། མི་ཞིག་ལ་དུག་ཇུས་ལྟ་བུ་ཡོད་ན་
དེ་དུག་རེད་ཅེས་བརྗོད་སྐབས་དོར་ཞིང་། ཞེད་སྣང་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་
དུག་བེད་སྐྱོད་ཡག་པོ་བྱེད་ཤེས་ན་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་ན། དུག་
ཡིན་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་འཛིགས་སྣང་རྒྱུ་ཡོད་ནས། དུག་དེར་སྐྱོན་ཡོད་
ཀྱང་རྒྱུ་གཞན་དང་འཕྲད་ན་སྣང་དུ་འགོ་བ་ཡོད། དེ་ནི་ཅ་ཆེན་པོར་བཞད་པ་ཞིག་
ང་ཆོར་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ནི་བསམ་སྒྲོས་གནས་ཚུལ་ཆ་ཆང་རྟོགས་མིན་ཀྱི་ཐོག་
ནས་ཡོང་གི་ཡོད། ཐད་ཀར་བལྟས་ན་དེ་དུག་ཡིན་ཡང་། ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་བལྟས་
ན་པན་ཐོགས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན།

དཔེར་ན། ང་རང་ཆོར་གཞོད་པའི་ཡུལ་དོགས་པ་དང་། འཛིགས་སྣང་སྐྱེ་སའི་
དགའ་ལ་ཉོབ་སྟེ་བལྟས་ན་རང་ལ་མི་དགའ་ཞིང་གཞོད་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱོགས་
གཞན་ཞིག་ནས་བསམ་སྒྲོ་བཏང་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཟོད་པ་སྒྲོམ་ཐུབ་པ་དང་
སྤྱིར་སྟོབས་སྟེལ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། འགོག་རྒྱུ་མེད་པར་དགའ་ཡི་ཕྱོགས་ལ་འད་སྤྱིར་ཟླ་

སྒྲིམ་ཐུབ་ན། གཉེན་དང་བར་མའི་ཕྱོགས་ལ་སྙིང་རྩེ་བདེ་ཐྲག་ཏུ་སྦྱེ་ཐུབ་པ་ཡིན།
དེས་ན་བསམ་སྒྲོ་བྱུང་བྱུང་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་བལྟས་ན་དཔྱ་པོ་དེས་རང་ལ་གཞོད་ཀྱི་
ཡོད་ཅིང་། དེར་གཡོལ་དགོས་པ་ཞིག་དང་། མངོན་ཆུང་གི་སྒྲོ་ནས་རྩེ་གསང་པོ་
བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་བསམ་སྒྲོ་ཆེ་ས་ནས་བཏང་ན། ཏ་ཅང་ཅ་ཆེན་པོ་རེད་
ཅེས་བསམ་པའི་བསམ་སྒྲོ་འཁོར་རྒྱ་ཡོད། དེས་ན་རང་རང་ཆོ་ནམ་རྒྱུན་དོགས་པ་
དང་འཛིགས་སྣང་སྦྱེ་ས་དང་། ཅུང་ཅམ་གཡོལ་དགོས་པའི་བསམ་སྒྲོ་ཡོང་ས་དེ་ཉིད་
གཉེན་དུ་བལྟས་ཏེ་གཅེས་ཤིང་པངས་པའི་ནམ་པ་ཅན་དུ་སྦྱབ་སྐྱབས། དེ་འབྲེལ་གྱི་
དེར་སྙིང་པ་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གཉེན་དུ་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་སྟབས་
དེར་འཛིགས་སྣང་སྦྱེ་རྒྱ་མེད། དེས་ཏ་ཅང་པན་ཐོགས་ཡོད།

རང་རང་ཆོ་ནམ་པ་ཆེ་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་། པན་སེམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་
གཞན་ལ་རོགས་རམ་རྩེ་ཅམ་མང་བ་སྦྱབ་པའི་ཆོད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ལ་པན་ཐོགས་
ཤིང་། སྦྱི་ཆོགས་ལ་འང་རང་ལྷགས་ཀྱིས་པན་ཐོགས་པ་ཞིག་ཡིན། དཔེར་ན།
གཟུགས་པོའི་བདེ་ཐང་གི་ཆ་ནས་བརྩིས་ཀྱང་རང་ལ་པན་གྱི་ཡོད། སྟན་པས་བརྟག་
དབྱེད་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་ཐོག་ནས་བརྗོད་པར། ནམ་རྒྱུན་མི་སྐད་ཆ་བཤད་སྐབས་ར་
དང་རའི་ཞེས་ཆོག་རྟག་ཏུ་བརྗོད་མཁན་དང་། ར་ཞེས་ཡང་ཡང་ཐོན་ཡོང་མཁན་གྱི་
མི་དེ་དག་གཟུང་བྱུང་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཆེ་བ་དང་། སྙིང་གི་ན་ཆ་ཡང་མང་བ་ཡོང་གི་
འདུག་ཅེས་ཆན་རིག་ཆོགས་འདུའི་སྐབས་སྟན་པ་ཞིག་གིས་དེ་ལྟར་འབྲེལ་བརྗོད་
བྱས་པ་ལྟར་ཡིན། སྟན་པས་བརྟག་དབྱེད་ཞིབ་འདུག་བྱས་པར་མི་རྟག་ཏུ་སྐད་ཆ་
བཤད་སྐབས་ཞར་དང་ཞོར་ལ་ར་དང་རའི་ཞེས་བརྗོད་མཁན་གྱི་མི་དེའི་བསམ་སྒྲོའི་

ནང་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་བསམ་སྒྲིལ་ནང་རང་བཞིན་གྱིས་དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་ཡང་ང་ཞེས་པ་དེ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་ཉ་ཅང་རྩ་ཆེན་ཞིག་དུ་བཅིས་པ་དེ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། མ་གཞི་ང་རང་ཆོ་ཆང་མར་རང་གཅེས་འཛིན་ཡོད་ཀྱང་། ནང་གསེས་ཀྱི་རིགས་ཁ་ཤས་ཉ་ཅང་རགས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་སྐབས་མི་བདེ་བ་དང་། བཅོད་མི་སྐབས་པ་ཞིག་པལ་ཆེར་ཡོང་གི་ཡོད།

རང་གཞན་སུ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ང་གལ་ཆེན་པོར་བཅི་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ང་ཆོ་ཆང་མ་སྐྱབ་བསུལ་མི་འདོད་པ་དང་བདེ་བ་འདོད་པ་གཅིག་མཛུངས་ཡིན་པའི་ཐོག་ནས་ང་གཅིག་དུ་ཞེས་མི་བཟོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་རང་ཤུགས་ཀྱིས་བསམ་སྒྲིལ་ཆེ་བ་ཡོད། བསམ་སྒྲིལ་ཆེ་ཞིང་ཅུང་ཟད་གྲུ་ཡངས་པ་ཡོད་ན་རང་ཉིད་ལ་བཟུ་མི་ཤིས་པའི་འགལ་རྒྱུ་ཞིག་བྱུང་ཡང་། དེ་ཙམ་གྱིས་སེམས་ནང་མནན་མི་སྐབས་པ་དང་། ཉ་ཅང་བཅོད་མི་སྐབས་པ་ལྟ་བུ་ཉུང་བ་ཡོད། དེས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་སྒྲན་པས་བརྟག་དབྱེད་བྱེད་སྐབས། གོང་དུ་ཁྱེས་པ་ལྟར་ང་ཞེས་པ་ཁ་ནས་བཟོད་པ་ཉ་ཅང་མང་བ་ཙམ་གྱིས་བསམ་སྒྲིལ་ནང་ཤུགས་ཆེ་བ་ཡོད་པས། དེ་ལྟར་བསམ་མཁན་གྱི་མི་དེ་ལ་སྦྱང་གི་ན་ཆ་ཐོག་པ་མང་བ་ཡོང་གི་འདུག་ཅེས་བཟོད་ཀྱི་འདུག།

དེ་བཞིན་ང་རང་ཆོ་འཛམ་གླིང་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ལྷག་པར་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པ་དང་། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་འཛམ་གླིང་འདིའི་སྤྱི་དབང་གི་ལམ་ལུགས་དང་། དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལམ་ལུགས། སློབ་སྦྱོང་གི་འགྲོ་སྤངས་སོགས་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཉམས་ཞིབ་བྱས་པ་དང་། འཆར་གཞི་བཞོད་པའི་ཐོག་ནས་གཏན་འབེབས་བྱས། ཆོད་ལྟའང་ཉ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་བྱས་ཐོང་བས་ཉམས་ཐོང་ཕུན་སུམ་

ཚོགས་པོ་ཆགས་ཡོད། དེ་དག་གིས་ཀུན་སྒོར་ཁྱེད་སྐྱབས་ནི་ཕྱི་ནས་ལམ་ལུགས་
དང་སྤྲིག་ཁྱིམས་ལྟ་བུ་བཅོས་ནས་མི་ཆང་མ་བསྐྱར་བཅོས་ཐེབས་སུ་བ་པའི་རེ་བ་
བརྒྱབ་ནས་སྤྲིག་དང་ཁྱིམས་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད་པ་མ་ཟད། གཏན་འབེབས་
དང་སྤྲིག་ཁྱིམས་གཞོན་མཁན་གྱི་སྤྲིག་འཇུགས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཀྱང་བཅོས་པ་དེ་ཁོ་ནའི་
ཐོག་ནས་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཆ་ཆང་འགྱུར་བ་ཐེབས་སུ་བ་པའི་རེ་བ་བརྒྱབ་ཀྱང་རེ་བ་
ད་ལྟ་འདྲ་མཉམ་མེད།

དེ་བཞིན་རང་རང་ཚོའི་ཚོས་ལུགས་ལ་ཆ་བཞག་ཀྱང་། ལྟ་བ་དང་བྱ་བ་མཐའ་
ཡོད་པའི་ཚོས་ལུགས་མི་འབྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། ཚོས་ལུགས་དེ་དག་གིས་
མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་པན་ཐོགས་པའི་ཆེད་དུ་དམིགས་པ་ལས། མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་
རྟོག་བྱ་ཡོང་བའི་དོན་དུ་རྩ་བ་ནས་དམིགས་མེད། འོན་ཀྱང་ཚོས་ལུགས་དེ་དག་
སྤྲིག་འཇུགས་ཤིག་དང་། ལམ་ལུགས་ལྟ་བུའི་སྤྱི་ནས་ཕྱིའི་འགྲོ་སྐྱབས་འདི་ལྟར་
ཆགས་པ་ལས། རང་བསམ་སྒོ་དང་འབྲེལ་ཏེ་རང་བསམ་སྒོའི་ནང་ནས་ཚོས་ལུགས་
རང་རང་ནས་བཞག་པ་ལྟར་བསྐྱར་བཅོས་གཏོང་བ་དང་། ཉམས་ལེན་བྱས་ཏེ་
སེམས་རྒྱུད་དུ་ལ་དུ་འགྲོ་བའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་མ་སུ་བ་པའི་རིང་དེར། ཚོས་ལུགས་
གྱི་སྤྲིག་འཇུགས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཆགས་སྐྱང་གི་ལག་ཆར་འགྲོ་བ་ཞིག་ཡིན། དེས་ན་
རང་རང་ཚོ་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དཔལ་འབྱོར་དང་། ཆབ་སྲིད། སློབ་སྦྱོང་གི་འགྲོ་
སྐྱབས་ལྟ་བུ་མང་པོ་ཞིག་བཅོས་ཡོད་ཀྱང་། བེད་སྦྱོང་བྱེད་མཁན་དང་ཉམས་སུ་ལེན་
མཁན་ནི་མི་ཡིན་སྟབས། རང་གི་སེམས་རྒྱུད་མ་དུ་ལ་བའི་རིང་ཆབ་སྲིད་གྱི་ལམ་
ལུགས་ཏེ་ཅང་ལེགས་པོ་ཡོད་ཀྱང་། བར་མཆམས་སུ་སྒྲོག་དང་ངོས་བྱས་ཏེ་བར་

སེང་ཞིག་ནས་ལམ་བཅའ་བ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད།

དཔེར་ན། སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ལྟ་བུའི་སྤྱིག་འཇུགས་དང་། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྟངས་མང་པོས་བཀྱར་བ་ཞེས་སྤར་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་མང་གཙོ་ཡིན་པ་བཅས་དངོས་གནས་ཏ་ཅང་ཡག་པོ་ཆགས་ཡོད། འོན་ཀྱང་སེམས་མ་དུལ་བའི་དབང་གིས་བར་སེང་ཞིག་རྒྱད་ནས་སྒྲོག་ཟ་རུལ་སྤངས་ཀྱིས་མཆོན་པས་གསིང་གསིང་ཞིག་ནས་འགྲོ་གི་ཡོད་སྟབས་ཏ་ལམ་གཡོ་རྒྱུ་སྒོམ་གྱི་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཆགས་ཀྱི་འདུག མང་པོ་ཞིག་ཁ་ནས་འབྲེལ་ཆགས་པོ་བཤད་ཅིང་། དོན་དངོས་ཉག་ཉག་མེད་པ་དེ་འབྲེལ་ཡོང་གི་ཡོད།

འདས་པའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པ་དང་། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་རང་རྒྱུ་ཆོས་ཆོད་ལྟ་ཅང་མང་པོ་བྱས་པའི་ཉམས་སྤྱོད་ཕྱོགས་བསྐྱེད་ཀྱིས་གང་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག་ཅེ་ན། ནང་གི་སེམས་རྒྱུད་མ་དུལ་ན་ཕྱི་ནས་སྤྱིག་འཇུགས་དང་། སྤྱིག་ཁྲིམས། ཡིག་ཆ་བཟང་པོ་ཇི་འབྲེལ་གཏན་འབེབས་བྱས་ཀྱང་ཉག་ཉག་མི་ཡོང་བ་ཡིན། དེས་ན་གལ་ཆེ་ཤོས་རང་རྒྱུ་ཆོས་སྤུ་ལེན་མཁན་གྱི་མི་རང་ཉིད་ཀྱིས་ནང་གི་གཤིས་རྒྱུད་དུལ་དགོས་པ་ལས་ཕྱི་ནས་ཁྲིམས་སྤུ་བཅའ་བ་གཅིག་དུས་ཏ་ཅང་ཁག་པོ་ཡིན། ནང་གི་སེམས་རྒྱུད་དུལ་ནས་རང་ཁྲིམས་རང་གིས་སྤང་བའི་ཁྲིམས་ཤིག་བྱུང་ན། འདི་ནི་དངོས་གནས་སྤྱི་ཚོགས་ལ་བསྐྱར་བཅོས་ཐེབས་སྟབས་པ་ཞིག་རེད་བསམ་པ་བྲན་གྱི་འདུག

ཆོས་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་ནང་པ་སངས་རྒྱུ་པའི་ཆོས་ཀྱིས་ཆེ་སྒོམ་བཏང་བས་དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བར་གཞོན་ཚུལ་བརྗོད་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་

མཐོང་ཚུལ་ཡང་ཡོང་གི་ཡོད། དེར་ང་ཚོས་བསམ་སྒྲོ་ཞིབ་སྤྲོད་དགོས་པ་ཞིག་
ཡིན་ལ། བསམ་སྒྲོ་ཞིབ་སྤྲོད་པ་དང་ཐག་ཅེ་བྱེད་གིས་སྐྱབ་པའི་རྒྱལ་མཆོན་
འཛིན་ཏེ་ཆེ་སྒྲོས་བཏང་སྟེ་མི་ཆེ་བཟང་མཐར་འཁྱོལ་བ་དེ་འདྲ་ཏན་ཏན་ཡོང་གི་ཡོད།
དེ་མིན་སྤྱི་ཡོངས་ནས་བཤད་ན། ང་ཚོས་སྤུན་ཚོགས་སྡེ་བཞི་ཞེས་རྒྱ་གཉིས་དང་
འབྲས་བུ་གཉིས་བཅས་བཞི་བཤད་ཀྱི་ཡོད། འབྲས་བུ་གཉིས་གང་ཞེ་ན། ཐར་བ་དང་
། འདོད་པའི་བདེ་སྤྱིད་ཅེས་འདོད་ཡོན་གྱི་སྤུན་ཚོགས་ལ་བརྟེན་པའི་བདེ་སྤྱིད་
གཉིས་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་འབྲས་བུ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ལ་ཐར་བ་
སྐྱབ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་དང་འཐབ་པའི་ཚོས་དེ་ཡིན། འབྲས་བུ་འདོད་ཡོན་
གྱི་སྤུན་ཚོགས་ལ་བརྟེན་པའི་བདེ་སྤྱིད་སྐྱབ་པ་ནི་རོར་ཡིན།

དེས་ན་སྤུན་ཚོགས་སྡེ་བཞིའི་ལྷ་བས་གང་ཞིག་བཤད་ཀྱི་ཡོད་ཅེ་ན། དངོས་པོ་
ཡང་རྒྱུས་གཏོང་དགོས་ལ། དཔུལ་ཡང་བཟོ་དགོས་པ་ཡིན། དེར་བརྟེན་དེ་ལྟ་བུའི་
སྡེ་བཞིའི་སྤུན་ཚོགས་བཤད་དགོས་པ་དེ་ཡང་། ང་རང་ཚོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
བསྐྱབ་བྱ་མཛོན་མཐོང་དང་། མཐར་ཐུག་གི་བསྐྱབ་བྱ་ངེས་ལེགས་གཉིས་ལས། རང་
ལ་ཆ་བཞག་ཀྱང་གནས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མཛོན་མཐོང་ལུང་རྟེན་བརྒྱད་ནས་ངེས་
ལེགས་བསྐྱབ་དགོས་ལ། སྤྱིར་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཆ་བཞག་ཀྱང་
། མཐར་ཐུག་ངེས་ལེགས་ལ་འགོད་རྒྱ་ཡིན་ཡང་། འབྲས་བུ་མཛོན་མཐོང་ལ་འགོད་
དགོས་པ་ཞིག་གཞན་དོན་བསྐྱབ་པའི་ནང་སྤེལ་གི་ཡོད། མཛོན་མཐོང་ལུས་རྟེན་
ལ་འགོད་དགོས་པ་དེ་ཡང་། མཛོན་མཐོང་ནི་ཟ་རྒྱ་དང་འབྲས་རྒྱ་མེད་པ་དང་། ནད་ན་
ཆས་གཤུང་པའི་མཛོན་མཐོང་ཞིག་ཡིན་ན་ཡག་པོ་གང་ཡང་མེད། རྣམ་སྤྲིན་ཡོན་ཏན་

བརྒྱད་ལྔ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མངོན་མཐོན་གྱི་སྤྱན་སྦྱར་ཆོགས་པ་ཞིག་དགོས་པ་
ཡིན།

དེས་ན་མངོན་མཐོན་སྤྱན་སྦྱར་ཆོགས་པ་ཞིག་ཡོང་བ་ལ། ཉང་གི་ཆ་རྒྱུན་ཡོད་
ལ་ཕྱི་འཛིང་ཆ་རྒྱུན་ཡང་ཡོད། ཕྱི་འཛིང་ཆ་རྒྱུན་ལ་དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་དགོས་ཤིང་། སངས་
རྒྱུ་པ་འཛིང་ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་མངོན་མཐོན་ངེས་ལེགས་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། བསྐྱབ་
བྱ་མངོན་མཐོན་ངེས་ལེགས་གཉིས་དང་འབྲེལ་ནས་བཤད་སྐབས་སྤྱན་སྦྱར་ཆོགས་ལྟེ་
བཞི་བཤད་ཀྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་དགོས་ཤིང་། དངོས་པོ་
ཡར་རྒྱས་དེ་ཡང་གང་འབྲེལ་ཞིག་དགོས་སམ་ཞེ་ན། ལོག་འཆོས་མ་བསྐྱད་པའི་
དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་ཤིག་དགོས་ལ། སང་བདེན་དང་གཞན་པན་གྱི་བསམ་པ་དང་
འབྲེལ་བའི་ལྟར་ནས་དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན།

ང་རང་ཆོ་འཛིན་བསམ་པར་བྱམས་བརྟེད་ཉམས་ལེན་བྱས་ན་བཟོད་པ་སྒྲོམ་
དགོས་པ་ལ། བཟོད་པའི་ཉམས་ལེན་བྱས་ན་དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་ཡང་པམ་ཁ་ཁྱེར་ནས་
བསྐྱད་དགོས་ཤིང་། སང་བདེན་མེད་པའི་སྤྱི་ཆོགས་ནང་ཏྲག་ཏུ་པམ་ཁ་ཁྱེར་ནས་
སྒྲོད་དགོས་བྱུང་ཆེ། དེ་ནི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་མ་རན་པ་ཞིག་རེད་སྟེ་པ་
མན་གྱི་ཡོད། དེ་ཡང་དེ་ལྟར་མིན་ཏེ། གཙོ་བོ་བཟོད་པ་སྒྲོམ་ཞེས་པ་ནི་ཞེ་སྤང་གི་
བསམ་པ་སྐྱེ་བ་དང་། ཞེ་སྤང་གི་བསམ་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་པ་རོལ་པོ་ལ་
གཞོད་འཆེ་བྱེད་པ་སྒྲོམ་རྒྱུ་ནི་གཙོ་བོ་བཟོད་པ་སྒྲོམ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པ་ལས། མཐའ་
གཅིག་ཏུ་པམ་ཁ་ཁྱེར་བའི་དོན་མིན།

དཔེར་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་བྱའི་ནང་། གལ་ཏེ་པ་རོལ་པོས་རང་

ཟིན་རང་ལ་རྒྱུད་བའི་ཞོར་འབྲུལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ན། དེ་ལྟོག་དགོས་ཞེས་དང་། སྟོན་
དང་འཆམས་པར་ཆར་མི་གཙོད་པ་ནི་ཉེས་པ་ཡིན་པས་སྟོན་དང་འཆམས་པ་ཆར་
བཅད་ནས་བྱ་བ་ངན་པ་ལྟོག་དགོས་ཀྱི་ཡོད། བྱ་བ་ངན་པ་ལྟོག་རྒྱ་ནི་པམ་མི་ཁུར་
བར་པར་ལྟོག་པ་ཡིན་སྟབས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་པའི་
ཉམས་ལེན་མ་བྱས་པ་རེད་བརྗོད་ན་དེ་ལྟར་མིན། བཟོད་པའི་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་
ཡོད་ལ། བཟོད་པའི་ཉམས་ལེན་བྱས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་པ་རོལ་པའི་བྱ་སྟོད་ངན་པ་
རྣམས་ཀྱང་ལྟོག་གི་ཡོད་པས་དེ་དག་དབྱེ་བ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། བྱ་སྟོད་ངན་པ་བྱེད་
མཁན་དང་། བྱ་སྟོད་ངན་པ་གཉིས་ཁ་འབྲེལ་ནས། བྱ་སྟོད་ངན་པ་བྱེད་མཁན་གྱི་
གང་ཟག་དེ་ནི་སྤྱག་བསྐལ་མི་འདོད་ཅིང་བདེ་འདོད་པ་རང་དང་མཚུངས་པ་དང་།
རང་གི་གཉེན་དུ་གྱུར་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་གྱི་ཐོག་ནས་བཅེ་བ་མ་ཐོར་བ་བྱེད་
དགོས་ཤིང་། དཔེར་ན། བྱ་ལ་བཅེ་བ་ཡོད་མཁན་གྱི་ཨ་མས་བྱ་ཡིས་ནོར་འབྲུལ་
ཆེན་པོ་བྱས་ན་ནན་ཏུར་རམ་རྩེད་ཟུབ་པའི་ཐོག་ནས་ལྟོག་དགོས་ལྟར་ཡང་བྱེད་
ཀྱི་ཡོད། དེ་ལྟར་བཅེ་བའི་དབང་གིས་པ་རོལ་པའི་བྱ་སྟོད་ངན་པ་དེ་དག་ལྟོག་
དགོས་པ་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་པ་རོལ་པའི་བྱ་སྟོད་ངན་པ་བྱས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་
ཏེ་པ་རོལ་པོ་ལ་གནག་སེམས་སྟེ་རྒྱ་མེད།

པ་རོལ་པོ་ལ་བཅེ་བའི་བསམ་པ་མ་དོར་བར་བཅེ་བའི་བསམ་པས་ཀྱུན་ནས་
བསྐྱངས་ཏེ་པ་རོལ་པའི་བྱ་ངན་ལྟོག་སྐབས། པ་རོལ་པའི་ཚུར་གྲོལ་ལ་དེ་ལན་དེ་
འཇལ་གྱི་ལན་སྟོག་དགོས་ཀྱང་ལན་སྟོག་དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་
བཟོད་པའི་ཉམས་ལེན་ཞེས་པ་ནི། ང་ཆོས་སྐབས་རེ་གོ་ལོག་ཐེབས་ནས་ནས་དུ་

ཡང་པམ་ཁ་ཁྱེར་དགོས་པའི་དོན་མིན། བྱེད་པ་པོ་དང་བྱ་བ་གཉིས་དབྱེ་བ་འབྱེད་
རྒྱ་ནི་རང་ཉིད་ལ་ལྟོས་སྐབས་ང་ཆོས་དབྱེ་བ་བྱེ་གི་ཡོད། དཔེར་ན། ང་ཆོས་འགྲོད་
བཤགས་བྱེད་སྐབས་དབྱེ་བ་བྱེ་གི་ཡོད། དེ་ཡང་ངས་ནོར་སོང་། ང་རང་མི་ཤེས་
ཚོངས་པའི་དབང་གིས་ངས་ནོར་སོང་ཞེས་བརྗོད་སྐབས་རང་ཉིད་དཀར་པོ་བཟོ་གི་
འདུག་ཅིང་། རང་ཉིད་དཀར་པོ་བཟོས་ཏེ་བྱ་བ་ངན་པ་དེ་ནོར་སོང་ཞེས་བརྗོད་པ་
ཡིན། ང་རང་ཆོ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ལས་ལ་ཁག་དགྲི་ནས། ང་རང་བྱ་འདོད་མེད་ཀྱང་
ལས་ཀྱིས་དེད་ནས་ང་ལྷ་པ་ལོག་སོང་ཞེས་དང་། ང་རང་གི་བསམ་པར་དེ་ལྟར་མེད་
ཀྱང་ལས་ཀྱི་འདི་ལྟར་ཆགས་སོང་ཞེས་ལས་ལ་ཁག་བཞག་གི་ཡོད། བསམ་སྒོ་
གཏིང་ཟབ་བཏང་ན་ཉོན་མོངས་ལ་ཁག་བཞག་གི་ཡོད་ལ། ཉོན་མོངས་ལ་ཁག་
བཞག་ཆོག་པ་ཞིག་ཡིན། ང་རང་ཅ་བ་ནས་བྱ་འདོད་མེད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་མེད་
པ་བཟོས་སོང་ཞེས་ང་ཆོས་ཉོན་མོངས་ལ་ཁག་བཞག་གི་ཡོད།

མདོར་ན་མི་ལ་གཡལ་མ་བྱས་པར་རང་ཉིད་དཀར་པོ་བཟོ་བའི་གཡལ་བྱེད་ཀྱི་
ཡོད། མི་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དང་། དེའི་ལས་ཀྱིས་བྱས་པ་རེད་ཅེས་མི་བརྗོད་
པར། ཁོས་བྱས་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་འདུག་པ་ནི་བྲང་པོ་མིན། ང་རང་ཆོས་ནས་
རྒྱན་དབྱེ་བ་བྱེ་གི་ཡོད་ལ། དབྱེ་བ་བྱེ་བ་དེ་ཅུང་ཅམ་རྒྱ་ཆེ་རུ་བཏང་སྟེ། གཞན་ཀྱི་
སྤང་དུའང་དབྱེ་བ་དེ་ལྟར་བྱེ་ནས་བསམ་སྒོ་བཏང་ན། བཟོད་པའི་ཉམས་ལེན་ནི་
རྒྱབས་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་གྲོང་ཁྱར་བ་དང་། དཔའ་ཁུམ་པ། བྱ་བ་རྒྱུད་གི་བྱེད་
སྤངས་བཅས་ཅ་བ་ནས་མིན། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་ནང་བ་
སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་འགྲོ་སྤངས་ཡག་པོ་ཞིག་ཤེས་ན། བན་ཡོན་དངོས་ཡོད་

གནས་ཚུལ་དང་བསྟུན་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན། གཉིས་ནས་བཟང་དང་ངན་
ཞེས་བ་དེ་ཡང་རྒྱུན་ལ་སྟོན་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་སྟོན་ས་སྟོན་འཛོགས་
གི་ཐོག་ནས་བཟང་ངན་དུ་འགྲོ་བ་ཞིག་ཡིན། ཡང་དག་པ་དང་ཡང་མ་དག་པ་ཞེས་བ་
ནི་སྟོན་ས་སྟོན་འཛོགས་གི་ཐོག་ནས་འགྲོ་དགོས། མདོར་ན་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་
ལ་བསྟུན་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན།

གཙོ་བོ་ཀུན་སྒྲིབ་བཟང་ཞིང་བསྐྱབ་བྱ་རྒྱ་མཚན་ལྡན་པ། དེ་ཡང་ཡང་དག་པ་
ཞིག་ཡིན་ན་གཙོ་བོ་དེའི་སྟེང་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན། སྤྱིར་ཁེ་སན་དང་ཡང་སྟོན་
རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གི་སྟེང་ནས་བསམ་སྟོ་བཏང་སྟེ་ཐག་གཅོད་བྱས་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་
ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འདི་ཁོ་ན་སྟེ། དུས་དུས་གནས་སྐབས་གང་ལའང་ཡང་
དག་པ་འདི་ཁོ་ན་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཐུབ་པ་ཞིག་པལ་ཆེར་མེད། མདོར་ན་ནང་པ་
སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་འགྲོ་སྐྱབས་ནི་ཏ་ལས་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་དངོས་ཡོད་
གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་ཞིང་། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་གང་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ་
གཞིགས་པས་འགྲོ་སྐྱབས་ཤིག་ཆགས་ཡོད།

དེ་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་ནི་ཐོག་མར་ཡུལ་དུས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ལ་
སྟོན་པས་སངས་རྒྱས་པའི་མཛད་པ་མཛད་ནས་ཆོས་གསུངས་པ་ལས་ཡོང་གི་
ཡོད། བསྟན་པ་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱའི་གོང་དུ་སྟོན་པ་བཀའ་
དེན་ཅན་གྱིས་རྒྱ་གར་འབགས་པའི་ཡུལ་དུ་ནང་ཆོས་ཐོག་མར་གསུངས་ཤིང་།
ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་ནས་བསྟན་པ་དར་བ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་པ་ཉིད་
གྱིས་སྐྱབས་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཇི་བཞིན་མཐུན་

བའི་སྟོན་ས་གཞན་ལ་བཅེ་བའི་དབང་གིས་འདོམས་བར་མཛད་བའི་ཐོག་ནས་
བསྟོད་པ་སྤྱི་བྱེད་ས་ནམས་བྱུང་ནས། རྟེན་འབྲུང་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བའི་རྩ་ལ་འདྲིའི་
ཆེད་དུ་སྟོན་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱེ་ཆེ་མང་པོའི་རིང་དུ་སྐྱེ་ལས་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་བསྟོན་
འདུག་ཅེས་གསུངས་བ་ཡིན།

སྟོན་བའི་བཀའ་ངིན་རྗེས་སུ་བྲན་ཚུལ།

འདི་ཡི་བྱིར་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། །

ལ་ལར་སྐྱེ་དང་གཞན་དུ་སྟོན། །

སྤྱག་བའི་གཉེན་དང་ལོངས་སྟོང་ཆོགས། །

གངས་མེད་བསྐལ་བར་ཡང་ཡང་བཏང་། །

ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་འདི་ཡི་བྱིར་དུ་སྟོན་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་སྐབས་འགའ་ཞིག་
གི་ཆེ་སྐྱེ་ལུས་བཏང་བ་དང་། གཞན་གྱི་བྲན་དུ་ཐེབས་པ། སྐབས་ལ་ལར་སྐྱེན་སྤྱིན་
བ་ལ་སོགས་བའི་སྐྱེ་དང་སྐྱེའི་ཆ་ཤས་བཏང་བ་དང་། ཡང་ན་སྟོན་བཏང་བ་དང་། དེ་
བཞིན་སྤྱག་བའི་གཉེན་དང་རང་གི་ལོངས་སྟོང་གྱི་ཆོགས་བཏང་གནང་མཛད་ཡོད་
ཅིང་། དེ་ཡང་ལན་གཅིག་གཉིས་ཙམ་མིན་བར་བསྐལ་བ་གངས་མེད་བའི་རིང་ལ་
ཡང་ནས་ཡང་དུ་བཏང་བར་མཛད་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་བ་ཡིན། རྒྱ་ཆེ་བ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ། སྟོད་འདུག་ལས།

བསྐལ་བ་དུ་མར་རབ་བསྟོམས་མཛད་བ་ཡིས། །

ཐུབ་དབང་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ཉིད་པན་པར་གཟིགས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། འདིར་ཟབ་མོའི་ཕྱོགས་ལ་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་གཞི་སྒྲོག་གཉིས་པ་མེད་པར་ཐབས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་
ནི་ཟབ་མོའི་ཕྱོགས་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཆགས་ཡོད། དེས་ན།

གང་གི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ཡིས། །

ལྷགས་ཀྱས་ཉ་ལ་རི་བཞིན་དུ། །

ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་བླངས་ཆོས་དེ་ནི། །

ཁྱོད་ལས་མ་ཐོས་སྐལ་བ་ཞན། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གང་གི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་
ཡིས། དཔེར་ན། ལྷགས་ཀྱས་ཉ་བླངས་པ་རི་བཞིན་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ཉིད་
ཀྱི་ཐུགས་དབང་མེད་དུ་བླངས་པའི་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི། བཙུག་ལྡན་འདས་
རང་གིས་ཀྱང་ཐུགས་གཅིགས་ཆེན་པོ་མཛད་ཅིང་། བཙུག་ལྡན་འདས་རང་ཉིད་
ཀྱིས་ཀྱང་ཉམས་བཞེས་གནང་སྟེ་ཐར་བ་ཐོབ་པ་ལ་མེད་ཐབས་མེད་པར་གཟིགས་
པའི་ཆོས་ཚུལ་བཟང་པོ་འདི། བཙུག་ལྡན་འདས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་གནད་འགག་
འདི་གཟིགས་པའི་ཐོག་ནས། གདུལ་བྱར་རང་དབང་མེད་པར་འདོམས་པར་མཛད་
པ་རེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན།

དཔེར་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་བསྐལ་བ་དུ་མར་བསྒྲོམས་ནས་
མཐའ་གཅིག་ཏུ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་པན་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡིན་པ་དགོངས་
ནས་བསྟན་པ་རེད་གསུངས་པ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཚུལ་ཁྱོད་ལས་མ་ཐོས་པ་ནི་

སྐལ་བ་ཞན་པོ་རེད་ཅེས་ཟླ་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་འདི་འདྲའི་དགོངས་པ་ཞིག་འཁོར་
ནས་སྤྲུགས་ཀྱི་ཆོར་བ་དེ་ཞལ་ནས་ཐོན་ཏེ་གསུངས་པ་ཞིག་ཡིན།

དེ་ཡི་ཐུང་ན་ལྷགས་ཀྱིས་ནི། །

སྤྲུག་པའི་བྱ་ལ་མ་ཡི་ཡིད། །

ཟླ་སྤྲུ་སོང་བ་རི་བཞིན་དུ། །

བདག་གི་ཡིད་ནི་གཏོང་མི་བྱེད། །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྷར་སྤྲུག་པའི་བྱ་གཅིག་པོ་ལ་མ་ཡི་ཡིད་ཟླ་སྤྲུ་སོང་བ་
ལྷར་སྤྲུ་བ་བཀའ་བློན་ཅན་འདིའི་དྲུང་ནས་དེ་འདྲ་བའི་ཆོས་ཚུལ་ཟབ་མོ་ཐོས་པའི་
སྐལ་བ་བྱུང་མ་སོང་དགོངས་ནས་ནས་དུ་ཡང་སེམས་ནས་བརྟེན་དུ་མེད་པར་ཡིད་
ལ་འཁོར་བ་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན།

འདི་ལའང་ཁྱོད་གསུང་བསམ་པ་ན། །

མཆན་དཔེའི་དཔལ་ཀྱིས་རབ་ཏུ་འབབ། །

འོད་ཀྱི་བྱ་བས་ཡོངས་བསྐྱོར་བའི། །

སྤྲུ་བ་དེ་ཡི་ཆངས་དབྱངས་ཀྱིས། །

འདི་ནི་འདི་ལྷར་གསུངས་སྤྲུ་དུ། །

ཡིད་ལ་སྤྲུ་བའི་གཟུགས་བརྟན་ནི། །

ཤར་བ་ཅེས་ཡང་ཆ་བ་ཡིས། །

གསུངས་ལ་ཆེ་ཟེར་བཞིན་དུ་སྤྲུ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་དེ་ལྷ་ན་ཡང་ཟླ་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་དང་། ང་རང་ཆོས་

བཅོམ་ལྷན་འདས་དངོས་སུ་མངའ་ནས་གསུང་ཐོས་རྒྱ་བྱུང་མེད་ཀྱང་། བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱི་གསུང་རྣམས་དངོས་སུ་གཟེགས་རྒྱ་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱི་བཀའི་དགོངས་འབྲེལ་སྒྲ་སྒྲུབ་ཡབ་སྐུ་ལ་སོགས་པས་མངོན་པའི་
གསུང་ར་རང་ཆོར་གཟེགས་རྒྱ་ཡོད་པའི་གསུང་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་གཏིང་ཟབ་པ། དངོས་
གནས་ཆོག་ལ་བསམ་ན་ཆོག་ལ་བསམ་སྟོག་ཏོང་རྒྱ་ཡོད་པ་དང་། རོན་ལ་བསམ་
ན་དོན་ལ་བསམ་སྟོག་ཏོང་རྒྱ་ཡོད་པ། དབྱད་པ་བྱས་ན་དབྱད་པ་བྱ་རྒྱ་ཡོད་པ།
དབྱད་ནས་དབྱད་དོན་རྒྱ་དོན་ཐོག་ཏུ་བསྐྱུལ་ན་སེམས་དྲུལ་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཚུལ་
འདི་སྟོན་པས་གསུང་ཚུལ་བྲན་སྐབས་སྒྲ་མཆན་དཔེས་བརྒྱན་པ་དང་། འཁོར་དག་
བཅོམ་པའི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ། སུ་ལའང་འཆེ་བ་ནམ་ཡང་མི་མངོན་པ་ལྟ་བུའི་
སྟོན་པ་ཞི་ཞིང་དྲུལ་བ། མཁྱེན་བཅེ་རུས་གསུམ་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྟོན་པའི་སྒྲུབ་རྣམས་
པ་དེ་དག་ཤར་སྐབས། དཔེར་ན། ཆ་བས་གདུང་པ་ལ་ཆེ་ཟེར་པོག་སྐབས་བསེལ་
བའི་རེག་བྱ་སྟེར་བ་ལྟར་ཡོང་གི་འདུག་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན།

སྟོན་པའི་དགོངས་པ་བཅའ་ཏེ་བརྟེན་ནས་གྲུས་པ་སྦྱེས་ཚུལ།

དེ་ལྟར་མད་དུ་བྱུང་བ་ཡི། །

ལུགས་བཟང་དེ་ཡང་མི་མཁས་པའི། །

སྒྲེ་པོས་བལ་པ་ཇ་བཞིན་དུ། །

རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འཛིངས་པར་བྱས། །

ཚུལ་འདི་མཐོང་ནས་བདག་གིས་ནི། །

འབད་བ་དུ་མས་མཁས་བ་ཡི། །

རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཁྱོད་གྱི་ནི། །

དགོངས་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བཅུལ། །

དེ་ཆེ་རང་གཞན་སྡེ་བ་ཡི། །

གཞུང་མང་དག་ལ་སྦྱངས་བ་ན། །

ཕྱི་ཕྱིར་ཐེ་ཆོམ་བྲ་བ་ཡིས། །

བདག་གི་ཡིད་ནི་ཀུན་ཏུ་གཏུངས། །

ཞེས་གསུངས་བ་ལྷར་ཐབས་མཁས་ལ་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་སྟོན་བ་
བཀའ་ངེན་ཅན་གྱིས་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་མོས་པའི་དབང་ལས་ཆོས་ཚུལ་མཐའ་
ཡས་བ་ཞིག་གསུངས་ཡོད། དེ་དག་གི་རྩ་བ་མཐར་སྤྲུག་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འབབ་བ་
ཤིང་སྤྲུག་ཡིན་ཡང་། གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་མོས་པའི་བྱེད་པར་ལས་སྦྱ་རིམ་བཞིན་
པར་ཁས་སྒྲུང་དུ་རུང་བ་དང་མི་རུང་བའི་མདོ་སྡེ་སྦྱ་ཆོགས་ཡོད་ཅིང་། དགོངས་
འབྲེལ་ལ་ཆ་བཞག་ན། ས་གསུམ་བརྟེས་པའི་འཕགས་བ་ཐོགས་མེད། ཅེས་
འཕགས་པའི་ས་བརྟེས་བ་ཡོངས་གྲགས་ཡིན་ཡང་། གདུལ་བྱའི་དབང་ལས་སྐབས་
རེ་ཤར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྦྱ་རིམ་བཞིན་པར་མི་གསུངས་
པར། དགོངས་བ་གཞན་དུ་བཀའ་ནས་གསུངས་ཡོད། དཔེར་ན། སློབ་དཔོན་དབྱིག་
གཉེན་གྱི་གསུང་སུམ་ཅུ་བ་ལས།

རོ་བོ་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་གྱི། །

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་རྣམ་གསུམ་ལ། །

དགོངས་ནས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི། །

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་བསྟན་པ་ཡིན། །

ཞེས་ཤིང་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་ནང་ག་ཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་བར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྟོང་པ་རེད་གསུངས་པ་རྣམས་སྤྱི་བཞིན་པར་ཁས་སྐྱང་ན། ཁམས་དང་མོས་པ་ལ་མ་རན་པར་ཆད་མཐའ་ལ་འགྲོ་བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད། དེ་དག་གི་ངོར་གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། གུན་བཏགས་མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། ཡོངས་བྱུང་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་བཅས་མཆན་ཉིད་གསུམ་དུ་སྤྱེ་ནས། མཆན་ཉིད་རང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་གྱི་སྟེང་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཀའ་བ་ལྟ་བུ་གསུངས་ཡོད། དེ་དག་གི་ཁྲུངས་གཏུགས་སའི་མདོ་སྤྱོད་དགོངས་འགྲེལ་བཙུག་ལྟ་བུ་འདས་རང་ཉིད་གྱི་གསུངས་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་ཏུ་ཅང་ཞིབ་ཆགས་ཤིང་། གཞུང་གོང་འོག་མང་པོ་བསྐྱེགས་ནས་གཟིགས་ན་ལས། གཞུང་ཆོན་གཅིག་སྐྱངས་ཏེ་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་འདི་རེད་ཅེས་གསུང་ཐུབ་ཏུ་ཅང་ཁག་པོ་ཡིན།

ཀྱུ་གར་མཁས་པའི་ནང་དུ་འད་དེ་ལྟར་བྱུང་ཡོད། དབུ་མ་པར་ཆ་བཞག་ཀྱང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་ཞུས་གྱིས་བཞེད་མཁན་གྱི་དབུ་མ་པའི་ནང་ནས་རིགས་འགའ་ཤས་གྱིས་མདོ་སྤྱོད་དགོངས་འགྲེལ་ལྟ་བུ་ངེས་དོན་སྟོང་ཉིད་སྤྱོད་པ་ལྟོན་པའི་གཞུང་ལ་བཙུགས་པ་གནང་སྟེ། མཆན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པའི་སྟེང་ནས་དོན་དམ་གྱི་ཁྲུང་པར་སྤྱར་ནས་བཀའ་སྟངས་མི་འདྲ་བ་ཡོང་གི་ཡོད།

དེས་ན་ཉ་ཅང་ཞིབ་ཆགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་དབྱེད་ཞིབ་ཡུན་རིང་གནང་ན་ལས། འབྲེལ་
མར་ཤེས་བྱུང་རྒྱ་ཉ་ཅང་ཁག་པོ་ཡིན། དེ་བཞིན་དབྱེད་མ་བཞི་བརྒྱ་པ་གནས་བརྟན་
ཆོས་སྦྱོང་གིས་སེམས་ཅན་པའི་ལུགས་སུ་བཀྲལ་ཡོད། དེ་དག་གིས་མཆོན་རྒྱ་
གར་མཁས་པ་གསུང་པ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་མིན་ངེ་ལྟར་ཡང་བསྟན་
བཅོས་མཛད་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འདྲ་མིན་ཡོང་གི་ཡོད། བཅོས་ལྟན་
འདས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་མོས་པ་ལས་གསུངས་པ་ཡང་
ཡོང་གི་ཡོད།

དེ་བཞིན་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དུས་རབས་
བདུན་པ་ཅན་ནས་དར་རྒྱས་བྱུང་བ་དང་། རིམ་བཞིན་བོད་ལ་གྲུབ་མཐའི་དབང་དུ་
སྦྱིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་གཙོ་ཆེ་བར་བཅི་གི་ཡོད་ལ། དེའི་ནང་ནས་དབྱེད་མ་
པའི་གྲུབ་མཐའ་གཙོ་ཆེ་བར་བཅི་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁྱེ་བྲག་སྤྱི་བའི་གཞུང་བོད་སྐད་
དུ་བསྐྱར་ཡོད་ལ། མདོ་སྤེལ་པའི་གཞུང་རང་མཆོན་པ་གང་ཞིག་ཡོད་མེད་མི་ཤེས་
ཀྱང་། རྣམ་བཤེན་པས་མདོ་སྤེལ་པའི་འདོད་པ་ཡང་གསུང་གི་ཡོད། དེ་ལྟར་གྲུབ་མཐའ་
སྤྱི་བ་བཞི་ཆར་གྱི་འདོད་པ་བོད་ཡིག་ཐོག་བསྐྱར་ཡོད།

ལྷག་དོན་གྲུབ་མཐའ་གོང་མ་དབྱེད་སེམས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་སྒྲོར་གྱི་གཞུང་མང་པོ་
ཞིག་དང་། དེ་བཞིན་མདོ་ཉ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་བོད་སྐད་དུ་ཡོད། དེའི་ཐོག་ལ་
སྤྲུགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྤེལ་གཞུང་མང་པོ་ཞིག་སྤེབས་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་དག་གི་སྐབས་
སུའང་དོན་དམ་བཤེན་པ་དང་། སྦྱོང་པ་ཉིད་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཆོག་ཉ་ཅང་མང་པོ་
ཞིག་ཐོན་ཡོང་གི་ཡོད། ཡིན་ཡང་སྐབས་ཐོབ་ཀྱི་དགོངས་པ་བཞེས་ས་སྐབས་རེ་མི་

འདྲ་བ་ཡོང་གི་ཡོད། དཔེར་ན། རྩེ་བཅུན་བྱམས་མགོན་གྱི་དབུས་མཐའ་ལས།

དོན་དང་ཐོབ་དང་སྦྲུབ་པ་ནི། །

དོན་དམ་ནམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད། །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོན་དམ་ཞེས་པའི་ཆོག་གཅིག་ཉིད་དོན་མི་འདྲ་བ་མང་
པོར་འབྲུག་གི་ཡོད་ལ། གྲུབ་མཐའ་གཅིག་གི་ནང་དུ་འང་སྐབས་ཐོབ་གྱི་དོན་མི་འདྲ་
བར་འབྲུག་ས་ཡོད། གྲུབ་མཐའ་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་
ཆོག་གཅིག་ཡིན་ཡང་། དོན་ལ་བསམ་སྒྲོ་གཏང་ས་མི་འདྲ་བ་ཉ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་
ཡོང་གི་ཡོད། དེས་ན་སྔགས་གྱི་གཞུང་ལ་ཆ་བཞག་ན། གསང་བ་འདུས་པ་ལ་
སོགས་པའི་སྔགས་གཞུང་གི་སྡེ་ཆོན་ལྟ་བུ་གཅིག་དང་། སེམས་འབྲེལ་སྐྱོར་གསུམ་
ལྟ་བུ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་སྟེ།

མདོ་རྒྱུད་གཞན་དང་བཤད་སྟོལ་མི་འདྲ་བའི། །

ཤིང་རྟའི་སྟོལ་ཆེན་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུ། །

ཅེས་རྟོགས་བརྟུན་མདུན་ལེགས་མ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུའི་གསུངས་
སྟངས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་ལྟར་མ་འདྲེས་པར་དབྱེད་ཤེས་པ་
ཞིག་དང་། གཞུང་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་གྲང་བསྐྱིགས་ནས། རྩེ་རིན་པོ་ཆེས་རྟོགས་
བརྟུན་མདུན་ལེགས་མ་ལས།

འཛམ་གླིང་རྒྱུད་དུག་མཆོག་གཉིས་ཞེས་གྲགས་པའི། །

གཞུང་ལ་ཕྱོགས་རེ་བ་དང་རགས་པ་རེས། །

ཆོམ་པར་མ་བྱས་ཀུན་ལ་ཞིབ་ཏུ་སྦྱངས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཞིབ་འཇུག་གནང་སྟེ་དགོངས་པ་དབྱིས་ཕྱིན་པ་ཞིག་
ལོན་དགོས་པ་ལས། མྱོ་བྱར་དུ་རགས་ཅམ་གཟིགས་ན་བཤད་བྱུང་རྒྱ་ཏ་ཅང་ཁག་
པོ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེའི་
སྟོང་པོ་ཅན་གྱི་ཆོས་རྩལ་འདི་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་མཁས་པའི་སྐྱེས་བུ་མང་པོ་
དང་། དེ་བཞིན་པོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་ཀྱི་མཁས་བྱུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་
དམ་པ་མང་པོས་རང་རང་གིས་གཏུལ་བུའི་དབང་ལས། སྐབས་རེར་ཉམས་སྟོང་
བརྒྱ་ཡིས་སྟོད་པའི་ལུགས་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད། དེ་ཡང་གུང་ཐང་ཆང་གིས་མཛད་
པའི་བསྟོད་པ་དོན་ལྡན་མ་ལས།

ཉམས་སྟོང་བརྒྱ་ཡི་ཆེག་ཐང་དེ། །

ཕན་འགའ་སྤིང་ཀྱང་གོལ་བ་མང་། །

དགག་སྐྱབ་སྟོར་བ་ཀུན་ཆང་བ། །

ཁྱོད་གསུང་ཐར་འདོད་ཡོངས་ཀྱི་གསོས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉམས་སྟོང་བརྒྱ་ཡི་ལུགས་སུ་བྱས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་
གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞུང་དེ་འདྲ་ཡང་ཡོང་གི་ཡོད། དཔེར་ན། བྱུང་ཐོབ་ཆེན་པོ་
ཆོས་མགྱུར་མའི་རྩལ་དུ་སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེའི་སྟོང་པོ་ཅན་གསུང་སྐབས། དེ་དག་དབུ་
ཆང་གྱི་གཞུང་གོང་ཐོག་ཐམས་ཅད་གུང་བསྐྱིགས་ནས་གསུངས་པ་ཞིག་ཆགས་
མེད། ཉམས་སྟོང་གི་སྟེང་ནས་སྐབས་བབ་ཀྱི་སྟོབ་མ་རྒྱུད་སྟོན་པ་ལ་ཐད་ཀར་
གསུངས་པ་ཞིག་དང་། འདི་དག་སྐབས་རེ་གཞུང་ཆེག་གསུང་སྟངས་བརྗིད་ཞིང་
གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡོང་གི་ཡོད། མདོར་ན་དེ་ལྟ་བུའི་དབང་གིས་

གསལ་པོ་མེད་པར་འཛིངས་པ་ལྟར་ཉེ། རྩ་བལ་བ་ཇ་ཞེས་རྩ་རྟག་ཏུ་འཛིངས་མཁན་
ཞིག་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་གསལ་པོ་མེད་པ་དེ་འབྲར་འབྲེལ་སྐྱངས་སམ་གསུང་སྐྱངས་
སྒྲ་ཆོག་གསལ་ཞིག་ཡོད་པས་ན། དེ་ལྟ་བུའི་རང་གི་སྡེ་པ་དང་གཞན་གྱི་སྡེ་པའི་གཞུང་
མང་དག་ལ་སྐྱངས་པ་ན། སྤྱི་སྤྱིར་ཐེ་ཆོམ་གྱི་བྱ་བའི་ནང་དུ་ཚུད་དེ་ཡིད་ལ་གཏུང་བ་
སྤྱིས་པ་དེ་འབྲ་བྱང་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན།

ཇི་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་གཞོན་ཏུའི་སྐབས་ནས་ཟབ་མོ་སྟོང་བ་ཉིད་གྱི་ལྟ་བར་ཉ་ཅང་
ཐུགས་སྦྱང་ཆེན་པོ་ཡོད། འོན་ཀྱང་སྐུ་གཞོན་ཏུའི་དུས་སྤྱི་ཆོས་ཇི་དོན་གྲུབ་རིན་
ཆེན་གྱིས་སྐུན་གྱི་འབྲས་བུ་བཞིན་བསྐྱངས་ཤིང་། དེ་ཇིས་དབྱུས་གཙང་དུ་ཕེབས་
ནས་སློབ་གཉེར་གནང་བ་དང་། སྒྲ་མ་དབྱུ་མ་བ་དང་ཞལ་མཇལ། སྒྲ་མ་དབྱུ་མ་པར་
སྐུ་གཞོན་ཏུའི་སྐབས་ནས་ཇི་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་གྱིས་ཞལ་གཟིགས་བྱང་
ཡོད་ལ། རིམ་བཞིན་ཇི་རིན་པོ་ཆེ་རང་ལའང་ཇི་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་གྱིས་
ཞལ་གཟིགས་བྱང་བ་ཡིན། ཇི་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱི་སྤྱིར་གྲས་རྟོགས་ལྡན་འཇམ་
དཔལ་རྒྱ་མཚོ་ལའང་ཇི་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱིས་ཞལ་གཟིགས་བྱང་ཡོད།

སྒྲ་མ་དབྱུ་མ་པ་ལ་ཐོག་མར་ཇི་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་གྱིས་ཞལ་
གཟིགས་སྐབས། ཁོང་ཉིད་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་ལུག་ཇི་གནང་ནས་བཞུགས་པའི་
སྐབས་སུ་ཉིན་ཞིག་ལུག་འཆོས་ནས་བཞུགས་ལུལ་ཞིག་ཏུ་སློབ་བྱུང་བཅད་དུ་
བརྒྱལ་བ་ལྟ་བུ་བྱང་ཞིང་། བཅད་ཅད་དུ་བརྒྱལ་བ་ལས་གསོས་སྐབས་མདུན་དུ་ཇི་
བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་སྐུ་མདོག་ནག་པོ་ཞིག་ཞལ་གཟིགས་པ་ཡིན། དུས་དེ་
ནས་བརྒྱུད་འབྲེལ་མེད་ཇིས་སུ་འཛིན་ཅིང་ཐུགས་དོགས་ཤིག་བྱང་ཡང་འཇམ་

དབྱངས་ཞལ་གཟིགས་མཁན་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན།

ཡང་རྗེ་རིན་པོ་ཆེར་བྱིས་སུ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཞལ་གཟིགས་སྐབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེར་ཞལ་གཟིགས་པའི་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ནི་བཀའ་མོལ་དེ་ཙམ་མི་གནང་བར་སྐྱགས་སྐྱམ་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན། རྟོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོར་ཞལ་གཟིགས་པའི་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ནི་བཀའ་མོལ་མང་པོ་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན། དེ་དག་གང་ལ་ཞལ་གཟིགས་སའི་རྣལ་འབྱོར་བ་དེ་དང་དེའི་རྩ་དང་ཁམས་སོགས་མང་པོ་ཞིག་གི་ཁྱད་པར་ཡོད། སྐབས་ཤིག་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ནི་སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བུ་མིན་པར་དབྱུ་མ་པ་ཡིན་ཤིང་གཞན་ཀྱང་བཙུན་པ་གནང་སྟེ་འདི་ལྟ་བུ་འདི་ཐལ་རང་གི་ལྟ་བུ་གང་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཞེས་བཀའ་འདི་ཞུས་པར། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་གང་ཡང་མིན་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན། འོ་ན་གང་ཞིག་བྱེད་དགོས་སམ་ཞེས་ཞུ་སྐབས། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་ལྟ་བུ་པའི་སྐོར་ལ་ཆོག་ཏུ་ཅང་མཁྲེགས་པོ་འགའ་ཞིག་གསུངས་པས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་དེ་དག་མི་གོ་ལགས་ཞེས་ཞུས་པར། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་ད་དུང་གཙོ་བོ་སྐྱ་སྐྱབ་ཡབ་སྐུ་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་མོར་ལྟ་རྟོགས་བྱེད་རྒྱ་དང་། དེ་བཞིན་ཆོགས་བསགས་སྐྱབ་སྐྱང་། ལྟ་དང་སྐྱ་མར་གསོལ་འདེབས་བཅས་གསུམ་མེལ་གྱི་སྟེང་ནས་ཡུན་བསྐྱངས་ཏེ་ཉམས་ལེན་གནང་ན། རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་ཐབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྐྱར་བར་རྟོགས་སྐྱབ། དེ་རྟོགས་པ་ལ་ངས་ད་ལྟ་བཙུན་པའི་ཆོག་དེས་པན་ཐོགས་ཡོང་གི་རེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད། དེ་རྗེས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་

པོ་བྱ་བལ་ལ་ཐེབས་ཏེ་དཀའ་སྤྱད་སྟོང་ཅུས་ཆེན་པོས་ཆོག་མཆོག་སྐུ་བ་སྤྱོད་གནང་བས་ཇི་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་ལས་སྒྲ་པོའི་ཐོག་ནས་དབྱ་མའི་ལྷ་བརྟོགས་པ་ཞིག་བྱང་མེད།

ཇི་རིན་པོ་ཆེར་སློབ་གཉེར་གནང་བའི་སྐབས་ནས་ཞི་གནས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏེ་ཅང་ཡག་པོ་ཡོད། སྐབས་ཞིག་སྐྱོར་མོ་ལུང་དུ་དགོ་འདུན་པ་རྣམས་གསོལ་ཆོག་མཆོག་ཞིང་། སྐབས་དེར་སྐྱོར་མོ་ལུང་དུ་བཤད་བྲལ་ཆེ་ལ། སློབ་གཉེར་ཏེ་ཅང་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད། ཇི་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱོར་མོ་ལུང་གི་ཆོག་མཆོག་སྐུ་བལ་ལ་ཞིང་། ཆོག་མཆོག་འདོན་ཞེས་རབ་སྟོང་པོ་བརྟོན་སྐབས་ཇི་རིན་པོ་ཆེས་སྐབས་དེར་ཐབ་མོ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་གོ་བ་དེ་འདྲ་ཞིག་རྟོག་ཡོད་པ་དེའི་སྟེང་ནས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱོམས་ཏེ་བཞུགས་སྐབས་ཆོག་མཆོག་གྲོལ་བ་ཡང་མ་མཐུན་པར་ཇིས་སྐྱོར་དགོ་པ་སྐྱོམ་ཀྱིས་ཡར་བསྐྱངས་དགོས་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད། སྐབས་དེར་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱོམ་མའི་ཆོག་མཆོག་ཁང་གི་ཀ་བ་དེར་ཉིང་འཛིན་ཀ་བ་ཞེས་མིང་ཐོགས་པ་ཡིན། ཇི་རིན་པོ་ཆེའི་སྐབས་དེའི་ཉིང་འཛིན་དེ་ཡང་དངོས་གནས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དོ་མ་ཡིན།

ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲ་མེད་ཐེག་པའི་ཚུལ།

ཡོད་དང་མེད་པའི་མཐའ་སྤངས་ཏེ།

དེ་བཞིན་འབྲེལ་པར་ལུང་བསྟན་པ།

ལྷ་སྐུ་བ་གཞུང་ལུགས་ཀྱུན་འཛི་ཆོལ།

དེ་མེད་མཐུན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱས།

གསུང་རབ་མཐའ་ལ་ཐོགས་མེད་རྒྱ།

མཐར་འཛིན་སྙིང་གི་སྤྱན་པ་སེལ། །
ལོག་སྤྱིའི་རྒྱ་སྤྱར་ཟེལ་གཞོན་པ། །
དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་ལེགས་བཤད་གྱི། །
འོད་དཀར་འབྲེང་བས་གསལ་བྱས་པ། །
སྒྲ་མའི་བྲིན་གྱིས་མཐོང་བའི་ཆོ། །
བདག་གི་ཡིད་གྱིས་ངལ་གསོ་ཐོབ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གོང་དུ་ཞུས་པ་བཞིན་སྒྲ་མ་དབྱ་མ་བ་དང་། རྗེ་བཙུན་
རེད་མདའ་བ། ལྷག་པའི་ལྷ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་བཅས་གྱི་བཀའ་བྲིན་ལ་
བརྟེན་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་བར་སྤྱགས་ལ་འཁྱུངས་ཡོད། དེ་ཡང་ལམ་
གཙོ་རྣམ་གསུམ་ལས།

ནམ་ཞིག་ངེས་འཛོག་མེད་པར་ཅིག་ཅར་དུ། །
རྟེན་འབྲེལ་མི་བསྐྱར་མཐོང་བ་ཅམ་ཉིད་ནས། །
ངེས་ཤེས་ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྤངས་ཀྱན་འཛིག་ན། །
དེ་ཆོ་ལྷ་བའི་དབྱང་བ་རྗོགས་པ་ལགས། །

ཞེས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་རང་གིས་རྒྱ་ཁོ་དཔོན་པོ་ངག་དབང་གྲགས་པ་ལ་རྗེ་ལྟར་
གདམས་པ་བཞིན་ཁོ་རང་གི་ཉམས་སྤྱོད་ཡང་དེའི་གནས་སྐབས་སུ་བྱུང་བ་ཡིན།

མཛད་པ་ཀྱན་ལས་གསུང་གི་ནི། །
མཛད་པ་མཆོག་ཡིན་དེ་ཡང་ནི། །
དེ་ཉིད་ཡིན་ཕྱིར་མཁས་པ་ཡིས། །

འདི་ལས་སངས་རྒྱས་རྗེས་བྲན་གྱིས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་ཞིག་དང་།
ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡོང་བ་ལ་གཙོ་བོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་བརྟག་
དབྱེད་བྱེད་དགོས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་ནང་དུ་ས་ལམ་མཐོན་པོའི་
ཉམས་ལེན་དང་རྟོགས་པའི་རིགས་རྣམས་ལམ་སངས་ཆོའི་རིགས་པས་དཔོག་ཐུབ་
རྒྱ་ཏུ་ཅང་ཁག་པོ་ཡིན། གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་གཏན་ལ་ཐབས་སྐབས། གཙོ་བོ་
ངེས་ལེགས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ལས་བརྒྱམས་ནས་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོར་
གསུངས་པ་ནི་ང་ཆོས་དབྱེད་པ་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེའི་སྟེང་ནས་དབྱེད་པ་
བྱས་ཏེ་བསམ་སྒོ་བཏང་ན་དངོས་གནས་སེམས་ལ་ངེས་པ་ཐོབ་རྒྱ་ཡོད་པ་ཞིག་
ཡིན།

དེས་ན་གཙོ་བོ་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྟེན་འབྲུང་གསུངས་པའི་ཚུལ་གྱི་ཐོག་
ནས་བསམ་སྒོ་བཏང་ན། སེམས་ལ་དངོས་གནས་སྟོན་པ་བཙམ་ལྡན་འདས་ནི་སྒྲིབ་
སྒྲིབ་མེད་པ་ཞིག་རེད་འདུག་བསམ་པ་ཞིག་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་ཚུལ་ས་ལམ་གྱི་འགྲོ་སྟངས་དེ་དག་དངོས་གནས་ཡིན་ས་རེད་བསམ་པ་
སེམས་ལ་ཤར་བ་ཞིག་ཡོང་རྒྱ་ཡོད། དེར་བརྟེན།

འདི་ཉིད་ཡིན་ཕྱིར་མཁས་པ་ཡིས། །

འདི་ལས་སངས་རྒྱས་རྗེས་བྲན་གྱིས། །

ཞེས་གསུངས། ད་ནི་མཇུག་པ་པོ་རང་ཉིད་འོས་ཀྱི་ཚུལ་དུ།

སྟོན་དེའི་རྗེས་སུ་རབ་ཏུ་བྱུང་གུར་ཏེ། །

རྒྱལ་བའི་གསུང་ལ་སྦྱངས་པ་མི་དམན་ཞིང། །

ཞེས་གསུངས་པས་དགེ་སྤྲོད་ཡིན་པ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཡུལ་
ཁ་བ་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་མདོ་སྨད་སའི་ཆར་འབྱུངས་པའི་ཨ་མདོ་བ། སྟོན་པ་
བཀའ་ངེན་ཅན་དེའི་རྗེས་སུ་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ། མདོར་ན་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་སྤྲུགས་དང་
བཅས་པར་ཉམས་བཞེས་གནང་མཁན་གྱི་གསུམ་ལྷན་རིག་པ་འཛིན་པ་ཞིག་དང་།
དེའི་ཐོག་ལ་རྒྱལ་བའི་གསུང་ལ་སྦྱངས་པ་མི་དམན་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པར་ཐོས་
བསམ་རྒྱ་ཆེན་པོ་གནང་བས་སྦྱངས་པ་མི་དམན་ཞིང་ཞེས་ཁེངས་སྦྱང་གི་ཆོག་
གསུངས་པ་ལས། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཏུ་ཅང་མཁས་པ་ཆགས་ཡོད།

སྦྱངས་པའི་དོན་དེ་དག་ཀྱང་ཆོག་ཙམ་མཁས་པ་མཁས་རྒྱུད་ལྟ་བུར་བཞག་པ་
མ་ཡིན་པར་ཉམས་ལེན་ལ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེལ་ནས་དབྱེད་འཛིག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་
ཉམས་ལེན་ལ་བཅོན་པའི་ལག་རྗེས་ལ། ཞི་གནས་ཀྱི་ཉིང་འཛིན་གྱི་རྟོགས་པ་
འབྱུངས་པ་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་དབྱེད་པ་གནང་
ནས། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཐག་ཆོད་པ་ཞིག་སྤྲུགས་མདོན་ཏུ་བྱུང་ནས། མདོར་ན།
རི་ལྟ་བུར་བྱུང་བའི་ལྷག་མཐོང་གི་ཉམས་སྟོང་ཡོད་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི།

ནལ་འབྱོར་སྟོད་ལ་བཅོན་པའི་དགེ་སྤྲོད་ཞིག །

བྱང་སྟོང་ཆེན་པོ་དེ་ལ་དེ་ལྟར་གྱུས། །

ཞེས་བྱང་སྟོང་ཆེན་པོ་སྟོན་པ་བཀའ་ངེན་ཅན་ལ་གྱུས་པ་འདི་ལྟར་སྐྱེ་ཡི་འདུག་
ཅེས་གསུངས།།

བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་རིང་ཏུ་གནས་པར་བསྟོ་སྟོན་མཛད་ཚུལ།

སྟོན་པ་སྐྱ་ན་མེད་པའི་བསྟན་པ་དང་། །

མཛལ་བ་འདི་འདྲ་སྐྱ་མའི་རིན་ཡིན་པས། །

དགེ་བ་འདི་ཡང་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །

བཞེས་གཉེན་དམ་པས་འཛིན་པའི་རྒྱ་ཏུ་བསྟོ། །

ཕན་མཛད་དེ་ཡི་བསྟན་པ་འདྲ་སྟོན་པའི་མཐར། །

ངན་རྟོག་རྒྱུད་གིས་རྣམ་པར་མི་གཡོ་ཞིང་། །

བསྟན་པའི་ངང་ཚུལ་ཞེས་ནས་སྟོན་པ་ལ། །

ཡིད་ཆེས་རྟེན་པས་རྟག་ཏུ་གང་བར་ཤོག །

ཅེས་མཐུག་མཐར་བསྟོ་བ་གསུངས་པ་ནི་སེམས་སྒྲིལ་ཤོ་ཞིག་འདུག་ལ། མཁས་
མཆོག་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛོད་རྩ་བ་ལས།

སྟོན་པ་འཛིག་རྟེན་མིག་ནི་ཐུམ་གྱུར་ཅིང་། །

དཔང་གྱུར་སྒྲུབ་པོ་པལ་ཆེར་ཟད་པ་ན། །

དེ་ཉིད་མ་མཐོང་རང་དགར་གྱུར་པ་ཡི། །

ངན་རྟོག་རྣམས་གྱིས་བསྟན་པ་འདི་དགྲགས་སོ། །

ཞེས་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།

རང་བྱུང་རང་བྱུང་བསྟན་པ་གཅེས་འཛིན་རྣམས། །

མཆོག་ཏུ་ཞི་གཞེགས་འགྲོ་མགོན་མེད་པ་ན། །

འདོམས་མེད་ཡོན་ཏན་འདོམས་པར་བྱེད་པ་ཡི། །

རྩི་མས་དགའ་མགུར་དེང་སང་འདི་ན་སྤྱོད། །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་སྒོག་མར་སྒོག་ཕྱིན་པ་ལྟར་ཉག་པ་
བའི་སྤྱོད་ལ་སྤྱེབས་ཡོད་པས།

དེ་ལྟར་ཐུབ་པ་དག་གི་བསྟན་པ་ནི། །

སྒོག་མར་སྒོག་ཕྱིན་འབྲང་དང་རྩི་མ་རྣམས། །

སྤྱོད་པས་དང་ལྟན་པའི་དུས་སུ་རིག་ནས་ནི། །

ཐར་པར་འདོད་པ་དག་གིས་བག་ཡོད་གྱིས། །

ཞེས་མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་འདི་ལྟར་གསུངས་འདུག་ལ། རྩི་རིན་
པོ་ཆེས་ཀྱང་།

བན་རྟོག་རྒྱུད་གིས་རྣམ་པར་མི་གཡོ་ཞིང་། །

ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་གྲུང་ཐང་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་
གྱིས་བསྟོད་པ་དོན་ལྟན་མ་ལས།

དེང་དུས་ཡབ་རྩེའི་སྒོལ་བཟང་ཡང་། །

སྟིགས་མ་ཐུན་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ཁེབས། །

ལྟར་སྒྲུང་བཤེས་གཉེན་དུ་མ་ཡིས། །

སྤྱི་བོ་ཉམས་ངའི་གཡང་དུ་ཁྱིད། །

ཤེ་རྩུང་དགེ་ལྡན་བསྟན་པ་འདི། །

དཔལ་དང་འབྱོར་པས་རབ་རྒྱས་ཀྱང་། །

བཤད་དང་སྒྲུབ་པས་ཆེས་སྤྲོ་བ།

བསམ་གྱིན་སྟོང་ནས་ཤེས་པ་འཕྲོ།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན།

བརྟེན་ནས་འབྲུང་བའི་དེ་ཉིད་གསལ་མཛད་པ།

ཐུབ་པའི་ལུགས་བཟང་སྤྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ།

ལུས་དང་སྟོག་ཀྱང་བཏང་ནས་འཛིན་པ་ལ།

སྐད་ཅིག་ཅམ་ཡང་སྟོན་པ་མ་གྱུར་ཅིག།

འབྲེན་པ་མཆོག་དེས་དཀའ་བ་དཔག་མེད་གྱིས།

ནན་ཏན་སྟོང་པོར་མཛད་ནས་བསྒྲུབས་པ་འདི།

ཐབས་གང་ཞིག་གིས་འབེལ་བར་འགྱུར་སྟམ་པའི།

རྣམ་པར་དཔྱོད་པས་ཉིན་མཆོན་འདའ་བར་ཤོག།

ལྷག་བསམ་དག་པས་ཚུལ་དེར་བརྟེན་པ་ན།

ཆངས་དང་དབང་པོ་འཛིག་རྟེན་སྟོང་བ་དང་།

ལེགས་ལྡན་ནག་པོ་ལ་སོགས་སྤང་མས་ཀྱང་།

གཡེལ་བ་མེད་པར་རྟག་ཏུ་སྟོགས་ཁེད་ཤོག།

ཅེས་གསུངས་པ་འདིས་མཐུག་གི་དགེ་བ་བསྟོ་བ་དང་། འཕྲིན་བཅོལ་ལྟ་བུ་
ཞིག་གསུངས་འདུག མཛད་པ་པོ་གང་གིས་མཛད་པ་ནི། སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྡན་
འདས་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་གྱི་མ་འབྲེས་པའི་མཛའ་བཤེས་ཆེན་པོ། སྟོན་པ་ལྷན་
མེད་པ་ལ་ཐབ་མོ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་གསུངས་པའི་སྟོན་པ་བསྟོན་པ་

ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྤྱིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། མང་དུ་ཐོས་པའི་དགེ་སྤྱོད་སྤྱོད་
བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་གངས་ཅན་ཁྲོད་ཀྱི་གངས་རིའི་དབང་པོ་འོ་དེ་གྲང་
རྒྱལ་གྱི་ལྷ་ཞོལ་དབེན་གནས་ལྷ་སྤྱིང་ས་མིང་གཞན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་ཞེས་བྱ་
བར་སྦྱར་བའི་ཡི་གེ་བ་ནི་ནམ་མཁའ་དཔལ་ལོ། །

དེ་ལྟར་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ་ནི་ཉ་ཅང་ཡག་པོ་འདུག་ཅིང་། དོན་རྒྱ་ཆེན་ལ་
གཉིང་ཟབ་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ངོ་སྟོན་གཙོ་བོ་འདིའི་ཐོག་ནས་བྱེད་རྒྱ་དང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྤྱིང་ཇེ་དང་། བཟོད་བ་སོགས་པལ་ཆེར་ཆོས་ལུགས་
མང་པོའི་བྱམ་མོང་བ་ཡིན། ཟབ་མོ་རྟེན་འབྲུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པ་འདི་
ནི་ནང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་ཆོས་ཤིག་ཡིན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་
དམིགས་བསལ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །

རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་བཀའ་བྱིན་བཟུངས་པ།

༡༡། །ཁ་སྟོན་དྲ་རམ་ས་ལར་གེལ་ཚུབ་ཏུ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་
བོད་ནས་ཡོང་བའི་མིའི་གས་ནས་ཨ་མ་དོའི་སྒྲ་མ་ཞིག་གིས། བྲང་རེས་ལེགས་
བཤད་སྟོང་པོའི་བཤད་ལུང་ཞིག་བྱུང་ན་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་འདུག་ཅིང་། དེ་སྟོན་ལོ་
ལས་ཀྱི་གོང་དུ་ཐེངས་གཅིག་སྟེབས་སྐབས་ཀྱང་རེ་བསྐྱུལ་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ཡིན་ལ།
ད་ལན་ཡང་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོའི་བཤད་ལུང་ཞིག་བྱུང་ན་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་འདུག་
ལེགས་བཤད་སྟོང་པོའི་བཤད་ལུང་བྱ་རྒྱུ་དུས་ཆོད་ཀྱིས་རྟེན་པས་ཁག་པོ་ཡིན་
པར་བརྟེན། ཡང་ན་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ཚུང་བ་ཞེས་སུ་གྲགས་པའི་རྗེ་རིན་པོ་
ཆེས་མཛད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་བཤད་ལུང་ཞིག་བྱུང་ན་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་
འདུག ད་ལན་ཁོང་རང་འདི་གར་སྟེབས་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཟུར་དུ་བཤད་ལུང་བྱེད་
དགོས་བྱུང་ན་དུས་ཆོད་དེ་ཅུ་མེད་ལ། ཕྱི་ངོ་ཆ་བ་ཆེ་ཞིང་ཐང་ཡང་ཆད་ཀྱི་འདུག་
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལྟར་མི་རྒྱས་འཁོགས་ཆགས་ཡོང་གི་ཡོད། ལྷན་འཁོགས་
ཆགས་པའི་སྐབས་གཞི་བ་པོ་བྱས་ན་མ་གཏོགས་མི་འགྲིགས་པས་ཟུར་དུ་འཆད་རྒྱ་
ཁག་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག

ལྷག་པའི་སྟོན་མེད་པས་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་བཤད་ལུང་མང་ཆོགས་ཀྱི་ནང་

དུ་ས་བཅད་མ་སྟོང་ཅམ་ཞིག་བྱས་ན་བཟང་པོའི་ཞོར་ལ་ང་ཆང་གི་དཔེ་ལྟར་ཡག་པོ་
མེད་དམ་བསམ་བྱུང་། དེར་བརྟེན་ཐོག་མར་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་བཤད་ལུང་ཐུང་
ཅམ་བྱ་རྒྱ་ཡིན། རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་བཤད་ལུང་འདི་ཉིད་བར་སྐབས་ཏ་ཅང་
དགོན་པོ་ཆགས་འདུག ངས་བཤད་ལུང་འདི་ཉིད་ཀན་རིག་འཛིན་བསྟན་པའི་སྐྱ་
མདུན་ནས་ཁྱུས་པ་ཡིན་ལ། ཀན་རིག་འཛིན་བསྟན་པས་སྐབས་མེ་ཁང་གསར་དོ་རྩེ་
འཆང་གི་སྐྱ་མདུན་ནས་གསུམ་གནང་མཛད་འདུག ཟླ་ཁྲི་ཡོངས་འཛིན་ཅོ་ཞེ་སྐྱ་མ་
རིན་པོ་ཆེས་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་འབྲེལ་བ་སྟེལ་མར་བསྟོད་པ་མཛད་ཡོད། དེའི་
བཤད་ལུང་ཅོ་ཞེ་སྐྱ་མ་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་མདུན་ནས་གླིང་རིན་པོ་ཆེས་
གསུམ་པ་གནང་ཞིང་། ངས་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱ་མདུན་ནས་ཁྱུས་པ་
ཡིན། ཟེལ་མར་བསྟོད་པའི་ནང་རྩ་ཆོག་ཆ་ཆང་ཡོད་སྐབས། དེའི་བཤད་ལུང་གི་
རྒྱན་ཞིག་ཀྱང་སྟེབས་ཀྱི་ཡོད། ཅ་བའི་སྟེང་ནས་བཤད་ལུང་ཁྱུས་ནི། ལུ་ལུ་བ་ཀན་
རིག་འཛིན་བསྟན་པའི་སྐྱ་མདུན་ནས་ངས་ཁྱུས་པ་ཡིན།

བསྟོད་པ་འདི་ཉིད་བྱིན་སྐབས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཟླགས་གཅིག་ནས་བརྗོད་
བྱའི་ཆ་ནས་བཤད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ངོ་སྟོན་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་
པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་སྟོན་སྟངས་ཀྱང་རྟེན་འབྲུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རང་དབང་གི་སྟོན་
འདོམས་པར་མཛད་མཁན་ཀྱི་སྟོན་པ་སྐྱ་ན་མེད་ཅིང་། སྐྱ་བ་སྐྱ་མེད་པའི་སྟོན་
བསྟོད་པས་ནང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་སྟོན་ཆགས་ཡོད། དེ་བཞིན་སྐབས་
ཀྱི་ངོ་སྟོན་ཀྱང་ཆགས་ཡོད། ཟླགས་མཚུངས་སྟོན་པ་སྐབས་པའི་དབང་པོར་བསྟོད་པ་
ཡིན་པས་ཏ་ཅང་ཡག་པོ་ཞིག་འདུག གཉིས་ནས་འདི་ཉིད་མཛད་པོ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་

རང་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་ཆེད་སྟོད་དུ་ཐོས་བསམ་སྒོ་བ་གཉེར་བྱུགས་ཆེན་པོ་གནང་བ་ཞིག་
ཡིན། དེ་ལྟར་ཡང་རྟོགས་བརྟུན་མཁུན་ལེགས་མ་ལས།

དང་པོ་རྒྱ་ཆེན་ཐོས་པ་མང་དུ་བཅུ། །

བར་དུ་གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་གདམས་པར་གས། །

མཐའ་མར་ཉིན་མཆན་ཀྱན་ཏུ་ཉམས་སུ་སྒྲུངས། །

ཀྱན་ཀྱང་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་བསྟོས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། དུས་ཕྱིས་བྱ་བས་དུ་ཐེབས་ནས་འོལ་དགའ་
ཆོས་ལུང་དང་། འོལ་དགའ་ཕུའི་ལྷ་སྒྲིང་བཅས་སུ་སྐྱབ་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་
ཤིང་། ལྷ་དང་སྒྲ་མར་གསོལ་འདེབས་དང་། གཞུང་ལུགས་ལ་དབྱད་ཞིག་ བསམགས་
སྒྲུང་གནང་རྒྱ་བཅས་གསུམ་སྤྲིལ་གྱི་ཐོག་ནས་འབད་བཅོམ་ཆེན་པོ་གནང་བའི་
སྐབས་སུ་མཆན་ལམ་མམ་ཉམས་ཀྱི་ཚུལ་ལྟ་བུར།

རྒྱལ་སྐས་སྐྱ་སྐྱབ་ཡབ་སྐས་གཙོ་འཁོར་ལ། །

ཐབ་མོ་རྟེན་འབྲུང་གཏམ་གྱི་བཤོ་བ་མཛད། །

དེ་ཡི་ནང་ནས་དཔལ་ལྷན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས། །

རྒྱ་དཔེས་བྱིན་བཤམས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་འཁྱུངས། །

དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

ཞེས་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེ་བཟ་ཤིས་དཔལ་ལྷན་གྱིས་མཛད་པའི་རྗེའི་
གསང་བའི་རྣམ་ཐར་གྱི་གསོལ་འདེབས་སུ་རྗེ་སྐད་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་
བྱིན་ཆམས་ཀྱི་མཆན་མ་ཁྱད་པར་ཅན་བྱང་བའི་ཉིན་དེར་རྟེན་འབྲུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་

མིང་རྒྱུ་བཀྲམས་ཡོད་ཅེས་སྟེ། འཁྱེད་ཐམས་ཅད་བདེ་མོར་ཐུགས་ལ་འཐད་པ་
ཞིག་དང་། དེ་ཉིད་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་
འབྲེན་པའི་ལྷ་བའི་དབྱུང་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞིག་སྐྱབས་དེར་བྱུང་བ་ཡིན། ལྷ་
བའི་དབྱུང་པ་རྫོགས་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དད་པ་
འཁྱུངས་ཤིང་། དེ་ལྷ་བྱའི་དད་གྲུས་ཅེ་གཅིག་པ་འཁྱུངས་བཞིན་པའི་རང་ནས་རྟེན་
འབྲེལ་བསྟོད་པ་འདི་ཉིད་ལྷགས་ཚོམ་མཛད་པ་ཞིག་ཡིན། རྒྱ་མཚན་དེ་བས་ན་
དམིགས་བསལ་གྱི་བྱིན་རྒྱལས་གྱི་མཚན་ཁ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། དེའི་བཤད་ལུང་
མདོར་བསྡུས་ཤིག་འབྲུལ་བ་ལ།

ན་མོ་གྲུ་རུ་མཛུ་རྟོ་ལྷ་ཡ། ཞེས་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་དབྱུངས་ལ་བྲག་
འཆའ་བ་ཡིན།

གང་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་། །

འགག་པ་མེད་པ་སྦྱེ་མེད་པ། །

ཆད་པ་མེད་པ་རྟག་མེད་པ། །

འོང་བ་མེད་པ་འགོ་མེད་པ། །

ཐ་དད་དོན་མིན་དོན་གཅིག་མིན། །

སྟོས་པ་ཉེར་ཞི་ཞི་བསྟན་པ། །

རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་གྱི། །

དམ་པ་དེ་ལ་བྲག་འཆའ་ལོ། །

ཞེས་པ་གསུངས་པ་ནི་རྩ་བ་ཤེས་རབ་གྱི་མཚན་པར་བརྫོད་པ་ཡིན།

རྟེན་འབྲུང་གསུངས་པ་བསྟོན་པའི་སྒོ་རོ་མཆོང་ཅན་དུ་བསྒྲུབས་པ།

གང་ཞིག་གཟིགས་ཤིང་གསུངས་པ་ཡིས། །

མཁྱེན་དང་སྟོན་པ་ལྷན་ཅིང་། །

རྒྱལ་བ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་། །

གཟིགས་ཤིང་འདོམས་པ་དེ་ལ་འདུད། །

ཅེས་གསུངས་པ་ནི་ཐོག་མར་གཞུང་གི་མཆོང་བརྗོད་ཡིན་ཞིང་། འཆད་པར་
འབྲུང་བའི་གཞུང་གི་བརྗོད་བྱ་རྟེན་འབྲུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་། དེའི་རང་བཞིན་དུ་
ཡོད་པའི་རྟེན་འབྲུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རང་དབང་གི་སྒོ་ནས་འདོམས་པར་མཛད་ཅིང་།
དེ་འདོམས་པར་མཛད་པ་དེ་ཡང་། མཐའ་གཅིག་ཏུ་བཅེ་བའི་བསམ་པས་གདུལ་བྱ་
རྣམས་ལ་འདོམས་པར་མཛད་མཁན་གྱི་སྟོན་པ་དེར་མཆོང་བརྗོད་མཛད་པ་ཡིན།
བྱེད་པ་པོ་གང་གིས་དོན་གང་ཞིག་གཟིགས་པས་མཁྱེན་པ་ལྷན་ཅིང་བར་འབྲུང་བ་
དང་། དོན་གང་ཞིག་རང་གིས་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་འཁྲུལ་པ་མེད་པར་འདོམས་པར་
མཛད་སྒྲུབས་སྐྱབ་ལྷན་ཅིང་བར་འབྲུང་བ་ནི་རྟེན་འབྲུང་གི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན།

འདིག་རྟེན་རྒྱད་པ་རི་སྟེད་པ། །

དེ་ཡི་ཙ་མ་མ་རིག་སྟེ། །

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་རྟེན་འབྲུང་གི་དེ་ཁོ་ནིད་གཤམ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ནི།
དབུ་མ་ཙ་མ་པེས་རབ་གྱི་རབ་བྱེད་ཉིད་དུག་པ་དང་། དེ་བཞིན་རབ་བྱེད་བཙ་
བརྒྱད་པའི་ནང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲུག་བསྒྲུལ་གྱི་ཙ་མ་མ་རིག་པ་ཆགས་གྱི་ཡོད་

བས་འདི་ལྷར་གསུངས་པ་ཡིན།

གང་ཞིག་མཐོང་བས་དེ་ལྟོག་པ།

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བར་གསུངས།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་མ་རིག་པ་ནི་རྒྱད་པ་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་ལ། མ་རིག་པ་
ཞེས་པའི་མིང་དེ་ཉིད་ཀྱང་བཟ་མི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་པོ་ཡིན། ང་རང་ཆོ་
ཆང་མ་འདོད་པ་བདེ་བ་འདོད་ཀྱང་། འདོད་པ་ལྷར་གྱི་བདེ་བ་མི་ཡོང་བར་བཟ་མི་
ཤེས་པ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་ཡོང་བ་འདི་ནི། རོར་འབྲུལ་དང་ལམ་འབྲུགས་པ་ཞིག་
གིས་བྱུང་བ་ཉ་ཅང་གསལ་པོ་ཡིན། དེས་ན་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་དང་། དེ་
ཡང་མཐར་གཏུགས་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཆོངས་པའི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་སྐྱུག་
བསྐྱེལ་དེ་དག་མི་འདོད་བཞིན་དུ་བྱུང་བ་འདི་ལྷར་ཡིན། རང་མ་སྦྱིད་པ་དང་གཞན་
ཡང་ཕྱང་བ་བཅས་རང་གཞན་ཀུན་ལ་འདི་ཕྱི་གཉིས་མེད་དང་། ལྷ་ས་འཛོགས་མེད་
པ་ཞིག་གི་སྤང་ནས་མི་ཆེ་སྦྱེལ་དགོས་པ་དང་། ཆེ་རབས་ནས་ཆེ་རབས་སུ་འདི་
ལྷར་འགྲོ་བ་ནི་རྩ་བ་བདེན་འཛིན་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་གསལ་པོ་ཡིན།
དེས་ན་གོང་གི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་གསུངས་པ་ཡིན།

དེ་ཆེ་ཆོ་དང་ལྷན་པ་ཡིས།

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ལམ།

ཁྱོད་གྱི་བསྟན་པའི་གནད་ཉིད་དུ།

རི་ལྷར་ཁོང་དུ་རྒྱད་མི་འབྱུང།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་དེ་ཆེ་ཞེས་རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་

འབྲུང་བའི་ལས་འདི་བཙུག་ལྡན་འདས་ཁྲིད་གྱི་བསྟན་པའི་གནད་དམ། བསྟན་པའི་
ཉིང་ཁྱ་སྟེ་གནད་འགག་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་ཤེས་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་
ཡིན།

དེ་ལྟ་ལགས་ན་མགོན་ཁྲིད་ལ།
བསྟོད་པའི་སྒྲོལ་ནི་སྤྱི་ཞིག་གིས།
བརྟེན་ནས་འབྲུང་བ་གསུངས་པ་ལས།
ངོ་མཚར་གྱུར་པ་ཅི་ཞིག་ཆེད།

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོན་པ་བཀའ་ངེན་ཅན་ལ་བསྟོད་པའི་སྒྲོལ་དཔེར་ན། བཙུ་
བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ནས་བསྟོད་པ་དང་། རྒྱས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཐོག་ནས་བསྟོད་པ་
དང་། གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུའི་ཐོག་ནས་བསྟོད་པ། གཞན་ཡང་མཚན་
དང་དཔེ་བྱད་གྱི་ཐོག་ནས་བསྟོད་པ་ཡོང་གི་ཡོད་ཀྱང་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། རྟེན་
འབྲུང་རང་དབང་དུ་འདོམས་པའི་མཛད་པའི་ཆ་ནས་བསྟོད་ན་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པ་
ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པས་ཆོགས་སྤྱི་བཅད་པ་འདི་གསུངས་ཤིང་། འོ་ན་རྟེན་འབྲུང་ཞེས་
པ་དེ་ཇི་འདྲ་ཞིག་རེད་ཅེ་ན།

གང་གང་རྟེན་ལ་རག་ལས་པ།
དེ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཞེས།
གསུངས་པ་འདི་ལས་ཡ་མཚན་པའི།
ལེགས་འདོམས་ཚུལ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད།

ཅེས་གསུངས་པ་ནི་མདོ་དང་བསྟན་བཙུག་བཙུག་དང་། གཞན་ཡང་རྟེན་འབྲུང་གི་དེ་

ཁོ་ན་ཉིད་ལྷོན་མཁན་གྱི་གཞུང་ཆང་མའི་ནང་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་མཐར་
ཐུག་གསུངས་སྐབས། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆིགས་འདི་ཉིད་གསུང་གི་ཡོད། རྟེན་
འབྲུང་གི་གཏན་ཆིགས་མཐར་ཐུག་ནི་མིང་རྒྱུང་བཏགས་ཡོད་ཅེས་སྟེ། རྟེན་ཉིད་
འདི་པ་ཅེས་ཞེས་བརྗོད་པའི་གོ་བ་ལྷ་མོ་ཡོད་པའི་རྟེན་འབྲུང་གི་སྟེང་ནས་བསམ་སྒྲོ་
གཏོང་དགོས་ཤིང་། གཞི་རྩ་འདི་འབྲེལ་ཡིན་པས་ལྷོས་བྱུབ་གྱི་རིགས་པ་འཐད་
གྱི་ཡོད།

མདོར་ན། རང་ཉིད་རྒྱ་རྟེན་གྱི་དབང་གིས་བྱུབ་ཅིང་། གཞན་དབང་གིས་ཡོད་
པས་ལྷོས་བྱུབ་འཐད་ཅིང་། ལྷོས་བྱུབ་འཐད་པས་ན་རྒྱ་འབྲས་གྱི་རྟེན་འབྲུང་འཐད་གྱི་
ཡོད། དེས་ན་ང་ཆོས་མིག་མཐོང་ལག་ཟེན་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་འབྲས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་
ལས་འདུས་བྱས་གྱི་རྟེན་འབྲུང་དེ་ལ་བསམ་སྒྲོ་ཡག་པོ་ཞིག་བཏང་ན་ཐལ་འགྱུར་
བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་རྒྱ་འབྲས་པན་ཚུན་ལྷོས་ནས་ཡོང་བ་དང་། འབྲས་བྱ་རྒྱ་ལ་
རག་ལས་པ། འབྲས་བྱ་བྱུབ་པ་རྒྱ་ལ་ལྷོས་དགོས་པ་བཅས་གྱི་ཐོག་ལ་བསམ་སྒྲོ་
ཡག་པོ་ཞིག་བཏང་ན། རྒྱ་དེ་འབྲས་བྱ་བྱེ་བྲག་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ནི་འབྲས་བྱར་ལྷོས་
པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་པན་ཚུན་ལྷོས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱ་འབྲས་དང་། བྱ་བྱེད་དང་།
འཁོར་འདས་བཅས་འཛོག་རྒྱ་ས་མཆོན་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་ཆང་མ་ལྷོས་ནས་
འཛོག་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། ལྷོས་པ་དེ་ནམས་པར་རིམ་པར་གཏུགས་སྐབས་ཆོས་
གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་རང་དབང་གིས་བྱུབ་པ་ཞིག་ཡོད་ན་
ལྷོས་མི་དགོས་ཤིང་། གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་མ་བྱུབ་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ལྷོས་པ་
དེ་འཐད་པ་ཡིན། ལྷོས་པ་དེ་འཐད་གྱི་ཡོད་པས་རྒྱ་འབྲས་གྱི་རྟེན་འབྲུང་འཐད་པ་

བཅས་ལ་བསམ་སྒྲོག་གཏོང་སྐབས། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་འབྲུང་དེ་ནས་པར་རིམ་པར་
གཏུགས་སྐབས། རྟེན་འབྲུང་པ་མེད་སྟེང་དུ་གོ་བ་སྟེབས་པ་ཞིག་ཡོང་རྒྱ་ཡོད། དེས་
ན་གོང་གི་ཆོགས་སྲུ་བཅད་པ་འདི་གསུངས་པ་ཡིན།

གང་དུ་བརྩུང་བས་བྱིས་པ་རྣམས། །

མཐར་འཛིན་འཆིང་བ་བརྟན་བྱེད་པ། །

དེ་ཉིད་མཁས་ལ་སྟོས་པ་ཡི། །

བ་བ་མ་ལུས་གཅོད་པའི་སྒོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྲུང་གིས་རང་རང་གི་རྒྱས་རང་རང་གི་
འབྲས་བྱ་མ་འཆོལ་བར་ཡོང་བ་ནི། རྒྱ་དང་འབྲས་བྱའི་ཆོས་དེ་དང་དེར་བདེན་པའི་
རང་བཞིན་ཞིག་ཡོད་པས་ན། འབྲས་བྱ་ཞེས་པ་ནི་གང་བྱུང་གི་ཐོག་ནས་མི་ཡོང་
བར། རང་ཉིད་སྟེང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གཅིག་གིས་སྟེས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་དངོས་པོར་རང་
མཆན་ནམ་རང་བཞིན་ཞིག་ཡོད་དགོས་སོ་སྟུམ་སྟེ། ང་རང་ཆོད་སེམས་ཀྱི་རྣམ་
རྟོག་གིས་བཅོས་ནས་རྒྱ་འབྲས་ལ་འགྱུར་བ་འགྲོ་གི་མེད་ཅིང་། དེ་དང་དེར་དངོས་
པོའི་རང་བཞིན་ཞིག་ཡོད། དེ་ལ་དངོས་པོའི་རང་མཆན་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་ཡིན།
དེས་ན་རྒྱ་འབྲས་པན་གཅོད་ཡོང་བ་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་རྒྱ་མཆན་
དུ་བྱས་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་རེད་བསམ་སྟེ་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་བྱུབ་པ་ཞིག་
ཡོད་པ་དང་། དངོས་པོར་དེའི་རང་བཞིན་ཞིག་ཡོད་པ་སྟུབ་བྱེད་ལ་འགོད་ཀྱི་ཡོད་
པས་ན། གང་དུ་བརྩུང་བའི་བྱིས་པ་རྣམས་མཐར་འཛིན་འཆིང་བ་བརྟན་པར་བྱེད་པ་
དེ་ཉིད། བསམ་སྒྲོག་གཏོང་རིང་པོ་ཞིག་གཏོང་གེས་མཁན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་རྒྱ་

འབྲས་ལྷོས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྲས་ཏེ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྐྱབ་སྐྱབ་པས། རང་བཞིན་
མེད་པར་མཐོང་པ་རྒྱ་མཚན་གཙོ་བོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། རང་བཞིན་མེད་པར་མཐོང་པ་
དེས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གཅད་ཡོང་གི་ཡོད་ཅེས་
གསུངས་སོ།

བསྟན་འདི་གཞན་དུ་མ་མཐོང་བས། །

སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་ཁྱོད་ཉིད་དེ། །

མ་སྐྱེས་ལ་ནི་སེངྒེ་བཞིན། །

བྱ་སྟེགས་ཅན་ལའང་གཅུམ་བུའི་ཆོག། །

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་སྟོན་པ་གཞན་དང་གཞན་སྤྱུ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པ་ཉེན་
འབྱུང་རང་དབང་གིས་འདོམས་པར་མཛད་པའི་སྟོན་པ་ནི་སྟོན་པ་གཞན་དང་མི་འབྲ་
བ་ཡིན་པ་ཞེས་སྐྱབ་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་སོ།

ཨེ་མའོ་སྟོན་པ་ཨེ་མའོ་སྐྱབས། །

ཨེ་མའོ་སྐྱེ་མཆོག་ཨེ་མའོ་མགོན། །

ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ལེགས་གསུངས་པའི། །

སྟོན་པ་དེ་ལ་བདག་བྲག་འཆོལ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཨེ་མ་ཞེས་པ་ནི་ངོ་མཚར་བའི་ཆོག་སྟེ། ཐར་ལམ་སྟོན་པའི་
སྟོན་པ་དང་། སྲིད་ཞིའི་འཛིགས་པ་ལས་སྐྱོབ་པའི་སྐྱབས་དང་། ཨེ་མའོ་སྐྱེ་མཆོག་
ཅེས་པས་སྐྱབ་པ་ཆེ་མེད་པའི་སྐྱེས་མཆོག་ ཨེ་མའོ་མགོན་ཞེས་པས་གནས་སྐབས་
དང་མཐར་སྐྱག་གི་པན་དང་བདེ་བར་སྦྱོར་བར་མཛད་མཁན་གྱི་མགོན་སྐྱབས་

དབྱང་གཉེན་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ཉིད་རེད་ཅེས་གསུངས་པའོ།

སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་བཞེད་ཅིང་གསུངས་པའི་ཚུལ་ལ་བསྟོད་པ།

ཕན་མཛད་ཁྲོད་གྱིས་འགྲོ་བ་ལ།

སྟན་པའི་སྒྲིབ་དུ་བཀའ་བསྟུས་པ།

བསྟན་པའི་སྟོང་པོ་སྟོང་པ་ཉིད།

ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཁྲ་མེད་པ།

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཚུལ།

འགལ་བ་དང་ནི་མ་གྲུབ་པར།

མཐོང་བ་འདི་ཡིས་ཁྲོད་གྱི་ལུགས།

དེ་ལྟར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱས།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྟན་པའི་སྟོང་པོ་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅེས་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ནི། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི་
མཁན་གྱི་རང་སྡེ་སྟེ། སྟོང་བདག་མེད་ཞལ་གྱིས་བཞེད་མཁན་གྱི་ནང་ནས་དངོས་སྐྱ་
བ་ལྟ་བུས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བས་རང་མཚན་ཡོད་ཅིང་། གཞན་དབང་ངམ་
འདུས་བྱས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་མེད་ན། མཚན་ཉིད་གསུམ་ཀར་སྐྱར་
འདེབས་སུ་འགྲོ་གི་འདུག་ཅེས་རྟེན་ཁ་ཆེན་པོར་བཅི་བ་དང་། མདོར་ན། ཤེར་བྱིན་
གྱི་མདོའི་སྐུའས་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་རང་ཉིད་ཐེ་བའི་གཟུགས་ནས་ནམ་མཁའ་བར་གྱི་

ཆོས་ཐམས་ཅད་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ས་སྟོང་བ་སྤྲི་བ་ཞིན་དུ་ཁས་སྦངས་ན་ཆད་
མཐར་འབྱུང་རོ་ཞེས་རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས་རོ་བོ་ཉིད་གསུངས་བ་ལས།
ཆོས་དེ་དང་དེ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ས་སྟོང་བ་ལ་བཟུལ་ན་མི་འགྲིག་པ་ཞེས་
གསུངས་ཡོད། དེས་ན་རྟེན་འབྱུང་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་བདེན་པར་ཡོད་པ་འཇམ། རང་
མཚན་གྱི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཞིག་ཚུར་སྐྱབ་ཀྱི་ཡོད་པས་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྐྱབ་
བྱེད་དུ་རྟེན་འབྱུང་བཀོད་ན་འགལ་ཉག་པས་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

མ་བྱུང་བ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱི་རོལ་སྤྱི་སྤྲེགས་པའི་གཞུང་དག་ཏུ། ཡང་ན་རྒྱ་མེད་
ལས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་དང་། ཡང་ན་རྟག་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ། ཡང་ན་འཛིག་
རྟེན་བཀོད་པ་པོ་འཇམ་རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་སྐྱེས་བྱས་སྒྲིའི་གཡོ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་
ཐོག་ནས་བྱུང་བ་བཅས་བཤད་པ་ནམས་ནི་དངོས་པོའི་ཐོག་མ་ཞིག་འདོད་ཀྱི་ཡོད་
ཅིང་། དངོས་པོའི་ཐོག་མ་དེ་ཡང་རང་གི་རིགས་མ་སྐྱུན་གྱི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་
པར་དེ་དང་རིགས་མི་མ་སྐྱུན་པ་ཞིག་ལས་ཡོང་བར་བཤད་པས་ན། ཐད་ཀ་ཐད་ཀའི་
རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྱུང་སྤྱི་ཁས་ལེན་ཀྱང་མཐར་གཏུགས་ན། ཡང་ན་རྒྱ་མེད་ལས་
བྱས་པ་དང་། ཡང་ན་རྟག་པའི་རྒྱ་ལས་བྱས་པ། ཡང་ན་འཛིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་རྟག་
པ་རང་བྱུང་གི་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པ་ཞིག་ཏུ་འདོད་ཀྱི་ཡོད་པས། རྟེན་འབྱུང་ཞེས་པའི་
གོ་བ་དེ་སྤྲེལ་པས་ཀྱི་མེད། བྱེད་པ་པོ་གཞན་ཞིག་གིས་བཀོད་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ནི།
རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་ཙམ་གྱིས་བྱུང་བ་མི་འདོད་པས་དེ་དག་གིས་རྟེན་འབྱུང་ཁས་
མི་ལེན་པས་དེ་དག་ལ་རྟེན་འབྱུང་གཏན་ཆོག་སྤྱི་བཀོད་སྐྱབས། མ་བྱུང་པའི་
གཏན་ཆོག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་རྩི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།

ཁྱོད་ནི་ནམ་ཞིག་སྟོང་པ་ཉིད། །

རྟེན་འབྲུང་དོན་དུ་མཐོང་བ་ན། །

རང་བཞིན་གྱིས་ནི་སྟོང་པ་དང་། །

བྱ་བྱེད་འཐད་པའང་མི་འགལ་ཞིང་། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྟེན་འབྲུང་གི་དོན་ནི། ཙ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རབ་བྱེད་ཉིར་
བཞི་པ་ལས།

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་གང་། །

དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །

དེ་ནི་བརྟེན་ནས་གདགས་པ་སྟེ། །

དེ་ཉིད་དུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེས་ན་སྟོན་པ་བཀའ་ངོན་ཅན་ཁྱོད་ཀྱི་དགོངས་
པ་མཐར་ཐུག་ནི། རྟེན་འབྲུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ལ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
བར་འབྲུང་བ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོངས་པས་
ན་རང་ཉིད་བྱུང་པ་གཞན་ལ་རག་ལས་ཤིང་སྟོས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་དངོས་པོ་གཅིག་
གི་ངོས་གཉིས་ལྟར། རྟོགས་གཅིག་ནས་སྣང་བ་རྟེན་འབྲེལ་མི་བསྐྱུ་བ་དང་། རྟོགས་
གཞན་ཞིག་ནས་རྟེན་འབྲེལ་མི་བསྐྱུ་བ་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་རང་དབང་གིས་བྱུང་པས་
སྟོངས་པ་ཡིན། ལྟོས་བྱུང་ཡིན་སྟབས་རང་དབང་གིས་བྱུང་པས་སྟོངས་པའི་སྟོང་
པའི་གོ་བ་དེ་སྟེབས་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན། མདོར་ན། ལྟོས་དུས་ཉིད་ནས་སྟོང་ཞིང་། ལྟོང་
དུས་ཉིད་ནས་སྣང་བ་ཞེས་བརྗོད་ཆོག་པ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་གཉིས་པོ་ནི་

ཆོས་ཉིད་ཡན་གར་དུ་གནས་པ་མེད། ཆོས་ཉིད་ཅེས་པ་ནི། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་གིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཆོས་ཉིད་དུ་
འཛོག་པས། རྟེན་འབྱུང་དང་སྟོང་པ་གཉིས་ནས་དུ་ཡང་བྲལ་ཐབས་མེད་པར་གནས་
ཀྱི་ཡོད་པས། གོང་གི་ཆོགས་བཅད་དེ་གསུངས་པ་ཡིན།

དེ་ལས་ཐོག་པར་མཐོང་བ་ན། །

སྟོང་ལ་བྱ་བ་མི་རུང་ཞིང་། །

བྱ་དང་བཅས་ལ་སྟོང་མེད་པས། །

ཉམ་ངའི་གཡང་དུ་ལྷུང་བར་བཞེད། །

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་དུ་ཤར་བ་དང་། རྟེན་འབྱུང་སྟོང་པར་
ཤར་བའི་གོ་བ་ནས་དག་ཁོ་ཐག་ཆོད་པ་ཞིག་མ་བྱུང་བར་སྟོང་པར་ངེས་པ་འབྲེན་
སྐབས་སྤང་བ་རྟེན་འབྲེལ་འཛོག་རྒྱར་དཀའ་ངལ་འསྐད་པ་དང་། སྤང་བ་རྟེན་འབྲེལ་
མི་བསྐྱ་བ་ཞིག་འཛོག་སྐབས་སྟོང་པའི་གོ་བར་ཅུང་ཟད་མི་བདེ་བ་ཡོད་པ་སྟེ། རོན་
ཀྱི་ངོས་ནས་ཡོད་པ་ལྟར་མྱོའི་ཟུར་དུ་ལྷགས་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་གོང་གི་ཆོགས་སུ་
བཅད་པ་དེ་གསུངས་པ་ཡིན།

དེ་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ། །

རྟེན་འབྱུང་མཐོང་བ་ལེགས་པར་བསྟུགས། །

དེ་ཡང་ཀུན་ཏུ་མེད་པ་དང་། །

རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཡོད་པས་མིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བས་མེད་པ་མིན་ཞིང་ཡོད་ལ། ཡོད་

ཚུལ་དེ་ཡང་བརྟེན་ནས་བྱུང་དགོས་ཤིང་། བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཞིག་ལས་རང་
དབང་གིས་བྱུང་པ་ཞིག་མེད་པ་སྒྲོར་ཤར་ཡོང་བས་ན། དེ་ཡང་ཀུན་ཏུ་མེད་པ་དང་།
རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཡོད་པས་མིན་ཞེས་གསུངས་སོ།།

ལྟོས་མེད་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་བཞིན། །

དེས་ན་མ་བརྟེན་ཡོད་མ་ཡིན། །

ངོ་བོས་བྱུང་ན་དེ་འབྲུག་པ། །

རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་པ་འགལ། །

དེ་ཕྱིར་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ལས། །

མ་གཏོགས་ཆོས་འགའ་ཡོད་མིན་པས། །

རང་བཞིན་གྱིས་ནི་སྟོང་པ་ལས། །

མ་གཏོགས་ཆོས་འགའ་མེད་པར་གསུངས། །

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་གཤེད་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་ན། ཅ་བ་ཤེས་རབ་གྱི་
རབ་འབྱེད་ཉིང་བཞི་པ་ལས།

གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རུང་བ། །

དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་བར་འགྱུར། །

གང་ལ་སྟོང་ཉིད་མི་རུང་བ། །

དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མི་རུང་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་འཐད་ན་གང་ཡང་
འཐད་ཆོག་པ་ཞིག་དང་། བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་དེ་ཉིད་མ་འཐད་ན་བཙོས་སུ་མེད་

ཅིང་དངོས་པོ་འགྱུར་དུ་མེད་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ཉིད་རང་དབང་ངམ་ལྟོས་
མེད་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་ན། དེ་ཉིད་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན་པས་རྒྱུན་
གཞན་གྱིས་དབང་གིས་དེར་འགྱུར་བ་འགྲོ་བ་མི་ཡོང་བ་དང་། རྒྱ་ཡི་བྲེད་པ་འཇུག་
ས་མི་ཡོང་བ་ཡིན། འབྲས་བུ་ཡིན་ན་གྲུབ་གྲུབ་པ་ཞིག་དང་། ཡང་ན་རྟག་ཏུ་མེད་
དགོས་པ་ཡིན། དེ་ཉིད་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་ན་འབྲས་བུ་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པ་ཡོང་མི་
ཤེས་ཤིང་། འབྲས་བུ་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་ན་རྒྱ་ཡིས་འབྲས་བུ་སྐྱེས་ཅེས་པ་དེ་ཉིད་
ཀྱང་ཡོང་མི་ཤེས་པས་ན།

རང་བཞིན་ལྡོག་པ་མེད་པའི་བྱིར།

ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་འགའ་ཡོད་ན།

སྤངས་འདས་པ་མི་རུང་ཞིང་།

སྐྱོས་ཀུན་ལྡོག་པ་མེད་པར་གསུངས།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཟང་ངན་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་སོགས་རང་
དབང་གིས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ན། བཅོས་སུ་མེད་པ་ཞིག་དང་། མདོར་ན། དངོས་པོ་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། ང་རང་ཆོའི་སྒོ་ངོར་ཆོས་དེ་དང་དེ་དོན་གྱི་ངོས་
ནས་ཡོད་པ་ཞིག་ཤར་གྱི་ཡོད་ཅིང་། ཤར་བ་ལྟར་དུ་དེ་ཉིད་དོན་ལ་གནས་ཡོད་ན་དེ་
ནི་བཅོས་སུ་མེད་ཅིང་། འགྱུར་དུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ།

དེ་བྱིར་རང་བཞིན་རྣམ་བཤམ་ཞེས།

སེམས་སྤྱི་ཡིས་ཡང་ཡང་དུ།

མཁས་པའི་ཆོགས་སུ་ལེགས་གསུངས་པ།

འདི་ལ་སྤྱི་ས་འགོང་བར་བྱས། །

ཞེས་གསུངས་སོ།།

སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་མཐོང་བའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ།

རང་བཞིན་འགའ་ཡང་མེད་པ་དང་། །

འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་འབྱུང་བའི། །

རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་གཉིས། །

མི་འགལ་འདུ་བ་སྟོས་ཅི་དགོས། །

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་དོ་བོས་
མེད་པ་ཞིག་གྲུབ་སྐབས། དེ་གཉིས་འགལ་བ་མེད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཏེ།

བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས།

མཐར་ལྟ་བ་ལ་མི་བརྟེན་ཞེས། །

ལེགས་གསུངས་འདི་ནི་མགོན་ཁྱོད་གྱི། །

སྤྱི་བ་ཐོབ་མེད་པའི་རྒྱ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཞེས་བ་ནི།

རྟེན་ཞེས་ཆོས་ཉིད་མི་འདོར་ལ། །

འབྱུང་ཞེས་འཛིག་རྟེན་ཚུལ་ཡང་མ་སྟུན། །

རིགས་ཚུལ་ཀླན་ལས་རྒྱལ་པོ་བཞིན། །

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་ཆད་མའི་བཀའ།

ཞེས་སྒྲེ་ཁྱི་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆའི་གསུང་ནང་ཡོད་པ་ལྟར་ཡིན་པས།
བརྟེན་ནས་འབྲུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྟག་ཆད་གྱི་མཐའ་གཉིས་ཀར་མི་ལྟོང་བ་ཞིག་
སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་དང་། རྟེན་འབྲུང་ཞེས་པའི་གོ་བའི་ཐོག་ནས་མཐའ་གཉིས་ཀ་སེལ་
བའི་རྒྱས་པ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན།

འདི་ཀྱན་ངོ་བོས་སྟོང་བ་དང་།

འདི་ལས་འདི་འབྲས་འབྲུང་བ་ཡི།

ངེས་པ་གཉིས་པོ་པན་ཚུན་དུ།

གོགས་མེད་པར་ནི་གོགས་བྱེད་པ།

འདི་ལས་ངོ་མཚར་གྱུར་བ་དང་།

འདི་ལས་མཇད་དུ་བྱུང་བ་གང་།

ཚུལ་འདིས་ཁྱོད་ལ་བསྟོད་ན་ནི།

བསྟོད་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དུ་མིན།

སྟོང་པ་རྟེན་འབྲུང་གི་དོན་དུ་མ་མཐོང་བའི་ཉེས་དམིགས་བསྟན་པ།

མོངས་པས་བྲན་དུ་བཟུང་བ་ཡིས།

གང་ཞིག་ཁྱོད་དང་ཞེ་འགས་པ།

དེ་ཡིས་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྒྲ།

མི་བཟོད་གྲུང་ལ་མཆར་ཅི་ཡོད། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྲུང་བ་དང་། ཡང་ན་འདིག་
རྟེན་བཀོད་པ་པོའི་དཀོན་མཆོག་འདོད་པ་དང་། ཡང་ན་གཙོ་བོས་ཤེས་བྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་
ལྔ་བཤད་ཅིང་། གཙོ་བོས་འདིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་འབྱུང་འབྲས་མིན་དེ་དག་འབྱུང་ཞེས་
བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་ན་རྒྱ་མེད་ལས་སྦྱེས་པ་རེད་ཅེས་འདོད་མཁན་རྣམས་
གྱིས་རང་རང་གི་ལྟ་བུ་ཞིག་འདྲིན་གྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་བདེ་སྤྱད་མྱོང་བ་པོའི་གང་
ཟག་རང་ཉིད་ལ་ཆ་བཞག་གྱང་། སྤང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་རྟག་གཅིག་
རང་དབང་བ་ཞིག་འདོད་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་བདག་མེད་པའི་རྟེན་འབྱུང་མི་འདོད་པ་
དེར་ཡ་མཆན་རྒྱ་གང་ཡང་མི་འདུག་ཅེས་དང་།

ཁྲོད་གྱི་གསུང་གི་གཅེས་པའི་མཛོད། །

བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཁས་སྐྱངས་ནས། །

སྟོང་ཉིད་ར་རོ་མི་བཟོད་པ། །

འདི་ལ་ཁོ་བོ་ངོ་མཆར་གྱུར། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཙུག་པོས་ལྟན་འདས་ཀྱི་གསུང་གི་ཉིང་ཁུ་དང་།
གདམས་པའི་མཆོག་རྟེན་འབྱུང་ཁས་སྐྱངས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་ཁས་མི་
ལེན་པ་ནི་ཡ་མཆན་སྦྱེ་བའི་གནས་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན།

རང་བཞིན་མེད་ལ་བགྱི་བའི་སྟོ། །

སྒྲ་མེད་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་གི། །

མིང་ཉིད་གྱིས་ནི་རང་བཞིན་དུ། །

འཛིན་ན་ད་གོ་སྤྱི་པོ་འདི། །

འཕགས་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་བསྐྱོད་པའི། །

འབྲུག་འགས་རྒྱ་དང་བལ་གྲུང་པ། །

ཁྱོད་དགྲེས་གྲུང་པའི་ལམ་བཟང་དེར། །

ཐབས་གང་གིས་ནི་བགྱི་བར་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མཐར་ཐུག་རྟེན་
འབྱུང་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བངས་ན། ཁྱོད་དགྲེས་གྲུང་པའི་ལམ་
བཟང་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཐབས་གང་གིས་བགྱི་བར་བྱ་ཞེས་གསུངས་སོ།།

སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་གསུངས་པས་མཐར་ལྷ་སྟོང་ཞིང་བཀའ་

ཐམས་ཅད་ཆད་མར་བསྐྱབས་པ།

རང་བཞིན་བཅོས་མིན་ལྟས་མེད་དང་། །

རྟེན་འབྲེལ་ལྟས་དང་བཅོས་མ་གཉིས། །

རི་ལྷ་བྱར་ན་གཞི་གཅིག་ལ། །

མི་འགལ་འདུ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ལྟས་པ་དང་མ་ལྟས་པ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ལ།
འགལ་བ་ཡིན་པ་མ་ཟད་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཡིན་པས་ལྟས་པ་དེ་ཡོངས་སུ་
གཅོད་ན། མ་ལྟས་པ་དེ་རྣམ་པར་བཅད་དགོས་པ་ཞིག་དང་། སེལ་དགོས་པ་ཞིག་

ཡིན་པས་དངོས་འགལ་ཆགས་ཡོད། ལྟོས་མ་ལྟོས་གཉིས་ལས་འགྲོ་ས་མེད་ཅིང་།
ཡང་ན་ལྟོས་པ་དང་ཡང་ན་མ་ལྟོས་པ་ཡིན། ཆོས་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་རང་གྲུབ་པ་དེ་
གཞན་ལ་རག་ལས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟོས་པ་དེ་གྲུབ་དགོས་པ་ཡིན། དེར་བརྟེན་ལྟོས་པ་
དང་མ་ལྟོས་པ་གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་པས་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་མི་འགལ་བར་
འདུ་མི་ཤེས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན། དེས་ན།

དེ་ཕྱིར་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་གང་། །

རང་བཞིན་གྱིས་ནི་གདོད་མ་ནས། །

རྣམ་པར་དབེན་ཡང་དེར་སྤང་བས། །

འདི་ཀུན་སྐྱུ་མ་བཞིན་དུ་གསུངས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་ལ་མ་ལྟོས་པའི་
རང་དབང་བ་བྲལ་བ་ཡིན། དེ་ཡང་དབྱ་མ་བཞི་བརྒྱུ་པ་ལས།

གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ཡོད་པ། །

དེ་ནི་རང་དབང་མི་འབྱུང་རོ། །

འདི་ཀུན་རང་དབང་མེད་པ་སྟེ། །

དེས་ན་བདག་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། འདི་ནི་དམ་སྤྲུག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཀྱང་རེད་འདུག་
པས། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གཏན་ནས་མེད་པར་མིང་རྒྱང་བཏགས་ཡོད་ཅེས་
ཡིན་ཀྱང་། ང་རང་ཆོའི་སློང་མིང་རྒྱང་བཏགས་ཡོད་ཅེས་དུ་མི་འཆར་བར། དོན་
གྱི་ངོས་ནས་འདི་དང་འདི་ཞེས་མཇུག་མོ་འཇུགས་ས་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཤར་བ་

འདི་དོན་གྱི་ངོས་ནས་དེ་ལྟར་དུ་བྱུང་མེད་ཅིང་། འོན་ཀྱང་སྒོ་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་
དབང་གིས་དོན་གྱི་ངོས་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་སྤང་གི་ཡོད། དེར་བརྟེན་སྤང་ཡང་མི་
བདེན་པ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་རེད་ཅེས་གསུངས་སོ།།

ཁྱོད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལ། །

གྲོལ་བ་འགས་ཀྱང་ཆོས་མཐུན་དུ། །

སྐགས་མི་རྟོན་པར་གསུངས་པ་ཡང་། །

འདི་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ལེགས་པར་འཁུམས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱིར་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་ནས་བཟུང་ཐར་བ་འདོད་ལ། ལུ་
སྟེགས་པའི་ནང་དུ་ཐར་བ་འདོད་པ་བཤད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་བདག་ཉག་པར་ཁས་
སྤངས་ནས་ཐར་བ་བཤད་ཐུབ་པ་ཉ་ཅང་ཁག་པོ་ཡིན། དེ་བཞིན་སྤང་པོ་ལྷ་ལ་བརྟེན་
ནས་བཏགས་པའི་བདག་འདོད་ཀྱང་། བདག་དང་སྤང་པོས་མཆོན་པའི་ཆོས་རྣམས་
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པ་ཞིག་འདོད་ན། ཐར་པའི་རྣམ་གཞག་འཛོག་རྒྱ་ཉ་ཅང་ཁག་པོ་
ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ལ། དེར་འགལ་འདུ་སྟེན་གྱི་ཡོད་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་
དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྒྱ་མཆོན་དུ་བྱས་ཏེ། རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་གསུངས་པ་འདི་ལ་གཟུ་བོར་གནས་པའི་ཐོག་ནས་རིགས་པས་
ཇི་ཙམ་དཔྱད་ཀྱང་དེར་འགལ་འདུ་མེད་ཅིང་། ཇི་ཙམ་དཔྱད་པའི་ཆོད་ཀྱིས་སེམས་
ལ་ཇི་བདེར་འགྲོ་བ་དང་། ཁོ་ཐག་ཆོད་པ་ཞིག་ཡོང་ཐུབ་པ་ཡིན། དེས་ན་གོང་གི་
ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་གསུངས་པ་ཡིན།

ཅི་སྤྲད་ཅི་ན་འདི་བཤད་པས། །

མཐོང་དང་མ་མཐོང་དངོས་པོ་ལ། །

སྟོ་འདོགས་པ་དང་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི། །

གོ་སྐབས་རིང་དུ་མཇད་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་ནམ་རྒྱན་ནས་ཞུས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ལ་སྟོ་སྐྱར་གཉིས་
སེལ་དགོས་པ་དང་། དེ་ཡང་སྟོ་འདོགས་སེལ་དགོས་ལ། སྐྱར་འདེབས་ཀྱང་སེལ་
དགོས་པ་ཡིན། རྟེན་འབྲུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་ནས་སྟོ་སྐྱར་གཉིས་ཀ་སེལ་བ་
ཞིག་སྟེབས་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་གོང་གི་ཆོགས་བཅད་དེ་གསུངས་པ་ཡིན།

ཁྲིད་ཀྱི་སྐྱ་བ་ཟླ་མེད་པར། །

མཐོང་བའི་རྒྱ་མཚན་རྟེན་འབྲུང་གི། །

ལམ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གསུང་གཞན་ཡང་། །

ཆད་མར་གྱུར་བར་ངེས་པ་སྟེ། །

ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཆད་མ་རྣམ་འབྲེལ་ལས།

གཙོ་བོའི་དོན་ལ་མི་སྦྱེའི་ཕྱིར། །

གཞན་ལ་རྗེས་སུ་དབག་པ་ཡིན། །

ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་དབྱུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས།

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་སྟོག་འགྱུར་ལ། །

གང་ཞིག་ཐེ་ཆོམ་སྟེ་འགྱུར་བ། །

དེ་ཡིས་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་ཏེ། །

འདི་ཉིད་ཁོ་ནར་ཡིད་ཆེས་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་ཏུ་
འགྱུར་བའི་དོན་གནད་དེ་དག་ང་རང་ཆོས་སློ་བུར་དུ་རྒྱ་མཚན་བཀོད་དེ་ངེས་པ་
ཉིད་སྐབས་རྒྱ་ཏ་ཅང་དཀའ་ལ། དེ་དག་ལས་མངོན་མཐོ་དང་། ངེས་ལེགས་གཉིས་ཀྱི་
ནང་ནས་གཙོ་བོ་ངེས་ལེགས་གཤམ་ཆེ་བ་ཆགས་ཡོད་པས། ངེས་ལེགས་སྐྱབ་པའི་
ཚུལ་ལས་བཅུམས་ཉེ་ལམ་དང་བདེན་བཞིའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པའི་གནད་འགག་
མཐར་ཐུག་ནི་བདེན་གཉིས་ལ་ཐུག་པ་དང་། བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྤང་ནས་བསམ་སློ་
གཏོང་དགོས་པས། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་ལ་དབྱེད་སྐབས་རིགས་པའི་ལམ་ནས་ངེས་པ་
འཇེན་བ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། རང་ལ་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་ཏུ་གྱུར་བའི་གནད་དོན་བཙུན་ལྟར་
འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་དང་། གནད་དོན་དེའི་ཐོག་ལ་བཙུན་ལྟར་འདས་ཀྱི་
གསུངས་སྟངས་དེ་ཡང་། ཉམ་དུ་ཡང་མི་འབྲ་བ་མེད་པ་སྟེ། སྤྱི་དང་དངོས་ལྷགས་
འགལ་བ་མེད་པར་གསུངས་པ་ཞིག་ཡིན་ན། དེ་ནི་རང་ཉིད་ལ་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་ཏུ་གྱུར་
ནས་རིགས་པས་སྐྱབ་སྐྱབ་རྒྱ་མེད་ཀྱང་། གང་ཟག་གསུམ་པ་ཆོད་མའི་སྤྱེས་བྱ་གཙོ་
བོའི་དོན་ལ་བསྐྱབ་པ་མེད་པ་དེས་དོན་བྱེ་བྲག་པ་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་འཕེར་
བ་ཞིག་དང་། ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཆོག་པ་ཞིག་ཡིན་པ་བསམ་སློ་འཁོར་སྐབས་ཞིག་
ཡིན།

སྟོན་པ་ཉག་ཅིག་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་མི་བསྐྱབ་བར་བསྐྱབས་པ།

དོན་བཞེན་གཞིགས་ནས་ལེགས་གསུངས་པ། །

ཁྱོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སློབ་པ་ལ། །

ཀྱད་པ་ཐམས་ཅད་རིང་དུ་གྱུར། །

ཉེས་ཀྱན་རྩ་བ་ལྟོག་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ང་རང་ཚོར་མ་རིག་པ་ཞེས་བཟུམ་མི་ཞེས་པའི་རྩ་བ་ནི།
གནས་ལུགས་ལ་སྒྲོངས་ཤིང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་མ་རིག་པ་འདི་ཆགས་ཡོད་ཅིང་། དེ་
སེལ་ཐབས་ལ་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཅིག་ལུས་མ་གཏོགས་སེལ་ཐབས་མེད་
པ་ཞིག་སྟོར་ཤར་རྒྱ་ཞིག་ཡོད། དེས་ན་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་དངོས་པོའི་
ཡིན་ལུགས་མཐར་ཐུག་འབྲུལ་བ་མེད་པ་ཆགས་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོའི་ཡིན་
ལུགས་ཇི་བཞིན་དུ་གཟིགས་ནས། བརྟེ་བའི་དབང་གིས་རྩལ་དེ་ལེགས་པར་
འདོམས་མཁན་གྱི་སྟོན་པ་ཁྲོད་ཀྱི་ཇེས་སུ་སྟོབ་མཁན་ནམས་ལ་ཀྱད་པ་ཐམས་ཅད་
རིམ་པས་ཞི་ཞིང་སེལ་ཐུབ་པ་ཡིན། རྒྱ་གང་ཞེ་ན། ཀྱད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་མ་
རིག་པ་ལྟོག་གི་ཡོད་ཅིང་། དེའི་གཉེན་པོ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་ཐུབ་ཀྱི་
ཡོད་ཅེས་གསུངས་སོ།།

ཁྲོད་ཀྱི་བསྟན་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པས། །

ཡུན་རིང་ངལ་བ་བསྟེན་བྱས་ཀྱང་། །

ཕྱི་ཕྱིར་སྟོན་ནམས་པོས་བ་བཞིན། །

བདག་ཏུ་ལྟ་བ་བརྟན་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྤྲིག་སྟོང་དགེ་སྦྱབ་བྱ་རྒྱ་དང་། མི་དགེ་
བརྟེ་སྟོང་གི་རྩལ་ཁྲིམས་ལྟ་བུས་མཚོན། དེ་མིན་ཕྱི་རོལ་སུ་སྟེགས་པའི་ཚོས་པའི་
ནང་དུ་འང་། དཀའ་ལས་བརྒྱབ་སྟེ་བསམ་གཟུགས་དང་གཏུ་མོ་སྟོམ་མཁན། རྒྱང་

བུམ་ཅན་བཟུང་མཁན་ལྟ་བུ་དང་། གཞན་ཡང་ཐུ་སྟེགས་པའི་ཐུགས་གཞུང་ནང་
གོངས་འདུག་ཡོད་ཚུལ་ཞིག་གོ་ཐོས་བྱུང་ལ། ཉ་ལམ་ན་རྒྱ་རྩ་ཆོས་དྲུག་གི་འོད་
གསལ་ལྟ་བུ་མེད་ཀྱང་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་འདུག་ལ། དེ་དག་མང་པོ་ཞིག་བསྟོམ་རྒྱ་
ཡོད་ཀྱང་། དེས་སྲིད་པའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་སྐྱེས་སྐྱབ་པ་ཞིག་མེད་
ཅེས་གསུངས་སོ།།

ཨ་མའོ་མཁས་པས་འདི་གཉིས་གྱི།

བྱད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་གྱུར་པ།

དེ་ཆེ་རྒྱུད་གི་ཁོང་ནས་ནི།

ཁྱོད་ལ་ཅི་བྱེད་གུས་མི་འགྱུར།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱི་ནང་གི་སྟོན་པའི་བྱད་པར་དང་། གཙུག་པོ་བསྟན་པའི་
བྱད་པར་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་སྟོན་པའི་བྱད་པར་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྩ་བ་
ནི་རྟེན་འབྱུང་གི་ཚུལ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་པའི་བྱད་པར་ཤེས་དགོས་པ་དང་།
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་པའི་བྱད་པར་ཤེས་དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན།

ཁྱོད་གསུང་དུ་མ་ཅི་ཞིག་སྟོས།

ཆ་ཤས་རེ་ཡི་དོན་ཅུང་ལའང་།

འོལ་སྤྱི་ཅུང་གྱི་ངེས་ཆེད་པ།

དེ་ལའང་མཆོག་གི་བདེ་བ་སྟེ།

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་སངས་རྒྱུས་བཙུག་ལྟར་འདས་གྱིས་ཟབ་མོ་རྟེན་
འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ཉིད་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་ནས་སྟོང་མེད་བསྐྱབ་བྱ་སྟེ། བདག་པས་

གཞན་གཅེས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། དེ་བཞིན་སྤྲ་བའི་མི་ཉག་པ་
སྟེ། སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་གིས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་ཉག་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་
དང་། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་མཆོད་རྟོགས་རྒྱན་ལས།

མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། །

མི་གཡོ་བ་ཡི་རྣམ་པའི་བར། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མི་ཉག་པ་ལ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཞེས་གསུངས་ཡོད།
མདོར་ན། ར་རང་ཆོར་ཉག་འཛིན་གྱི་སྒོ་སྟེ་བ་ལྟ་བུ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་བ་ལ་བདེ་བར་
འཛིན་པ་དང་། མི་ཉག་པ་ལ་ཉག་པར་འཛིན་པ། བདག་ཏུ་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་
པ། མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བར་འཛིན་པའི་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒོ་དེ་དག་གི་ཙ་བ་སྤྱག་ས་
ནི། སྒོ་དེ་འཇུག་སའི་ཡུལ་དེ་དང་དེ་ལ་བདེན་པ་དང་། རང་དབང་བ་ཞིག་ཡོད་པར་
བསམ་སྒོ་བཏང་ནས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གཙང་བ་ཡིན་པ་དང་། རང་ངོས་ནས་གཙང་
བ་ཡིན་པ། རང་ངོས་ནས་བདེ་བ་ཡིན་པ། རང་ངོས་ནས་འགྱུར་བ་མེད་པ་ཞིག་ང་
རང་ཆོའི་སྒོར་སྟེ་བས་ཀྱི་ཡོད་པས། སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྟ་བུ་འདས་ཀྱིས་ཐབ་མོ་
རྟེན་འབྲུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཞི་ལ་བཞག་པའི་ཐོག་ནས་ཆོས་རྩལ་རི་ལྟ་རི་སྟེད་ཀྱི་
གནས་རྩལ་མང་པོ་ཞིག་འགྲེལ་བཤད་སྟོན་པ་རྣམས་ལ་གཞི་ནས་བསམ་སྒོ་གཏོང་
སྐབས་ངོ་མཆར་སྟེ་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་གཏིང་ལ་སྒྲོ་བ་སྟེ་བས་སྤུབ་པ་དེ་འདྲ་རེད་
ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན།

ནས་རྒྱུད་ངས་བོད་པ་ཆོར་ཞོད་ཀྱི་ཡོད། ར་ཆོ་བོད་པའི་ཁ་རྒྱན་དུ་མར་ཞན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཅེས་པའི་ཆོག་དེ་ཙམ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ངོ་མཆར་སྟེ་བ་ཡིན།

དེ་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བསྐབས་བྱ་ནས་བྱུང་བ་ལས། ང་རང་ཆོ་བོད་
བ་འཛོན་ཐང་ཆེ་དགས་ནས་བྱུང་བ་མིན། དེང་སྐབས་དབྱིན་རིའི་ཆོག་གི་ནང་དུ་འང་
། མ་གྱུར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་ཞིག་ཤོད་སྲོལ་ཞིག་སྐྱབས་ཀྱི་འདུག་པ་ནི་
ཉ་ཅང་རྩ་ཆེན་པོ་ཡིན། མདོར་ན། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཆེ་འདིའི་མ་ལ་བཅེ་བ་ལྟར་
ཀྱི་སློ་ཞིག་སྐྱབས་པའི་དོན་དུ་མིང་ཆོག་འབོད་སྐྱངས་ཀྱང་། མ་ཁྲན་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཅེས་བརྗོད་པ་ནི་ཉ་ལས་པའི་རྩ་ཆེན་པོ་ཡིན། དེས་ན་གོང་གསལ་
ཆོགས་བཅད་འདི་གསུངས་པ་ཡིན།

ཀྱི་རྟུང་བདག་སློ་མོངས་པས་བཅོམ། །

འདི་འབྲའི་ཡོན་ཏན་ཕྱང་པོ་ལ། །

རིང་ནས་སྐབས་སུ་སོང་གྱུར་ཀྱང་། །

ཡོན་ཏན་ཆ་ཅམ་མ་འཆལ་ཏོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཟླ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱས་གསུང་གི་ཡོད་ལ།
ཉེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ངེས་པ་མཐར་ཐོན་ཞིང་། ལྟ་བའི་དབྱུང་བ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པའི་སྐབས་སུ་སྟོན་པའི་བསྐྱན་པ་ལ་གཞན་དང་མི་འབྲ་བའི་ངེས་ཤེས་
འབྱུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་སྟོན་པ་ལ་འང་གཞན་དང་མི་འབྲ་བའི་དད་གུས་སྐྱེས་པ་
ཞིག་བྱུང་བས་ན། དེ་ལ་ལྟོས་ན་གོང་དུ་ ཀྱི་རྟུང་བདག་སློ་མོངས་པས་བཅོམ། ཞེས་
དང་། འདི་འབྲའི་ཡོན་ཏན་ཕྱང་པོ་ལ། རིང་ནས་སྐབས་སུ་སོང་གྱུར་ཀྱང་། ཞེས་སྐྱ་
གཞོན་བུའི་སྐབས་ནས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ། སངས་རྒྱས་ལ་སྐབས་
སུ་མཆིའོ། ཆོས་ལ་སྐབས་སུ་མཆིའོ། །དགེ་འདུན་ལ་སྐབས་སུ་མཆིའོ་ཞེས་

གསུང་མཁན་ཞིག་ཆགས་ཡོད་ཀྱང་། འདི་འབྲེལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕུང་པོའི་གནད་འགག་
ཆེན་པོ་མ་མཐོང་ཞེས་དང་།

འོན་ཀྱང་འཆི་བདག་ཁར་སྟོགས་པའི། །
སྟོག་གི་རྒྱན་ནི་མ་བྱུང་བར། །
ཁྱོད་ལ་ཅུང་ཟད་ཡིད་ཆེས་པ། །
འདི་ཡང་སྐལ་བ་བཟང་སྟུང་བཞིན། །
སྟོན་པའི་ནང་ན་རྟེན་འབྲེལ་སྟོན་པ་དང་། །
ཤེས་རབ་ནང་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཤེས་པ་གཉིས། །
འཇིག་རྟེན་དག་ན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་བཞིན། །
ཕུལ་བྱུང་ལེགས་པར་ཁྱོད་མཁྱེན་གཞན་གྱིས་མིན། །

བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཐར་འདོད་ཀྱི་འབྲུག་རྒྱལ་སྤུ་བསྟན་པ།

ཁྱོད་གྱིས་ངེ་སྟེད་བཀའ་སྩལ་པ། །
རྟེན་འབྲེལ་ཉིད་ལས་བཅུམས་ཏེ་འབྲུག། །
དེ་ཡང་ཐུང་ན་འདའ་བྱིར་ཏེ། །
ཞི་འགྱུར་མིན་མཛད་ཁྱོད་ལ་མེད། །
ཀྱེ་མའོ་ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་པ་ནི། །
གང་གི་རྣ་བའི་ལམ་སོང་བ། །
དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཞི་འགྱུར་བྱིར། །

ཁྱོད་བསྟན་འཛིན་པར་སུ་མི་གུས། །

པས་རྒྱལ་མཐའ་དག་འཛོམས་པ་དང་། །

ལྷག་ལོག་འགལ་འདུས་སྟོང་པ་དང་། །

སྐྱེ་ཁྱེད་དོན་གཉིས་སྟེར་བྱེད་པ། །

ལུགས་འདིར་ཁོ་བོ་སྤྱོད་པ་འཕེལ། །

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་བཅོམ་ལྷན་འདས་རང་ཉིད་སྟོན་སྟོབ་པ་ལམ་གྱི་
གནས་སྐབས་སུ་ཟབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དབྱིས་བྱིན་པ་འཆོལ་བའི་
གནས་སྐབས་སུ།

སྟོན་པའི་བཀའ་ངོན་རྗེས་སུ་བྲན་ཚུལ།

འདི་ཡི་ཕྱིར་དུ་ཁྱོད་གྱིས་ནི། །

ལ་ལར་སྐྱེ་དང་གཞན་དུ་སྟོག། །

སྤྱག་པའི་གཉེན་དང་ལོངས་སྟོད་ཆོགས། །

གངས་མེད་བསྐལ་པར་ཡང་ཡང་བཏང་། །

གང་གི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ཡིས། །

ལུགས་ཀྱས་ཉ་ལ་རི་བཞིན་དུ། །

ཉིད་གྱི་ལུགས་བྲངས་ཆོས་དེ་ནི། །

ཁྱོད་ལས་མ་ཐོས་སྐལ་པ་ཞན། །

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་སྟོན་པ་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེངལ་ཆེན་སོ་དེ་ལྟ་བུ་
སྟོན་ནས་མཐར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཐུགས་སྦྱ་
ཚུད་ཅིང་། སྤང་བའི་སྤྱི་བ་པ་མཐའ་དག་སྤངས་ཤིང་ཟད་ནས་སྤངས་རྟོགས་མཐར་
ཐུན་པའི་བཙུག་ལྟན་འདས་ཁྱོད་ཀྱི་བྱང་ནས། གནས་བྱ་ཁྱོད་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བུར་གྲུལ་
བྱ་ལས་དག་རྣམས་ཀྱི་རྩོད་ཤེར་ཐུན་གསུང་སྐུ་བས་ཁྱོད་ཀྱི་བྱང་ནས་སོས་པའི་སྐུ་ལ་
བ་མ་བྱུང་ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ཡི་ཐུང་ན་ལུགས་ཀྱིས་ནི། །

ཐུག་པའི་བྱ་ལ་མ་ཡི་ཡིད། །

རྗེས་སུ་སོང་བ་རི་བཞིན་དུ། །

བདག་གི་ཡིད་ནི་གཏོང་མི་བྱེད། །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ང་ཆོ་ལྟ་བུ་ནི། ཁྲ་མ་མཆོད་པ་ལས།

སངས་རྒྱས་གངས་མེད་ཐོན་པས་མ་ཐུལ་བའི། །

མ་རུངས་གདུལ་དཀའི་སྤྲིགས་དུས་འགོ་བ་ལ། །

བདེ་གཤེགས་ལམ་བཟང་རི་བཞིན་སྟོན་པ་ཡི། །

སྐུ་བས་མགོན་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

ཐུབ་པའི་ཉི་མ་དུས་ཀྱིས་རུབ་གྱུར་ཏེ། །

མགོན་སྐུ་བས་མེད་པའི་འགོ་བ་མང་པོ་ལ། །

རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་ཉི་བར་སྐུ་བ་མཛད་པའི། །

སྐུ་བས་མགོན་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་རང་ཉིད་མཆོག་གི་སྐུལ་སྐྱེའི་
ནམ་ཅན་དུ་ཡོད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ར་ཆོས་ཞབས་ཟེན་པ་བྱུང་མེད་ལ། དེ་ནས་
སྟོན་པའི་གཏད་རབས་བདུན་དང་། ལྷག་པར་ལྷ་སྐབས་ཡབ་སྐུ་ལ་སོགས་པ་ནམས་
ཀྱང་གནས་འདིར་དངོས་སུ་བཞུགས་ནས་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཆེར་མཛད་པའི་
སྐབས་སུ་འཇར་ར་ཆོ་མེད་ལ། དེ་ནས་སློབ་དཔོན་ཨརྒྱ་དེ་མ་དང་། སངས་རྒྱུ་ས་
བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་མཁས་པའི་དབང་པོ་དེ་དག་ཟམ་མ་ཆད་པར་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་།
ར་ཆོས་དེ་དག་གི་ཞབས་ཟེན་སྐབས་མེད།

བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་འཇར་ར་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྐམ་པོ་དང་། ལྷག་
པར་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྷེ་བཙན་གྱི་སྐུ་དུས་སུ་མཁས་སློབ་ཆོས་གསུམ་གདན་
འཛོམས་ནས་སངས་རྒྱུ་ས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟར་བོད་དུ་དར་རྒྱས་བྱུང་ཞིང་
། དུས་ད་ལྟ་བར་དུ་བསྟན་པར་འཕེལ་གྱི་བ་སྤྲ་ཆོགས་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱི་ལོ་ཆ་ནས་
བསྟན་པ་དུས་ད་ལྟ་བར་དུ་གནས་པའི་རིང་། ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་འོ་ནང་དང་བཅས་
པ་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྤྱི་ས་བྱ་དམ་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་བྱོན་
ཡོད་ཀྱང་། ར་རང་ཆོ་བསྟན་པ་སྟོས་ཀྱབ་ཅེས་པ་ལྟར་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་བྱུང་མེད།
འོན་ཀྱང་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་བཀའ་རྙིན་ཅན་དེ་ཉིད་བྱུང་ནས་ལོ་ ༡༧༥༠ ལྷག་
ཕྱིན་པའི་དུས་སྐབས་སུ་ར་རང་ཆོ་གཞི་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཆོས་དང་མཛུམ་
ཞིང་། རྒྱ་མཆན་མཐོང་པའི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་པོ་རྒྱ་བྱུང་བ་འདི་ཉིད་སྐུ་ལ་བ་བཟང་པོ་ཡིན།

འདི་ལའང་ཁྱོད་གསུང་བསམས་པ་ན། །

མཆན་དཔེ་དཔལ་གྱིས་རབ་ཏུ་འབར། །

འོད་གྱི་བྱ་བས་ཡོངས་བསྐྱོར་བའི། །

སྟོན་པ་དེ་ཡི་ཆངས་དབྱངས་གྱིས། །

འདི་ནི་འདི་ལྟར་གསུངས་སྟུང་བྱ། །

ཡིད་ལ་སྤྱབ་པའི་གཟུགས་བརྟན་ནི། །

ཤར་བ་ཙམ་ཡང་ཆ་བ་ཡིས། །

གཤུང་ལ་ཟླ་ཟེར་བཞིན་དུ་སྤྲོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོན་པའི་སྐྱེ་གསུང་སྤྲུགས་གྱི་ཡོན་ཏན་བྲན་པ་དང་།
དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐྱེ་སྐྱབ་གྱི་སྐྱེ་གསུང་སྤྲུགས་གྱི་ཡོན་ཏན་བྲན་སྐབས་
སེམས་ནང་དགའ་སྐྱེ་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཆོར་བ་ཞིག་ང་རང་ཆོར་ཡོང་གི་འདུག་པ་དེ་
ལྟར་གསུང་གི་ཡོད།

སྟོན་པའི་དགོངས་པ་བཙལ་ཏེ་བརྟེན་ནས་གྲུས་པ་སྤྲེས་ཚུལ།

དེ་ལྟར་མད་དུ་བྱང་བ་ཡི། །

ལུགས་བཟང་དེ་ཡང་མི་མཁས་པའི། །

སྤྲེ་བོས་བལ་པ་ར་བཞིན་དུ། །

ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་འཛིངས་པར་བྱས། །

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དེ་ལྟར་ཡང་། གཤུང་བྱའི་བསོད་ནམས་དང་། རྣམ་

དཔྱིད་ཆེ་ཆུང་འབྲ་མིན་མང་དུ་ཡོད་སྟབས། སྟོན་པ་བཀའ་ངེན་ཅན་གྱིས་གསུངས་
པའི་རྟེན་འབྲུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤྲོ་མོ་དེ་ཉིད་སྒྲོར་མ་ཆུད་ཅིང་། དེའི་ཐོག་ནས་རྒྱལ་
བའི་དགོངས་པ་གཞན་དང་གཞན་དུ་བཀྲལ་བའི་མཁས་པའི་ལེགས་བཤད་མང་དུ་
ཡོད་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། བལ་པ་ཇ་ཞེས་བ་ནི། ལྷ་བལ་པ་ཇ་ཞེས་ལྷ་
འཇིངས་ཏེ་སྟོན་མཁན་དེ་ཡིན། དེ་ནས་ཇེ་རིན་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གསུངས་པ་
ནི།

ལྷུ་ལ་འདི་མཐོང་ནས་བདག་གིས་ནི། །

འབད་པ་དུ་མས་མཁས་པ་ཡི། །

རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་ནི། །

དགོངས་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བཅུལ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱ་གར་མཁས་པའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱི་རྟེན་འབྲུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་གནད་ལགག་མཐར་ཐུག་ངེ་ལྟར་ཡིན་པ་
འབད་པ་ཆེན་པོས་ཆོམ་སྤྲོ་མིན་པར་བཅུལ་བ་ཡིན་ཞེས་དང་། ཇེ་རིན་པོ་ཆེ་རང་
ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོམ་སྤྲོ་མི་ཉན་པར་བསམ་སྟོ་གཏོང་དགོས་ཞེས་རྗེས་འདུག་གི་
གདུལ་བྱ་དག་ལའང་བསྐྱབ་བྱ་སྟོན་ཀྱི་ཡོད་ལ། ཇེ་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ལོ་
མང་རིང་རྟེན་འབྲུང་གི་དེ་ཉིད་འཆོལ་བ་ལྟར་བཞེས་ནས་སྐུ་ལས་ཏུ་ཅད་སྟོན་གནད་
མཛད་པ་ཡིན།

དེ་ཆེ་རང་གཞན་སྟེ་པ་ཡི། །

གཞུང་མང་དག་ལ་སྐྱུངས་པ་ན། །

ཕྱི་ཕྱིར་ཐེ་ཆོམ་ང་བ་ཡིས། །

བདག་གི་ཡིད་ནི་ཀུན་ཏུ་གཏུངས། །

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་མཁས་པ་རང་རང་གི་ལེགས་བཤད་གསུངས་པ་དེ་
དག་མངལ་སྐྱབས། རང་རང་གིས་རིགས་པའི་ལམ་ནས་འབྲེལ་བཤད་མི་འདྲ་བ་ངོ་
མཆར་ཅན་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་འདུག་པས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་དབྱ་མའི་ལྷ་བ་རྟེན་
འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཁུན་པའི་རྒྱ་རྟེན་གཙོ་བོ་གང་གིས་
བྱང་ངམ་ཞེ་ན།

ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲ་མེད་ཐེག་པའི་ཚུལ། །

ཡོད་དང་མེད་པའི་མཐའ་སྤངས་ཏེ། །

རྗེ་བཞིན་འབྲེལ་བར་ལུང་བསྟན་པ། །

སྤྱ་སྤྱབ་གཞུང་ལུགས་ཀུན་འཛི་ཆེལ། །

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་བཙུག་པའི་ལྟུང་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་གིས་ཐེན་
ཅིང་། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་སྤྱ་སྤྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་གཞུང་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་
དབྱ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་དབྱ་མ་རིགས་ཆོགས་ལྷག་མ་དེ་
དག་དང་། མདོར་ན། དབྱ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ནང་ནས་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
དཀྱིས་ཕྱིན་པ་ཞིག་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྤྱ་སྤྱབ་ཀྱིས་བཀའ་གནང་མཛད་པ་
དེ་གསུང་གི་ཡོད། སྤྱ་སྤྱབ་ཀྱི་གཞུང་ཀུན་འཛི་ཆེལ་ཞེས། མེ་ཏོག་ཀུ་སྤང་དའི་ཆེལ་ལ་
དཔེ་སྤྱར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་མགོན་པོ་སྤྱ་སྤྱབ་ཀྱི་གསུང་དེ་དག་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་
ཞེས་དང་། སྤྱ་སྤྱབ་ཀྱི་གཞུང་དེ་དག་ཀྱང་སྤྱ་སྤྱབ་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་

དགོངས་པ་བཀའ་ལུགས་མི་འབྲ་བ་ཡོད་པས་དེ་དག་གི་ནང་ནས་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་
དགོངས་པ་དམིས་སྤྱན་པ། མདོར་ན་འགའ་པའི་རྩི་མ་རྩུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མེད་པར་
ཁ་གསལ་ལ་མཐའ་དཔྱོད་དང་འབྲེལ་ནས་གསུངས་པ་ནི། རྩ་བ་གྲགས་པའི་དབྱ་མ་
ཆོག་གསལ་དང་། དེ་བཞིན་དབྱ་མ་བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་པ་དང་། གཞན་ཡང་དབྱ་
མ་འཇུག་པ་རང་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་དེ་དག་ཏུ་ཅང་ཁ་གསལ་ཞིང་། ཞིབ་ཆགས་
སོ། མཐའ་ཆོད་པ་བཅས་ཡོད་པ་དེ་དག་གསུང་གི་ཡོད།

རྩི་མེད་མཁྱེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱས། །

གསུང་རབ་མཁའ་ལ་ཐོགས་མེད་རྒྱ། །

མཐར་འཛིན་སྤྱིང་གི་སྤྱན་པ་སེལ། །

ལོག་སྤྱིང་རྒྱ་སྐར་ཟེལ་གཞོན་པ། །

དཔལ་ལྷན་རྩ་བའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི། །

འོད་དཀར་འབྲེང་བས་གསལ་བྱས་པ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཀྱ་ལྟར་དའི་ཆལ་དེ་ཉིད་
རྩི་མ་མེད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ། ཆོས་རབ་ཏུ་ནམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མཁྱེན་
པའི་དཔལ་དང་ལྷན་པས་མ་ཉོགས་པ་དང་། ལོག་པར་ཉོག་པ། ཐེ་ཆོམ་སོགས་ཀྱི་རྩི་
མ་སྤྱ་མོ་ཅམ་ཡང་མེད་ཅིང་། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་མཁའ་ལ་
ཐོགས་པ་མེད་པར་རྒྱ་སྐབ་པ་དང་། མཐར་འཛིན་སྤྱིང་གི་སྤྱན་པ་སེལ་བ། ལོག་སྤྱིང་
རྒྱ་སྐར་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་བྱེད་པའི་དཔལ་ལྷན་རྩ་བ་གྲགས་པའི་ལེགས་བཤད་
ཀྱི་འོད་དཀར་ཐེང་བས་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཀྱ་ལྟར་འཆལ་དེ་རྩ་བ་གྲགས་པའི་

ལེགས་བཤད་འོད་དཀར་གྱིས་གསལ་བར་བྱས་པ་དེ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་
ཆེ་སྟོད་དུ་དབྱ་མའི་ལྟ་བ་སྟོོ་འདོགས་གཙོད་སའི་སྒྲ་མ་གཙོ་བོ་ནི། སྒྲ་མ་དབྱ་མ་པ་
དཔའ་བོ་དོ་རྗེ་ཡིན་ལ། ཁོང་སྐྱེ་གཞོན་བུའི་དུས་སུ་ལུག་རྗེ་གནང་སྟེ་བཞུགས་
སྐབས་ནས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཞལ་གཟིགས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན།

དེ་ནས་ཕྱིས་སུ་ས་སྐྱ་པའི་རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་ཡང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཐོག་ལ་
ཐུགས་སྦྱང་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅིང་། རེད་མདའ་བའི་སྐྱ་དུས་སུ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་བཤད་པ་ཡང་
ཡང་གནང་སྟེ། སྐབས་དེའི་འོད་རྒྱན་ལ་ཐོས་ན་སྟོང་ཉིད་དང་། སྟོམ་པ་སྟོང་ཉིད།
བསམ་ན་སྟོང་ཉིད་ཅེས་དང་། འགྲོ་ན་སྟོང་ཉིད། འདུག་ན་སྟོང་ཉིད་ཅེས་ཐ་སྙད་བྲེད་
པའི་དུས་ཤིག་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་ཁམས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཞིག་གིས་གསུངས་པ་དང་ས་མཐོང་
བྱུང་། མདོར་ན། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བས་དབྱ་མའི་ལྟ་བར་ཐུགས་སྦྱང་དང་འཆད་
ཉན་ཤུགས་ཆེར་གནང་བ་དང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བའི་སྟོམ་མ་
ཡིན། དེ་ནས་ལྷག་པའི་ལྟ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་གནས་མཆོག་དགའ་བ་
གདོང་ནས་ཐོག་མར་ཞལ་གཟིགས་བྱུང་ཞིང་། དེ་རྗེས་བྱ་བལ་དུ་ཕེབས་པ་བཅས་
ནི་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་གནང་བ་ལྟར་མཛད་པ་ཞིག་ཡིན་
འདུག མདོར་ན། བྱ་བལ་དུ་ཕེབས་སྐབས་འཁོར་དག་པ་ནས་བརྒྱུད་ཅེས་འཁོར་
ཟུར་དུ་འབྲིང་བ་དེ་དག་ནི། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་བཀའ་སྟོབ་ཞུས་པ་
གནང་སྟེ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་ལམ་སྟོན་གནང་བ་བཞིན་ཕེབས་པ་
ཡིན་ཞིང་། དེས་ན་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དང་། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་
གཉིས་ནི་མི་པན་ཚུན་འཕྲད་པ་ལྟར་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆགས་པ་དེ་གསུངས་པ་ཡིན། དེ་

ལྷ་བྱའི་མིའི་རྟེན་ཅན་གྱི་སྒྲ་མ་དང་། དེ་བཞིན་རྗེ་བཙུན་འངས་དཔལ་དབྱངས་གྱི་
བཀའ་འདྲིན་བཅས་ལ་བརྟེན་པས་ན།

སྒྲ་མའི་བྲིན་གྱིས་མཐོང་བའི་ཆོ། །

བདག་གི་ཡིད་གྱིས་ངལ་གསོ་ཐོབ། །

ཅེས་གསུངས་ཤིང་། སྦྱིར་སྤྲུགས་ཀྱི་གཞུང་དང་། བདེ་མཆོག་གི་རྒྱུད་ལས་
ཀྱང་། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོར་ངལ་གསོ་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་འདི་དང་འབྲ་
མཚུངས་ཡིན། དེས་ན་མ་དེག་པའི་གཞན་དབང་ངམ་མ་དེག་པའི་ཁོལ་པོར་སོང་སྟེ་
དུས་ད་ལྟ་བར་འདོད་པ་སྦྱིད་པ་ཞིག་འདོད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། སྦྱིད་པ་མི་ཡོང་བ་དང་།
མི་འདོད་པ་སྤྲུག་བསྐྱུལ་ཡིན་ཀྱང་། སྤྲུག་བསྐྱུལ་ཟམ་མི་ཆད་པར་ཡོང་བའི་ནང་ནས་
སྤྲུག་བསྐྱུལ་གྱི་རྩ་བ་རང་གི་སྟོག་སྟོང་ལྟར་བྱས་ཏེ་བསྐྱེད་ཡོད་པས་ཡོང་རྒྱ་མེད་
ཅིང་། རང་ཉིད་ཀྱི་ལུས་ལ་གཙོང་ནད་ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་བེན་ཡོད་ཆེ་བདེ་བ་ནས་
ཡང་ཡོང་རྒྱ་མེད། ནད་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ནི་རང་གི་ལུས་ལ་སྤེབས་ཡོད་ན་བྱ་རྒྱ་གང་
ཡང་མེད། དེ་བཞིན་སྤྲུག་བསྐྱུལ་གྱི་རྩ་བ་སེམས་མ་དུལ་བ་དང་། སེམས་མ་དུལ་
བའི་རྩ་བ་ཉོན་མོངས། ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྩ་བ་གཏེ་སྤྲུག་བདེན་འཛིན་ནི་རང་གི་སྦྱིང་
དབྱས་སུ་དུས་ནས་དུ་ཡང་བྲལ་བ་མེད་པར་གནས་ཡོད་པས་དེའི་ཐོག་ཏུ་རང་
གཅེས་འཛིན་གྱི་དབྱང་རྟོགས་བྱས་ཏེ་དེ་གཉིས་དབྱང་གདང་སྤྲིག་ནས་ང་ཆོའི་སྦྱིང་
དབྱས་སུ་དུས་ད་ལྟ་བར་དུ་གནས་ཡོད་པས་ཁ་སྐྱབས་འདི་ལས་མ་བྱུང་བ་ཡིན། ད་
ཆ་རྗེ་དེན་པོ་ཆེས་གསུངས་པ་ནི། མ་འོངས་པར་མ་དེག་པའི་དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་
བྱེད་མཁན་གྱི་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྤྲུགས་ལ་འབྱུངས་

ནས་ལྟ་བའི་དབྱང་པ་རྫོགས་པའི་སྐབས་སྤྱགས་ལ་ངལ་གསོ་ཐོབ་སོང་ཞེས་དང་།
སྤྱི་ཅུ་ཙམ་ལས་གཏི་ལྷག་བདེན་འདོན་བྱངས་འབྲིན་སྤུང་པ་ཐག་ཚད་པར་ངེས་པ་
ཡིན། དེས་ན་བདག་གི་ཡིད་ཀྱི་ངལ་གསོ་ཐོབ་ཅེས་གསུངས་སོ།།

མཛད་པ་ཀུན་ལས་གསུང་གི་ནི། །

མཛད་པ་མཆོག་ཡིན་དེ་ཡང་ནི། །

དེ་ཉིད་ཡིན་ཕྱིར་མཁས་པ་ཡིས། །

འདི་ལས་སངས་རྒྱས་རྗེས་བློས། །

སྟོན་དེའི་རྗེས་སུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བྱུང་ཏེ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ནི་རྗེ་རིན་པོ་ལ་རང་ཉིད་ལ་གསུང་གི་ཡོད་ཅིང་། བསྟོད་པ་
འདི་མཛད་པ་པོ་རང་ཉིད་སྟོན་པའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ནས་བྲིས་ནས་བྲིས་མེད་པར་
རབ་ཏུ་བྱུང་ལ། དག་སྟོང་གི་སྟོན་ལྡན་ཚུལ་བྲིས་ནས་ནས་པར་དག་པས་བཅུན་པའི་
ཡོན་ཏན་དང་། སྐྱ་གཞོན་ལུའི་དུས་ནས་སྟོང་རྗེ་ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་སང་
ནས་བདག་པས་གཞན་གཅེས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱགས་རྒྱུད་ལ་མངའ་བ་
དང་། ཟབ་མོ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་གཞོན་ལུའི་སྐབས་ནས་སྤྱགས་སྤྱང་ཡོད་
པ། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་གསང་སྤྱགས་རྟོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ཆོས་ལ་སྤྱགས་མོས་ཡོད་པ་དེ་
འདྲ་ཡིན།

རྒྱལ་བའི་གསུང་ལ་སྤྱངས་པ་མི་དམན་ཞེས་པས་ཆོས་རབ་ཏུ་ནས་འབྲེད་ཀྱི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་དབལ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དང་། ཆད་ལྡན་ཀྱི་སྒྲ་མ་མང་པོའི་ཞབས་ཐེན་
སྟབས། དགྲའ་ན་མ་ཞིང་སྐྱེ་འབྱས་ཏུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་

ཆེན་གྱིས། ཁྱོད་དབུས་གཙང་དུ་སོང་སྟེ་སྟོབ་གཉེར་རྒྱུ་བས་འོག་ཅེས་གསུངས་
ཤིང་། སྐབས་དེར་ཇི་རིག་པོ་ཆེ་དགྲང་ལོ་བཅུ་དྲུག་བཅུ་བདུན་ཅུ་ཡིན། སྟོབ་
གཉེར་གནང་རྒྱ་དེ་ཡང་པར་བྱིན་དང་། དབུ་མ། ཆད་མ། མཛོད། འདུལ་བ་བཅས་
བལྟ་དགོས་ཞེས་ཆོས་ཇི་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་གྱིས་བཀའ་སྟོབ་ཆོག་མཁན་བཅད་ཅིག་
གནང་ཡོད། མདོར་ན། ཆད་ལྗན་གྱི་སྒྲ་མས་ལམ་སྟོན་གནང་ནས་བསྐྱབ་པ་སྟོབ་
གཉེར་མཛད་དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཇི་རིག་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་ཀྱང་སྐྱ་གཞོན་
བྱེད་སྐབས་ནས་སྟོབ་གཉེར་གནང་རྒྱར་བྱགས་སྤང་ཉ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་པས།

རྒྱལ་བའི་གསུང་ལ་སྤྱངས་པ་མི་དམན་ཞིང་། །

རྣལ་འབྱོར་སྟོད་ལ་བཙོན་པའི་དགེ་སྟོང་ཞིག །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐོས་པ་དེ་ཡང་ཁ་བྱིར་ལྟའི་ཐོས་པ་དང་། གཞུང་ཆེན་
བསྐྱབ་རྒྱ་དེ་ཡང་འགས་འབྱེད་པ་ཙམ་གྱི་འཆད་ཉན་མིན་པར། ཇི་དགེ་འདུན་གྲུབ་
པས་མཛད་པའི་འར་གངས་རི་མ་ལས།

འགས་འབྱེད་པ་ཙམ་གྱི་འཆད་ཉན་ཡང་། །

འདྲེ་འར་སྟེའི་འར་སྟོགས་སུ་གནས་པ་ལ། །

སྤྱད་བྱབ་སྟོར་གཏོང་བ་དོན་རེ་ཆུང་། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོན་ཆེན་པོ་མི་ཡོང་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། འོ་ན་
རི་འདྲ་ཞིག་དགོས་སམ་ཞེ་ན།

སྤྱིར་ལུས་ཙན་ཀུན་ལ་བཀའ་ངོན་བསམ། །

སྟོས་ཆོས་མཛད་ཡོངས་ལ་དག་སྤྱང་སྟོངས། །

དབྱ་ནང་ན་འདུག་པས་ཉོན་མོངས་འདུལ།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན། དཔེ་ཆ་བ་འདི་འདྲ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དཔེ་ཆ་
བལྟས་པའི་དགོས་དོན་ཡང་མཐུང་ཅེ་ནང་དུ་གཏད་དེ་སེམས་རྒྱུད་འདུལ་བའི་དོན་
དུ་ཡིན་པ་ལས། དེ་མིན་མི་གཞན་གྱི་ཁ་འགོག་རྒྱུའི་དོན་དུ་དཔེ་ཆ་ལྟ་གི་མེད། དེར་
བརྟེན་མཆོད་ཉིད་པ་ཞིག་ཡིན་ན། རྒྱུད་དུལ་བ་ཞིག་དགོས་པ་ཏ་ཅང་གལ་འགངས་
ཆེན་པོ་ཡིན། མཆོད་ཉིད་པ་གཞུང་ཆེན་ལྟ་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་རྒྱུད་འདུལ་
ཐབས་རྣམས་གངས་མང་པོའི་ཐོག་ནས་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་ཅིང་། དཔེ་ཆ་མི་ཤེས་མཁན་
ཀྱིས་སྤྲ་ཁ་གཅིག་གི་ཐོག་ནས་རྒྱུད་འདུལ་ཐབས་མ་བྱས་ན་བྱ་ཐབས་གཞན་གང་
ཡང་མེད། དཔེ་ཆ་ཤེས་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུད་འདུལ་ཐབས་རྣམས་གངས་མང་པོ་
ཞིག་བཀའ་བསྟན་གྱི་ནང་ནས་བསྟན་པ་རྣམས་བསྐྱབས་པ་ཡིན་སྟབས། བསམ་གློ་
གཏོང་སྐྱངས་མང་པོ་ཞིག་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། མ་བྱས་ན་རང་ཉིད་སྟུག་གྲོང་ཡིན། དངོས་
གནས་ལྟ་བུ་དུ་བབས་པ་ལྟར་ཆགས་ནས་ད་དུང་རྒྱལ་དང་ཆགས་སྐྱང་སྐྱེས།
རྒྱུད་འདུལ་ཐབས་སྐྱེས་སྐྱང་པོའི་སྐྱང་ཉགས་བསྟན་ནས་སྐྱང་འཛིངས་བརྒྱབ་པ་ལྟ་བུ་
ཆགས་ན་ཏ་ཅང་ཐབས་སྟུག་དང་ངོ་ཆ་བའི་གནས་ཡིན། དེས་ན་རང་རང་ཆོའི་སེམས་
རྒྱུད་འདུལ་ཐབས་བྱེད་རྒྱུ་ཏ་ཅང་གལ་གནད་ཆེན་པོ་ཡིན། མདོར་ན། མཐུང་ཅེ་ནང་
དུ་གཏད་ནས་ཉམས་ལེན་མཛད་པའི་བྱུང་འབྲས་སུ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་རྣལ་
འབྱེད་ལ་བརྩོན་པས་ན།

རྣལ་འབྱེད་སྤྱོད་ལ་བརྩོན་པའི་དགེ་སྤྱོད་ཞིག །

དང་སྤོང་ཆེན་པོ་དེ་ལ་དེ་ལྟར་གྱུས། །

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དང་སྤྱིར་ཆེན་པོ་སྟོན་པ་བཀའ་བློན་ཅན་དེར་རྒྱ་
མཚན་འདི་ལྟར་བསམ་པའི་སྟོན་སྒྲུབ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་
བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན།

བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་རིང་དུ་གནས་པའི་བསྟོ་སྟོན་མཛད་ཚུལ།

བསྟན་པ་གནས་པའི་ཕྱིར་བསྟོ་བ་མཛད་པ་ནི།

སྟོན་པ་ཁྲ་ན་མེད་པའི་བསྟན་པ་དང་། །

མཛལ་བ་འདི་འདྲ་ཁྲ་མའི་བློན་པས། །

དགེ་བ་འདི་ཡང་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །

བཤེས་གཉེན་དམ་པས་འཛིན་པའི་རྒྱ་རུ་བསྟོ། །

ཕན་མཛད་དེ་ཡི་བསྟན་པ་འདྲ་སྤྱིར་པའི་མཐར། །

ངན་རྟོག་རྒྱུད་གིས་ནམ་པར་མི་གཡོ་ཞིང་། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཛོད་ཅ་བའི་མཁུག་ཏུ།

དེ་ལྟར་སྐབ་པ་དག་གི་བསྟན་པ་ནི། །

གྲོག་བར་སྟོག་ཕྱིན་འདྲ་དང་བྱི་མ་ནམས། །

སྟོབས་དང་ལྷན་པའི་དུས་སུ་རིག་ནས་ནི། །

ཐར་པ་འདོད་པ་དག་གིས་བག་ཡོད་གྱིས། །ཞེས་དང་།

སྟོན་པ་འཛིག་རྟོག་མིག་ནི་ཟུམ་གྱུར་ཅིང་། །

དཔང་གྲུར་སྤྱེ་བོ་པལ་ཆེར་ཟད་པ་ན། །
དེ་ཉིད་མ་མཐོང་རང་དགར་གྲུར་པ་ཡི། །
ངན་རྟོག་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་འདི་དགྲགས་སོ། །
རང་བྱུང་རང་བྱུང་བསྟན་པ་གཅེས་འཛིན་རྣམས། །
མཆོག་ཏུ་ཞིར་གཤེགས་འགྲོ་མགོན་མེད་པ་ན། །
འདོམས་མེད་ཡོན་ཏན་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་ཡི། །
འི་མས་དགའ་མགུར་དེང་སང་འདི་ན་སྤྱོད། །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསམ་སྒྲོག་གཏོང་དགོས་པ་ཡིན་ལ། སྒྲོག་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱེ་ཆེ་སྤྱེད་དུ་བསྟན་པ་ཏ་ཅང་ཉག་སྤོར་གྲུར་པ་གཟིགས་ནས་ཆོག་ས་བཅད་འདི་དག་མཛད་པ་ཡིན། དེར་གི་དུས་སུ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ངོ་། །གཞུང་འདི་དག་བསྐབ་བྱའི་ཉམས་ལེན་ལ་འབྱེད་ཤེས་པ་ཞིག་བྱུང་ན་སེམས་ལ་ཏ་ཅང་ཕན་ཐོགས་ཡོད། དེ་དག་ལ་ཉག་ས་བསམ་གཏོང་རྒྱ་མི་འདུག་ཅེས་པར་གཡུག་བཞག་ན་པལ་ཆེར་སྤྱག་གྲོང་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། དེ་བཞིན་དབུ་མ་འཇུག་པའི་ནང་བཟོད་པ་གསུངས་སྐབས་སྤྱོད་འཇུག་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རིགས་པ་ཏ་ལས་པ་ཞིག་འདུག དེ་དག་ལ་འང་ཉག་ས་བསམ་གཏོང་རྒྱ་དེ་ཙམ་མེད་སྟབས་པར་གཡུག་བཞག་ཉག་ས་བསམ་གཏོང་རྒྱ་ཡོད་པ་ཤིང་སྟག་གི་ཐོག་ཏུ་ཕྱིན་ན་གང་འཆོམས་ནས་རྟོག་གི་མགོ་བདེ་ཆགས་རྒྱའི་ཉེན་ཁ་ཏན་ཏན་ཡོད།

བསྟན་པའི་ངང་ཚུལ་ཤེས་ནས་སྟོན་པ་ལ། །
ཡིད་ཆེས་རྟེན་པས་ཉག་ཏུ་གང་བར་ཤོག །

བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་དེ་ཉིད་གསལ་མཛད་པ། །
ཐུབ་པའི་ལུགས་བཟང་སྦྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ། །
ལུས་དང་སྲོག་ཀྱང་བཏང་ནས་འཛིན་པ་ལ། །
སྐད་ཅིག་ཅམ་ཡང་སྟོད་པ་མ་གྱུར་ཅིག །
འབྲེན་པ་མཆོག་དེས་དཀའ་བ་དཔག་མེད་གྱིས། །
ནན་ཏན་སྟོང་པོར་མཛད་ནས་བསྐྱབས་པ་འདི། །
ཐབས་གང་ཞིག་གིས་འཕེལ་བར་འགྱུར་སྟམ་པའི། །
རྣམ་པར་དཔྱོད་པས་ཉིན་མཆོན་འདའ་བར་ཤོག །
ལྷག་བསམ་དག་པས་ཚུལ་དེར་བརྟེན་པ་ན། །
ཆངས་དང་དབང་པོ་འཛིག་རྟེན་སྦྱོར་བ་དང། །
ལེགས་ལྷན་ནག་པོ་ལ་སོགས་སྤྱང་མས་ཀྱང། །
གཡེལ་བ་མེད་པར་རྟག་ཏུ་གྲོགས་བྱེད་ཤོག །

ཅེས་བ་འདི་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་སློ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའོ། ། ཨ་མདོའི་སླ་
མ་ཁོང་འདིའི་གཡས་གཡོན་ཞིག་ཏུ་ཡོད། ས་ཡུལ་དུ་བྱིར་ལོག་བྱེད་དགོས་པས་
མིང་བརྗོད་ན་དེ་ཅམ་བདེ་པོ་མི་འདུག ། ཨ་མདོའི་སླ་མ་ཞིག་གིས་ཁྱས་པ་རེད་ཅེས་
བརྗོད་ན་འགྲིགས་པ་ཡིན། ང་ཆོ་ཨ་མདོ་ས་ཡུལ་གཅིག་པའི་ཞེན་ཁོག་བྱས་ནས་ཨ་
མདོ་གཅིག་གིས་ངོས་ལ་བརྗོད་པ་དང། ཡང་ཨ་མདོ་བ་གཞན་ཞིག་གིས་མཛད་
པའི་དཔེ་ཆ་ཞིག་བསྦྱར་བ་ཡིན། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ཨ་མདོ་བ་ཡིན། དེ་རིང་གི་རྟེན་
འབྲེལ་བསྟོད་པའི་བཤད་ལུང་བྱེད་རོགས་ཞེས་ཁྱེལ་ཁན་དེ་ཡང་ཨ་མདོ་བ་ཡིན།

རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་བཤད་ལུང་གྱེད་མཁན་དེ་ཡང་ཨ་མདོ་ཡིན་པ་བཅས་ཨ་མདོ་
བ་གསུམ་འཛོམས་ཞེས་པ་དེ་ཡིན།

འདི་དག་ནི་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཡིན་པས་དུས་ཚོད་ཉོག་ཅམ་བྱིན་གྱང་གནད་
འགག་ཆེ་བ་གང་ཡང་མེད། དབང་གི་ཆོག་ནམས་ནི་ཡིན་པ་རེད་བསམ་ནས་སྟོན་
ལམ་ལྟ་བུ་བརྒྱབ་ནས་སྟོད་རྒྱ་ཅམ་ལས་ད་ལྟ་སྐབས་འཕུལ་གྱི་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ལྟ་
བུ་མེད་པས་བཤད་པ་དེ་ཅམ་མི་དགོས་པར་བྱིན་ན་བསམ་པ་བྲན་བྱུང་ཞེས་བཀའ་
སྟུང་ཉོ། །

ཕྱག་དེབ་འདིའི་ཁྱེད་ཀྱི་སྐུ་སྐྱེད་པ།

རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ཀླན་རྒྱ་མཆོ་ལགས་དང་། རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་
གྲོགས་བཟང་འཇམ་དཔལ་དོ་རྩེ་ལགས། རྣམ་གྲ་སྦྱ་ཞབས་བསྟན་འཛིན་རབ་དགའ་བཙས་སོ།།

ཕུང་སྦྱར། རྣམ་གྲ་སྦྱ་བསྟན་ཡར་འཕེལ།

བོད་མི་བཙན་བྱོལ་དུ་འབྱོར་ནས་མི་ལོ་ ༥༠ ཟམ་བ་ཕྱི་ལ་བོར་ལའོར་བའི་རྩེས་བླན་སྤང་
བཅིའི་ཆེད་སྦྱ་བཙར་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་པན་བདེ་ལེགས་བཞད་སྤིང་གྲ་ཆོང་གི་ཤེས་ཡོན་ལྷན་
ཆོགས་དང་། མདོ་སྤྲུགས་སློབ་ཐོན་སྐབས་བཅུ་གསུམ་པ་སྤྱན་མོང་ནས་དེབ་གྲངས་ ༥༠༠༠ ཟམ་
བ་དབར་འགྲེམས་ཁྱས།།